

FORELØBIGT UDKAST

TIL

LOV OM GÆLDSBREVE

UDARBEJDET AF

DEN VED KGL. KOMMISSORIUM AF 13. JUNI 1932

NEDSATTE KOMMISSION

KØBENHAVN

J. H. SCHULTZ UNIVERSITETSBOGTRYKKERI

1934

Det foreliggende Udkast er udarbejdet af *Gældsbrevs-kommissionen* i Samarbejde med tilsvarende Kommissioner i Finland, Norge og Sverige. Det er et foreløbigt Udkast, som man har anset det for hensigtsmæssigt at forelægge for visse Myndigheder, Institutioner m. v., forinden Forhandlingerne fortsættes og endeligt Udkast afgives.

Udkast til Lov om Gældsbreve.

Kapitel 1.

Almindelige Bestemmelser.

§ 1.

Den, der udsteder et Gælds brev¹⁾, mister ikke derved Indsigelser hentet fra det Retsforhold, der gav Anledning til Gælds brevets Udstedelse, medmindre andet er aftalt eller følger af Omstændighederne²⁾.

¹⁾ Udkastet indeholder ingen Definition af Ordet »Gælds brev«, men overlader det til Domstolene i Tvivlstilfælde at afgøre, om et Dokument falder ind herunder.

²⁾ Reglen udelukker ikke Domstolene fra at fastslaa, at Udstedelsen af Gælds brev afskærer Indsigelser, som burde være fremsat for, altsaa virker paa lignende Maade som Undladelse af Reklamation. — Reglen stemmer formentlig med nugældende Ret. I Almindelighed kan et Gælds brev kun betragtes som et Bevismiddel. Om Fortabelse af Indsigelser ved Overdragelse af negotiable Gælds breve henvises til §§ 17—18.

§ 2.

Naar et Gælds brev er udstedt af flere, er Udstederne forpligtet een for alle og alle for een, medmindre andet er aftalt¹⁾.

Har en af dem betalt Gælden²⁾, kan han afkræve hver enkelt af Medskyldnerne hans Del. Hvis en af Medskyldnerne aabenbart er ude af Stand til at betale, eller han ikke har betalt sin Del inden 14 Dage, efter at Krav herom er fremsat eller paa betryggende Maade afsendt til ham, er de andre forpligtet til at udrede hver sin Del af, hvad der saaledes ikke er betalt³⁾.

¹⁾ Dette er overensstemmende med nugældende Ret. Det paatænkes foreslaaet, at Paragraffen fremtidig ogsaa skal finde Anvendelse paa Samkautionister, og at D. L. 1-23-13 og 14 ophæves.

²⁾ Reglen maa anvendes analogt i Tilfælde, hvor den betalende Skyldner har Regres, skont han kun har betalt en Del af Gælden.

³⁾ Den, der har betalt Gælden, kan, hvis ingen af de andre betaler noget inden 14 Dage, gaa frem mod enhver af Medskyldnerne, som om alle de andre var insolvente. Han kan derfor kræve Halvdelen af den, han vælger at holde sig til. Den foreslaaede Ordning af Regressen er ny. Det antages i Almindelighed nu, at den Skyldner, der har betalt, kan kræve hele det Beløb, der ikke falder paa ham, hos hvem han vil af Medskyldnerne. Denne Ordning kan imidlertid virke uheldigt i Tilfælde af, at en eller flere af Medskyldnerne ikke kan betale.

§ 3.

Er der ikke truffet Aftale om Betalingsstedet, skal Betaling erlægges paa Fordringshaverens Bopæl eller, hvis han driver Forretning, paa Forretningsstedet¹⁻²⁾. Hvis Fordringshaveren flytter til et andet³⁾ Land, eller Fordringen erhverves af en Person i et andet Land, skal Betaling erlægges paa det tidligere Betalingssted.

Fordringshaveren kan dog fordre Betalingen erlagt paa et andet Sted¹⁾ i det Land, hvor Betaling skal ske, saafremt dette ikke medfører væsentlig Ulempe eller Bekostning for Skyldneren⁶⁾.

Er Fordringshaveren flyttet eller Fordringen kommet paa andre Hænder, uden at Skyldneren har faaet at vide, hvor Betaling skal ske, betragtes den deraf følgende Forsinkelse med Betalingen ikke som Misligholdelse. Fordringshaveren maa dække Omkostninger⁶⁾ og Tab, som Skyldneren har haft, fordi han ikke kendte Forandringen.

¹⁾ Naar Fordringshaveren driver Forretning, er Forretningsstedet Betalingssted ogsaa for Gældsbreve, der ikke angaar Forretningsgæld.

²⁾ I nugældende Ret antages Betalingsstedet ved negotiable Gældsbreve at være Skyldnerens Bopæl. I Udkastet er denne Regel kun opstillet for visse Grupper af Gældsbreve, se § 4. Med Hensyn til Pantebreve erindres, at Justitsministeriets Pantebrevformularer indeholder Bestemmelse om, at enhver Betaling skal ske paa Fordringshaverens Bopæl eller andet Skyldneren opgivet Sted indenfor Landets Grænser.

³⁾ Hvis Fordringshaveren flytter indenfor Landet eller Fordringen erhverves af en ny Kreditor, der bor i samme Land, ændres Betalingsstedet efter Hovedreglen i 1. Punktum.

⁴⁾ F. Eks. i en Bank eller hos en Sagfører.

⁵⁾ Reglen gælder i alle Tilfælde, altsaa uanset om Fordringshaveren flytter indenfor eller ud af Landet eller ej.

⁶⁾ F. Eks. ved forgæves Forsendelse til det tidligere Betalingssted.

§ 4.

Betaling skal dog erlægges i Skyldnerens Forretningslokale ved Gældsbreve, der er udstedt til Ihændehaveren¹⁾ eller fremtræder som Led i en sammenhørende Udgivelse af et større Antal Gældsbreve med fælles Tekst (Massegældsbreve)²⁾ eller i Anledning af modtagne Indlaan udstedes af Banker eller andre, hvis Virksomhed omfatter Modtagelse af Indlaan.

¹⁾ Fra Reglen i § 3 undtages herved alle Statsobligationer, Kredit- og Hypotekforeningsobligationer o. s. v.

²⁾ Massegældsbreve undtages altsaa fra § 3, selv om de ikke er udstedt til Ihændehaveren. Dette har navnlig Betydning med Hensyn til Partialobligationer udstedt af private Selskaber.

§ 5.

Er der ikke aftalt noget om Betalingstiden, er Skyldneren forpligtet til at betale, saa snart Fordringshaveren kræver Betaling, og berettiget til at betale til enhver Tid¹⁾.

Lyder et Gælds brev paa Betaling i (11.) Juni eller (11.) December Termin, anses Betaling, der erlægges senest den 18de i Maaneden, for rettidig²⁾. Ved andre Gældsbreve har Skyldneren kun Løbedage, naar det er aftalt³⁾.

¹⁾ Reglen skal kun anvendes, naar der intet er aftalt enten om Forfaldstid eller om Frigorelæstid. Den er derfor uanvendelig, hvis der f. Eks. er aftalt Rentebetaling til bestemte Terminer.

²⁾ Jfr. Justitsministeriets Pantebrevformularer, hvorefter der dog skal svares Renter fra 1sto Terminsdag.

³⁾ Efter nugældende Ret tilkommer der i staaende Gældsforhold uden nogen Vedtagelse herom Skyldneren Løbedage, jfr. Lov Nr. 20 af 28. Februar 1874 § 2. Bestemmelserne i L. 1874 vil ogsaa i Fremtiden finde Anvendelse paa Gældsforhold, der er stiftet for Gældsbrevslovens Ikrafttræden.

§ 6.

Betaler Skyldneren ikke i rette Tid, er han forpligtet til fra den Dag, da Betaling skulde have været erlagt¹⁾, at betale 5 pCt. aarlig Rente af det ikke betalte Beløb²⁾. Denne Rente forhøjes ikke ved Sagsanlæg³⁾.

Hvis Fordringshaveren paa andet Grundlag kunde kræve højere Rente, bevarer han Retten hertil⁴⁾.

Hvis Fordringshaverens Forhold har bevirket, at Gælden ikke er blevet betalt, har Skyldneren ikke Pligt til at betale Renter, saalænge Hindringen varer, udover hvad han burde indvinde ved at indsætte Beløbet i Bank eller Sparekasse⁵⁾.

1) Paaskrav er ikke nødvendigt for at bringe Renten til at løbe.

2) Bestemmelsen er ny og fraviger Lov af 6. April 1855 § 3.

3) Jfr. Kobelovens § 38, 3. Stk.

4) F. Eks. ved rentebærende Fordringer med højere Rentefod end 5 pCt.; her vedbliver Renten — ligesom efter nugældende Ret — at løbe uforandret efter Forfaldstid. I saadanne Tilfælde finder Bestemmelsen i Lov af 6. April 1855 § 3 om Forhøjelse af Renten ved Sagsanlæg Anvendelse, og dette gælder ogsaa, naar Rentefoden er mellem 4 og 5 pCt.

Det er Genstand for Overvejelse, om man bør optage en Regel om, at Fordringshaveren bevarer sin mulige Ret til Erstatning for Tab, som Renten ikke dækker. En saadan Bestemmelse ventes foreslaaet fra norsk Side.

5) Denne Regel skal afløse Bestemmelsen om Ennet i Forordning af 9. Februar 1798 § 1. Naar Skyldneren deponerer Ydelsen paa autoriseret Depositionssted, kan der selvfølgelig ikke stilles yderligere Krav til ham.

§ 7.

Lyder Gælds brevet paa Mønt, der ikke er gangbar paa det Sted, hvor Betaling sker¹⁾, kan Betalingen, medmindre andet er aftalt, ske enten i den Mønt, hvorpaa Gælds brevet lyder, eller i Stedets Mønt efter Kursen²⁾ paa Betalingsdagen³⁾.

Betaler Skyldneren ikke i rette Tid, og er Kursen paa den fremmede Mønt faldet, har Fordringshaveren Krav paa Erstatning for det Tab⁴⁾, han derved maatte have lidt, medmindre Forhalingen beror paa Fordringshaverens Forhold eller skyldes Lovgivningsforanstaltninger, Standsninger i den almindelige Samfærdsel eller lignende uovervindelige Hindringer, som Skyldneren ikke burde have regnet med ved Gælds brets Udstedelse. Ved Omsætningsgælds breve⁵⁾ kan Fordringshaveren, naar Omstændighederne ikke giver Grundlag for en anden Beregning af hans Tab, kræve Betaling⁶⁾ i Stedets Mønt efter Kursen paa den Dag, da Betaling skulde være erlagt⁷⁻⁸⁾.

1) D. v. s. det faktiske Betalingssted.

2) Der tænkes herved kun paa reelle Kurser, ikke paa »nominelle» Kurser, der fastsættes under særlige Forhold.

3) Cfr. Veksellovens § 41, hvorefter Betaling kan ske efter Værdien paa Forfaldsdagen.

4) Fordringshaveren faar kun Erstatning, naar han har lidt et Tab — hvilket ikke altid vil være Tilfældet — og kun en til Tabet svarende Erstatning, cfr. herimod Veksellovens § 41, der giver Fordringshaveren Ret til at kræve Betaling enten efter Forfaldsdagens eller efter Betalingsdagens Kurs.

5) Udtrykket »Omsætningsgælds breve» er i Udkastet anvendt om negotiable Gælds breve, se § 10.

6) Erstatningen behandles som en Del af selve Gælds brets kravet.

7) Ved Omsætningsgælds breve faar Kreditor en lignende Stilling som efter Veksellovens § 41. Dog opstilles der kun en Formodning, som eventuelt kan afkræftes af Skyldneren.

Nogen tilsvarende Regel opstilles ikke for andre Gælds breve, idet der ved dem ikke er samme Trang til en klar og let anvendelig Regel. Dermed skal det ikke være udelukket, at Kursdifferencen kan være at tilkende en Fordringshaver, naar hans Tab antages at svare dertil, og der vil jævnlig være Formodning herfor, hvis han bor og driver sin Virksomhed i det Land, hvor Betaling skulde ske.

8) Naar man ikke har opstillet en til Veksellovens § 41, 4. Stk. svarende Formodningsregel, skyldes det navnlig, at en saadan Regel ikke kan gælde for Pantebreve i fast Ejendom. Iøvrigt gaar man ud fra, at en tilsvarende Formodning i Almindelighed vil gælde ogsaa for Gælds breve.

§ 8.

En Bestemmelse i et Gælds brev kan tilsidesættes helt eller delvis, hvor det klart vilde stride mod god Forretningsskik eller iøvrigt være utilborligt at anvende¹⁾ den²⁾.

¹⁾ Det er Anvendelsen af Bestemmelsen, ikke i og for sig selve denne, der skal være stridende mod god Forretningsskik eller iøvrigt utilborligt.

²⁾ Bestemmelsen er ny. Den tilsigter at beskytte Skyldneren, der ofte vil være den svageste Part. En noget lignende Regel findes i Forsikringsaftalelovens § 34.

§ 9.

Overdrages et Gælds brev til Eje eller Pant, indestaar Overdrageren for, at Fordringen bestaar. Dette gælder dog ikke ved Gaver og heller ikke, naar Erhververen vidste, at Fordringen ikke bestod, eller havde Grund til Mistanke derom¹⁾.

Skyldnerens Vederhæftighed indestaar Overdrageren kun for, naar han har paa taget sig det²⁾.

¹⁾ Man har de fleste Steder i Udkastet, hvor der er Spørgsmaal om »god Tro«, nærmere angivet, hvad der i det enkelte Forhold kræves hertil, jfr. §§ 13, 14, 16, 17, 19, 21, 25.

²⁾ Samme Regel antages at gælde nu.

K a p i t e l 2.

Omsætningsgælds breve.

§ 10.

Reglerne i dette Kapitel kommer til Anvendelse paa Omsætningsgælds breve.

Omsætningsgælds breve er

1. Gælds breve, der lyder paa Betaling til Ihændehaveren eller ikke angiver, hvem Gælden skal betales til (Ihændehavergælds breve),

2. Gælds breve, der lyder paa Betaling til bestemt Person eller Ordre (Ordre gælds breve)¹⁾,

3. Gælds breve, der giver Pant i fast Ejendom²⁾ eller registreret Skib³⁾, medmindre der i Gælds brevet er indføjet Ordene »ikke til Ordre« eller tilsvarende Forbehold⁴⁾,

4. Gælds breve, der lyder paa Betaling til en bestemt Person (Navnegælds breve), naar de utvetydig angiver, at de skal være Omsætningsgælds breve⁵⁻⁶⁾.

¹⁾ Ordreklausulen, som hidtil ikke har spillet nogen Rolle i den heromhandlede Henseende, faar herefter en helt ny Betydning. Jfr. iøvrigt Note 6 og 7.

²⁾ Jfr. Tinglysningslovens §§ 27 og 28.

Det kræves ikke, at Pantebrevet skal være tinglyst, for at det skal være et Omsætnings gælds brev.

³⁾ Det kræves ikke, at Pantebrevet skal være registreret.

⁴⁾ Jfr. f. Eks. Sparekasselovens § 9, 2. Stk. og Banklovens § 10, 3. Stk.

⁵⁾ Anvendelse af den almindelige Ordreklausul er ikke en absolut nødvendig Form, men Gælds brevet kan ogsaa ved anden utvetydig Angivelse gores til et Omsætningsgælds brev.

⁶⁾ Foruden de under Nr. 1—3 nævnte Gælds breve er efter nugældende dansk og norsk Ret — i Modsætning til Forholdet i Finland, Sverige og andre Lande — ogsaa Gælds breve, der uden at indeholde nogen Ordreklausul lyder paa Betaling til en bestemt Person, (Navnegælds breve), negotiable. Man er imidlertid tilbøjelig til at mene, at der ikke er tilstrækkelig Grund til at fastholde denne særlige dansk-norske Regel, som ikke kan ventes optaget i Finland og Sverige. Ældre Rets Regler forudsættes anvendt paa Gælds breve udstedt før Lovens Ikrafttræden.

§ 11.

Faar et Ihændeavgældsbrev Paategning om, at Fordringen tilkommer en bestemt Person eller en bestemt Person eller Ordre, vedbliver det at være undergivet denne Lovs Regler om Ihændeavgældsbreve, medmindre Paategningen er underskrevet af Skyldneren eller foretaget med Hjemmel i Gældsbrevet¹⁾.

Massegældsbreve, der er udstedt til Ihændeaveren, vedbliver at være Omsætningsgældsbreve, selv om de af Skyldneren forsynes med Paategning om, at de er noteret paa Navn²⁾.

¹⁾ I Modsætning til Forholdet i de fleste Lande antages det nu i dansk Ret, at Fordringshaveren ved ensidig Paategning paa et Ihændeavgældsbrev om, at det tilhører N. N., kan gøre det til et Navnepapir. Bl. a. af Hensyn til Skyldneren, for hvem Ændringen kan medføre Risiko og Besvær ved Betaling m. v., foreslaas i Overensstemmelse med stærke Ønsker fra de andre nordiske Landes Side en ny Regel om, at Skyldnerens Samtykke kræves, for at et Ihændeavgældsbrev skal kunne ændres til et Navnegældsbrev eller Ordregældsbrev. Jfr. herved Checklovens § 20, hvorefter en Ihændeavercheck ikke ved Endossement kan ændres til en Navnecheck.

²⁾ Der forudsættes bevaret særlige Regler om egentlig Notering af Obligationer, og der overvejes en Ændring af de nugældende Regler herom. Noteringen medfører særlige Virkninger med Hensyn til Eksstinktion af tidligere Rettigheder over Obligationen, jfr. § 16, 3. Stk., men skal ikke kunne bevirke, at denne bliver ikke-negotiabel.

§ 12.

Ved Ihændeavgældsbreve antages¹⁾ den, der har Gældsbrevet i Hænde, at have Retten til at gøre Fordringen gældende²⁾. Ved andre Omsætningsgældsbreve antages Retten at tilkomme den, der har Gældsbrevet i Hænde, naar det enten er stilet til ham eller er overdraget til ham eller til Ihændeaveren ved skriftlige³⁾ Overdragelser, der fremtræder som en behørig sammenhængende Række⁴⁾.

¹⁾ Skyldneren vil altsaa blive domt til at betale til Ihændeaveren, medmindre han kan godtgøre, at Retten i Virkeligheden ikke tilkommer denne.

²⁾ Reglen kan ogsaa paaberaabes af den, der angiver, at han har Incassomandat.

³⁾ Det kræves ikke, at Overdragelserne skal være paategnet Gældsbrevet; løse skriftlige Transporter er tilstrækkelige. Jfr. iøvrigt § 16.

⁴⁾ Reglen er overensstemmende med nugældende Ret.

§ 13.

Betaler Skyldneren til Omsætningsgældsbrevets Ihændeaver uden at vide, at denne ikke havde Ret til at modtage Betalingen, bliver han frigjort, medmindre han ikke har udvist den Agtpaagivenhed, som Forholdene krævede¹⁾, for at undgaa, at Beløbet kom i urette Hænder²⁾.

Skyldneren maa paase, at de Overdragelser, som Ihændeaveren støtter sin Ret paa, fremtræder som en behørig sammenhængende Række, men behøver ikke at forvisse sig om deres Ægthed eller Gyldighed, medmindre Omstændighederne giver Grund hertil³⁾.

¹⁾ En vis Undersøgelse maa i Reglen foretages; der maa i Almindelighed kræves mere, inden Forfaldstiden er kommet, end ved Forfaldstid.

²⁾ Efter denne Regel maa det afgøres bl. a., om Skyldneren frigøres ved Betaling til Kreditor, efter at han er gaaet fullit, eller ved Betaling til en uberettiget, der møder med falsk Kvittering eller selv udgiver sig for at være den, paa hvis Navn Gældsbrevet lyder.

³⁾ Paragraffens Bestemmelser svarer formentlig til nugældende Ret; de afviger noget fra Reglerne i Veksellovens § 40.

§ 14.

Naar et Gælds-brev er overdraget til Eje eller Pant, kan Renter efter Forfaldstid med frigørende Virkning betales til Overdrageren, medmindre Skyldneren vidste, at han ikke længere havde Ret til at oppebære Betalingen, eller havde Grund til Mistanke derom¹⁾. Det samme gælder om Afdrag, som efter Gælds-brevet skal erlægges til bestemt angivne Tidspunkter, og som betales, efter at disse Tidspunkter er kommet²⁻³⁾.

1) Renter kan altsaa betales uden Forevisning af Gælds-brevet og mod særskilt Kvittering, hvilket stemmer med nugældende Ret, jfr. Forordning af 9. Februar 1798 § 3.

2) Denne Regel, der hænger sammen med Reglerne i §§ 15 og 17, 3. Stk. er ny. Efter §§ 1 og 2 i Forordning af 9. Februar 1798 — hvis Regler, for saa vidt angaar Afdrag paa Pante-breve, udtrykkeligt er opretholdt ved Tinglysningslovens § 29 — skal der ske Afskrivning paa Gælds-brevet om enhver Afdragsbetaling, for at den skal kunne gores gældende mod en godtroende Erhverver af Gælds-brevet. Saadan Afskrivning bliver imidlertid meget ofte ikke foretaget. Den nye Regel medfører, at en Køber af Gælds-brevet eller en Panthaver for at sikre sig inod, at Skyldneren betaler Afdrag som de omhandlede til den tidligere Indehaver, maa give ham Underretning om Transporten eller Pansætningen.

3) Det er Genstand for Overvejelse, om man mulig burde foretrække at begrænse Reglen til »faste periodiske Ydelser, som omfatter baade Renter og Afdrag og betales, efter at den i Gælds-brevet angivne Forfaldstid er kommet.« — altsaa Amortiseringsafdrag som dem, der anvendes ved Laan i Kreditforeninger.

§ 15.

Skyldneren er kun forpligtet til at betale Gælden mod Udlevering af Gælds-brevet med paategnet Kvittering¹⁾.

Skyldige Afdrag, der efter Gælds-brevet skal erlægges til bestemt angivne Tidspunkter²⁾, maa han betale mod særskilt Kvittering, andre Afdrag kun, naar det betalte tillige afskrives paa Gælds-brevet³⁾. Naar Skyldneren har Interesse deri, kan han kræve, at Fordringshaveren paategner Gælds-brevet Kvittering⁴⁾ om Afdrag⁵⁾, som er betalt⁶⁾.

Opsiges Gælds-brevet⁷⁾, kan Skyldneren forlange, at det faar Paategning herom⁸⁾.

1) Stemmer med Forordning 9. Februar 1798 § 1.

2) Mulig bor Reglen begrænses som i Note 3 til § 14 anført.

3) Jfr. Note 2 til § 14.

4) Ikke blot en uunderskrevet Paategning.

5) Saavel de i § 14, 2. Pkt. ommeldte som andre Afdrag.

6) Reglen tilsigter navnlig at lette Skyldneren Adgang til at faa allyst Panteret med Hensyn til betalte Afdrag.

7) af Kreditor eller Debitor.

8) Skyldneren udsættes ellers for, at en godtroende Erhverver af Gælds-brevet nægter at anerkende, at Gælden er opsagt, jfr. § 17, 1. Stk., 3. Led. Hvis Kreditor nægter at give Paategning om en af ham selv foretagen Opsigelse, maa Skyldneren kunne afvise Opsigelsen. Skyldneren maa have en tilsvarende Ret til at kræve Paategning om Aftaler eller andre Forhold, der medfører Ændring i Skyldforholdet.

§ 16.

Naar et Ihændehavergælds-brev er overdraget til Eje eller Pant af den, der sad inde med det, og Erhververen har faaet Gælds-brevet i Hænde, hindrer det ikke Erhververens Ret, at Overdrageren manglede Ret til at raade over Gælds-brevet¹⁾, medmindre Erhververen vidste dette eller ikke har udvist den Agtpaagivenhed, som Forholdene krævede.

Ved andre Omsætningsgælds-breve gælder det samme, dersom Overdrageren var den, som efter § 12 maatte antages berettiget til at gøre Fordringen gældende²⁻³⁾, eller var en Mand, som Erhververen havde rimelig Grund til at tro var identisk med ham⁴⁾.

Hvis et Massegældsbrev er forsynet med Skyldnerens Paategning om, at det er noteret paa Navn, tabes den noterede Ret dog ikke, før Gældsbrevet er noteret paa et nyt Navn eller paa Ihændehaveren⁵⁻⁶.

¹) enten fordi Overdrageren hverken var Kreditor eller havde Fuldmagt fra Kreditor, eller fordi hans Ret til at raade over Gældsbrevet var begrænset ved Trediemands Ret, f. Eks. ved Udlæg i Gældsbrevet eller ved Kreditors Fallit. Derimod vil Reglen ikke afgøre, hvilken Virkning det har, at Overdrageren selv er umyndig.

²) Reglen svarer til Reglen i Tinglysningslovens § 28. Den, fra hvem Gældsbrevet er bortkommet, kan derfor ikke engang vindicere det, naar det er overdraget med falsk Transport i hans Navn. Dette er en Afvigelse fra de Regler, der nu udledes af Forordning 9. Februar 1798 og Forordning 28. Juli 1841. Men det erindres, at Reglen begrænses til Ordregældsbreve og visse Pantebreve, jfr. § 10. Om Pantebreve se Note 6.

³) Det kræves ikke, at Overdragelsen skal være paategnet Gældsbrevet, jfr. Note 3 til § 12. Men det har været under Overvejelse at foreslaa dels, at Erhververen, naar der foreligger en los skriftlig Transport, skal kunne mødes med den Indsigelse, at denne var uvirksom af en af de i § 18 nævnte Grunde, dels at en saadan Indsigelse, selv om der foreligger paategnet Overdragelse, skal kunne fremsættes overfor Erhververen af et Pantebrev stilet til en bestemt Person, medmindre andet følger af Lovgivningen om Tinglysning eller Registrering. — Det svenske Udkast kræver paategnede Overdragelser.

⁴) Erhververen maa foretage en vis Provelse af Identiteten, og der kan i saa Henseende kræves mere af ham end af Skyldneren, der skal betale ved Forfaldstid, jfr. Noterne til § 13.

⁵) Jfr. Note 2 til § 11.

⁶) Det overvejes, om en lignende Regel bør gennemføres for Pantebreve i fast Ejendom. Den Panthaver, hvis Ret er tinglyst, skulde da ikke miste sin Ret ved en falsk Transport paa Pantebrevet, medmindre Erhververen i god Tro fik sin Transport tinglyst.

§ 17.

Overfor den, der ved Overdragelse har erhvervet Ret over et Omsætningsgældsbrev og faaet det i Hænde, kan Udstederen ikke gøre gældende¹),

at Gældsbrevet var ugyldigt paa Grund af Tvang af den i Lov om Aftaler § 29 nævnte Art eller Svig eller af andre Grunde, der falder ind under §§ 30—33 i samme Lov, eller at det efter at være underskrevet af ham er udgivet uden hans Vilje²),

at han ikke har modtaget det aftalte Vederlag eller har andre Indsigelser om det Retsforhold, der har givet Anledning til Gældsbrevets Udstedelse,

at Betaling var sket før Overdragelsen, eller at Skyldforholdet iøvrigt var ophørt eller ændret ved Aftale, Modregningerserklæring, Opsigelse eller Dom³).

En Indsigelse gaar dog ikke tabt, naar Erhververen vidste, at der forelaa Omstændigheder, hvorpaa Indsigelsen kunde støttes, eller havde Grund til Mistanke derom. Har Gældsbrevet paa betryggende⁴) Maade faaet Paategning om en Indsigelse, bevares den, selv om Paategningen uberettiget var fjernet inden Overdragelsen.

Med Hensyn til Renter og Afdrag af den i § 14, 2. Pkt. nævnte Art beholder Udstederen alle sine Indsigelser⁵), hvis Ydelsens Betalingstid efter Gældsbrevet var kommet før Overdragelsen.

¹) Opregningen af Indsigelser i §§ 17 og 18 er ikke udtømmende; men man har medtaget saa mange Tilfælde som muligt og navnlig tilstræbt at faa afgjort de Tilfælde, der kan være tvivlsomme efter nugældende Ret.

²) Reglerne her — ogsaa den sidste — stemmer formentlig med gældende Ret.

³) Ogsaa disse Regler stemmer formentlig med gældende Ret, hvis Stilling dog er uklar paa flere af disse Punkter.

⁴) En Paategning, der alt for let lader sig fjerne, f. Eks. en Blyantspaategning, er ikke tilstrækkelig.

⁵) D. v. s. alle de her i § 17 nævnte Indsigelser, ikke blot den Indsigelse, at Renter og Afdrag er betalt. Jfr. Note 2 og 3 til § 14.

§ 18.

Udstederen kan selv overfor en Erhverver i god Tro paaberaabe sig¹⁾,

at Gældsrevet var falsk eller forfalsket eller ugyldigt paa Grund af voldelig Tvang (Lov om Aftaler § 28), Mindreaarighed, tinglyst²⁾ Umyndiggørelse og Lavværge-maal eller mang'ende Fornuft (Lov om Umyndighed og Værgemaal § 65),

at den, som paa Udstederens Vegne underskrev Gældsrevet, manglede Fuldmagt³⁾ dertil, forudsat at denne Indsigelse ogsaa kunde fremsættes overfor den, til hvem Gældsrevet er udstedt, selv om denne var i god Tro⁴⁾,

at Gældsrevet var erklæret dødt og magtesløst, eller at Fordringen var ophørt eller forandret efter Lovgivningens Regler om Deponering, Forældelse, Prækclusion eller Tvangsakkord.

¹⁾ Se § 17 Note 1.

²⁾ Jfr. Tinglysningslovens § 48.

³⁾ Fuldmagt skal her — ligesom i Veksellovens § 8 — omfatte al Representationsmagt, ikke blot den, der er stiftet ved Fuldmagtsgiverens Viljeserklæring, men ogsaa f. Eks. den, der beror paa offentlig Besikkelse, f. Eks. Værgens Magt til at handle for den mindreaarige.

⁴⁾ I visse Tilfælde kan Fuldmægtigen — skønt Fuldmagten siges at være ophørt — binde Fuldmagtsgiveren overfor en Medkontrahent i god Tro, jfr. f. Eks. Aftalelovens § 21. Hvis i et saadant Tilfælde Modtageren af Gældsrevet var i ond Tro, fortabes denne Indsigelse overfor en godtroende Erhverver.

§ 18 a.

(Den, der har modtaget et Gældsrev som Gave, kan kun paaberaabe sig Reglerne i §§ 16 og 17, for saa vidt dette findes stemmende med Billighed. Hvis Reglerne fraviges, bør han dog holdes skadesløs for de Tab, han har lidt ved at indrette sig i begrundet Tro paa sin formentlige Ret¹⁾).

¹⁾ Naar Paragraffen er sat i Parentes, er det Udtryk for, at det er under Overvejelse, om en saadan Bestemmelse overhovedet skal optages i det endelige Udkast. Reglen er ny. Efter gældende Ret antages Gavemodtagere at kunne paaberaabe sig Reglerne om Eksstinktion lige-saa vel som andre Erhververe. Reglen vil næppe blive optaget i de andre nordiske Landes Udkast.

§ 19.

Overfor den, som har faaet et Omsætningsgældsrev i Hænde ved Overdragelse til Eje eller Pant, kan Skyldneren kun kræve Modregning med Fordringer paa Overdrageren¹⁾, hvis Erhververen vidste, at Skyldneren havde en Fordring, der kunde benyttes til Modregning, og at han vilde lide Tab, dersom Overdragelsen afskar Modregning²⁾).

Modfordringer, der udspringer af samme Retsforhold som Gældsrevsfordringen, kan dog fremsættes overfor senere Erhververe, medmindre andet følger af § 17³⁾).

¹⁾ Hovedreglen, at Modregning ikke kan kræves, stemmer formentlig med nugældende Ret.

²⁾ Denne Undtagelsesregel skulde i det væsentlige give samme Resultater som Undtagelsen i Veksellovens § 17, men søger at finde et klarere Kriterium.

³⁾ Til Eksstinktion ifølge § 17 kræves, at Erhververen var i god Tro.

§ 20.

Overdrages et Omsætningsgældsrev til Eje eller Pant, har det ikke Gyldighed mod Overdragerens Kreditorer, medmindre Erhververen har faaet Gældsrevet i Hænde¹⁻²⁾).

¹⁾ Reglen er ny. Efter nugældende Ret kræves Gældsrevets Overgivelse til Erhververen kun ved Pantsætning og Sikkerhedstransport, men ikke ved anden Transport, hvor den blotte

Aftale antages at være tilstrækkelig. Der kommer altsaa til at gælde samme Regler om al Transport og Pantsætning, hvorved man undgaar de Vanskeligheder, som Sikkerhedsoverdragelse hidtil har voldt.

2) Det er ikke Meningen ubetinget at kræve Ihændehavelse. Der maa blot stilles lignende Krav som ved Haandpantsettning af Losore. Overdrages et Gældsbrev, der findes hos Trediemand, er det derfor nok, at denne bliver forpligtet til at respektere Overdragelsen. Paa den anden Side vil Paategning om Overdragelse ikke være nok, naar Overdrageren beholder Gældsbrevet. Denne Ændring fra, hvad der nu antages om Pantsætning, synes rimelig, naar ogsaa falsk Transport kan medføre eksstinktiv Erhvervelse.

§ 21.

Rentekuponer til Massegældsbreve¹⁾ følger Lovens Regler om Ihændehavergældsbreve²⁾.

Renten betales mod Udlevering af Kuponen³⁾ uden Kvittering paa denne⁴⁾.

Bestemmelser i Gældsbrevenes fælles⁵⁾ Tekst er bindende for den, der erhverver Kuponer. Naar Gældsbrevet i Overensstemmelse med sin Tekst er udtrykket eller paa anden Maade forfaldet til Betaling, giver senere forfaldende Kuponer ikke Krav paa Renter⁶⁾.

Hvis en Kupon indfries eller overdrages særskilt mere end en Maaned før Forfaldsdag, kommer Bestemmelserne i §§ 13, 16 og 17 ikke til Anvendelse⁷⁾.

Ved særskilt Overdragelse af Kuponer taber Udstederen ikke den Indsigelse, at Gældsbrevet aldrig er kommet ud i Omsætningen⁸⁾, og hvis Kuponen hører til et simpelt Gældsbrev, heller ikke andre Indsigelser om, at Gældsbrevet var ugyldigt eller Fordringen ophørt for det i Stk. 4. nævnte Tidspunkt.

Overdrages Kuponer sammen med Gældsbrevet, følger de samme Regler som dette⁹⁾.

1) Jfr. § 4. Paragraffens Regler gælder ogsaa Kuponer til ikke-negotiable Massegældsbreve, jfr. Stk. 5.

2) Denne Regel, hvis Omfang nærmere bestemmes i de følgende Stykker, er ny. Efter nugældende Ret antages Rentekuponer ikke at være selvstændige negotiable Gældsbreve, selv om de overdrages uden Forbindelse med Hovedobligationen, men anses kun for Legitimationsdokumenter. Reglen medfører navnlig, at Bestemmelserne om Eksstinktion af Rettigheder (§ 16) kommer til Anvendelse.

3) Jfr. §§ 12, 1. Pkt., 13, 1. Stk. og 15.

4) Reglen, der gør en Undtagelse fra § 15, stemmer med nugældende Praksis.

5) Normalt den trykte Tekst. Bestemmelser, der er paaskrevet eller paastemplet den enkelte Hovedobligation, kan ikke gores gældende overfor Kuponerhververen, medmindre de ogsaa er blevet anført paa Kuponen. Hvis man ved en Konvertering nøjes med at afstemple de gamle Obligationer, maa ogsaa alle Kuponerne afstemples eller ombyttes med nye.

6) Naar Obligationen er forfaldet til Betaling i Overensstemmelse med de i Obligationernes fælles Tekst anførte Bestemmelser herom, bliver det Skyldnerens Sag at paase, at Kuponer med senere Forfaldstid ikke indløses. Nogen Ret til ved Betalingen af Obligationen at fradrage Beløb til Dækning af saadanne ikke foreviste eller allerede betalte Kuponer tilkommer der ham ikke, medmindre han udtrykkelig har taget Forbehold herom.

Ved Indfrielse, der ikke omfattes af Bestemmelserne i den fælles Tekst, bevarer løse Kuponer for senere Renteterminer deres Gyldighed.

7) Der er ingen Grund til, at løse Kuponer skal være negotiable længe inden deres Forfaldstid. I en vis kortere Tid før Forfaldstid kan der imidlertid bl. a. for at lette Terminsarbejdet med Kuponer være en praktisk Trang til Negotiabilitet. Naar Fristen er gjort saa lang som en Maaned, beror det dels paa, at det ofte sker, at Kreditforeninger modtager deres Kuponer som Betaling i Juni og December Termin, skont Kuponerne først forfalder 1. Juli og 1. Januar, dels paa, at man har ønsket en saadan Frist i Norge.

8) Dette faar navnlig Betydning ved Tyveri af Kuponark horende til ikke udgivne Obligationer.

9) Dette stemmer formentlig med nugældende Ret.

§ 22.

Udbyttekuponer, der hører til et Aktiebrev eller andet Bevis for Andelsret i et Selskab, følger ligeledes Reglerne om Ihændeavgældsbreve.

Udbyttet betales mod Udlevering af Kuponen uden Kvittering paa denne.

Bestemmelser i Selskabets Vedtægter er bindende for den, som erhverver Kuponer.

Overdrages Kuponer særskilt, inden Udbyttet og dets Forfaldsdag er fastsat, kommer Bestemmelserne i §§ 16 og 17 ikke til Anvendelse.

Hvis Aktiebrevet eller Andelsbeviset paa Udbyttets Forfaldsdag ikke medførte Andelsret i Selskabet, bevares denne Indsigelse ogsaa overfor senere Erhververe af Kuponer.

Overdrages Kuponer sammen med Aktiebrevet eller Andelsbeviset, følger de samme Regler som dette¹⁾.

Paa Kuponer, hvorefter et bestemt Beløb udbetales paa et i Kuponen angivet Tidspunkt, finder Bestemmelsen i § 21, 4. Stk. tilsvarende Anvendelse²⁾.

¹⁾ Jfr. Noterne til § 21.

²⁾ I visse Aktieselskaber udbetales forinden Udbyttets Fastsættelse et vist Beløb som Forskud paa dette.

K a p i t e l 3.

Simple Gældsbreve.

§ 22 a.

Reglerne i dette Kapitel finder kun Anvendelse paa simple Gældsbreve, hvorved forstaaes Navnegældsbreve, der ikke falder ind under § 10 Nr. 3 eller 4¹⁾.

¹⁾ Reglerne vil ogsaa komme til Anvendelse paa Pantebreve, der indeholder Klausulen ikke til Ordre.

§ 23.

Overdrages et simpelt Gældsbrev til Eje eller Pant, faar Erhververen ikke bedre Ret end Overdrageren, medmindre andet følger af særlig Lov¹⁾ eller almindelige Retsregler.

En Fordring paa Overdrageren kan Skyldneren benytte til Modregning, medmindre han har erhvervet Fordringen efter det Tidspunkt, da han fik Kundskab eller Formodning om Overdragelsen, eller hans Fordring først er forfaldet efter dette Tidspunkt og senere end Gældsbrevsfordringen²⁾.

¹⁾ Jfr. Aftalelovens § 34.

²⁾ Jfr. B. G. B. § 406. Reglen er overensstemmende med, hvad der i Almindelighed antages at gælde nu.

§ 24.

Er Fordringen efter et simpelt Gældsbrev overdraget til Eje eller Pant, kan Skyldneren dog med frigørende Virkning betale til Overdrageren, medmindre han vidste, at denne ikke længere havde Ret til at oppebære Betalingen, eller han ikke har udvist den Agtpaagivenhed, som Forholdene krævede¹⁾.

¹⁾ Ved de Gældsbreve, der omhandles i § 27, maa det antages, at Skyldneren ikke frigøres ved Betaling til Overdrageren, medmindre denne havde Gældsbrevet i Hænde.

§ 25.

Naar Skyldneren betaler til den, til hvem et simpelt Gældsbrev skriftlig er overdraget til Eje, frigøres han, selv om Modtageren ikke kunde støtte Ret paa Overdragelsen.

Dette gælder dog ikke, hvis Skyldneren vidste dette eller havde Grund til Mistanke derom, og heller ikke, hvis Overdragelsen var uvirksom af en af de Grunde, som nævnes i § 18, 1. og 2. Led¹⁾).

¹⁾ Reglen stemmer formentlig med nugældende Ret.

§ 26.

Overdragelse til Bje eller Pant af et simpelt Gælds-brev har ikke Gyldighed mod Overdragerens Kreditorer, medmindre Skyldneren har faaet bindende Underretning om Overdragelsen¹⁾.

Hvis en Fordring efter et simpelt Gælds-brev overdrages til flere, som hver for sig er i god Tro, gaar den Erhverver forud, om hvis Ret Skyldneren først har faaet bindende Underretning²⁾).

Disse Regler finder dog ikke Anvendelse, naar en Handelsvirksomhed eller en bogføringspligtig Erhvervsvirksomhed af anden Art overdrages sammen med Virksomhedens udestaaende Fordringer³⁾.

¹⁾ Jfr. § 20. De om Pantsætning gældende Regler gores ogsaa her anvendelige paa al Transport.

²⁾ Pantsætningsreglerne bliver ogsaa afgørende for Prioritetsforholdet mellem flere Erhververe. Naar en tilsvarende Regel ikke er givet i § 20, beror det paa, at den ved Omsætningsgælds-breve er overflødig paa Grund af § 16.

³⁾ Her har man ment at burde lade det have sit Forblivende ved hidtil gældende Rets Regler.

§ 27.

Hvis det Gælds-brev, der overdrages, ifølge særlig Lovforskrift eller Bestemmelse i Gælds-brevet kun maa betales mod Tilbagelevering af Gælds-brevet eller Afskrivning derpaa, faar Overdragelsen Gyldighed mod Overdragerens Kreditorer, naar Erhververen faar Gælds-brevet i Hænde. Har Fordringshaveren overdraget Gælds-brevet til flere, gaar den forud, som har faaet Gælds-brevet i Hænde i god Tro¹⁾).

¹⁾ Fra Reglen i § 26 undtages her visse ikke-negotiable Papirer, for hvilke den i § 20 om negotiable Gælds-breve foreslaaede Regel bor gælde. Jfr. Note 1 til § 24.

UDKAST
x
TIL
LOV OM GÆLDSBREVE
MED TILHØRENDE
BEMÆRKNINGER

UDARBEJDET AF
DEN VED KGL. RESOLUTION AF 13. JUNI 1932
NEDSATTE KOMMISSION

KØBENHAVN
J. H. SCHULTZ BOGTRYKKERI
1935

.

.

.

.

.

I NOVEMBER 1909 blev der i Stockholm afholdt en Konference mellem Delegerede fra Danmark, Norge og Sverige for at fastslaa Rammerne for en Fortsættelse af det i 1901 indledede Samarbejde mellem de tre Lande paa Civillovgivningens Omraade, der foreløbig var blevet afsluttet med Gennemførelsen af Loven af 6. April 1906 om Køb og tilsvarende Love i Norge og Sverige. Blandt de obligationsretlige Emner, som de Delegerede var enige om at anse for særlig egnede til at gøres til Genstand for en overensstemmende Lovgivning var: Gældsbreve og deslige samt Mortifikation.

I Overensstemmelse med det paa Konferencen vedtagne Arbejdsprogram blev forskellige andre Emner imidlertid først taget op til Behandling. Som Resultat af Samarbejdet fremgik Lovene af 8. Maj 1917 om Aftaler og andre Retshandler paa Formuerettens Omraade, om Kommission, Handelsagentur og Handelsrejsende og om Køb paa Afbetaling samt tilsvarende Love i de to andre Lande. Senere fortsattes Lovgivningsarbejdet — i hvilket nu ogsaa Finland deltog — med Tilvejebringelse af Love om Forsikringsaftaler, for Danmarks Vedkommende Loven af 15. April 1930. Endelig blev der i 1930 af Delegerede fra Danmark, Finland og Sverige afgivet Udkast til Love om Oplagshuse med Ret til at udstede Oplagsbeviser; en Lov herom blev gennemført i Sverige i 1931.

I 1931 rettede den danske Regering Henvendelse til Regeringerne i Finland, Island, Norge og Sverige om at deltage i et fælles nordisk Samarbejde angaaende Gældsbreve og forskellige hermed i Forbindelse staaende Emner. Den finske, norske og svenske Regering erklærede sig villige hertil, medens den islandske Regering uanset dens store Interesse for Sagen ikke fandt at kunne paatage sig at sende Delegerede.

Til fra dansk Side at deltage i Samarbejdet blev der ved kgl. Kommissorium af 13. Juni 1932 nedsat en Kommission bestaaende af Professor, Dr. jur. Henry Ussing som Formand, Nationalbankdirektør F. Schrøder og Byretsdommer, nu Landsdommer A. D. Bentzon. Samtidig overdroges det Fuldmægtig i Justitsministeriet C. C. Dybdal at varetage Forretningerne som Kommissionens Sekretær.

Som finsk Delegeret har Justitieråd Onni Petäys givet Møde. De norske Delegerede har været Professor Ragnar Knoph og Højesteretsadvokat L. Villars-Dahl. De svenske Delegerede har været Formanden i Lagberedningen, tidligere Præsident i Svea Hovrätt, Dr. jur., Friherre E. Marks von Würtemberg samt Medlemmerne af Lagberedningen Revisionssekretær H. Guldborg og Revisionssekretær, Dr. jur. F. Sterzel. Revisionssekretær Guldborg blev dog efter at være udnævnt til Justitieråd i Juni 1933 afløst af Professor, Dr. jur. Ragnar Bergendal.

Kommitteret i Udenrigsministeriet for Sager vedrørende Island J. Krabbe har i vidt Omfang deltaget i de Møder, der er afholdt i København.

Der har været afholdt Fællesmøder i April—Maj 1933 i Stockholm, i November—December 1933 i København og paa Holmenkollen ved Oslo i Maj—Juni 1934, hvorhos den danske og norske Kommission har holdt Møde sammen i København i December 1934.

Efter Modet i København i 1933 udarbejdede Kommissionen et foreløbigt Lovudkast med forklarende Noter. Dette blev — ligesom tilsvarende Udkast i de andre Lande — udsendt til en Række Myndigheder og Institutioner m. fl., som derefter fremkom med deres Udtalelser om det. Kommissionen har iøvrigt under hele Arbejdet stadig forhandlet med forskellige i Sagen interesserede Myndigheder, Institutioner og Personer, og man har i meget vidt Omfang taget Hensyn til de af disse fremsatte Udtalelser og Henstillinger, ligesom man har draget Nytte af de under Forhandlingerne fremkomne Oplysninger om praktiske Forhold paa de af Kommissionens Arbejde berørte Omraader.

Som Resultat af Kommissionens Arbejde foreligger det nedenstaaende Udkast til Lov om Gældsbreve.

Udkastet ledsages af 2 Bilag.

Bilag 1 indeholder en Sammenstilling af de af Kommissionerne i de fire Lande udarbejdede Lovtekster i det Omfang, i hvilket fælles Behandling har fundet Sted.

Bilag 2 er et af Skattedepartementet efter Forhandling med Kommissionen udarbejdet foreløbigt Forslag til Lov om Ændring i Stempeloven, som navnlig gaar ud paa at ophæve det ifølge Lovens § 32 nu bestaaende almindelige Forbud mod at udstede Gældsbreve til Ihændelhaveren eller med Navn in blanco.

Bemærkningerne til Lovudkastet er udarbejdet af Kommissionens Sekretær paa Grundlag af de førte Forhandlinger og derefter gennemgaaet af Kommissionens Medlemmer.

København, i Maj 1935.

H. Ussing.

F. Schrøder.

A. D. Bentzen.

C. C. Dybdal.

Udkast til Lov om Gældsbreve.

KAPITEL 1.

Fælles Bestemmelser.

§ 1.

Den, der udsteder et Gældsbrev, mister ikke derved Indsigelser fra det Retsforhold, der gav Anledning til Gældsbrevets Udstedelse, medmindre andet er aftalt eller følger af særlige Omstændigheder.

§ 2.

Naar et Gældsbrev er udstedt af flere, er Udstederne forpligtet een for alle og alle for een, medmindre andet er aftalt.

Har en af dem betalt Gælden, kan han afkræve hver enkelt af Medskyldnerne hans Del. Hvis en af Medskyldnerne aabenbart ikke kan betale eller hans Opholdssted er ubekendt, maa de andre udrede hver sin Del af, hvad han ikke har betalt. Det samme gælder, hvis han ikke har betalt sin Del inden 14 Dage, efter at Krav herom er fremsat eller paa betryggende Maade afsendt til ham.

§ 3.

Er der ikke truffet Aftale om Betalingsstedet, skal Betaling erlægges paa Fordringshaverens Bopæl eller, hvis han driver Forretning, paa Forretningsstedet. Hvis Fordringshaveren flytter til et andet Land eller Fordringen erhverves af en Person i et andet Land, skal Betaling erlægges paa det tidligere Betalingssted.

Fordringshaveren kan dog fordre Betalingen erlagt paa et andet Sted i det Land, hvor Betaling skal ske, saafremt dette ikke medfører væsentlig Ulempe eller Udgift for Skyldneren.

Er Fordringshaveren flyttet eller Fordringen kommet paa andre Hænder, uden at Skyldneren har faaet at vide, hvor Betaling skal ske, medfører en deraf følgende Forsinkelse med Betalingen intet Ansvar for Skyldneren. Fordringshaveren maa dække Udgifter og Tab, som Skyldneren har haft, fordi han ikke kendte Forandringen.

§ 4.

Ved Gældsbreve, der er udstedt til Ihændehaveren, skal Betaling dog ske i Skyldnerens Forretningslokale, naar ikke andet er aftalt.

Samme Regel anvendes paa Gældsbreve, der fremtræder som Led i en sammenhørende Udgivelse af et større Antal Gældsbreve med fælles Tekst (Massegældsbreve), eller som i Anledning af Indlaan udstedes af Banker eller andre, hvis Virksomhed omfatter Modtagelse af Indlaan.

§ 5.

Er der ikke aftalt noget om Betalingstiden, er Skyldneren forpligtet til at betale Gælden, saa snart Fordringshaveren forlanger det, og berettiget til at betale til enhver Tid.

Hvis et Gældsbrevs Forfaldsdag falder paa en Helligdag eller paa Grundlovsdagen den 5. Juni, udskydes Forfaldsdagen til den følgende Sogndag. Dette gælder ogsaa, naar Gældsbrevet lyder paa Betaling inden en vis Frist, som udløber paa en Helligdag eller Grundlovsdagen.

Lyder et Gældsbreve paa Betaling i (11.) Juni eller (11.) December Termin, regnes den 11. som Forfaldsdag, men Betaling, der erlægges senest den 18. i Maaneden, anses for rettidig. Ved andre Gældsbreve har Skyldneren kun Løbedage, naar det er aftalt.

§ 6.

Har Fordringshaverens Forhold hindret Betaling, skal Skyldneren, saa længe Hindringen varer, ikke svare Renter, selv om Gælden forud skulde forrentes.

Hvis rimelig Hensyntagen til Fordringshaveren efter Hindringens særlige Beskaffenhed kræver, at Skyldneren indsætter Beløbet i Bank eller Sparekasse, maa han tilsvare Fordringshaveren, hvad der vilde være indvundet herved.

§ 7.

Lyder Gældsbrevet paa Mønt, der ikke er gangbar paa det Sted, hvor Betaling sker, kan Betalingen, medmindre andet er aftalt, ske enten i den Mønt, hvorpaa Gældsbrevet lyder, eller i Stedets Mønt efter Værdien paa Betalingsdagen.

Betaler Skyldneren ikke i rette Tid et Gældsbreve, hvis Mønt ikke er gangbar paa det Sted, hvor Betaling skal ske, og er Gældsbregets Mønt faldet i Kurs, har Fordringshaveren Krav paa Erstatning for det Tab, han derved maatte have lidt. Hvis Omstændighederne ikke giver Grundlag for at opgøre Tabet anderledes, kan han kræve Betaling i Mønt, der er gangbar paa det Sted, hvor Betaling skulde ske, efter Kursen paa den Dag, da Gælden skulde være betalt.

Kurstabet skal dog ikke erstattes, hvis Forhalingen beror paa Fordringshaverens Forhold eller skyldes Lovgivningsforanstaltninger, Standsninger i den almindelige Samfærdsel eller lignende uovervindelige Hindringer, som Skyldneren ikke burde have regnet med ved Gældsbregets Udstedelse.

§ 8.

En Bestemmelse i et Gældsbreve kan tilsidesættes helt eller delvis, hvis det vilde være utilbørligt eller klart stride mod god Forretningskik at anvende den.

§ 9.

Overdrages et Gældsbreve til Eje eller Pant, indestaar Overdrageren for, at Fordringen bestaar. Dette gælder dog ikke ved Gaver og heller ikke, naar Erhververen vidste, at Fordringen ikke bestod eller havde Grund til Mistanke derom.

§ 10.

Overdrageren af et Gældsbreve indestaar kun for Skyldnerens Vederhæftighed, naar han har paataget sig det.

KAPITEL 2.

Omsætningsgældsbreve.

§ 11.

Reglerne i dette Kapitel kommer til Anvendelse paa Omsætningsgældsbreve. Omsætningsgældsbreve er:

1. Gældsbreve, der lyder paa Betaling til Ihændeleveren eller ikke angiver, hvem Gælden skal betales til (Ihændelevergældsbreve).
2. Gældsbreve, der lyder paa Betaling til bestemt Person eller Ordre (Ordregældsbreve).
3. Gældsbreve, der giver Pant i fast Ejendom eller registreret Skib, medmindre der i Gælds brevet er indføjet Ordene „ikke til Ordre“ eller tilsvarende Forbehold.
4. Gældsbreve, der lyder paa Betaling til en bestemt Person (Navnegældsbreve), naar de utvetydig angiver, at de skal være Omsætningsgældsbreve.

§ 12.

Faar et Ihændelevergælds brev Paategning om, at Fordringen tilkommer en bestemt Person, eller at det skal betales til en bestemt Person eller Ordre, vedbliver det at være undergivet denne Lovs Regler om Ihændelevergældsbreve, medmindre Paategningen er underskrevet af Skyldneren eller foretaget med Hjemmel i Gælds brevet.

Massegældsbreve, der er udstedt til Ihændeleveren eller til bestemt Person eller Ordre, vedbliver at være Omsætningsgældsbreve, selv om de af Skyldneren forsynes med Paategning om, at de er noteret paa Navn. De undergives for en Del særlige Regler ved denne Lovs Kapitel 5.

§ 13.

Ved Ihændelevergældsbreve formodes den, der har Gælds brevet i Hænde, at have Retten til at gøre Fordringen gældende. Ved andre Omsætningsgældsbreve formodes Retten at tilkomme den, der har Gælds brevet i Hænde, naar det enten er stilet til ham eller er overdraget til ham eller til Ihændeleveren ved skriftlige Overdragelser, der fremtræder som en sammenhængende Række.

§ 14.

Naar et Ihændelevergælds brev er overdraget til Eje eller Pant af den, der sad inde med det, og Erhververen har faaet Gælds brevet i Hænde, hindrer det ikke hans Ret, at Overdrageren var umyndig eller manglede Ret til at raade over Gælds brevet, medmindre Erhververen vidste dette eller ikke har udvist den Agtpaagivenhed, som Forholdene krævede.

Ved andre Omsætningsgældsbreve gælder det samme, dersom Overdragelsen er foretaget af den, som efter § 13 formodes at have Ret til at gøre Fordringen gældende, eller af nogen, som med Grund antoges at være identisk med ham eller at have Fuld magt til at overdrage for ham. Støtter Overdrageren sin Ret paa tidligere Overdragelser, behøver Erhververen ikke at prøve deres Ægthed eller Gyldighed, medmindre Omstændighederne giver Grund dertil.

Forekommer der unoterede Paategninger om Rettigheder paa et Massegælds brev, som er stilet til Ihændeleveren, og som ikke kan faas noteret paa Navn, behøver Erhververen ikke at tage Hensyn til dem.

§ 15.

Overfor den, der ved Overdragelse har erhvervet Ret over et Omsætningsgælds brev og faaet det i Hænde, kan Udstederen ikke gøre gældende,

at Gælds brevet var ugyldigt efter Reglerne i Lov om Aftaler §§ 29—33, eller at det efter at være underskrevet af ham er udgivet uden hans Vilje,

at han ikke har modtaget det aftalte Vederlag eller har andre Indsigelser fra det Retsforhold, som gav Anledning til Gælds brets Udstedelse,

at Betaling var sket før Overdragelsen, eller at Skyldforholdet iøvrigt var ophørt eller ændret ved Aftale, Modregnings erklæring, Opsigelse eller Dom.

En Indsigelse gaar dog ikke tabt, naar Erhververen vidste, at der forelaa Omstændigheder, hvorpaa Indsigelsen kunde støttes, eller havde Grund til Mistanke derom.

Har Gælds brevet faaet en Paategning, der ikke let kan fjernes, om Betaling eller andet Forhold, hvorpaa der kan støttes en Indsigelse, bevares Indsigelsen, selv om Paategningen var fjernet inden Overdragelsen.

§ 16.

Havde Skyldneren betalt Renter, der forfaldt før Overdragelsen, kan han gore dette gældende ogsaa overfor en Erhverver i god Tro. Han beholder ogsaa alle andre Indsigelser mod Krav paa Renter, der efter Gælds brevet skulde være betalt for Overdragelsen.

Det samme gælder om Afdrag, som efter Gælds brevet skal erlægges til bestemt angivne Tidspunkter.

§ 17.

Udstederen kan selv overfor en Erhverver i god Tro paaberaabe sig,

at Gælds brevet var falsk eller forfalsket, underskrevet paa hans Vegne uden Fuldmagt dertil eller ugyldigt paa Grund af voldelig Tvang (Lov om Aftaler § 28), Mindreaarighed, tinglyst Umyndiggørelse og Lavværgemaal eller manglende Fornuft (Lov om Umyndighed og Værgemaal § 65),

at Gælds brevet var erklæret dødt og magtesløst, eller at Fordringen var ophørt eller forandret efter Lovgivningens Regler om Deponering, Forældelse, Prækclusion eller Tvangsakkord.

§ 18.

Overfor den, som har faaet et Omsætningsgælds brev i Hænde ved Overdragelse til Eje eller Pant, kan Skyldneren kun kræve Modregning med Fordringer paa Overdrageren, hvis Erhververen vidste, at Skyldneren havde en Fordring, der kunde benyttes til Modregning, og at han vilde lide Tab ved Overdragelsen, dersom den afskar Modregning.

Adgangen til at modregne Fordringer, der udspringer af samme Retsforhold som Gælds brets fordringen, bevares dog trods Overdragelsen, medmindre andet følger af Reglerne om Indsigelser fra dette Forhold.

§ 19.

Betaler Skyldneren et Ihænde have gælds brev til den, der sidder inde med det, frigøres han, selv om Modtageren var umyndig eller manglede Ret til at modtage Betalingen, medmindre han vidste dette eller ikke har udvist den Agtpaagivenhed, som Forholdene krævede, for at undgaa, at Beløbet kom i urette Hænder.

Ved andre Omsætningsgælds breve gælder det samme, hvis Betaling er sket til den, som efter § 13 formodes at have Ret til at gøre Fordringen gældende, eller til nogen, som med Grund antoges at være identisk med ham eller at have Fuldmagt fra ham til at modtage Betaling. Støtter Modtageren sin Ret paa tidligere Overdragelser, behøver Skyldneren ikke at prøve deres Ægthed eller Gyldighed, medmindre Omstændighederne giver Grund dertil.

§ 20.

Naar et Omsætningsgælds-brev er overdraget til Eje eller Pant, kan Skyldneren med frigørende Virkning betale forfaldne Renter til Overdrageren, medmindre han vidste, at denne ikke længere havde Ret til at modtage Betalingen, eller havde Grund til Mistanke derom. Det samme gælder om Afdrag, som efter Gælds-brevet skal erlægges til bestemt angivne Tidspunkter.

Betaling til Overdrageren fra en Kautionsist eller iøvrigt fra andre end Gælds-brevsskyldneren virker ikke frigørende, medmindre saavel den betalende som Skyldneren var i god Tro.

Hvis Gælds-brevsforpligtelsen uden Fordringshaverens Medvirkning er gaaet over paa en ny Skyldner, frigøres denne ikke ved Betaling til Overdrageren, medmindre ogsaa den tidligere Skyldner var i god Tro eller den, til hvem Gælds-brevet er overdraget, ved Overdragelsen vidste, at Forpligtelsen var gaaet over paa den nye Skyldner.

§ 21.

Skyldneren er kun forpligtet til at betale Gælden mod Udlevering af Gælds-brevet. Drejer det sig ikke om et Ihænde-havergælds-brev, kan Skyldneren desuden kræve Kvittering paa Gælds-brevet.

Betaler han efter Forfaldstid Afdrag, der efter Gælds-brevet skal erlægges til bestemt angivne Tidspunkter, kan han kun forlange særskilt Kvittering. Andre Afdrag kan han tillige kræve afskrevet paa Gælds-brevet.

Naar Skyldneren har Interesse deri, kan han kræve, at Fordringshaveren paa-tegner Gælds-brevet Kvittering om Afdrag, som er betalt.

Opsiges Gælds-brevet, kan Skyldneren forlange, at det faar Paategning herom.

§ 22.

Pantsætning af et Omsætningsgælds-brev og anden Overdragelse til Sikkerhed har ikke Gyldighed mod Overdragerens Kreditorer, medmindre Erhververen har faaet Gælds-brevet i Hænde.

§ 23.

Rentekuponer til Masse-gælds-breve følger Lovens Regler om Ihænde-havergælds-breve.

Bestemmelser i Gælds-brevenes fælles Tekst er bindende for den, der erhverver en Kupon. Han maa ogsaa finde sig i den Indsigelse, at det Gælds-brev, Kuponen hørte til, er ugyldigt, fordi det ikke er udgivet af Udstederen.

Naar Gælds-brevet med Hjemmel i den fælles Tekst er udtrukket eller paa anden Maade forfaldet til Indfrielse, giver senere forfaldende Kuponer ikke Krav paa Betaling.

Skyldneren kan ikke paaberaabe sig § 19, hvis han særskilt indfrier en Kupon mere end en Maaned før Forfaldsdag. Overdrages en Kupon særskilt inden samme Tid, anvendes §§ 14 og 15 ikke.

Overdrages Kuponer sammen med Gælds-brevet, faar Erhververen ikke bedre Ret med Hensyn til Kuponerne end med Hensyn til Gælds-brevet.

§ 24.

Udbyttekuponer, der hører til et Aktiebrev eller andet Bevis for Andelsret i et Selskab, følger ligeledes Reglerne om Ihænde-havergælds-breve.

Selskabets Vedtægter er bindende for den, der erhverver en Kupon. Han maa ogsaa finde sig i den Indsigelse, at Aktiebrevet eller Andelsbeviset ikke gav Andelsret i Selskabet, dengang Kuponen forfaldt.

Overdrages en Kupon særskilt, inden Udbyttet er fastsat, anvendes §§ 14 og 15 ikke.

Overdrages Kuponer sammen med Aktiebrevet eller Andelsbeviset, faar Erhververen ikke bedre Ret med Hensyn til Kuponerne end med Hensyn til Aktiebrevet eller Andelsbeviset.

Paa Kuponer, hvorefter et bestemt Beløb udbetales paa et i Kuponen angivet Tidspunkt, finder Bestemmelsen i § 23, 4. Stk., tilsvarende Anvendelse.

§ 25.

En Rente- eller Udbyttekupon taber sin Gyldighed, hvis den ikke er forevist til Betaling inden 3 Aar fra Forfaldsdagen eller inden Udlobet af den længere Frist, der maatte være tilsikret Kuponejerne. 3 Aars Fristen kan ikke forkortes.

Den, der inden Fristens Udløb har anmeldt for Skyldneren, at hans Kupon er bortkommet, og som antageliggor sin Ejendomsret, kan efter Fristens Udløb fordre Kuponens Beløb betalt. Kravet forældes efter Reglerne i Lov Nr. 274 af 22. December 1908.

Den nævnte Lovs Regler finder iøvrigt ikke Anvendelse paa Krav efter de heromhandlede Kuponer.

KAPITEL 3.

Simple Gældsbreve.

§ 26.

Reglerne i dette Kapitel finder kun Anvendelse paa simple Gældsbreve, hvorved fortaas Navnegældsbreve, der ikke falder ind under § 11 Nr. 3 eller 4.

§ 27.

Overdrages et simpelt Gælds brev til Eje eller Pant, faar Erhververen ikke bedre Ret end Overdrageren, medmindre andet følger af særlige Retsregler.

§ 28.

En Fordring paa Overdrageren kan Skyldneren benytte til Modregning, medmindre han har erhvervet Fordringen efter det Tidspunkt, da han fik Kundskab eller Formodning om Overdragelsen. Var Fordringen uforfalden paa dette Tidspunkt, kan den dog kun bruges til Modregning, hvis den forfaldt senest samtidig med Gælds brevsfordringen.

§ 29.

Er et simpelt Gælds brev overdraget til Eje eller Pant, kan Skyldneren dog, naar andet ikke følger af Gælds brets særlige Beskaffenhed, med frigørende Virkning betale til Overdrageren, medmindre han vidste, at denne ikke længere havde Ret til at modtage Betalingen, eller han ikke har udvist den Agtpaagivenhed, som Forholdene krævede.

§ 30.

Naar Skyldneren betaler til den, til hvem et simpelt Gælds brev skriftlig er overdraget til Eje eller Pant, hindrer det ikke hans Frigørelse, at Overdragelsen var ugyldig. Skyldneren frigøres dog ikke, hvis han vidste dette eller havde Grund til Mistanke derom, og heller ikke, hvis Overdragelsen var ugyldig af en af de Grunde, § 17 nævner.

§ 31.

Overdragelse af et simpelt Gælds-brev til Eje eller Pant har ikke Gyldighed mod Overdragerens Kreditorer, medmindre Skyldneren fra Overdrageren eller Erhververen har faaet Underretning om Overdragelsen.

Har en Fordringshaver overdraget samme Fordring til flere forskellige, som hver for sig er i god Tro, gaar den Erhverver forud, om hvis Ret Skyldneren først har faaet Underretning.

Naar en Handelsvirksomhed eller en bogføringspligtig Erhvervsvirksomhed af anden Art overdrages sammen med Virksomhedens udestaaende Fordringer, anvendes disse Regler dog kun, hvis Overdragelsen sker til Sikkerhed.

Medfører Gælds-brevets særlige Beskaffenhed, at Skyldneren ikke frigøres ved at betale til andre end Ihænde-haveren, faar Overdragelsen Gyldighed mod Overdragerens Kreditorer, naar Erhververen har faaet Gælds-brevet i Hænde. Har Fordringshaveren overdraget Fordringen til flere, gaar den forud, som har faaet Gælds-brevet i Hænde i god Tro.

KAPITEL 4.

Sparekasse- og Bankbøger.

§ 32.

Kontrabøger, som udstedes af Banker eller Sparekasser for Indskud, er undergivet Reglerne i denne Lovs Kapitel 1 og 3, medmindre andet følger af §§ 33—35.

§ 33.

Aftale om, at Penge, der iudestaaar paa Kontrabog, udbetales til enhver, der møder med Bogen, kan Kontrabogens Udsteder kun paaberaabe sig, naar den er indført i Kontrabogen paa iøjnefaldende Maade.

Udbetaling til en uberettiget Ihænde-haver virker ikke frigørende, hvis han ikke har opgivet det Navn, Kontoen lyder paa. Dersom særlige Omstændigheder opfordrer hertil, maa der afkræves den mødende Bevis for hans Ret til at hæve paa Bogen.

§ 34.

Overdragelse af en Kontrabog til Eje eller Pant faar først Gyldighed mod Overdragerens Kreditorer, naar Kontrabogens Udsteder har noteret Overdragelsen paa Kontoen i sine Bøger og meddelt Erhververen dette med Angivelse af, hvilket Beløb der indestaaar paa Kontoen. Naar Notering begæres af Kontohaveren og Bogen forelægges Udstederen, paahviler det denne at foretage Notering og give Erhververen Meddelelse, medmindre Udstederens Vedtægter udelukker Notering af Overdragelser.

Har Kontrabogens Ejer overdraget Ret over Bogen til flere forskellige, gaar den Erhverver forud, som faar sin Ret noteret paa Kontoen og modtager Meddelelsen derom i god Tro.

Hvis der kan hæves paa Bogen af enhver Ihænde-haver, kræves det yderligere, at Erhververen har faaet Kontrabogen i Hænde.

§ 35.

Kontrabogens Udsteder kan ikke kræve Modregning med Fordringer paa Overdrageren, naar han har givet Erhververen Meddelelse som nævnt i § 34. Han kan heller

ikke gøre gældende, at han ikke skyldte Beløbet, medmindre Erhververen vidste dette eller havde Grund til Mistanke herom.

Hvis Udstederen i Kontrabogen har forbeholdt sig Ret til at betale til enhver, der møder med Kontrabogen, frigøres han, medmindre andet udtrykkelig er aftalt, trods den noterede Overdragelse ved Betaling til Bogens Ihænde-haver under de Betingelser, der er fastsat i § 33.

KAPITEL 5.

Notering af Massegældsbreve.

§ 36.

Dette Kapitels Regler anvendes paa

1. Massegældsbreve, som er Omsætningsgældsbreve og udtaler, at de kan noteres paa Navn.
2. Massegældsbreve, som er udstedt før Lovens Ikrafttræden, og som hidtil var Genstand for Notering i Henhold til Forordning af 21. Juni 1844.

§ 37.

Gældsbrevet betragtes som noteret paa Navn, naar det er stilet til en bestemt Person, eller naar Skyldneren har forsynet det med Paategning om, at det er noteret paa Navn. Navnet behøver ikke at være paaført Gældsbrevet.

Gældsbrevet anses som noteret paa Ihænde-haveren, naar Skyldneren har forsynet det med Paategning om, at det er noteret paa Ihænde-haveren.

Skyldnerens Paategning bevidner, at der paa Gældsbrevets Rubrik i hans Noteringsbog er indført henholdsvis den berettigedes Navn eller Bemærkning om, at Gældsbrevet er overdraget til Ihænde-haveren. Som Indførelse af den berettigedes Navn betragtes ogsaa Bemærkning om, at Raadighed eller Medraadighed over Gældsbrevet tilkommer en bestemt Person.

§ 38.

Betaler Skyldneren et paa Navn noteret Gældsbrev til en Person, der støtter sin Ret paa en noteret Overdragelse, frigøres han ikke, dersom det viser sig, at Overdragelsen fra den noterede Ejer var falsk. Skyldneren kan nægte at betale til den, der støtter sin Ret paa en unoteret Overdragelse.

§ 39.

Paa Gældsbrevets Overdragelse til Eje eller Pant anvendes Reglerne i § 14 med følgende Ændringer:

Hvis Gældsbrevet ved Overdragelsen var noteret paa en andens Navn end Overdragerens, fortrænger Erhververen først den noterede Ret, naar Gældsbrevet er blevet noteret paa hans Navn eller paa Ihænde-haveren, og Retten gaar ikke tabt, hvis Erhververen, inden han modtog Meddelelse om Noteringen, har faaet at vide, at Overdrageren manglede Ret til at raade over Gældsbrevet.

En Noteringspaategning, der var fjernet inden Overdragelsen, er ikke til Hinder for, at Erhververen vinder Ret over Gældsbrevet, medmindre dettes Udseende gav Grund til Mistanke.

Naar Gældsbrevet ved Overdragelsen bar en ægte Noteringspaategning, hindrer det ikke Erhververens Ret, at den foranstaaende Overdragelsesrække ikke hang sammen.

§ 40.

Naar den, paa hvis Navn et Gælds brev er noteret, anmelder for Skyldneren, at Gælds brevet er frakommet ham, maa Skyldneren ikke paa Trediemands Begæring notere Gælds brevet paany, og Skyldneren frigøres ikke ved at betale Gælds brevet til en uberettiget Ihænde haver.

Hvis Anmelderens Bopæl ikke meddeles Skyldneren og heller ikke kendes af ham, afvises Anmeldelsen. Virkningen af Anmeldelsen falder bort, naar en Ihænde haver af Gælds brevet faar sin Ret til at raade over Gælds brevet fastslaaet ved Erkendelse fra Anmelderen eller endelig Dom over ham. Bor Anmelderen i Udlandet, og har han ikke i Anmeldelsen udpeget en Stedfortræder her i Landet, kan Sagen anlægges her i Landet paa det Sted, hvor Notering begæres.

Hvis en Ihænde haver har meldt sig, men han ikke rejser Sag mod Anmelderen inden tre Maaneder, efter at han er blevet afvist af Skyldneren, kan Anmelderen kræve udstedt Indkaldelse til Mortifikation, naar iøvrigt Betingelserne efter Lov om Rettens Pleje §§ 470 og 471 findes opfyldt.

§ 41.

For at formindske Faren for, at falske Overdragelser anmeldes til Notering, paa hviler det Skyldneren i det Omfang, Justitsministeren bestemmer, at foretage stikprøvevis Kontrol af Noteringerne ved Udsendelse af skriftlig Meddelelse om den foretagne Notering til den, paa hvis Navn Gælds brevet forud var noteret, og hvis Adresse var paaført Gælds brevet eller iøvrigt let kan udfindes.

Mod Gebyr af højest 1 Krone kan den, der faar et Gælds brev noteret paa Navn, fordre Meddelelse i anbefalet Brev om Notering af Overdragelse eller Ophævelse af hans Ret over Gælds brevet.

Om Antallet af udsendte Meddelelser og modtagne Indsigelser aflægges Skyldneren Beretning til Justitsministeren.

§ 42.

Nærmere Regler om Fremgangsmaaden ved Notering og om de i § 41 omhandlede Forhold fastsættes af Justitsministeren.

KAPITEL 6.

Overgangsbestemmelser.

§ 43.

Denne Lov træder i Kraft den 1. Januar 1937.

§ 44.

Lovens Kapitel 1—5 anvendes ogsaa paa Gælds breve og Kuponer, der er udstedt før Lovens Ikrafttræden, medmindre andet følger af §§ 45—51.

§ 45.

Bestemmelserne i Lovens §§ 1—5 og 7 finder kun Anvendelse paa Gælds breve, der er udstedt efter Lovens Ikrafttræden.

§ 46.

Lovens § 6 anvendes i alle Tilfælde, hvor Betalingstiden indtræder efter Lovens Ikrafttræden.

§ 8 kommer til Anvendelse paa ældre Gældsbreve, naar det Forhold, der giver Anledning til at paakalde Gældsbrevets Bestemmelser, er indtraadt efter Lovens Ikrafttræden.

§ 47.

Ved Anvendelsen af Lovens Regler skal ældre Navnegældsbreve behandles, som om de var stilet til bestemt Person eller Ordre, medmindre der i Gældsbrevet er indføjet Ordene „ikke til Ordre“ eller tilsvarende Forbehold. I Stedet for § 14 skal ældre Rets Regler dog anvendes, medmindre Gældsbrevet er et Massegældsbrief eller bærer en Udstedelsesdag, der ligger efter Lovens Ikrafttræden.

§ 48.

§ 12 anvendes, selv om Paategningen er givet før Lovens Ikrafttræden.

Reglen i § 20 om, at Afdrag kan betales med frigørende Virkning til Overdrageren, skal, naar Overdragelsen er sket før Lovens Ikrafttræden, kun anvendes, dersom Erhververen forsømmer at underrette Skyldneren om Overdragelsen.

§ 49.

Hvis en Rente- eller Udbyttekupons Forfaldsdag er kommet før Lovens Ikrafttræden, regnes de i § 25 nævnte 3 Aar fra Ikrafttrædelsesdagen. Skyldneren kan dog paaberaabe sig hidtil gældende Ret, hvis den medfører Kravets Bortfald inden Udløbet af de tre Aar.

§ 50.

Ved Sparekasse- og Bankbøger, der er udstedt før Lovens Ikrafttræden, kan Udstederen uanset § 33, 1. Stk., paaberaabe sig Bestemmelser i sine Vedtægter, naar disse er optaget i Kontrabogen.

§ 51.

Forordning af 21. Juni 1844 finder Anvendelse paa enhver Notering, som for nærværende Lovs Ikrafttræden er sket i Henhold til Forordningen. Dog vinder en Erhverver Ret i Overensstemmelse med § 39, 1. og 2. Stk., overalt hvor den Notering, han paaberaaber sig, er sket efter Lovens Ikrafttræden, ligesom § 39, 3. Stk., anvendes, overalt hvor Overdragelsen er sket, efter at Loven er traadt i Kraft.

KAPITEL 7.

Ændringer i andre Love.

§ 52.

D. L. 1—23—13 og 14, Forordning af 6. Oktober 1753 § 9, Forordning af 9. Februar 1798, Forordning af 21. Juni 1844, Lov af 6. April 1855 § 3 samt alle særlige Regler om Vekslobligationer ophæves.

§ 53.

Denne Lovs § 2 skal anvendes ogsaa paa Samkautionister.

§ 54.

Omsætningspapirer, simple Gældsbreve og andre Fordringer kan fremtidig ikke pantsættes ved Tinglysning af Pantebrev efter Lov om Tinglysning § 47.

§ 55.

Hvis den, der ifølge Aftale skylder et bestemt Pengebeløb, ikke betaler i rette Tid, skal han svare 5 pCt. aarlig Rente fra den Dag, da Gælden skulde være betalt. For-

dringshaveren maa dog minde Skyldneren om Betalingen, naar det kræves af rimelig Hensyntagen til Skyldnerens Interesser. Forsømmer han dette, fritages Skyldneren for at betale Forhalingsrente, indtil Paakrav gives.

Saaframt Pengeskyld i andre Tilfælde ikke betales i rette Tid, skal Skyldneren betale 5 pCt. aarlig Rente fra den Dag, da Fordringshaveren paabegyndte Retsforfølgning til Betaling af Gælden. Hvor særlige Forhold begrunder det, kan Retten bestemme, at Renten skal løbe fra et tidligere eller senere Tidspunkt, eller at der under Sagen kun skal svares en lavere Rente.

Kunde Fordringshaveren paa andet Grundlag kræve højere Rente, bevarer han Retten hertil. Han beholder ogsaa sin Ret til Erstatning for Tab, som Renten ikke dækker.

Det har sit Forblivende ved de Lovbestemmelser, der fastsætter Forhalingsrenter for særlige Forhold. Fører de til en lavere Rente, skal Skyldneren dog betale 5 pCt. aarlig Rente fra den Dag, da Fordringshaveren paabegyndte Retsforfølgning.

Foranstaaende Regler finder Anvendelse i alle Tilfælde, hvor Betalingstiden indtræder efter 1. Januar 1937.

§ 56.

I Lov om Livsforsikringsvirksomhed, jfr. Bekendtgørelse Nr. 299 af 30. Juni 1922, erstattes § 20, 2. Punktum, med følgende Bestemmelser:

Ved Værdipapirer, der kan være Genstand for Notering, skal Paategningen noteres. Ihændchavergældsbreve, der ikke kan noteres paa Navn, og andre Værdipapirer, der stedse skal lyde paa Ihændhaveren, paategnes ikke, men indskrives eller gives i Forvaring i Nationalbanken eller andet godkendt Forvaringssted, og det udstedte Indskrivnings- eller Forvaringsbevis forsynes med den foreskrevne Paategning. Naar Indskrivning iøvrigt sker, er Paategning paa de indskrevne Dokumenter unødvendig, for saa vidt Indskrivningsbeviset paategnes. En af Forsikringsraadet udnævnt Tillidsmand har at paase, at disse Regler iagttages, og har selv at underskrive fornævnte Paategninger, hvorved de paagældende Værdipapirer anses som givet i Haandpant til Sikkerhed for Forsikringstagerens Krav efter Forsikringskontrakterne.

§ 57.

I Lov om Tinglysning af 31. Marts 1926 sker følgende Ændringer:

1) § 29, 2. Stk., affattes saaledes:

Om Betaling af Afdrag paa tinglyst Pantebrev gælder dog Reglerne i Gælds-
brevslovgivningen.

2) § 40, 4. Stk., sidste Punktum, erstattes med følgende:

Hvis en Panthaver har Krav paa forhøjet Rente eller anden særlig Ydelse i Anledning af Forsinkelse med Betaling, staar saadanne Krav ligeledes ved Fyldestgørelse af Pantet tilbage for andre Panthaveres Ret. Disse Regler kommer dog ikke til Anvendelse paa Skadesløsbreve.

§ 58.

Lov om Aktieselskaber af 15. April 1930 § 26 affattes saaledes:

Overdrages et Aktiebrev til Eje eller Pant efter 1. Januar 1937, finder Bestemmelserne i Lov om Gældsbreve § 14, 1. og 2. Stk., tilsvarende Anvendelse.

Dette gælder dog ikke, hvis der i Henhold til en Bestemmelse i Selskabets Vedtægter er taget utvetydigt og iøjnefaldende Forbehold i Aktiebrevet, f. Eks. lydende paa, at det ikke er et Omsætningspapir.

Et til Ihændeleveren stilet Aktiebrev skal, selv om det forsynes med Selskabets Paategning om, at Ejerenes Navn er noteret, vedblive at være et Ihændeleverpapir, der som Navnet ikke er paaført Aktiebrevet.

§ 59.

I Lov om Rettens Pleje, jfr. Bekendtgørelse Nr. 250 af 1. Oktober 1932, sker følgende Ændringer:

1) § 443 Nr. 1 affattes saaledes:

I Sager, der anlægges til Indfrielse af Gældsbreve, naar Skyldneren enten i selve Gælds brevet eller ved senere Paategning paa samme har underkastet sig saadan Forfølgning og Vedtagelsen er sket, inden Lov om Gældsbreve traadte i Kraft.

2) § 531, 1. og 2. Stk., affattes saaledes:

Ved Udlæg i Værdipapirer og i Fordringer, for hvilke der er udstedt skriftligt Bevis, kan Udlægshaveren forlange, at Fogeden tager Dokumentet i sin Besiddelse.

Ved Udlæg i Gældsbreve og andre Fordringer bliver Skyldneren, naar han ikke har faaet Underretning om Udlægget, frigjort ved Betaling til den, hos hvem Udlæg er sket, under samme Betingelser som ved Overdragelse af Fordringen.

3) § 616, 2. Stk., 2. Punktum., affattes saaledes:

Ved Arrest i Fordringer finder Bestemmelsen i § 531, 2. Stk., tilsvarende Anvendelse.

Bemærkninger til Lovudkastet.

Indledning.

Gældsbreve er efter dansk Ret undergivet visse særlige Regler, der navnlig gaar ud paa, at Indsigelser mod Gælds brevet fra Skyldnerens Side og Rettigheder over det kan fortabes ved dets Overdragelse til en Erhverver, der er i god Tro. Disse Regler, der saaledes gør Dokumentet „negotiabelt“ („omsætteligt“), er kun i meget ringe Omfang lovfæstet, men støttes iøvrigt paa Slutninger fra de enkelte udtrykkelige Lovbestemmelser, der findes, navnlig Forordningerne af 9. Februar 1798 og 28. Juli 1841.

I det foreliggende Udkast har man søgt at opstille ikke blot de særlige Regler, der knytter sig til Negotiabiliteten, men ogsaa andre Regler, som det kan have Interesse at fastslaa.

De mere almindelige Bestemmelser om Gældsbreve, der findes i Kapitel 1—3, er udarbejdet i Samarbejde med Kommissionerne i Finland, Norge og Sverige, og det er paa de fleste væsentlige Punkter lykkedes at opnaa Overensstemmelse mellem de fire Landes Udkast.

De i Kapitel 4 indeholdte særlige Regler om Sparekasse- og Bankbøger er Resultatet af et Samarbejde alene mellem den danske og norske Kommission. Man har her opnaaet saa godt som fuldstændig ensartede Regler.

Bestemmelserne i Kapitel 5 om Notering af Massegældsbreve, der træder i Stedet for Reglerne i Forordning af 21. Juni 1844, er særlige danske Bestemmelser. Det samme gælder Overgangsbestemmelserne i Kapitel 6, som dog har været drøftet med den norske Kommission, samt de i Kapitel 7 foreslaaede Ændringer i andre Love, jfr. dog Bemærkningerne til §§ 53, 55 og 58.

For en stor Dels Vedkommende tilsigter Bestemmelserne i Udkastet blot at fastslaa, hvad der nu antages at være gældende Ret, eller at afgøre Spørgsmaal, der nu maa anses for tvivlsomme. Men Udkastet

indeholder endvidere adskillige Regler, der — til Dels paa væsentlige Punkter — ændrer den nuværende Retstilstand. Vigtige Ændringer foreslaas saaledes i § 11, jfr. § 26, (visse Gældsbreve bliver ikke-negotiable), § 12 (Ændring af et Gælds breds Karakter kræver Skyldnerens Samtykke), § 14 (Vindikationsretten indskrænkes), § 16, jfr. §§ 20 og 21, (visse Afdrag undergives samme Regler som Renter), §§ 22 og 31 (Gyldigheden af Pantsætning m. v. overfor Overdragerens Kreditorer), Kapitel 4 (Sparekasse- og Bankbøger bliver ikke-negotiable), Kapitel 5 (nye Regler om Notering), § 55 (ny almindelig Regel om Forhalingsrente).

Med Hensyn til Udkastets Omraade bemærkes, at mange af Bestemmelserne, skont de direkte kun omfatter Gældsbreve, rækker videre. Dette gælder navnlig Reglerne i Kapitel 1 og 3, der i stort Omfang maa anvendes analogisk paa almindelige Fordringer. Endvidere kan Reglerne i Kapitel 2 tænkes anvendt analogisk paa Dokumenter, der uden at kunne betegnes som Gældsbreve antages at burde være negotiable, ligesom man nu anvender Gælds bredsreglerne analogisk paa visse andre Dokumenter. I Udkastets Kapitel 7 har man derhos optaget enkelte Bestemmelser af almindelig Karakter med direkte Gyldighed ogsaa for andre Fordringer end Gælds bredsfordringer, jfr. §§ 54 og 55.

Reglerne i Kapitel 1—3 gælder ikke for Veksler og Checks, men adskillige af de i Kapitel 1 og 2 foreslaaede Bestemmelser vedrører samme Emner som tilsvarende vekselretlige Regler. Det kunde derfor synes naturligt at benytte den nye Veksellov af 23. Marts 1932 som Forbillede ved Reglernes Affattelse i det Omfang, i hvilket Forskellighederne mellem Veksler og Gælds breve ikke maatte være til Hinder for at gennemføre en ensartet Behandling. Naar dette dog ikke i større Udstrækning har

kunnet lade sig gøre, skyldes det, at Vekselloven er affattet i Overensstemmelse med den paa den internationale Veksleretskonference i Genève i 1930 vedtagne ensartede Veksellov, som naturligt nok i nogen Grad er paavirket af fremmede Synspunkter.

Kapitel 1.

Fælles Bestemmelser.

Som nævnt i Indledningen foreslaas det i Udkastet at ophæve Negotiabiliteten for visse Gældsbreves Vedkommende, og der maa derfor i stort Omfang opstilles særskilte Regler for negotiable Gældsbreve — der i Udkastet kaldes „Omsætningsgældsbreve“ — og ikke-negotiable Gældsbreve, om hvilke Betegnelsen „simple Gældsbreve“ anvendes. Medens de for Omsætningsgældsbreve særlige Regler findes i Kapitel 2 og Bestemmelserne om simple Gældsbreve i Kapitel 3, indeholder Kapitel 1 nogle Regler, der er fælles for begge Arter af Gældsbreve.

Til § 1.

Udkastet indeholder ingen Definition af Ordet „Gældsbreve“, men henholder sig til det almindelige juridiske Begreb herom. En saadan Definition kan ikke anses for nødvendig, idet det i Almindelighed næppe vil volde Tvivl at afgøre, om et Dokument er et Gældsbreve. Som Gældsbreve bør man kun betegne en skriftlig Erklæring, der hjemler en i Hovedsagen ubetinget, ensidig Fordring paa et Pengebeløb. Udenfor Begrebet falder f. Eks. Livsforsikringspolicer, Konnossementer og Oplagsbeviser. Det vilde dernæst være vanskeligt i en Lovtekst at fastslaa, hvad der skal forstaas ved et Gældsbreve, paa en saadan Maade, at man kunde være sikker paa at opnaa det rigtige Resultat i de Tilfælde, hvor der rejses Tvivl om Lovens — direkte eller analogiske — Anvendelighed. Man har derfor fundet det rigtigst at overlade det til Domstolene at træffe Afgørelse i saadanne Tilfælde, der f. Eks. kan tænkes at kunne komme til at foreligge med Hensyn til fremtidige nye Arter af Dokumenter. Angaaende Spare-

kasse- og Bankbøger henvises til Bemærkningerne til Kapitel 4.

Naar en Person i Anledning af et Retsforhold mellem ham og en anden udsteder et Gældsbreve, kan han i Almindelighed ikke antages derved at have paataget sig en af dette Retsforhold uafhængig Pligt til at betale i Overensstemmelse med Gældsrevet, men han maa f. Eks. kunne gøre gældende, at han ikke har modtaget det Laan, som skulde tilbagebetales med det i Gældsrevet anførte Beløb.

Der kan dog foruden hvor der foreligger en udtrykkelig Aftale forekomme Tilfælde, hvor Skyldneren ifølge et Gældsbreve maa antages at have afskaaret sig fra at fremsætte Indsigelser vedrørende det til Grund for dets Udstedelse liggende Retsforhold. Hvis f. Eks. Parterne efter en Forhandling om hele deres Mellemværende er blevet enige paa alle Punkter undtagen med Hensyn til Størrelsen af Fordringshaverens endelige Krav og Skyldneren derefter uden at tage noget Forbehold sender Fordringshaveren et Gældsbreve lydende paa det af denne under Forhandlingen krævede Beløb, vil Skyldneren ikke senere kunne vægre sig ved at betale hele Gældsrevet Beløb under Anbringende af, at Fordringen i Virkeligheden udgør et mindre Beløb.

Den foreslaaede Regel stemmer med det ovenfor anførte og er formentlig overensstemmende med nugældende Ret. Kommissionen finder i og for sig Bestemmelsen ufornudden, men da man fra finsk og svensk Side lægger Vægt paa den, har man ogsaa optaget den i det danske og norske Udkast. Efter Kommissionens Mening kan der tænkes Tilfælde, hvor Udstedelsen af Gældsbreve bør virke paa lignende Maade som Undladelse af Reklamation, saaledes at Skyldneren afskæres fra at fremsætte Indsigelser, som han burde have gjort gældende tidligere. For at gøre det klart, at Domstolene kan undtage saadanne Tilfælde fra Hovedreglen, har man i det danske Udkast tilføjet Ordene „eller følger af særlige Omstændigheder“, jfr. den norske Tekst „eller følge av forholdene“. Iøvrigt omfatter Ordene „medmindre andet er aftalt“ saa-

vel Aftaler, der fremgaar af Gældsrevet, som Aftaler, der er truffet uden for dette, og ikke blot udtrykkelige, men ogsaa stil-
tiende Aftaler. Ifølge den finske og svenske Tekst kan Skyldneren fremsætte Indsigelser, „där ej annat må anses avtalat“. Disse Udtryk tilsigter imidlertid at dække det samme som den danske og norske Formulering. Bestemmelsen angaar kun Spørgsmaalet, om Indsigelser tabes ved selve Udstedelsen og Udgivelsen af Gældsrevet. I hvilket Omfang Indsigelser mod Omsætningsgældsbreve kan tabes over for senere Erhververe i god Tro, bestemmes i §§ 15 17.

I det finske og svenske Udkast indledes Paragraffen med en Bestemmelse om, at den, der udsteder et Gældsrev, skal „svare .. för sin förskrivning“. Denne Bestemmelse skal dels give en almindelig Indledning til Loven, dels tilkendegive, at et Gældsrev kan være forpligtende uden at indeholde Oplysning om det til Grund for dets Udstedelse liggende Retsforhold. Dette sidste gælder ogsaa i Danmark, men da det er ganske uomtvistet, har man anset Bestemmelsen for overflødig. Den findes heller ikke i det norske Udkast.

Selv om Skyldneren har givet Afkald paa at fremsætte Indsigelser vedrørende det underliggende Retsforhold, er han dog ikke afskaaret fra at gøre gældende, at hans Betalingslofte er ugyldigt, fordi det er i Strid med Lov eller Ærbarhed, f. Eks. fordi det angaar Hasardspillegæld. Dette følger af almindelige Retsgrundsætninger, og man har derfor anset det for uforholdt at optage nogen Bestemmelse herom i Udkastet.

Til § 2.

Naar flere Personer i Forening har lovet at erlægge en Pengeydelse og det ikke med Fordringshaveren er aftalt, hvorledes hver enkelt af dem er forpligtet overfor ham, bliver Spørgsmaalet, om Pligten gaar ud paa at erlægge hele Ydelsen eller kun en Del af den. Der findes i dansk Ret ingen almindelig Lovbestemmelse herom. Samkautionister hæfter principalt med Anpart, subsidiært med det hele, men i Praxis ved-

tages i de allerfleste Tilfælde umiddelbart solidarisk Ansvar. For Gaveløfter antages Loftegiverne kun at hæfte med Anpart. Iøvrigt er det Hovedreglen, at hver af flere Skyldnere hæfter for hele Ydelsen.

I Overensstemmelse hermed fastslaaes det i Paragraffens 1ste Stykke, at fleres Udstedelse af et Gældsrev medfører solidarisk Forpligtelse, medmindre andet er aftalt. Nogen Undtagelse for Gaveløfter har man ikke ment at burde opstille, idet der næppe er nogen Betænkelse ved at gennemføre den almindelige Regel for de Tilfælde, hvor Giverne har udstedt Gældsrev. Med Hensyn til Kautions henvises til Bemærkningerne til § 53.

Tilsvarende Bestemmelser findes for de tre andre Landes Vedkommende. I Sverige og Finland er det nu Reglen, at flere Udstedere af et Gældsrev hæfter anpartsvis.

Hvis en af flere solidarisk forpligtede Skyldnere betaler hele Gælden, maa han i Almindelighed kunne forlange Dækning hos sine Medskyldnere for den Del af Beløbet, der efter deres indbyrdes Retsforhold ikke falder paa ham, og det endelige Resultat af denne Regres synes at burde være, at Skyldnerne kommer til at betale i Forhold til de Beløb, med hvilke de hæfter indbyrdes. Regressen kan tænkes gennemført paa forskellig Maade. Hvis der læves solidarisk Regres, kan den Skyldner, der har betalt, kræve alt, hvad han ikke i Forhold til de andreendelig skal bære, hos hvem han vil af de andre; denne kan derefter gaa frem paa samme Maade overfor de øvrige Skyldnere og saaledes fremdeles. Ved anpartsvis Regres kan den betalende — i hvert Fald foreløbig — kun forlange en Anpart hos hver af de andre.

I dansk Ret antages det, at der gælder solidarisk Regres, jfr. D. L. 1—23—14. Denne Ordning kan imidlertid virke uheldigt i Tilfælde af, at en eller flere af Medskyldnerne ikke kan betale. Hvis f. Eks. A. og B. i Forholdet mellem Skyldnerne indbyrdes skal betale hver $\frac{1}{10}$, medens der paahviler C. og D. hver $\frac{2}{5}$, kan A. efter at have betalt hele Skylden afkræve B $\frac{2}{10}$, hvorefter denne kan forlange $\frac{1}{5}$ af C eller D. Det viser sig imidlertid, at C kun kan betale $\frac{1}{5}$, og at D

intet kan udrede. B maa nu over for A have Krav paa Tilbagebetaling af $\frac{3}{10}$, men hvis A i Mellemtiden er blevet ude af Stand til at betale, kan han ikke faa Dækning for nogen Del af de $\frac{3}{5}$, han har betalt udover sin Andel.

Hvis man paa den anden Side — som Lovgivningen i flere fremmede Lande kun indrømmer den betalende Skyldner anpartsvis Regres, saaledes at han maa søge alle Medskyldnerne, vil denne Ordning kunne være meget byrdefuld for ham. Hvis en af Medskyldnerne ikke betaler sin Andel, vil denne nemlig i Almindelighed falde den betalende Skyldner til Last, lige til han ved Retsforfølgning faar Fyldestgørelse hos Medskyldneren eller bliver i Stand til at bevise, at der ikke kan faas Dækning hos ham.

Man har derfor foreslaaet en ny Løsning af Regresspørgsmaalet, hvorved man tilstræber saa hurtigt som muligt at tilvejebringe en rimelig endelig Afgørelse mellem Skyldnerne.

Hovedtanken i Bestemmelsen er, at den Skyldner, der har betalt, i hvert Fald maa forsøge at indkræve en Anpart hos hver enkelt af de regrespligtige Medskyldnere, men at han ikke skal behøve at afvente Udfaldet af Søgmaal og Eksekution. Naar han trods Paakrav ikke faar Betaling inden en rimelig Frist — 14 Dage — kan han holde sig til de andre. Men han kan aldrig kræve saa meget af en Medskyldner, at denne senere kunde faa Krav paa Tilbagebetaling af en Del af Beløbet.

Det følger af sig selv, at Fristen ikke behøver at afventes, naar det er aabenbart, at Medskyldneren ikke kan betale. Lige hermed har man af praktiske Grunde stillet det Tilfælde, at Medskyldnerens Opholdssted er ubekendt.

Ved Udtrykket „hans Del“ menes der den Del, som efter Skyldnerens indbyrdes Retsforhold skulde falde paa den paagældende. Dette udtales i den norske Tekst, men synes saa selvfølgelig, at man ikke behøver at tynde Teksten dermed.

Naar det siges, at „de andre“ maa udrede hver sin Del, skal „de andre“ omfatte

ogsaa den betalende Skyldner. Det manglende maa altsaa fordeles mellem den, der søger Regres, og den, han gør Regres gældende imod. Hvis i det ovennævnte Eksempel C efter A's Paakrav betaler $\frac{1}{5}$, men D intet betaler, kan A afkræve B dels hans egen Andel $\frac{1}{10}$, dels $\frac{3}{10}$, som er Halvdelen af de $\frac{3}{5}$, der ikke er betalt af C og D. Paa tilsvarende Maade maa der forholdes, hvis den Skyldner, der i første Omgang er gjort regresansvarlig, (B), senere søger Dækning hos de andre, (C og D). Naar den oprindelige 14-Dages Frist er udløbet, kan Dækning søges hos enhver af Medskyldnerne, uden at der paany rettes Paakrav til samtlige Medskyldnere om Betaling af Anparten. Hvis f. Eks. A og B efter at have betalt hver $\frac{2}{5}$, jfr. ovenfor, i Forening gaar løs paa C, kan de afkræve ham dels $\frac{1}{5}$, som resterer af hans egen „Del“, dels $\frac{2}{3}$ af det Beløb, som de har betalt for D. D's $\frac{2}{5}$ maa nemlig fordeles imellem A, B og C i Forhold til deres Anpart, der jo er henholdsvis $\frac{1}{10}$, $\frac{1}{10}$ og $\frac{2}{5}$. D's $\frac{2}{5}$ maa derfor betales med $\frac{1}{15}$ af A, $\frac{1}{15}$ af B og $\frac{2}{3}$ af C.

Naar sidste Punktum lader Fristen løbe fra det Tidspunkt, da Krav „er fremsat eller paa betryggende Maade afsendt“, beror det paa, at man paa den ene Side ikke har villet kræve en bestemt Form iagttaget, men paa den anden Side vil give den betalende et let Middel til at bevise sit Paakrav. Attest om Afsendelse af et anbefalet Brev vil normalt være tilstrækkelig Dokumentation — samt endelig fritage ham for at vente, hvis Medskyldneren er rejst saa langt bort, at han ikke kan faa Paakravet tidnok til at betale inden for de 14 Dage.

Bestemmelsen omfatter direkte kun det Tilfælde, at en Skyldner har betalt „Gælden“, men den maa lige saavel finde Anvendelse paa de Tilfælde, hvor den betalende Skyldner har Regres, skønt han kun har betalt en Del af Gælden.

Det finske Udkast adskiller sig fra de 3 andre Landes ved at hjemle solidarisk Regres, idet det — i Overensstemmelse med nugældende finsk Ret — bestemmes, at den betalende Skyldner kan „av de øvrige utkräva vad han över sin del erlagt“.

Til § 3.

Naar det ikke er aftalt, hvor Betaling skal erlægges, antages det i dansk Ret, at Pengesforpligtelser skal opfyldes paa Fordringshaverens Bopæl eller Forretningssted ved Fordringens Stiftelse, saaledes at det altsaa paahviler Skyldneren at træffe Foranstaltning til Betalingen. Dette gælder dog ikke ved de Gældsbreve, der i særlig Grad er Genstand for Omsætning. Da det her paa Forhaand maa anses for usikkert, hvem der er Fordringshaver ved Forfaldstid, antages det, at Fordringshaveren maa hente Betalingen hos Skyldneren.

Der vil ofte være truffet Aftale om Betalingsstedet. For Pantebrevs Vedkommende indeholder Justitsministeriets Pantebrevformularer saaledes Bestemmelse om, at enhver Betaling skal ske paa Fordringshaverens Bopæl eller andet Skyldneren opgivet Sted inden for Landets Grænser. Men i adskillige Gældsbreve findes der ingen Bestemmelse om Betalingsstedet.

Det er af Vigtighed for Forretningslivet at faa saa enkle og klare Bestemmelser som muligt. Bl. a. bør der gælde samme Regel for Betaling af Hovedstol, Afdrag og Ronter. At fastsætte ensartede Regler for alle Arter af Gældsbreve lader sig dog ikke gøre. I § 3 foreslaas en Hovedregel, der gælder baade for negotiable og ikke-negotiable Gældsbreve, medens § 4 indeholder en Undtagelsesbestemmelse for visse Gældsbreve af begge Kategorier.

I § 3 fastslaas det som Hovedprincip, at Betaling skal erlægges hos Fordringshaveren, d. v. s. enten paa hans Bopæl eller Forretningssted. Skyldneren kan dog ikke vælge mellem disse to Steder, men skal, hvis Fordringshaveren driver Forretning, altid betale paa Forretningsstedet. Dette gælder altsaa ogsaa for Gældsbreve, der ikke angaar Forretningsgæld, idet man ikke har villet komplicere Reglerne, der jo er fravigelige, ved en Undtagelsesbestemmelse, som — ogsaa under Hensyn til den nedenfor omtalte Regel i Paragraffens 2det Stykke — næppe er særlig paakrævet.

Reglen om Betaling hos Fordringshaveren anvendes, selv om denne flytter eller

Gældsbrevet overgaar til en ny Kreditor, idet det med Nutidens lette Adgang til hurtigt og billigt at sende Penge med Posten i Almindelighed ikke vil kunne medføre nogen større Ulempe for Skyldneren at skulle betale et andet Sted. Dette gælder dog ikke, hvis Betaling herefter skulde erlægges i et andet Land. Af Hensyn til Skyldneren foreslaas det, at Gælden i saa Fald skal betales paa det tidligere Betalingssted, det vil sige det sidste Betalingssted i Landet.

Det vil i saadanne Tilfælde kunne være hensigtsmæssigt for Kreditor, at Betalingen erlægges et andet Sted, f. Eks. i en Bank eller hos en Sagfører, ligesom det ogsaa i andre Tilfælde kan være praktisk for Kreditor at faa betalt hos en saadan befuldmægtiget i Stedet for paa Bopælen eller Forretningsstedet.

Det foreslaas derfor i 2det Stykke, at Fordringshaveren i alle Tilfælde — altsaa uanset om han flytter indenfor Landet eller ud af Landet eller ej — skal kunne forlange Betalingen erlagt paa et andet Sted i Landet, hvilken Regel ikke kan anses ubillig over for Skyldneren, jfr. det om Pengesforsendelser ovenfor anførte. Det er dog en Betingelse, at Betalingens Erklæggelse paa det af Fordringshaveren anviste Sted ikke medfører væsentlig Ulempe eller Bekostning for Skyldneren. Beføjelsen kan altsaa ikke anvendes til Chicane over for Skyldneren.

Det kan naturligvis ikke gaa ud over Skyldneren, at han ikke kan komme til at betale, fordi Fordringshaveren er flyttet eller har overdraget Gældsbrevet til en anden, uden at Skyldneren har faaet Underretning herom — eventuelt med særlig Anvisning paa et nyt Betalingssted — eller paa anden Maade er blevet vidende om, hvor Betalingen skal erlægges. Heraf følgende Forsinkelse med Betalingen skal derfor ifølge Paragraffens 3die Stykke ikke medføre noget Ansvar for Skyldneren. Denne vil iøvrigt ofte ved Forsøg paa at betale paa det oprindelige Betalingssted faa Oplysning om Fordringshaverens nye Adresse eller om en ny Kreditors Bopæl og maa i saa Fald betale

der, medmindre det er i et andet Land. Dette maa ogsaa gælde, hvis han uden nævneværdigt Besvær kan skaffe sig Oplysning herom. Men han er ikke pligtig at foretage større Undersøgelser, og hvis han intet erfarer om Fordringshaverens Adresse eller faar at vide, at Fordringshaveren er rejst til et andet Land, ifalder han intet Ansvar ved at undlade at betale, jfr. om Renter § 6. Dette gælder selv om Skyldneren ikke deponerer Beløbet. Foretager han Deponering i Overensstemmelse med Lov Nr. 29 af 16. Februar 1932, frigøres han helt for Gælden. Betingelserne for saadan Deponering rokker Gældsloven ikke ved.

Hvis Skyldneren har afholdt Udgifter, f. Eks. ved forgæves Forsendelse til det tidligere Betalingssted, eller iøvrigt har lidt Tab ved, at han ikke har faaet Besked, maa Fordringshaveren holde ham skadesløs herfor.

Til § 4.

Som nævnt under § 3 passer Reglen om Betaling hos Fordringshaveren ikke paa alle Gældsbreve.

Det vilde navnlig være uohensigtsmæssigt at gennemføre den ved den meget omfattende Gruppe af Gældsbreve, der i Udkastet med et kort Udtryk kaldes „Massegældsbreve“. Hvad der forstås herved, er nærmere angivet i Lovteksten. Til denne Gruppe hører alle de for Omsætningen vigtigste Gældsbreve: Stats- og Kommuneobligationer, Kredit- og Hypotekforeningsobligationer etc. Det foreslaas derfor, at Betaling — hvorunder indbefattes Indfrielse af Kuponer — for disse Papirers Vedkommende skal ske hos Skyldneren. For at Reglen skal finde Anvendelse, maa det af det enkelte Gældsbreve kunne ses, at det er et Massegældsbreve, jfr. Ordene „fremtræder som“. Reglen om Betaling hos Skyldneren gælder for alle Massegældsbreve, uanset om de er udstedt til Ihændehaveren eller til en bestemt Person, hvilket sidste er almindeligt med Hensyn til Partialobligationer udstedt af private Selskaber.

For saa vidt angaar Indlaansbeviser,

som udstedes af Banker, kan der heller ikke godt være Spørgsmaal om Betaling hos Fordringshaveren, hvorfor Reglen om Betaling hos Skyldneren ogsaa foreslaas for disse Dokumenter. At samme Regel gælder for Sparekasse- og Bankbøger, følger af § 32.

Endelig har man i § 4 medtaget Gældsbreve, der er udstedt til Ihændehaveren, idet det synes unaturligt at lade Reglen om Betaling hos Fordringshaveren omfatte Tilfælde, hvor Papiret end ikke ved Udstedelsen indeholder nogen Oplysning om, hvem der er Fordringshaver. Lige med Gældsbreve, der er udstedt til Ihændehaveren, maa stilles Gældsbreve, der ikke angiver, hvem Gælden skal betales til, jfr. § 11 Nr. 1. At Ihændehavergældsbreve udtrykkelig nævnes ved Siden af de andre i § 4 omhandlede Dokumenter, vil iøvrigt kun faa praktisk Betydning, hvis Stempeloven ændres i Overensstemmelse med det som Bilag til Kommissionsbetænkningen trykte Forslag. Efter Stempelovens § 32 er det nu som almindelig Regel forbudt at udstede Gældsbreve til Ihændehaveren eller med Navn in blanco, men det kan kun ske, hvor det er særlig tilladt. Som Følge heraf findes der saa godt som slet ikke andre Ihændehavergældsbreve end Massegældsbreve.

I Modsætning til den danske og norske Tekst nævner det finske og svenske Udkast § 4 ikke Ihændehavergældsbreve, der saaledes falder ind under Hovedreglen i § 3 om Betaling hos Fordringshaveren, medmindre de hører til de to andre ovenfor nævnte Grupper af Gældsbreve. Dette staar i Forbindelse med, at Gældsbreve i Finland og Sverige saa godt som altid udstedes til Ihændehaveren, selv om det slet ikke er Meningen, at Gældsrevet skal gøres til Genstand for Omsætning.

Efter Beskaffenheden af de i § 4 omhandlede Papirer er man gaaet ud fra, at Skyldneren altid vil have et Kontor eller Lokale, hvorfra Forretningen drives; man har derfor kun nævnt Forretningslokalet som Betalingssted. Endvidere har man ikke anset det for paakrævet at give særlige Regler for det Tilfælde, at Skyldneren flytter.

Bestemmelserne i § 4 maa ligesom Reglerne i § 3 vige for modstaaende Aftale.

Til § 5.

Hvis der intet er aftalt om Betalings-tid for en Pengefordring, maa det i Almindelighed antages, at Betaling skal ske, saasnart Fordringshaveren kræver det, og at Skyldneren ligeledes har Ret til at betale, saasnart han ønsker det. Den i Overensstemmelse hermed foreslaaede Regel i Paragraffens 1ste Stykke angaar kun Betaling af Hovedstolen, jfr. Ordene „betale Gælden“, ikke af Renter, om hvis Forfaldstid der i vidt Omfang findes Sædvaner. Reglen kommer kun til Anvendelse, naar der overhovedet ikke er aftalt — eller maa anses aftalt — noget enten om Forfaldstid, d. v. s. det Tidspunkt, paa hvilket Betaling af Fordringshaveren kan forlanges erlagt, eller om Frigørelsestid, d. v. s. det Tidspunkt, paa hvilket Skyldneren har Ret til at frigøre sig ved Betaling. Fra en Aftale om Rentebetaling vil der ofte kunne drages visse Slutninger med Hensyn til Betalingstid for Hovedstolen. Bestemmelsen vil saaledes være uanvendelig, hvis der i Eks. er aftalt Rentebetaling til bestemte Terminer.

I nugældende Ret findes der ingen almindelig Lovregel om, hvornaar en Ydelse skal erlægges, naar Forfaldsdagen falder paa en Helligdag. Særlige Bestemmelser om Veksler findes i Veksellovens § 72. Det er her fastsat, at Betaling, naar en Veksel forfalder paa en lovbestemt Helligdag, først kan kræves den følgende Søndag, og at Fristen for veksloretlige Handlingers Foretagelse udstrækkes til den førstkommende Søndag, hvis Fristens sidste Dag er en Helligdag. Checklovens § 55 indeholder, for saa vidt angaar checkretlige Frister, en tilsvarende Bestemmelse. Jfr. endvidere den specielle Regel i Kobelovens § 68. I øvrigt antages det nu i Almindelighed for Handelsforholds Vedkommende, at den foregaaende Søndag bliver Forfaldsdag, naar selve Forfaldsdagen er en Helligdag. Uden for Handelsforhold har der derimod ikke fæstnet sig nogen bestemt Regel, der kan antages at gælde i alle Tilfælde.

I Overensstemmelse med et fra forskel-

lige Sider over for Kommissionen fremsat Ønske har man i Udkastet optaget en til Reglen i Vekselloven svarende Bestemmelse, der dog er affattet noget anderledes end Vekselloven. Efter dennes Formulering maa det vistnok antages, at Reglen kun bevirker, at Betaling, der finder Sted paa den følgende Søndag, er rettidig, men ikke, at selve Forfaldsdagen iøvrigt forskydes. I Modsætning hertil har man i Udkastet foretrukket — i Overensstemmelse med den tidligere Veksellovs § 91 — udtrykkelig at sige, at Forfaldsdagen udskydes. Denne Forskel har Betydning, f. Eks. ved Beregning af Morarente og med Hensyn til Forældelse af Renteydelser.

Ifølge Lov Nr. 20 af 28. Februar 1874 § 2 tilkommer der uden nogen Vedtagelse horem Skyldneren Lobedage, for saa vidt angaar „Gjældsbreve, der lyde paa Betaling tidligst efter Forlobet af eet Aar fra deres Udstedelse, eller med mindst et Fjerdingaars Opsigelse fra Fordringshaverens Side“. I andre Gældsforhold maa Lobedage anses for vedtaget, naar Betaling skal ske i de sædvanlige Halvaarsterminer i Juni og December. Uden for disse Terminer vedtages Lobedage formentlig meget sjældent.

Det foreslaas derfor, at der tillægges Skyldneren Lobedage ved Gældsbreve, der lyder paa Betaling i de nævnte, den 11. Juni og 11. December begyndende Terminer — „11. Juni Termin“ („11. December Termin“) eller „Juni Termin“ („December Termin“) — men at der iøvrigt ikke tilkommer Skyldneren Lobedage, medmindre de er aftalt. Paa Gældsbreve udstedt for Lovens Ikrafttræden finder ældre Rets Regler Anvendelse, jfr. § 45.

I Modsætning til den i 2det Stykke indeholdte Regel om Helligdage bliver der her ikke Tale om nogen Udskydelse af selve Forfaldsdagen. Det fastslaas udtrykkelig, at den 11. regnes som Forfaldsdag, og at Lobedagene kun har den Betydning, at Betaling, der erlægges inden deres Udlob — d. v. s. senest den 18. — anses for rettidig. Hvis den 18. er en Søndag, maa Betaling for at være rettidig altsaa erlægges den 17.

Da Begrebet Lobedage er ukendt i nu-gældende finsk og svensk Ret og man ikke ønsker at indføre det, findes der ingen tilsvarende Bestemmelse i det finske og svenske Udkast. I det norske Udkast har man foreslaaet helt at afskaffe Lobedage, som nu gælder ifølge N. L. 5—13—1.

Til § 6.

Spørgsmaalet om Gældsbevsskyldnerens Pligt til at svare Renter er kun i begrænset Omfang optaget til Behandling i Udkastet. Fuldstændige Lovregler herom findes ikke i nugældende Ret saalidt som om Pengefordringer i Almindelighed, og det vilde volde store Vanskeligheder at opstille saadanne Regler, bl. a. fordi de ikke kunde indskrænkes til Gældsbreve, men maatte have en langt større Rækkevidde. Det er heller ikke for Gældsbreves Vedkommende nødvendigt at give Regler om Rentepligten i alle Henseender. Inden Forfaldstid skal Renter i Almindelighed kun svares, naar det er aftalt, og hvor Rentepligt saaledes foreligger, vil Gælds brevet som Regel indeholde de fornødne Oplysninger herom.

Dette gælder derimod ikke med Hensyn til Forholdet efter Forfaldstid. I mange Tilfælde vil der ikke være aftalt noget herom, og der kan her blive Spørgsmaal om Rentepligt, selv om der overhovedet intet er vedtaget om Renter. Der er derfor Trang til Lovregler herom, og saadanne findes da ogsaa i nugældende Ret. Lov af 6. April 1855 § 3 indeholder en for Pengekrav i Almindelighed gældende Regel om Skyldnerens Pligt til at betale Forhalingsrente, og Forordning af 9. Februar 1798 § 1, 2det Stykke, giver, for saa vidt angaar Gældsbreve, en Regel om Rentepligtens Bortfald paa Grund af Fordringshaverens Forhold. Naar man ikke har indskrænket sig til i Udkastet at opstille en Regel til Afløsning af den sidstnævnte Bestemmelse, saaledes at Lov af 6. April 1855 § 3 vedblivende fik Gyldighed ogsaa for Gældsbreves Vedkommende, skyldes det Kommissionens Ønske om en Ændring af denne Lovbestemmelse. Da man har ment, at en saadan Ændring ikke bør gennemføres alene for saa vidt

angaar Gældsbreve, har man ikke — som de andre Landes Udkast — i nærværende Paragraf optaget nogen Bestemmelse om det paagældende Forhold. Derimod har man i § 55 stillet Forslag om nye Regler angaaende Følgerne af Skyldnerens Forsinkelse med Betaling af Pengeskyld; herom henvises til Bemærkningerne til § 55.

Bestemmelserne i § 6 omhandler her-efter kun det Tilfælde, at Fordringshaverens Forhold har hindret Betaling. Af den oven-nævnte Bestemmelse i Forordning af 9. Februar 1798 § 1, 2det Stykke, uddeler man — ikke blot for Gældsbreve, men analogisk ogsaa for andre Pengeforpligtelser — den Regel, at Rentepligten standser, for saa vidt Fordringshaverens Forhold bevirker, at et reelt Tilbud af Beløbet ikke gennemføres. Det vil derhos altid være tilstrækkeligt, at Beløbet deponeres i Henhold til Lov af 16. Februar 1932.

§ 6, 1ste Stykke, indeholder den almindelige Regel, at Skyldneren fritages for at svare Renter, saa længe Fordringshaverens Forhold hindrer Betaling.

Det kan imidlertid i visse Tilfælde være et rimeligt Krav at stille til Skyldneren, at han — for saa vidt han ikke deponerer Beløbet i Overensstemmelse med den nævnte Lov — varetager Fordringshaverens Interesser ved at indsætte det i Bank eller Sparekasse. Der kan dog ikke i al Almindelighed paahvile Skyldneren nogen Pligt hertil. Den i Paragraffens 2det Stykke foreslaaede Bestemmelse omfatter da ogsaa kun Tilfælde, hvor „rimelig Hensyntagen til Fordringshaveren efter Hindringens særlige Beskaffenhed“ kræver, at Skyldneren sørger for, at Beløbet forrentes. Det maa saaledes dreje sig om Beløb af en ikke helt ringe Størrelse, og der tænkes endvidere navnlig paa Tilfælde, hvor Hindringen maa antages at blive af længere Varighed. Endelig maa Fordringshaverens Forhold ikke være af en saadan Art, at han intet Hensyn fortjener. Paa Renteydelser vil Bestemmelsen i Almindelighed ikke kunne finde Anvendelse.

En til Bestemmelserne i denne Paragraf svarende Regel findes i det norske Udkast, men er ikke optaget for Finlands og

Sveriges Vedkommende, hvor det antages at følge af almindelige Retsgrundsætninger, at Rentepligten standser, naar Betalingen umuliggøres ved Fordringshaverens Vægning ved at modtage den eller ved lignende Forhold fra hans Side. Om Reglerne i det finske og svenske Udkast henvises til Bemærkningerne til § 55.

§ 7.

Et Gælds brev skal i Almindelighed betales i den Mont, paa hvilken det lyder: men hvis denne ikke er gangbar paa Betalingsstedet, antages Skyldneren at være berettiget til at betale i Stedets Mont. I Overensstemmelse hermed giver Regien i Paragraffens 1ste Stykke i det nævnte Tilfælde Skyldneren Valget mellem at betale i Gælds brets Mont og i Stedets Mont. Den foreslaaede Afattelse er formentlig tydeligere end Formuleringen i Veksellovens § 41, der udtrykkelig kun siger, at Beløbet kan betales i Landets Mont, medens det underforstaas, at en Veksler efter almindelige Regler skal betales i den paalydende Mont. De 3 andre Udkast holder sig nærmere til Vekselloven: i den norske Tekst har man dog gjort Reglen klarere ved at indføje Ordet „isteden“. — Med Ordene „det Sted, hvor Betaling sker“, sigtes der til det faktiske Betalingssted.

Naar Betaling sker i en anden Mont end Gælds brets, bliver Spørgsmaalet, hvorledes Omregningen skal ske, og navnlig, om Forfaldsdagens eller Betalingsdagens Værdi (Kurs) af den fremmede Mont skal lægges til Grund. Dette sidste Spørgsmaal har ingen større Betydning, saafremt Betaling erlægges i rette Tid eller der ved Betaling efter Forfaldsdag ikke i Mellemtiden er sket nogen Kursændring. Men for det Tilfælde, at Værdien er blevet ændret, maa man have en saadan Regel, at ingen af Parterne paa den andens Bekostning kan spekulere i Kursfald eller -stigning. Hvad enten man lægger Forfaldsdagen eller Betalingsdagen til Grund, vil en Skyldner, der ogsaa efter Forfaldstid frit kan vælge, om han vil betale i Gælds brets Mont eller i Stedets Mont, ved Kurssvingninger kunne skaffe sig en Fordel paa For-

dringshaverens Bekostning ved at forhaale Betalingen.

I Vekselloven er man — i Modsætning til den tidligere Veksellov — gaaet den Vej at lade Forfaldsdagen være afgørende, men saaledes at Skyldneren kun har Valgretten, hvis han betaler rettidig. I modsat Fald kan Fordringshaveren nægte ham at betale i Gælds brets Mont og forlange Betaling i Landets Mont efter Kursen paa Forfaldsdagen eller, hvis han foretrækker det, Kursen paa Betalingsdagen.

For Gælds brets Vedkommende har man — i Overensstemmelse med Vekselloven af 7. Maj 1880 § 35, jfr. § 36 — foreslaaet, at Betalingsdagen principielt skal være afgørende. Denne Regel var almindelig anerkendt i Praksis for Vekselloven af 1932 og følges vedblivende i Handelsforhold bortset fra Veksler og Checks. Saafremt Betaling ikke erlægges rettidig og Fordringshaveren lider Tab ved Kursfald i Gælds brets Mont, skal han dog kunne faa Erstatning herfor. Det anerkendes ogsaa nu i Retspraksis, at der kan tilkendes Fordringshaveren saadan Erstatning.

Erstatningsreglen findes i Paragraffens 2det Stykke. Da det ikke er givet, at Fordringshaveren lider noget Tab, eller at dette netop svarer til Kursdifferencen, har man ikke opstillet en saa ubetinget Regel som den i Vekselloven fastsatte. For at faa en klar og let anvendelig Regel, der fritager Fordringshaveren for Vanskeligheder ved at skaffe Bevis for Tabet og dets Størrelse, har man dog ment at burde opstille en Formodningsregel om, at Fordringshaveren har lidt et til Kursforskellen svarende Tab. Naar det i saa Henseende foreslaas, at Erstatningskravet skal kunne opfyldes ved, at Fordringshaveren kan „kræve Betaling“ i Stedets Mont efter Forfaldsdagens Kurs, er denne Afattelse valgt for at gøre det klart, at Erstatningen behandles som en Del af selve Gælds brets kravet, hvilket f. Eks. kan spille en Rolle med Hensyn til Modregning. Som nævnt opstilles der kun en Formodning, som eventuelt kan afkræftes af Skyldneren, i hvilken Henseende det f. Eks. kan have Betydning, at Fordrings-

haveren bor og driver Virksomhed i det Land, paa hvis Mont Gældsrevet lyder. Reglen tager særlig Sigte paa negotiable Gældsbreve, hvor det er vigtigt at have en let haandterlig Regel. Man har haft under Overvejelse kun at lade Formodningen gælde for disse, men har dog — navnlig for ikke at gøre Bestemmelserne for komplicerede — foreslaaet den samme Regel for alle Gældsbreve. Ved ikke-negotiable Gældsbreve — med Hensyn til hvilke hele Spørgsmaalet iøvrigt næppe er videre praktisk — kan Formodningen lettere tænkes afkræftet end ved negotiable Gældsbreve.

I Tilfælde af Fordringshavernes finder Hovedreglen i 1ste Stykke Anvendelse. Tab ved, at den aftalte Mont stiger i Kurs, kan Skyldneren undgaa ved enten at anskaffe den fremmede Mont eller at deponere det Beløb, hvormed han kan frigøre sig i Henhold til Lov af 16. Februar 1932.

Naar 1ste Stykke ligesom Veksellovens § 41, 1ste Punktum taler om „Værdien“ og ikke — som i den norske Tekst — „Kursen“, er det dels for at gøre det klart, at saadanne „nominelle“ Kurser, som fastsættes under særlige Forhold, ikke kommer i Betragtning, dels fordi der i Lobet af samme Dag kan gælde flere Kurser. I Almindelighed vil den officielle Dagskurs dog være afgørende, hvorfor man i 2det Stykke bruger Udtrykket „Kursen“.

Den i 2det Stykke indeholdte Regel er i det finske og svenske Udkast affattet noget anderledes end i det danske og norske, uden at der dog tilsigtes nogen Realitetsforskel.

Den i Paragraffens 3die Stykke foreslaaede Regel, hvorefter det i visse Tilfælde ikke paahviler Skyldneren at erstatte Kurstab, stemmer med almindelige Retsgrundsaetninger, jfr. Købelovens § 24.

Veksellovens § 41, 4de Stykke indeholder en Formodningsregel om det Tilfælde, at Vekslen lyder paa en Mønt, der har samme Benævnelse i flere Lande. Naar man ikke i Udkastet har foreslaaet en tilsvarende Regel, skyldes det navnlig, at Formodningen om, at der sigtes til Betalingsstedets Mønt — hvilken Formodning i Almindelighed maa

have Gyldighed ligesaa vel for Gældsbreve som for Veksler — i hvert Fald ikke kan gælde for Pantebreve i fast Ejendom.

Til § 8.

Ved Stiftelse af Gældsbrøvsforhold, navnlig Laan, vil Skyldneren ofte paa Forhaand være den svageste Part i Forholdet. Dette gælder ikke mindst, naar han staar over for en Institution som Fordringshaver, f. Eks. en Bank. Denne vil i ensartede Forhold anvende de samme, trykte Formularer, saaledes at det, naar det ikke drejer sig om Engagementer af mere speciel Art, vil være vanskeligt for Skyldneren at faa Indflydelse paa Affattelsen af de nærmere Betingelser. Han maa finde sig i, at disse ensidig fastsættes af Fordringshaveren, hvorved denne faar Mulighed for i Aftalen at optage Vilkaar, der vil kunne virke ubilligt over for Skyldneren. Der findes nu vel i Aftalelovens 3die Kapitel forskellige Regler, der giver Domstolens Adgang til i visse Tilfælde at tilsidesætte Aftaler, der indeholder ubillige Bestemmelser. Men de vil kun i de færreste Tilfælde kunne anvendes til at beskytte Skyldneren i de omhandlede Forhold. Der tiltrænges her en almindelig Regel om, at en iøvrigt gyldig Betingelse kan tilsidesættes, saafremt den i det enkelte Tilfælde vilde medføre ubillige Resultater. En saadan Bestemmelse, hvis Anvendelse beror paa et Skøn, bør dog af Hensyn til Sikkerheden i Forretningslivet begrænses til at omfatte klare Tilfælde. Den i Udkastet foreslaaede Regel rammer derfor kun Tilfælde, hvor Anvendelsen af en Bestemmelse i et Gælds-brev vilde være ligefrem utilbørlig eller klart stride mod god Forretningsskik. Medens en Løftegiver, naar Bestemmelsen om Udnyttelse i Aftalelovens § 31 kommer til Anvendelse, overhovedet ikke er bundet ved den af ham afgivne Viljeserklæring, hjemler den her foreslaaede Regel, at Domstolene kan nøjes med delvis at tilsidesætte den paagældende Bestemmelse i Gældsrevet.

Saaledes som Reglen er affattet, vil Skyldneren i Almindelighed først kunne gøre den gældende, naar Anvendelsen af Gældsbrøvsbestemmelsen bliver aktuel; men det

er dog ikke udelukket, at han i særlige Tilfælde paa Forhaand kan gennemføre et Anerkendelsessøgmaal.

En noget lignende Regel findes i Forsikringsaftalelovens § 34. Den norske Trustlov indeholder et almindeligt Forbud mod utilborlige Forretningsvilkaar.

Til §§ 9 - 10.

De her foreslaaede Bestemmelser er overensstemmende med de Regler, der antages at gælde for Overdragelse af Fordringer i Almindelighed. De kommer kun til Anvendelse paa Overdragelser i levende Live. Her som andre Steder i Udkastet omhandles kun de to langt vigtigste Arter af disse, Transport og Pantsetning; men de i Udkastet indeholdte Regler om Overdragelse „til Eje eller Pant“ maa analogisk komme til Anvendelse paa Overdragelse til Brug. Det citerede Udtryk er anvendt overalt i det danske og norske Udkast, jfr. den tilsvarende Betegnelse i Lov af 23. Februar 1866 om Oplagshuse § 6: „overdraget til Ejendom eller Pant“. Da man ikke har ment at kunne bruge tilsvarende svenske Udtryk, tales der i de enkelte Paragraffer i det finske og svenske Udkast alene om „överlåtelse“, hvorfor det har været nødvendigt i en særlig Paragraf (§ 16) at udtale, at Lovens Regler herom ogsaa gælder for Pantsetning. Som Følge heraf har man i det danske og norske Udkast af Hensyn til den ensartede Paragraffølge delt Reglerne vedrørende Overdragerens Ansvar for Fordringens Bestaan og for Skyldnerens Vederhæftighed i to Paragraffer, medens de i den finske og svenske Tekst indeholdes i § 9.

For adskillige af de af Udkastet omfattede Forhold spiller Begrebet „god Tro“ en afgørende Rolle. Udtrykket bruges i forskellige Betydninger. Efter den Sprogbrug, der følges i Købeloven, Aftaleloven og Kommissionsloven, kræves det, for at god Tro skal foreligge, ikke blot, at vedkommende ikke er vidende om det paagældende Forhold, men ogsaa at der ikke foreligger Ugtsomhed fra hans Side. Efter Veksellovens og Solovens Formulering er det derimod tilstrækkeligt, at det førstnævnte af disse Krav er opfyldt. Tinglysningslovens § 5

fastslaar, at Udtrykket i Tinglysningsloven skal forstaaes paa en tredie Maade. Hvis Udkastet skulde følge de ældre Loves Terminologi, maatte man have brugt Udtrykket „god Tro“ paa samme Maade som i Aftaleloven. Man har imidlertid ment, at Reglernes Indhold blev lettere at forstaa, naar man anvendte udforligere Omskrivninger. Der ved opnaar man tillige, at Reglerne kan afpasses efter de forskellige Forhold, hvorpaa de skal anvendes. Man har derfor de fleste Steder i Udkastet, hvor der er Spørgsmaal om god Tro, søgt nærmere at angive, hvad der for det paagældende Forholds Vedkommende forstaaes herved. Paa den anden Side har man — for ikke at gøre Reglerne for indviklede — bestrebt sig for at anvende saa faa forskellige Afvælgelser som muligt. I §§ 31 og 34 anvendes „god Tro“ i samme Betydning som i Aftaleloven, jfr. ogsaa § 20, 2det og 3die Stykke, hvor Betydningen fremgaar af Forholdet til Paragraffens 1ste Stykke. I § 9 er Kravet formuleret paa samme Maade, som det i § 15 er sket med Hensyn til Fortabelse af Indsigelser mod negotiable Gældsbreve, jfr. Bemærkningerne nedenfor til denne Paragraf.

Med Hensyn til Reglen i § 10 bemærkes, at det er ligegyldigt, om Overdragelsen sker ved Endossement eller paa anden Maade. Kun ved visse Papirer medfører Endossementet, at Overdrageren uden Aftale herom bliver ansvarlig for Skyldnerens Vederhæftighed. Dette gælder saaledes med Hensyn til Veksler og Checks, Garantibeviser efter Lov af 30. Marts 1891 samt Vekselsobligationer. Da disse sidste her i Landet er gaaet helt af Brug, har man i § 52 foreslaaet alle om dem gældende særlige Regler ophævet. I Finland og Sverige kendes Vekselsobligationer ikke. I Norge har der været nogen Tilbøjelighed til i Almindelighed at opfatte Endossement foretaget med sædvanlige Endossementsudtryk som en Garantierklæring. Den i det norske Udkasts § 10, 2det Stykke foreslaaede Regel om Vekselsobligationer — der i Norge stadig anvendes i betydeligt Omfang — gør det klart, at en saadan Optattelse i hvert Fald ikke kan gøres gældende efter Lovens Ikrafttræden.

Kapitel 2.

O m s æ t n i n g s g æ l d s b r e v e .

Til § 11.

I denne Paragraf bestemmes det, hvilke Gældsbreve der er negotiable. Om disse anvendes i det danske og norske Udkast den nye Betegnelse „Omsætningsgældsbreve“, i den finske og svenske Tekst Udtrykket „löpande skuldebrev“.

Som Omsætningsgældsbreve nævnes for det første Gældsbreve, der lyder paa Betaling til Ihændehaveren, hvormed ligestilles Gældsbreve, der ikke angiver, hvem Gælden skal betales til.

„Efter nugældende dansk og norsk Ret er *alle* Gældsbreve negotiable, medmindre der i Gældsrevet er taget Forbehold herimod.“ Et Gældsrev er altsaa negotiabelt, hvad enten det lyder paa Betaling til en bestemt Person (Navnegældsbreve) eller til en bestemt Person eller Ordre (Ordregældsbreve), og da Virkningerne af Negotiabiliteten er ganske de samme for Navnegældsbreve og Ordregældsbreve, har Ordreklausulen ingen retlig Betydning og plejer derfor ikke at blive benyttet i Gældsbreve. I de fleste andre Lande — saaledes ogsaa i Finland og Sverige — er derimod Navnegældsbreve ikke negotiable.)

„Der foreligger nu vel ikke for Kommissionen Oplysninger om, at den nævnte Rets-tilstand i Danmark og Norge har voldt væsentlige Ulemper. Men der er dog en Del, der taler for at forlade den. For det første er der ingen Grund til, at rent private Gældsbreve i Almindelighed skal være negotiable, men Reglen herom kan tværtimod virke meget uheldigt. En Mand kan f. Eks. i Anledning af et Laan fra en Ven give denne et skriftligt Bevis herfor. Det er ikke Meningen, at dette skal omsættes, og naar Laanet til sin Tid bliver tilbagebetalt, kan Beviset være glemt, saaledes at Skyldneren ikke faar det udleveret. Men hvis det senere — f. Eks. som Følge af Fordringshaverens Uordentlighed eller Uhæderlighed eller efter hans Død — sælges eller pantsættes, kan Skyldneren komme til at betale en Gang til. Dette Resultat vil i de fleste Tilfælde

kunne undgaas, hvis et saadant Bevis ikke er negotiabelt uden Ordreklausul. Det kan endvidere under den nuværende Ordning være tvivlsomt, hvilke Krav man, naar det drejer sig om formløse Sedler eller Lapper, maa stille, for at der overhovedet kan siges at foreligge et Gældsrev, ligesom det ofte kan være vanskeligt at se, om et Papir er et Gældsbevis eller en Kvittering. Ved at kræve Ordreklausul undgaar man i hvert Fald, at saadanne Papirer bliver negotiable, hvorved Udstederen udsættes for at miste Indsigelser mod Gældsrevet, og man tilskynder Folk til at vise større Omhu for at give deres Gældsbreve en ordentlig Form. Endelig er det af Vigtighed paa et Hovedpunkt som dette at faa ensartede Regler i alle de nordiske Lande, hvilket kun er muligt ved, at man fra dansk og norsk Side gaar over til det finsk-svenske Standpunkt, der som nævnt stemmer med de fleste andre Landes Ret.)

En saadan Ændring vil formentlig ikke medføre Ulemper. I Forretningsverdenen vil man sikkert hurtigt vænne sig til den nye Regel, saaledes at den Fordringshaver, der vil have et Papir, han kan sælge eller pantsætte, sørger for at faa det udstedt med Ordreklausul. I private Forhold vil der som anført sjældnere være Brug for negotiable Dokumenter, og det kan her være hensigtsmæssigt, at man kræver en særlig Klausul, der kan vække en forsigtig Skyldners Opmærksomhed.

I Overensstemmelse med det anførte foreslaas det at lade Ordreklausulen være afgørende for Negotiabiliteten, saaledes at Ordregældsbreve, men ikke Navnegældsbreve betragtes som Omsætningsgældsbreve. Der opstilles dog to Undtagelser i saa Henseende.

For det første har man ikke ment at burde kræve Ordreklausul for at anse Pantebreve i fast Ejendom eller registreret Skib for negotiable. For disse Dokumenter, som det er almindeligt at omsætte, gælder de ovenfor anførte Betragtninger ikke, men de maa ogsaa fremtidig være negotiable, selv om de — som det nu saa godt som altid er Tilfældet — udstedes til en bestemt Per-

son uden Ordreklausul. De nævnte Pantebreve kan dog efter Udkastet — ligesom det nu er Tilfældet med alle Navnegældsbreve — gores ikke-negotiable ved et dertil sigtende Forbehold. Tinglyste Pantebreve er efter Tinglysningslovens §§ 27 og 28 undergivet mere vidtgaaende Regler om Negotiabilitet, end der nu antages at gælde for Navnegældsbreve. I Udkastet er det ikke gjort til en Betingelse, at Pantebrevet skal være tinglyst eller registreret, for at det skal være et Omsætningsgældsbrief, idet man gaar ud fra, at der — i Tilfælde, hvor Skyldneren ved Pantebrevets Udstedelse er anerkendt solid — kan forekomme Omsætning af Pantebrevet inden Tinglysningen eller Registreringen.

For det andet har Kommissionen næret Betænkelighed ved at stille Anvendelsen af den almindelige Ordreklausul som et ufravigeligt Formkrav. Det er vel hensigtsmæssigt, at der anvendes en saadan staaende Klausul, hvis Betydning staar klart for enhver, der har med Gældsbreve at gøre, og man gaar ogsaa ud fra, at den almindelige Ordreklausul vil blive benyttet praktisk talt i alle Tilfælde. Men hvor det i et enkelt Tilfælde paa anden Maade tydeligt fremgaar af Gældsbrevet, at det er Meningen, at det skal være et Omsætningsgældsbrief — f. Eks. hvor selve denne Betegnelse er benyttet — synes den Omstændighed, at det sædvanlige Udtryk herfor ikke er anvendt, ikke at burde udelukke Gældsbrevets Negotiabilitet. For at undgaa al Usikkerhed maa der dog kræves en aldeles tydelig Tilkendegivelse i Gældsbrevet, og det forlanges derfor, at Gældsbrevet „utvetydig angiver“, at det skal være et Omsætningsgældsbrief. Det er i saa Henseende ikke nødvendigt, at der netop bruges Udtryk som „Omsætningsgældsbrief“ eller „Ordregældsbrief“, men det er paa den anden Side ikke tilstrækkeligt, at Gældsbrevet lyder paa Betaling til en bestemt Person „eller den, til hvem hans Ret overdrages“.

Fra finsk og svensk Side har man anset det for ufornodent udtrykkeligt at optage en Bestemmelse som den sidstnævnte. Medens det svenske Udkast indeholder en

lignende Regel om Pantebreve som det danske og norske, findes der ingen tilsvarende Regel i den finske Tekst.

Den Ændring i dansk Ret, som sker ved § 11, angaar kun Gældsbreve. Det kan derfor ikke sluttet fra Loven, at andre Dokumenter bliver negotiable — og omvendt kun er negotiable — naar de indeholder en Ordreklausul. Se ogsaa om Aktier Udkastets § 58.

Til § 12.

Det antages nu at være Hovedreglen i dansk Ret, at Ejeren af et Ihændehavergældsbrief kan gøre dette til et Navnepapir ved at give det Paategning om, at det tilhører ham. I de fleste andre Lande antages Gældsbrevets Karakter derimod ikke at kunne ændres ved en saadan ensidig Paategning fra Fordringshaveren, idet dette vilde kunne medføre Ulemper for Skyldneren, der ved Udstedelsen af Gældsbrevet til Ihændehaveren bør kunne regne med, at han ikke senere, navnlig ved Betalingen, skal have Risiko og Besvær med at prøve Paategninger om Rettigheder, Transporter etc., men kan nøjes med at se paa Ihændehavelsen. For Checks Vedkommende har man her i Landet godkendt denne Opfattelse, idet en Check, der er udstedt til Ihændehaveren, ifølge Checklovens § 20 vedbliver at være en Ihændehavercheck, selv om den endosseres til en bestemt Person. Under Hensyn hertil og for at opnaa samme Regler som de tre andre Lande, har man i Paragraffens 1ste Stykke foreslaaet den nye Regel, at Skyldnerens Samtykke kræves, for at et Ihændehavergældsbrief skal kunne ændres til et Navne- eller Ordregældsbrief. Det samme maa naturligvis gælde om Ændring af et Ordregældsbrief til et Navnegældsbrief, men man har fundet det overflødig at give en udtrykkelig Regel om dette upraktiske Tilfælde.]

Reglen stemmer formentlig med, hvad der allerede gælder med Hensyn til danske Statsobligationer udstedt i Henhold til Lov af 12. November 1886, idet det er fastsat, at disse stedse skal lyde paa Ihændehaveren, jfr. Bekendtgørelse af 13. November 1886 § 5.

De fleste Ihændehavergældsbreve (Obligationer) kan være Genstand for en egentlig Notering, der foretages af Skyldneren og derfor vil være tilstrækkelig. Den nye Regel faar kun Betydning for unoterede Paategninger. En saadan Paategning vil vel faktisk beskytte den paagældende Ret, hvis den bringer Erhververen i ond Tro, men efter Reglerne i Udkastets § 14 faar Paategningen ingen Betydning, hvis Erhververen er i god Tro, f. Eks. fordi Paategningen er fjernet eller Obligationen forsynet med falsk Transport til Ihændehaveren. Dette — der iøvrigt er blevet hævdet som gældende Ret — er formentlig heller ikke urimeligt. Naar man har indrettet et særligt Institut som Noteringen, maa man kunne forlange, at den, der vil sikre sig, anvender dette som det hertil anviste Middel.

Gældende Rets særlige Regler om Notering er kun givet i Fordringshaverens Interesse og tilsigter ikke at virke til Fordel for Skyldneren. Notering paa Navn medfører derfor ikke, at Skyldneren bevarer Indsigelser, som ellers vilde fortabes. Obligationen vedbliver med andre Ord at være negotiabel. I Overensstemmelse hermed har man i Paragraffens 2det Stykke foreslaaet, at Notering paa Navn ikke ændrer Massegældsbrevets Karakter af Omsætningsbrev, hvad enten de er udstedt som Ihændehavergældsbreve eller Ordregældsbreve.

Det finske og svenske Udkast indeholder kun en til Reglen i 1ste Stykke svarende Bestemmelse. Skyldnerens Paategning paa et Ihændehavergældsbrev om, at det „skall gälla såsom ställt till viss man“, vil herefter altid medføre, at Gældsbrevet ophører at være et Omsætningsgældsbrev. Dette staar i Sammenhæng med, at den danske Ordning, hvorefter de fleste offentlige Obligationer kan noteres paa Navn, er ukendt i Finland og Sverige.

I Modsætning hertil vil efter det norske Udkast en Paategning fra Skyldneren om, „at en bestemt mann er fordringshaver“, ikke betage et Ihændehavergældsbrev dets Egenskab af Omsætningsgældsbrev.

Til § 13.

Ved negotiable Gældsbreve maa det saavel i Forhold til Skyldneren som overfor Trediemand i Almindelighed være afgørende, ikke hvem der virkelig er berettiget ifølge Gældsbrevet, men hvem der paa en nærmere angivet Maade tager sig ud som berettiget eller som befojet til at optræde paa den berettigedes Vegne. Om den, der saaledes er „legitimeret“, siges det i nærværende Paragraf, at han formodes at have Retten til at gøre Fordringen gældende. Denne Regel gøres der Anvendelse af i to af de vigtigste Retninger ved §§ 14 og 19. Men den har Betydning ogsaa i andre Retninger. Skyldneren kan saaledes nægte at betale til Fordringshaveren, naar denne mangler Legitimation, sml. § 21. Paa den anden Side behøver den legitimerede ikke at fore yderligere Bevis for sin Ret, men vil under en Retssag kunne faa Dom over Skyldneren, medmindre denne godtgør, at Fordringen ikke tilkommer den legitimerede.

Ved Ihændehavergældsbreve følger Formodningen af den blotte Ihændehavelse. Formodningen omfatter ikke alene den Ihændehaver, der foregiver selv at være Fordringshaver, men i Forhold til Skyldneren ogsaa den, der angiver, at han har Incassomandat, jfr. Ordene „gøre Fordringen gældende“.

Ved Ordregældsbreve kræves, at Ihændehaveren har Adkomst efter Gældsbrevet med den foreliggende Række af Overdragelser. At Overdragelserne virkelig hænger sammen, er ikke nødvendigt, naar de blot fremtræder som — d. v. s. efter selve Papirerne ser ud til at være — sammenhængende. Det kræves ikke som ved Veksler, jfr. Vekselovens § 16, at Overdragelserne skal være paategnet Gældsbrevet; løse skriftlige Transporter eller Pantsætningsdokumenter er tilstrækkelige.

Ved en almindelig — paategnet eller los — Transport legitimeres Ihændehaveren til at raade over Gældsbrevet som Ejer. Men Formodningen herom gælder ikke, hvis det af Overdragelsen fremgaar, at den kun gaar ud paa Pantsætning. Bestemmelsen giver i saa Fald kun Legitimation til at raade over

Gældsbrevet, saaledes som en Panthaver normalt har Ret til. Spørgsmaalet, om han kan inddrive Fordringen, maa derfor bero paa de almindelige Regler om Pant.

De foreslaaede Regler stemmer i det hele med nugældende dansk Ret.

I svensk Ret gælder der ifølge Praksis den særlige Regel, at den blotte Ihændehavelse af et Ordregælds-brev giver samme Legitimation som Besiddelsen af et Ihændehavergælds-brev; men denne Regel ændres ved Udkastet.

Den i det svenske Udkasts sidste Punktum foreslaaede Regel findes ikke i de andre Udkast, idet den omhandler en speciel svensk Praksis med Hensyn til fornyet Anvendelse af Pantebreve, der er indfriet af Pantsætteren, uden at denne har faaet Transport paa Pantebrevet.

Til § 14.

Denne Paragraf indeholder navnlig Bestemmelser om Fortabelse af Rettigheder over (eksstinktiv Erhvervelse af) et Gælds-brev ved dets Overdragelse til en godtroende Erhverver.

De nugældende Regler herom udledes af Bestemmelserne i Forordningerne af 9. Februar 1798 og 28. Juli 1841. Det antages herefter, at alle ældre Rettigheder over et rent *Ihændehavergælds-brev* fortabes. Ved *Navnegælds-breve* (og Ordregælds-breve) tabes alle Rettigheder, der ikke er blevet tegnet paa Gælds-brevet. Den, der har faaet sin Ret tegnet paa Gælds-brevet, taber derimod ikke Retten, hvis Gælds-brevet overdrages videre af en uretmæssig Ihændehaver med falsk Transport, og heller ikke, hvis han selv overdrager det videre, men hans Overdragelse er ugyldig paa Grund af Umyndighed eller voldelig Tvang.

Selv ved Falsk, Umyndighed og voldelig Tvang er Vindikation dog udelukket ved *tinglyste Pantebreve*, der i saa Henseende følger samme Regler, som gælder for Veksler og Checks. Ligeledes begrænses Vindikationsretten af Reglerne i Forordning af 21. Juni 1844 om *Notering* af Statsobligationer og andre offentlige Effekter.

De i Udkastet foreslaaede Regler stemmer for Ihændehavergælds-brevs Vedkom-

mende med nugældende Ret. Med Hensyn til andre Omsætningsgælds-breve indeholder Udkastet derimod en væsentlig Ændring. I Forbindelse med det i § 11 indeholdte Forslag om, at Navnegælds-breve fremtidig overhovedet ikke skal være negotiable, foreslaas der videregaaende Eksstinktionsregler end nu, i det væsentlige svarende til Bestemmelserne i Tinglysningslovens § 28 — der vedblivende faar Gyldighed for tinglyste Pantebrevs Vedkommende. Naar man indskrænker Negotiabilitetens Omraade til kun at omfatte saadanne Gælds-breve, for hvilke det i Almindelighed har Betydning, at de kan omsættes, er det formentlig rigtigt at gøre disse fuldt egnede til at gaa i Omsætningen. Dette sker ved den nye Regel, der navnlig bevirker, at Gælds-brevet ikke kan vindiceres fra en Erhverver, der i god Tro har købt det med falsk Transport. Man kan saaledes gøre Partialobligationer, der udstedes paa Navn, sikkert omsættelige ved at forsyne dem med Ordreklausul.

Paragraffens 1ste Stykke indeholder Reglerne om Ihændehavergælds-breve. De her opstillede Betingelser for Eksstinktionen gælder ogsaa for andre Omsætningsgælds-breve, men maa for disses Vedkommende suppleres med de i 2det Stykke nævnte yderligere Betingelser.

Naar der tales om, at Overdrageren „manglede Ret til at raade over Gælds-brevet“, sigtes der herved dels til Tilfælde, hvor Erhververen har faaet Gælds-brevet overdraget af en anden end Fordringshaveren eller dennes befuldmægtigede — f. Eks. af en Tyv, der har stjaalet Gælds-brevet fra Fordringshaveren, eller af en Person, der ved Svig har faaet Fordringshaveren til at overdrage Gælds-brevet til sig — dels til Tilfælde, hvor Overdragelsen vel er foretaget af Fordringshaveren, men hvor dennes Ret til at raade over Gælds-brevet var begrænset ved Trediemands Ret, f. Eks. ved Udlæg i Gælds-brevet eller ved Fordringshaverens Konkurs.

Derimod afgør Reglerne ikke, hvilken Virkning det har, at selve den umiddelbare Overdragelse til Erhververen er ugyldig; dette Spørgsmaal maa afgøres efter

de almindelige Regler om Retshandlers Ugylldighed. Paa et enkelt Punkt har man dog ment at burde give en Særregel i saa Henseende, nemlig med Hensyn til Umyndighed. For saa vidt angaar Ihændehavergældsbreve, antages det i Almindelighed allerede nu — ligesom med Hensyn til Penge — at en umyndig ikke kan vindicere Gældsrevet fra den, til hvem han har overdraget det, saafremt den paagældende var i god Tro, og der er formentlig ingen Betænkelighed ved at lade dette gælde ogsaa for Ordregældsbreve m. v. Umyndiges Tarv varetages jo af andre, der kan træffe de fornødne Foranstaltninger for at hindre den umyndige i at raade over sine Gældsbreve.

Udkastet søger nærmere at bestemme Betingelserne for Eksstinktion, væsentlig i Tilslutning til gældende Ret. Der skal foreligge en Overdragelse i levende Live. — Udkastet nævner de to praktiske Hovedtilfælde: Overdragelse til Eje eller Pant, jfr. Bemærkningerne til § 9. — Overdragelsen skal dernæst være foretaget af Ihændehaveren, og Erhververen skal have faaet Gældsrevet i Hænde. Hermed er det dog ikke Meningen ubetinget at kræve Ihændehavelse i streng Forstand. Det maa navnlig ligestilles med Ihændehavelse, at en Trediemand besidder Gældsrevet paa den paagældendes Vegne. For Overdragerens Vedkommende maa det iøvrigt kræves, at den faktiske Raadighed over Gældsrevet er hos ham eller hos en Trediemand, der kan betragtes som hans Repræsentant. For Erhververens Vedkommende maa der i hvert Fald stilles lignende Krav som til Stiftelsen af en Haandpanteret. Overdrageren maa derfor ikke beholde Gældsrevet i sin Besiddelse paa Erhververens Vegne. Derimod er det fyldestgørende, at Gældsrevet overgives til en Trediemand, der besidder det alene eller tillige paa Erhververens Vegne.

Kravet om god Tro har man her givet en ny Affattelse, jfr. herved Bemærkningerne til § 9. Den valgte Formulering — der udelukker Eksstinktion, naar Erhververen „ikke har udvist den Agtpaagiven-

hed, som Forholdene krævede“ — er for saa vidt i Overensstemmelse med Aftaleloven og Kommissionsloven samt Tinglysningslovens § 28, som man ikke skelner mellem forskellige Grader af Uagtsonhed, medens den afviger fra Veksellovens § 16 og Checklovens § 21 — „har handlet med grov Uagtsonhed“. Det sidstnævnte Udtryk har man ikke villet benytte, for at Kravene til Agtpaagivenhed ikke skal slappes for meget. I adskillige Tilfælde vil Forskellen dog ikke være stor. Jo mere det drejer sig om rent forretningsmæssige Ekspositioner, der kræver hurtig Udførelse, des mindre Krav kan man stille til Erhververens Agtpaagivenhed.

Ihændehavergældsbreve vil Erhververen normalt kunne modtage uden nogen Undersøgelse om Overdragerens Ret. Men hvis Overdragerens Forhold vækker Mistanke om, at han ikke er kommet haderligt i Besiddelse af Gældsrevet, eller Erhververen har Grund til at tro, at Overdrageren lige er gaaet fallit, eller hvis andre særlige Omstændigheder maa vække Mistanke, har Erhververen ikke tilstrækkelig god Tro, medmindre Mistanken afkræftes. Den, der vil bestride Erhververens Ret, maa inderligere bevise, at Erhververen ikke har udvist den fornødne Agtpaagivenhed.

Ved Omsættingsgældsbreve, der lyder eller har lydt paa Navn, maa Erhververen ifølge Reglen i 2det Stykke først og fremmest paase, at der foreligger en behørig sammenhængende Række af skriftlige Transporter, der fører frem til Overdrageren eller den, i hvis Navn Overdragelsen sker, alt i Overensstemmelse med § 13. Men hvis Erhververen har paaset dette med den Agtpaagivenhed, som Forholdene krævede, skader det ham ikke, at han har taget fejl i sin Bedømmelse. Dette har der været Enighed om. Derimod har Omfanget af Erhververens Provisespligt været omtvistet i andre Retninger.

Den, der faar sit Navn tegnet paa Gældsrevet, bør have en vis Betryggelse for sin Ret. Det maa derfor kræves, at Erhververen, naar Overdrageren optræder som Fordringshaver, foretager i hvert Fald nogen

Undersøgelse af, om han er identisk med den Person, der er legitimeret ifølge § 13, og dette maa han gøre, selv om der ikke foreligger noget, der tyder paa, at det er en anden, han har for sig. Meget strenge Krav kan man dog ikke stille til denne Undersøgelse.

Hvis den, der møder med Gælds brevet, angiver at være befuldmægtiget af Forandringshaveren, maa Erhververen ogsaa foretage en rimelig Prøvelse af Fuldmagten. En speciel Fuldmagt maa han kræve forelagt. Prokura og Signaturbeføjelse for indenlandske Selskaber maa i hvert Fald kontrolleres ved almindelig benyttede Hjælpe midler.

Medens de nævnte Krav om Dokumentation for Ihændehaverens Identitet eller Fuldmagt forholdsvis let kan fyldestgøres, vilde det medføre en betænkelig Hæmning af Omsættningens Lethed, hvis Erhververen skulde foretage en tilsvarende Prøvelse af de Transporter, hvorpaa Overdrageren støtter sin Ret. Derfor har Udkastet som Hovedregel fritaget ham herfor. Selv om en af Overdragelserne viser sig at være falsk eller foretaget af en Person, der ikke havde Fuldmagt hertil, eller ugyldig, f. Eks. som Følge af Svig eller Tvang, kan Gælds brevet derfor ikke vindiceres fra Erhververen, naar blot Overdragelsesrækken tilsyneladende er sammenhængende. Denne Fritagelse for at prøve Overdragelsernes „Ægthed eller Gyldighed“ gælder dog ikke, hvis „Omstændighederne giver Grund“ til at foretage en Prøvelse, f. Eks. hvis en af Overdragelserne ser mistænkelig ud eller — for saa vidt angaar Transporten til Overdrageren — Overdragerens Person giver Grund til Mistanke.

Hvis det bestrides, at den i 2det Stykke krævede Prøvelse er sket, vil man formentlig kræve, at dette antageliggøres af Erhververen. Er der hængaaet længere Tid, inden der rejses Vindikationskrav, maa den fulde Bevisbyrde dog falde paa Vindikanten.

Den i Paragraffens 3die Stykke foreslaaede Bestemmelse tager særlig Sigte paa de danske Statsobligationer fra Tiden før 1912. Disse Obligationer kan ikke faas noteret paa Navn, og det er i deres Tekst

anført, at „Enhver Paategning paa denne Obligation er uden Gyldighed over for Statskassen“. Det forekommer imidlertid typigt, at en Obligation af denne Art er forsynet med Paategning om at tilhøre en bestemt Person. Af Hensyn til Uvissheden om, hvilken Retsvirkning en saadan Paategning har, betragtes Obligationen i saa Fald ikke som leveringsmæssig paa Børsen, medmindre der skaffes Transport fra den paagældende Person. Dette er ofte vanskeligt og har i mange Tilfælde vist sig ugørligt, navnlig ved Obligationer, der kommer tilbage fra Ulandet. De heraf følgende Ulemper for Omsættningen har man — i Overensstemmelse med de saavel af Finansministeriet som af Bestyrelsen for Københavns Fondsbørs over for Kommissionen fremsatte Ønsker — ment at burde fjerne ved en særlig Bestemmelse om de nævnte Statsobligationer og andre Ihændehaverobligationer, som ikke kan forlanges noteret paa Navn. Bestemmelsen gaar ud paa, at Ejerpaaetegninger ikke skaber ond Tro hos Erhververe eller nødvendiggør nogen særlig Prøvelse af Ihændehaverens Ret. Herefter vil en saadan Obligation kunne erklæres for leveringsmæssig paa Børsen, selv om den er forsynet med Paategning om at tilhøre en bestemt Person.

For Gælds breve, der er noteret paa Navn, gælder særlige Eksstinktionsregler, hvorom henvises til § 39 og Bemærkningerne til denne Paragraf.

Det svenske Udkast afviger paa enkelte Punkter fra de andre Tekster. Efter nugældende svensk Ret er den godtroende Erhverver ikke beskyttet, hvis den, der overdrager Gælds brevet til ham, viser sig at være Fallent eller umyndig. Denne Regel, der stemmer med almindelige Grundsatninger i svensk Ret, har man ikke ment at burde fravige.

Til §§ 15—17.

Disse Paragraffer indeholder Reglerne om Fortabelse af Skyldnerens Indsigelser mod et Gælds brev ved dets Overdragelse til en godtroende Erhverver.

Grundlaget for de nugældende Regler herom er Bestemmelsen i Forordning af

9. Februar 1798 § 2, hvorefter Afbetalinger paa et Gældsbrevs paalydende Kapital ikke kan gores gældende over for en ny Indehaver af Dokumentet, medmindre de er afskrevet paa dette. Denne Bestemmelse, der ogsaa maa gælde for fuldstændig Betaling, antages at maatte anvendes analogisk paa en Række andre Indsigelser, saaledes at de fortages overfor en godtroende Erhverver, naar de ikke fremgaar af Gældsbrevet. Dette gælder dog ikke med Hensyn til alle Indsigelser. Det anses saaledes for utvivlsomt, at det ogsaa overfor en godtroende Erhverver af Gældsbrevet kan gores gældende, at Dokumentet er falsk eller forfalsket, fremkaldt ved voldelig Tvang eller udstedt af en umyndig. Men for visse Indsigelsers Vedkommende kan der rejses Tvivl om, hvorvidt de maa henregnes til de fortabelige eller til de ufortabelige.

I nyere Lovgivning paa specielle Omraader har man fulgt forskellige Principper ved Opstillingen af Regler om Fortabelse af Indsigelser. Ifølge Tinglysningslovens § 27 fortages alle Indsigelser mod tinglyste Dokumenter, derunder Pantebreve, med Undtagelse af de i Bestemmelsen udtrykkelig opregnede Indsigelser, der indskrænker sig til de ovenfor nævnte. I Veksellovens § 17 har man derimod i almindelig holdt Udtryk angivet, hvilke Indsigelser der er fortabelige.

Efter Kommissionens Mening kan man hverken for de fortabelige eller for de ufortabelige Indsigelsers Vedkommende med tilstrækkelig Sikkerhed eller Tydelighed give en udtømmende Regel, hvad enten man opregner de enkelte Indsigelser eller opstiller en mere almindelig Formel. Man er derfor gaaet den Vej hver for sig at nævne de vigtigste saavel fortabelige som ufortabelige Indsigelser. Disse omhandles henholdsvis i § 15 og i §§ 16 og 17, og der kan i Almindelighed ikke blive Spørgsmaal om at drage Modsætningsslutninger med Hensyn til deri ikke nævnte Indsigelser. For at gøre Reglerne klare og let anvendelige har man medtaget saa mange Tilfælde som muligt og navnlig tilstræbt at faa afgjort de Spørgsmaal, der kan være tvivlsomme efter nu gældende Ret. Direkte omfatter de fore-

slaaede Regler formentlig de fleste Indsigelser, der kan tænkes at forekomme i Praksis; men saafremt der bliver Spørgsmaal om Indsigelser, hvis Fortabelighed eller Ikke-Fortabelighed ikke udtrykkelig fremgaar af Loven, maa Afgørelsen træffes med Støtte i Analogi fra Lovreglerne.

Med Hensyn til Fortabelse af Indsigelser gælder der efter Udkastet samme Regler om alle Omsætningsgældsbreve. De særlige Regler i Tinglysningslovens § 27 rækker Udkastet dog ikke ved.

Til § 15.

Denne Paragraf omhandler de fortabelige Indsigelser og indeholder nærmere Regler om Eksstinktion af disse.

De i 1ste og 2det Led nævnte Indsigelser vedrører Fordringens Stiftelse, medens 3die Led omhandler Skyldforholdets Ophør eller Ændring.

De i Aftalelovens §§ 29—33 nævnte Ugyldighedsgrunde virker som Hovedregel kun, naar Løftemodtageren var i ond Tro. At de ikke skal kunne paaberaabes overfor en godtroende Erhverver af et negotiabelt Gældsbreve, selv om den første Modtager af dette var i ond Tro, stemmer utvivlsomt med nugældende Ret. Det er ogsaa den almindelige Opfattelse, at Erhververen af et negotiabelt Dokument bør være stillet ligesaa godt, som om Skylderklæringen havde været rettet umiddelbart til ham. Med Hensyn til den Indsigelse, at Gældsbrevet efter at være underskrevet af Skyldneren er udgivet uden hans Vilje, bemærkes, at den danske og norske Aftalelov ikke — som den finske og svenske Lov, jfr. sidste Stykke i det finske og svenske Udkast — indeholder nogen Hjemmel for dens Fortabelighed. Naar en Bestemmelse herom ikke blev optaget i den danske og norske Lov, skyldtes det dels, at man ansaa Indsigelsen for fortabelig allerede efter gældende Ret, dels at man mente, at en saadan Bestemmelse ikke hørte hjemme i Aftaleloven, men burde gives „i Forbindelse med en almindelig Lovordning af Reglerne om Gældsbreve og andre negotiable Dokumenter“, jfr. de danske Motiver Side 81—82

Den Indsigelse, at et Gældsbrev er udstedt paa Skromt, nævnes ikke i Udkastet. Dens Fortabelighed er hjemlet i Aftalelovens § 34, der omfatter enhver skriftlig Viljeserklæring, jfr. ogsaa Bemærkningerne til Udkastets § 27. Det finske og svenske Udkast henviser i sidste Stykke udtrykkelig til Aftalelovens Bestemmelser herom.

Som den vigtigste af de i 2det Led omhandlede Indsigelser fra det underliggende Retsforhold er fremhævet den Indsigelse, at det aftalte Vederlag ikke er modtaget. Koberen, der udsteder Gældsbrev for Købosummen, kan saaledes ikke gøre gældende, at Varen ikke er leveret. Og hvis en Laansøger giver Gældsbrevet fra sig, før Laanet udbetales ham, taber han den Indsigelse, at han ikke har faaet Pengene. Iøvrigt omfatter Bestemmelsen, der formentlig er overensstemmende med nugældende Ret, mange forskellige Indsigelser, f. Eks., at der er Mangler ved den leverede Ydelse, at Skyldnerens mundtlig tilkendegivne Forudsætninger om Mellemværendet har vist sig at være urigtige, at Gælden skriver sig fra Spil eller andre Aftaler, som Loven frakender forpligtende Kræft. Overfor en Erhverver af Gældsbrevet i god Tro vil Skyldnerens Konkursbo heller ikke kunne gøre gældende, at Gældsbrevet er udstedt som Gave, og at Fordringen derfor ikke kan kræves opfyldt i Boet.

3die Led vedrører udelukkende Indsigelser om Forhold, der er indtraadt efter Gældsbrevets Udstedelse, men inden Overdragelsen til den paagældende Erhverver. Her nævnes først og fremmest Betalingsindsigelsen. At Indsigelser, der støtter sig paa Aftaler mellem Udstederen og Overdrageren, maa ligestilles med Betalingsindsigelsen, er formentlig utvivlsomt. Ogsaa den Indsigelse, at Modregningserklæring er fremsat inden Overdragelsen, anses som fortabelig. Med Hensyn til Spørgsmaalet om at gøre Modregning gældende efter Overdragelsen henvises til Bemærkningerne til § 18. For saa vidt angaar de to i Paragraffen sidst nævnte Indsigelser — „Opsigelse eller Dom“ — er det ikke helt klart, hvorledes det stiller sig efter nugældende Ret, men de

maa dog formentlig antages — som her foreslaaet — at være fortabelige.

Fra Reglerne om de i Paragraffen omhandlede Indsigelsers Fortabelighed gælder ifølge § 16 visse Undtagelser, navnlig for saa vidt angaar Betalingsindsigelsen og de øvrige i 3die Led nævnte Indsigelser.

Bestemmelserne i § 15 kan efter Begyndelsen af 1ste Stykke paaberaabes af den, der har erhvervet Ret, d. v. s. en hvilken som helst Ret, over Gældsbrevet, for saa vidt det er sket ved Overdragelse og han har faaet Gældsbrevet i Hænde.

Erhververen skal derhos være i god Tro, jfr. 2det Stykke, i hvilket Kravet herom er nærmere formuleret. Den valgte Affattelse stemmer formentlig med den i nugældende Ret almindelige Opfattelse af, hvad der forstaas ved god Tro i den heromhandlede Henseende. I Modsætning til § 14 er der her ikke Tale om nogen positiv Undersøgelsesligt for Erhververen; Indsigelsen fortabes, naar der blot ikke foreligger noget mistænkeligt. Den i Veksellovens § 16 anvendte Formulering: „medmindre Indehaveren... forsætlig har handlet til Skade for Skyldneren“ har ikke kunnet benyttes som Forbillede, idet den formentlig dels er ret uklar, dels alt for snæver.

For at sikre sig mod Fortabelse af de omhandlede Indsigelser maa Udstederen sørge for, at Indsigelsen kommer til at fremgaa af Gældsbrevet, f. Eks. ved en Paategning paa dette. Naar Gældsbrevet er blevet forsynet med en saadan Paategning, bør det i Almindelighed ikke gaa ud over Udstederen, hvis Paategningen fjernes, inden Gældsbrevet overdrages til en godtroende Erhverver. Udstederen maa dog drage Omsorg for, at Paategningen gives paa en saadan Maade, at det bliver vanskeligt at fjerne den, uden at Fjernelsen efterlader iøjnefaldende Spor. En Blyantspaategning kan derfor ikke være tilstrækkelig, ligo saa lidt som en Paategning, der er anbragt et saadant Sted paa Papiret, at den uden væsentlig Ændring af dettes Udseende kan fjernes ved Fraklipning. Den i Overensstemmelse med det anførte foreslaaede Regel i Paragraffens 3die Stykke

omfatter — foruden Tilfælde, der falder ind under Reglen i § 17 om Forfalskningsindsigelsens Ufortabelighed — ogsaa Forhold, der ikke eller dog ikke med Sikkerhed kan betegnes som Forfalskning, medens den paa den anden Side undtager visse Tilfælde af Forfalskning fra den nævnte Bestemmelse i § 17.

Til § 16.

Fra den tidligere omtalte Regel i Forordning af 9. Februar 1798 § 2 undtager Forordningens § 3 Rentebetalinger, med Hensyn til hvilke løse Kvitteringer er tilstrækkelige ogsaa overfor senere Erhververe. Denne Undtagelse antages dog kun at omfatte Rentebetaling, der finder Sted i Overensstemmelse med Gældsbreve's Indhold, men ikke Betaling af uforfalden Rente, hvorom Paategning paa Gældsbreve't anses fornøden.

I Overensstemmelse hermed fastslaaes det i Paragraffens 1ste Stykke, at Indsigelsen om Betaling af Renter, der forfaldt inden Overdragelsen, er ufortabelig.

Lige med Betalingsindsigelsen maa stilles Indsigelser om, at Pligten til at betale Renter er ophørt eller ændret paa de andre i § 15, 3die Led nævnte Maader. Medens det finske og svenske Udkast indskrænker sig til at medtage disse Indsigelser som ufortabelige, er man for Danmarks og Norges Vedkommende gaaet videre. Efter Kommissionens Opfattelse er der ingen Grund til overhovedet at give Erhververen af et Gælds brev nogen Beskyttelse med Hensyn til allerede forfaldne Rentebeløb. Salg af Gælds breve omfatter i Almindelighed ikke Renter, der er forfaldet før Salget, jfr. Lov om Køb § 20, og det Omsætningshensyn, som bærer Reglerne i §§ 15—17, kommer slet ikke frem, naar Retten til ubetalte forfaldne Renter undtagelsesvis overdrages sammen med Gælds breve't. Det foreslaas derfor, at Skyldneren foruden Betalingsindsigelsen skal beholde ogsaa „alle andre Indsigelser“. Enhver af de i § 15 nævnte Indsigelser kan altsaa gøres gældende overfor Erhververens Krav paa et før Overdragelsen forfaldet Rentebeløb, selv om

Indsigelsen ifølge § 15 iøvrigt er fortabt. Hvis Gælds breve't f. Eks. er fremkaldt ved Svig fra Overdragerens Side, kan Skyldneren ikke ved at paaberaabe sig dette overfor den godtroende Erhverver opnaa Fritagelse for at betale Gælds breve's paa lydende Beløb eller de efter Overdragelsen forfaldne Renter, men han kan nægte at betale de tidligere forfaldne. Reglen omfatter kun Indsigelser, der var erhvervet inden Overdragelsen. Hvorvidt Rentekravet kan bortfalde efter Overdragelsen, beror paa Grundsætningerne i §§ 19 og 20.

Bestemmelsen finder ikke Anvendelse, hvor der er udstedt Rentekuponer, jfr. § 23.

Undtagelsesreglen i Forordning af 9. Februar 1798 § 3 omfatter som nævnt kun Renter. Enhver Afdragsbetaling maa altsaa efter nugældende Ret hvis Skyldneren skal være sikker paa ikke at kunne komme til at betale en Gang til afskrives paa Gælds breve't.

I Udkastet har man imidlertid foreslaaet at ligestille visse Afdrag med Renter, nemlig Afdrag, som efter Gælds breve't skal erlægges til bestemt angivne Tidspunkter. Herunder falder alle Afdrag med kalendermæssig bestemte Forfaldslage, medens Reglen ikke omfatter f. Eks. Afdrag ved Ejerskifte. Den norske Tekst er paa dette Punkt mindre vidtgaaende end de tre andre Landes, idet den kun omfatter Afdrag, der indgaar i faste periodiske Ydelser, som omfatter baade Renter og Afdrag. Der synes imidlertid at være god Grund til at medtage alle regelmæssige Afdrag. Og for at faa en klar Grænse har man lagt Vægt paa, at Afdragets Betalingstid er angivet i Gælds breve't.

Naar Kommissionen foreslaar en saa væsentlig Ændring af den nugældende Regel, skyldes det navnlig, at denne kan medføre en betydelig Risiko for Skyldneren. I Praxis er det nemlig meget almindeligt, at Skyldneren ikke sørger for, at Gælds breve't bliver forsynet med Paategning om betalte Afdrag. Dette gælder ikke blot, naar Afdraget sendes til en Fordringshaver, der bor et andet Sted, men ogsaa, naar det overbringes. Ved den nye Regel undgaar man

det ofte meget stødende Resultat af en saadan Uforsigtighed, at Skyldneren kommer til at betale to Gange. Endvidere fritager man baade Skyldneren og Fordringshaveren for det Besvær, der ofte kan være forbundet med at faa Afdragene skrevet af paa Gælds-brevet. Paa den anden Side vil den foreslaaede Bestemmelse — der jo kun omfatter de Tilfælde, hvor det af selve Gælds-brevet kan ses, at Afdraget skulde være betalt — formentlig ikke medføre større Ulemper. Fordringshaveren kan ganske vist, naar der er givet Skyldneren Henstand med Betaling af visse Afdrag, ikke uden Dokumentation herfor faa Gælds-brevet belaaet i Forhold til hele Restgælden. Men dette kan næppe være afgørende. Den Omstændighed, at Afdragene ikke betales rettidig, vil i sig selv ofte gøre Gælds-brevet til et daarligt Laaneobjekt. Og selv under den nugældende Ordning vil mange Laangivere ved Ansættelsen af Belaaningsværdien se bort fra forfaldne Afdrag, naar det ikke godtgøres, at de endnu skyldes. Endelig vil den Fordringshaver, der har givet Henstand, i Almindelighed let kunne tilvejebringe Skyldnerens Erkendelse heraf.

Som Følge af den her foreslaaede Regel maa disse Afdrag ogsaa forsaavidt angaar de i §§ 20 og 21, 2det Stykke, omhandlede Forhold behandles paa samme Maade som Renter, jfr. Bemærkningerne til de nævnte Paragraffer.

Til § 17.

Af de i denne Paragraf omhandlede, ufortabelige Indsigelser vedrører de i 1ste Led nævnte Fordringens Stiftelse, medens 2det Led omfatter Indsigelser angaaende Forhold, der er indtruffet efter Gælds-brevets Udstedelse. De Ugyldighedsgrunde, som kan fremsættes overfor den første Modtager af Gælds-brevet, selv om denne var i god Tro, antages i Almindelighed ogsaa at kunne gøres gældende i Forhold til en senere godtroende Erhverver. Ved Siden af Indsigelsen om, at Gælds-brevet er falsk eller forfalsket — jfr. med Hensyn til Forfalskningsindsigelsen Bemærkningerne til § 15 i Slutningen — har man her udtrykkelig stillet den Indsigelse, at Gælds-brevet var underskrevet paa Ud-

stederens Vegne uden Fuldmagt dertil. Dette Forhold anses ofte indbefattet under Falsk, hvilket dog ikke er Tilfældet efter den i de tre andre Lande anvendte Sprogbrug. Ved „Fuldmagt“ forstaas her — ligesom i Veksel-lovens § 8 — al Repræsentationsmagt, hvad enten den er stiftet ved Fuldmagtsgiverens Viljeserklæring eller begrundet umiddelbart i en Retsregel som f. Eks. den fødte Værges Magt til at handle for den mindreaarige, eller den beror paa en offentlig Beskikkelse, f. Eks. en Værgesbeskikkelse. Det er klart, at man ligesaa lidt kan blive bundet ved, at en uvedkommende Person udsteder et Gælds-brev paa ens Vegne, som ved et falsk eller forfalsket Gælds-brev. For saa vidt der derimod virkelig foreligger en Fuldmagt, der indbefatter Udstedelse af et Gælds-brev, kan den Indsigelse, at Udstederen har handlet imod de ham meddelte Forskrifter ved at udstede Gælds-brevet, ikke gøres gældende overfor en godtroende Erhverver, selv om den første Modtager af Gælds-brevet var i ond Tro, saaledes at Indsigelsen kunde være fremsat overfor ham. Det samme maa gælde i de Tilfælde, hvor Fuldmægtigen — skont Fuldmagten siges at være ophørt — kan binde Fuldmagtsgiveren overfor en Medkontrahent i god Tro, saaledes som det f. Eks. kan ske ved en skriftlig Fuldmagt, naar Fuldmagtsgiverens Dod medfører Fuldmagtens Ophor, jfr. Aftale-lovens § 21. Hvis i et saadt Tilfælde Modtageren af Gælds-brevet var i ond Tro, fortabes denne Indsigelse altsaa overfor en godtroende Erhverver. At disse Tilfælde ikke maa betragtes som indbefattet under Ordene „uden Fuldmagt“, har man anset det for unødvendigt udtrykkelig at udtale.

Efter Aftale-lovens § 28 bliver en Viljeserklæring ikke altid ugyldig, fordi den er fremkaldt ved voldelig Tvang. Hvis den, til hvem Erklæringen er afgivet, er i god Tro, bliver den bindende, medmindre den tvungne uden ugrundet Ophold meddeler ham, at han vil paaberaabe sig Tvangen. Umyndighed medfører ej heller altid Ugyldighed af et af den umyndige paa egen Haand udstedt Gælds-brev, jfr. f. Eks. Myndigheds-lovens § 41. Indsigelse om voldelig Tvang

eller Umyndighed kan folgelig kun fremsættes overfor den godtroende Erhverver af et Gældsbrov, naar dette overfor den første Modtager af Gælds brevet var „ugyldigt paa Grund af“ et af de nævnte Forhold.

Ifølge Tinglysningslovens § 48 skal Umyndiggørelse og Anordning af Lavværgemaal tinglyses for at faa Gyldighed overfor Aftaler, der i god Tro indgaas med den umyndiggjorte eller den, for hvem Lavværg er beskikket. I Overensstemmelse hermed foreslaas det, at Umyndiggørelse og Lavværgemaal kun skal kunne paaberaabes, for saa vidt Tinglysning er sket. Med Hensyn til Indsigelsen om Lavværgemaal har Kommissionen iøvrigt overvejet, om der overhovedet er tilstrækkelig Grund til i den heromhandlede Henseende at beskytte Personer, der er under Lavværgemaal. Hvor en saadan Beskyttelse er nødvendig, har man jo den Udvej at umyndiggøre den paagældende. Man har dog ment, at overvejende Grunde taler for at behandle Lavværgemaal paa samme Maade som Umyndiggørelse. Ligestilles hermed maa endvidere efter Kommissionens Mening de i Myndighedslovens § 65 omhandlede Tilfælde, hvor en Person ikke bliver bundet paa Grund af sin manglende Evne til at handle fornuftsmæssigt.

Naar de i Paragraffens 2det Led nævnte Indsigelser i Almindelighed betragtes som ufortabelige, skyldes det, at det modsatte Resultat maa antages at virke imod de Formaaler, der tilsigtes med de paagældende Retsregler. Med Hensyn til Tvangsakkord har der været rejst Tvivl. Det synes dog rigtigst i Overensstemmelse med den overvejende Anskuelse at give Skyldneren Ret til at paaberaabe sig den ved Akkorden skete Nedsættelse ogsaa overfor en godtroende Erhverver. Ellers kunde det i Praksis blive umuligt at gennemføre en Tvangsakkord, naar Skyldneren i større Omfang havde udstedt negotiable Dokumenter.

Til § 18.

Med Hensyn til Modregning fremgaar det udtrykkelig af § 15, at Udstederen overfor en godtroende Erhverver fortaber den

Indsigelse, at Skyldforholdet — helt eller delvis — var ophørt ved en inden Overdragelsen fremsat Modregningserklæring. § 18 indeholder derimod Bestemmelser om Udstederens Adgang til efter Overdragelsen at iværksætte Modregning overfor Erhververen med Fordringer paa Overdrageren.

Den Fordringshaver, der modtager et negotiabelt Gældsbrov fra sin Skyldner, bør kunne regne sikkert med, at han naar som helst kan onsdette det, og at han navnlig ikke bliver afskaaret herfra ved, at Skyldneren erhverver en Modfordring. I Overensstemmelse hermed antages det efter nu gældende Ret, at Skyldneren i Almindelighed ikke overfor Erhververen kan gøre Fordringer paa Overdrageren gældende til Modregning, hvad enten Erhververen ved Overdragelsen var vidende om Modfordringen eller ej. Fra denne Regel, der er foreslaaet som Hovedregel i Paragraffens 1ste Stykke, antages der dog at maatte gøres Undtagelse, for saa vidt Modfordringen udspringer af samme Retsforhold som Gælds brevet. I saa Fald kan Modfordringen vel ikke fremsættes overfor en Erhverver i god Tro, men den kan derimod gøres gældende, saafremt Erhververen var i ond Tro. Det er formentlig ogsaa klart, at Spørgsmaalet om, hvorvidt et saadant Modkrav kan rejses over for Erhververen, maa afgøres paa samme Maade som Spørgsmaalet om Fortabelse af Indsigelser fra det Retsforhold, der gav Anledning til Gælds brets Udstedelse. — De to Spørgsmaal kan nemlig i Virkeligheden ikke holdes ude fra hinanden. — Dette har fundet Udtryk i Bestemmelsen i Paragraffens 2det Stykke.

Med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvorvidt der iøvrigt bør gælde Undtagelser fra Hovedreglen, har der været rejst Tvivl. Der kan imidlertid tænkes at forekomme Tilfælde, hvor det vilde virke stødende, om Skyldneren ved Overdragelsen skulde miste sin Ret til Modregning, og da Undtagelsesbestemmelsen i Veksellovens § 17 omfatter saadanne Tilfælde, har man anset det for rigtigst ogsaa i Gælds brets loven at gøre en udtrykkelig Undtagelse. Den i saa Henseende foreslaaede Regel i 1ste Stykke er

formentlig klarere end Bestemmelsen i Vekselloven, hvis Affattelse man ikke har ment at kunne følge. Reglerne vil antagelig i det væsentlige medføre samme Resultater. Der kan navnlig blive Anvendelse for Reglen, hvor Overdrageren med Erhververens Vidende staar umiddelbart foran en Konkurs. Hvis Reglen i Konkurslovens § 15 imidlertid, som det har været foreslaaet, blev ændret saaledes, at Modregningsretten over for et Omsætningsbrev faldt bort ved Konkursen, vilde Overdragelsen ikke mere medføre Tab for Skyldneren, og Bestemmelsen vilde derfor ikke mere kunne anvendes paa et saadant Tilfælde.

For at Erhververen skal kunne afvise Modfordringen, er det efter 1ste Stykke en Betingelse, at han har erhvervet Gældsrevet ved Transport eller Pantsætning, og at han har faaet det i Hænde, jfr. Bemærkningerne til § 14.

Til § 19.

De i denne Paragraf foreslaaede Bestemmelser om Skyldnerens Frigørelse ved Betaling i god Tro til en uberettiget Person er affattet i nøje Overensstemmelse med Reglerne i Udkastets § 14. Ved Anvendelsen af Bestemmelserne maa man dog have den Forskel for Øje, der bestaar mellem de her omhandlede Tilfælde og de Forhold, § 14 tager Sigte paa. Medens det i Almindelighed er en frivillig Sag, om Erhververen vil kobe Gældsrevet, er Skyldneren ved Forfaldstid pligtig at betale og udsætter sig for ubehagelige Følger ved at undlade det. Man kan derfor ikke stille samme Krav om Undersøgelse af Adkomsten til Skyldneren, naar Forfaldstiden er kommet, som til Erhververen. Ved Ihændeavgældsbreve kan der i Reglen ikke forlanges nogen Undersøgelse af Adkomsten. En saadan Lempelse af Kravene er derimod ikke begrundet, naar Skyldneren betaler før Forfaldstid. Ifølge Veksellovens § 40 sker Trassatens Betaling før Forfaldstid paa hans egen Risiko; men en saa streng Regel passer ikke for Omsætningsgældsbreve, der ofte angaar langvarige Laan, hvor der let kan blive Trang til før Forfaldstid at træffe

Aftale om Ændring eller Afvikling af Forholdet.

Efter nugældende Ret kan der rejses Tvivl om, hvorvidt Skyldneren bliver frigjort ved Betaling i god Tro til en Fordringshaver, der er unyndig. I saa Hensæende har man her ligesom i § 14 udtrykkelig ligestillet Umyndighed med manglende Kompetence. I Modsætning til de øvrige Landes Udkast er den svenske Tekst ogsaa i denne Paragraf affattet saaledes, at saavel Umyndighed som Konkurs falder udenfor Reglen.

Bestemmelserne i § 19 maa finde tilsvarende Anvendelse, naar Skyldneren træffer Aftale med Gældsrevets Ihændehaber om Ændring af Skyldforholdet, eller naar Gældsrevet opsiges eller Gælden afgøres ved Modregning; men Forholdene vil gennemsnitlig kræve større Agtpaagivenhed i disse Tilfælde end ved Betaling.

Til § 20.

Som nævnt i Bemærkningerne til § 16 gælder der ifølge Forordning af 9. Februar 1798 § 3 den Undtagelse fra Reglerne om Fortabelse af Betalingsindsigelsen, at Skyldneren, der har betalt forfaldne Renter, ikke bliver udsat for at komme til at betale igen til en senere godtroende Erhverver af Gældsrevet. I Tilslutning hertil antages det, at Skyldneren ikke blot — som ved Betaling af Hovedstol eller Afdrag — bliver frigjort ved Betaling i god Tro til den legitimerede Indehaver af Gældsrevet, men ogsaa — som i almindelige Fordringsforhold — ved Betaling til en tidligere Fordringshaver, for saa vidt han ikke har faaet Meddelelse om Gældsrevets Overdragelse til en anden. Han kan altsaa betale uden at faa Gældsrevet forevist.

Den i Paragraffens 1ste Stykke, 1ste Punktum indeholdte Bestemmelse stemmer med nugældende Ret. Kravet om god Tro hos Skyldneren er formuleret i Overensstemmelse med §§ 9 og 15.

Reglen i 1ste Stykke, 2det Punktum og Følge af Bestemmelsen i § 16, 2det Stykke. Naar man med Hensyn til Fortabelse af Indsigelser har ligestillet visse Afdrag med Renter, maa man ogsaa gøre det med Hen-

syn til Skyldnerens Frigørelse. Den foreslaaede nye Regel medfører, at en Erhverver af Gældsrevet for at sikre sig imod, at Skyldneren betaler Afdrag som de omhandlede til den tidligere Indehaver, maa give ham Underretning om Overdragelsen. Ved Transport kommer dette i Almindelighed ikke til at spille nogen Rolle, da Underretning her alligevel maa gives af Hensyn til Rentebetalingen. Derimod faar det Betydning ved Pantsætning, hvis Afdragene skal betales til Pantbaveren. I saadanne Tilfælde synes det naturligt, at Pantbaveren giver Skyldneren Meddelelse om Pantsætningen, og det sker formentlig ogsaa i de fleste Tilfælde allerede nu. I hvert Fald er det rimeligere at paalægge Pantbaveren en saadan Underretningspligt, end at det skal gaa ud over Skyldneren, hvis han uden at vide noget om Pantsætningen betaler til Pantsætteren.

For at Betaling af Renter og Afdrag, der erlægges til Overdrageren af andre end Skyldneren, f. Eks. af en Kautionist, skal virke frigørende, maa den paagældende naturligvis — ligesom det ved Skyldnerens Betaling kræves for hans Vedkommende — være i god Tro. Der kan derimod rejses Tvivl om, hvorvidt det ved Betaling fra en Kautionist eller en Person, der har stillet Pant for Fordringen, yderligere maa forlanges, at ogsaa Skyldneren er i god Tro. Hvis man uanset Skyldnerens onde Tro vilde beskytte Kautionisten eller Pantsætteren, der betaler i god Tro, maatte Erhververen af Gældsrevet for at sikre sig give vedkommende Underretning om Overdragelsen. Dette vilde være vanskeligt i Tilfælde, hvor der er et betydeligt Antal Kautionister. Kautionister m. v. vil paa den anden Side i Almindelighed kunne skaffe sig de fornødne Oplysninger hos Skyldneren. De kan derhos altid undgaa Risiko ved at forlange Gældsrevet forevist, inden Betaling erlægges. Det kræves derfor i den i Paragraffens 2det Stykke foreslaaede nye Regel om Betaling fra Trediemand, at saavel den betalende som Skyldneren skal være i god Tro.

I Tilfælde, hvor Gældsrevsforpligtelsen

uden Fordringshaverens Medvirken er gaaet over paa en ny Skyldner, maa Reglerne i 1ste og 2det Stykke suppleres med yderligere Krav, for at Betaling til Overdrageren skal være frigørende. Den herom foreslaaede Regel i 3die Stykke — der kun findes i det danske Udkast — sigter navnlig til det Forhold, at et Pantebrev, der indestaar i en fast Ejendom fra Ejer til Ejer, overdrages. Hvis Ejendommen i et saadant Tilfælde, uden at Erhververen af Pantebrevet faar noget at vide derom, overgaar til en ny Ejer, der i Henhold til Tinglysningslovens § 39 overtager Gælden, vilde Erhververen efter de ovenfor nævnte Regler ikke ved Underretning til den tidligere Skyldner om Overdragelsen være sikret imod, at den nye Skyldner i god Tro betalte Afdrag til den tidligere Indehaver af Pantebrevet. De Regler, som Tinglysningslovens § 39 og Pantebrevformularen indeholder om, at Pantbaveren skal underrettes om Gældsovertagelsen, vil ikke værne Erhververen, naar han ikke lader sin Transport tinglyse. Men selv om han gør det, kan der opstaa Risiko for ham, f. Eks. hvis han modtager Meddelelse om Gældsovertagelsen faa Timor, for den nye Skyldner betaler til den tidligere Kreditor. En saadan Risiko for Erhververen maa undgaa og kan undgaa, da det ikke kan være urimeligt over for den nye Skyldner at stille tilsvarende Krav, som ifølge 2det Stykke stilles til Kautionister m. v. Hvis Skyldneren hos den tidligere Ejer af Ejendommen faar urigtige Oplysninger og i Tillid til disse betaler til en tidligere Indehaver af Pantebrevet uden at forlange dette forevist, maa det gaa ud over ham selv. I Overensstemmelse med det anførte kræves det ifølge 3die Stykke, at ogsaa den tidligere Skyldner skal være i god Tro. Dette gælder dog ikke, hvis Erhververen af Pantebrevet ved Erhvervelsen vidste, at Forpligtelsen var gaaet over paa den nye Skyldner, i hvilket Tilfælde han maa give Underretning til denne.

Den her foreslaaede Regel medfører ingen Ændring i Tinglysningslovens § 29, 1ste Stykke. Betaling af Renter ifølge tinglyste Pantebreve vil altsaa, naar Skyld-

neren er i god Tro, stadig kunne ske til den, der i Tingbogen staar indført som Fordringshaver, men Skyldneren kan ogsaa opnaa Frigørelse efter Reglerne i Udkastets §§ 19 og 20.

Reglen i Tinglysningslovens § 29, 1ste Stykke skal — som hidtil — ikke anvendes paa Afdrag, se Udkastets § 57.

§ 20 angaar kun det Tilfælde, at Gælds-brevet er overdraget til Bje eller Pant. Men en tilsvarende Regel maa gælde, hvor Fordringshaveren gaar fallit eller hans Kreditorer gor Udlæg eller Arrest i Gælds-brevet. For de to sidstnævnte Tilfælde fastslaas dette ved de i Udkastets § 59 foreslaaede Ændringer i Retsplejelovens §§ 531 og 616.

Til § 21.

De i denne Paragraf indeholdte Bestemmelser om visse Foranstaltninger, der af Skyldneren kan kræves foretaget ved Betaling m. v., staar i Forbindelse med Reglerne i §§ 15 og 16.

Ved fuldstændig Betaling af et Gælds-brev er Fordringshaveren efter den nugældende Regel i Forordning af 9. Februar 1798 § 1 pligtig at tilbagegive Skyldneren Gælds-brevet i kvitteret Stand. Denne Bestemmelse sikrer Skyldneren mod at blive udsat for at komme til at betale endnu en Gang til en senere godtroende Erhverver af Gælds-brevet, jfr. Forordningens § 2 og Bemærkningerne til §§ 15—17.

Den i 1ste Stykke foreslaaede Regel stemmer med den nugældende, dog at man har indskrænket Skyldnerens Ret til at forlange Kvitteringspaategning, saaledes at Kravet herom ikke kan stilles ved Ihændehavgældsbreve. Det er formentlig allerede nu Praxis, at Kvittering ikke gives paa Ihændehavgældsbreve. Ved andre Gældsbreve kan det have Betydning, at Skyldneren kan forlange Gælds-brevet kvitteret, navnlig fordi Risikoen for, at Beløbet kommer i urette Hænder, saa formindskes ved, at en Person, der uberettiget er kommet i Besiddelse af Dokumentet, i de fleste Tilfælde ikke vil kunne opnaa Betaling uden at forsyne det med falsk Kvittering i Fordringshaverens Navn. Men ved Ihænde-

havgældsbreve giver Kravet om Kvittering ingen saadan Beskyttelse.

Man har ikke udtalt, at Skyldneren efter et Ihændehavgælds-brev kan forlange los Kvittering, men det er ikke Meningen at nægte ham en saadan Ret, hvor den følger af almindelige Retsgrundsætninger.

Ved Betaling af Afdrag skal der ifølge Forordning af 9. Februar 1798 § 1 ske Afskrivning paa Gælds-brevet og gives Skyldneren særskilt Kvittering. Reglen om Afskrivning af Afdragsbetalinger staar ligeledes i Forbindelse med Bestemmelsen i Forordningens § 2, hvorefter ikke-paategnede Afbetalinger ikke kan gøres gældende overfor godtroende Erhververe. Naar man som foreslaaet i § 16 fra denne Regel undtager visse Afdrag, bortfalder for disses Vedkommende Nødvendigheden af Kravet om Afskrivning paa Gælds-brevet, og de maa ogsaa i den Henseende ligestilles med Renter, at Skyldneren kun kan forlange los Kvittering. Dette foreslaas derfor i 2det Stykke, for saa vidt angaar forfaldne Afdrag af den omhandlede Art. Samme Regel maa — ligesom nu — komme til Anvendelse paa forfaldne Renter, men man har anset det for ufornodent udtrykkelig at udtale dette.

Ved Betaling af forfaldne Afdrag af anden Art eller af ikke-forfaldne Afdrag sker der ingen Ændring i den nugældende Regel. Skyldneren skal altsaa vedblivende kunne kræve baade Afskrivning paa Gælds-brevet og særskilt Kvittering. En saadan Kvittering kan Skyldneren have Brug for som Dokumentation for Betalingen, f. Eks. som Bilag til et Regnskab, ligesom den f. Eks. kan faa Betydning i Tilfælde af, at Paategningen paa Gælds-brevet om Afbetalingen fjernes, eller Gælds-brevet bortkommer og mortificeres.

Hvis de i 1ste og 2det Stykke nævnte Foranstaltninger ikke træffes, kan Skyldneren nægte at betale. Medens disse Regler saaledes opstiller Betingelser for Skyldnerens Pligt til at betale, vedrører 3die Stykke — der kun findes i det danske Udkast — allerede erlagte Afdrag. Den her foreslaaede Bestemmelse giver Skyldneren

Ret til, hvis han senere — efter at have betalt eet eller flere Afdrag — faar Interesse deri, at forlange Kvittering paa Gælds-brevet. Kravet herom kan fremsættes naarsomhelst. Denne Regel omfatter ethvert Afdrag, hvad enten det ved Betalingen kunde forlanges afskrevet paa Gælds-brevet eller ej, og der kan blive Brug for Reglen, selv om de betalte Afdrag er afskrevet paa Gælds-brevet, hvis Afskrivningen — som det er den almindelige Fremgangsmaade i Praksis — kun bestaar i en uunderskrevet Paategning paa Gælds-brevet. Reglen tilsigter navnlig at lette Skyldneren Adgang til at faa aflyst Panteret med Hensyn til betalte Afdrag.

Hvis et Gælds-brev opsiges af Fordringshaveren eller Skyldneren, uden at det faar Paategning om Opsigelsen, risikerer Skyldneren efter Reglen i Udkastets § 15, 3die Led, at en godtroende Erhverver af Gælds-brevet nægter at anerkende, at Gælden er opsagt. Der gives derfor i 4de Stykke udtrykkelig Skyldneren Ret til at forlange Paategning paa Gælds-brevet om Opsigelse fra en af Parternes Side. Saafremt Fordringshaveren nægter at give Paategning om en af ham selv foretaget Opsigelse, maa Skyldneren kunne afvise denne. At Skyldneren maa have en tilsvarende Ret til at kræve Paategning om Aftaler eller andre Forhold, der medfører Ændring i Skyldforholdet, har man ikke fundet nødvendigt udtrykke at udtale i Loven.

Det finske og svenske Udkast adskiller sig paa enkelte Punkter fra det danske og norske. For saa vidt angaar fuldstændig Betaling, foreskrives det kun, at Gælds-brevet skal tilbagegives, og at Fordringshaveren paa Forlangende skal give Skyldneren særskilt Kvittering. Med Hensyn til Betaling af Renter og Afdrag er det som Hovedregel foreslaaet, at Betalingen skal afskrives paa Gælds-brevet. Kun hvor Renter og Afdrag, der efter Gælds-brevet skal erlægges til bestemt angivne Tider, betales til en Person, hvis Ret er blevet tegnet paa Gælds-brevet, er løs Kvittering tilstrækkelig. Disse Regler maa ses paa Baggrund af, at de fleste Omsætningsgælds-breve i

Finland og Sverige er Ihænde-havergælds-breve. Hvis det betalte ikke afskrives paa Gælds-brevet, kan Skyldneren vanskelig bevise, at den, han betalte til, har været Ihænde-haver af Gælds-brevet, og han risikerer derfor at blive tvunget til at betale to Gange.

Fra dansk Side anser man ikke en tilsvarende Regel for paakrævet, da de i Danmark forekommende Ihænde-havergælds-breve ikke hjemler Afdragsbetaling og Renterne betales mod Rentekuponer.

Til § 22.

For at en Transport af en Fordring skal have Gyldighed overfor Overdragerens Kreditorer, kræves der efter nugældende Ret — bortset fra Transport til Sikkerhed, jfr. nedenfor — intet udover den blotte Aftale om Overdragelsen. Ved Pantsætning maa derimod negotiable Dokumenter enten overgives til Pant-havoren eller forsynes med Paategning om Overdragelsen, medens der med Hensyn til andre Fordringer maa gives Skyldneren Underretning om Pantsætningen, saaledes at han ikke kan frigøre sig ved at betale til Pantsætteren. Imidlertid har det voldt betydelige Vanskeligheder i Praksis at afgøre, i hvilke Tilfælde en Transport skal betragtes som sket til Sikkerhed, saaledes at Pantsætningsreglerne skal anvendes.

For at opnaa samme Regler om al Transport og Pantsætning, hvorved man vilde undgaa de nævnte Vanskeligheder, har Kommissionen haft under Overvejelse at foreslaa, at det i alle Tilfælde — og uanset om Fordringen er forfaldet eller ej — forlanges, for negotiable Gælds-breves Vedkommende, at Erhververen har faaet Gælds-brevet i Hænde, for ikke-negotiable Gælds-breves Vedkommende, at Skyldneren har faaet Underretning. Idet der, for saa vidt angaar ikke-negotiable Gælds-breve, henvises til § 31 og Bemærkningerne dertil, bemærkes med Hensyn til negotiable Gælds-breve, at en saadan Regel imidlertid ikke vilde være rimelig i Tilfælde, hvor f. Eks. en Bank til en Kunde sælger et Papir, der bliver i Banken til Forvaltning for Kunden, og den vilde i særlig Grad medføre Ulemper,

hvor i Tilfælde af Emission af Obligationer gennem en Bank store Poster overtages til Forvaltning for Kunder.

I det finske og svenske Udkast har man alligevel optaget en Regel som den nævnte, men fra denne har man undtaget det omtalte Tilfælde, at et Gælds-brev, der sælges af en Bank, deponeres i denne for Køberen. I det finske Udkast ligestilles derhos andre Pengeinstitutter med Banker.

Denne Løsning har man ikke ment at kunne gaa med til fra dansk og norsk Side, da den vilde lægge for stramme Baand paa normale og loyale Overdragelser. For at undgaa de uheldigste Følger maatte Undertagelsen efter Kommissionens Opfattelse i hvert Fald udvides, saa at den omfattede ikke alene Banker og Sparekasser, men ogsaa Veksellerere, Bankiers o. a. Men Kravet om Ihændehavelse vilde ogsaa virke uheldigt i andre Tilfælde, f. Eks. naar en Ejer af et Gælds-brev overdrager Halvparten til en anden. Paa den anden Side har der ikke paa de negotiable Papirers Omraade vist sig følelige Ulemper ved den nuværende Retstilstand, hvorefter kun Overdragelse til Sikkerhed undergives Pantsætningsreglerne. Man har derfor, for saa vidt angaar Transport af negotiable Gælds-breve, der ikke sker til Sikkerhed, foretrukket at lade det have sit Forblivende ved de nugældende Regler.

Ved Pantsætning og anden Overdragelse til Sikkerhed maa Erhververen have faaet Gælds-brevet i Hænde. Det er ikke Meningen hermed ubetinget at kræve umiddelbar fysisk Ihændehavelse. Der maa blot stilles lignende Krav som ved Haandpantsætning af Losore. Pantsættes et Gælds-brev, der findes hos Trediemand, er det derfor nok, at denne bliver forpligtet til at respektere Pantsætningen. Derimod vil en Paategning ikke — som nu — være tilstrækkelig, naar Pantsætteren beholder Gælds-brevet. Denne Ændring staar i Forbindelse med den nye Regel i Udkastets § 14, hvorefter en falsk Transport kan medføre eksstinktiv Erhvervelse. Naar dette er Tilfældet, vil en Paategning ikke give den Sikkerhed mod Pantsætterens Dispositioner, som opnaas ved

Gælds-brevets Overgivelse til Panthaveren, og det synes derfor urigtigt at ligestille Paategning med Ihændehavelse. Iøvrigt anvender Forretningslivet allerede nu kun sjældent Paategning paa Gælds-breve om Pantsætning, hvorfor Ændringen formentlig ikke vil volde Vanskelighed i Praksis.

Til § 23.

Denne Paragraf indeholder Bestemmelser om Rentekuponer til Masse-gælds-breve (Obligationskuponer), medens § 24 omhandler Udbyttekuponer til Aktier eller andre Andelsbeviser og § 25 giver visse fælles Regler for begge Arter af Kuponer.

Efter nugældende Ret er det noget tvivlsomt, om Rentekuponer er selvstændige negotiable Gælds-breve, naar de overdrages uden Forbindelse med den Obligation, de horer til. I Litteraturen besvares Spørgsmaalet oftest benægtende. Folges denne Opfattelse, kan den, der har mistet en Kupon, altsaa vindicere den fra Erhververen, selv om denne var i god Tro. Imidlertid omsættes Kuponer ofte een eller flere Gange, inden de indløses af Skyldneren. De modtages i meget stort Omfang af Banker, Sparekasser, Veksellerere og ikke sjældent ogsaa af Handlende. Det er ikke blot forfaldne Kuponer, der omsættes, men Omsætningen sker for en stor Del i Dagene før Forfaldsdagen. Det letter Terminsarbejdet med Kuponer for Indløsningsstederne, og det er bekvomt for Publikum. Der kan derfor være Grund til at beskytte denne Omsætning, navnlig ved at ophæve Adgangen til Vindikation. Dette er saa meget mindre betænkeligt, som Vindikationsretten i Ferjeen ikke har stor praktisk Betydning, da bortkomne Kuponer som oftest vil være indfriet, inden det lykkes Ejeren at opspore dem. Paa den anden Side er der ingen Grund til at beskytte en Omsætning af Kuponer, der finder Sted længe inden Forfaldstid.

Efter de i Udkastet foreslaaede Bestemmelser bliver løse Rentekuponer negotiable fra en Maaned før Forfaldsdag, jfr. Paragraffens 4de Stykke. Denne Frist er formentlig tilstrækkelig. Den er bl. a. fastsat under Hensyn til, at Kreditforeninger

ofte tillader, at deres Skyldnere i Juni og December Termin betaler med Kuponer, der først forfalder 1. Juli og 1. Januar. Ifølge det finske og svenske Udkast er Fristen den samme, medens Negotiabiliteten efter den norske Tekst — af Hensyn til en i Norge stedfindende Benyttelse af lobende Kuponer som Sikkerhedsstilling — indtræder allerede ved Begyndelsen af den paagældende Renteperiode.

Udkastet opstiller som Hovedregel, at Lovens Bestemmelser om Ihændelhavergælds-breve skal anvendes paa Kuponer. I det norske Udkast er selve denne Bestemmelse begrænset, saaledes at den først gælder fra det Øjeblik, da Kuponerne bliver fuldt negotiable. Naar man ikke har kunnet tiltræde dette, skyldes det navnlig, at Bestemmelserne i § 18 om Modregning og i § 22 om Overdragelsens Gyldighed med Kreditorerne efter Kommissionens Afsenning bør gælde ogsaa, naar Kuponer overdrages inden en Maaned for Forfaldsdagen. Man har derfor maattet aflette Paragraffen saaledes, at Tidsbegrænsningen af Negotiabiliteten først fremgaar af Bestemmelserne i 4de Stykke.

Selv om en Kupon løsriver fra Obligationen, kan den — ej heller efter det ovennævnte Tidspunkt — fuldtud behandles som et selvstændigt Ihændelhavergældsbrev. Men den Omstændighed, at den hører til Obligationen, bevirker, at visse særlige Regler maa komme til Anvendelse.

For det første maa Indholdet af Obligationen ogsaa være bestemmende for Kuponen. Dette gælder dog — som udtalt i Paragraffens 2det Stykke — kun, for saa vidt angaar de paagældende Obligationers „fælles Tekst“, jfr. § 4, hvilket i Almindelighed vil sige den trykte Tekst. Bestemmelser, der er paaskrevet eller paastemplet den enkelte Obligation, kan ikke gøres gældende overfor Kuponerhververen, medmindre de ogsaa er blevet anført paa Kuponen. Hvis man ved en Konvertering nøjes med at afstemple de gamle Obligationer, maa ogsaa alle Kuponerne afstemples eller ombyttes med nye. Dersom Obligationernes fælles Tekst henviser til Skyld-

nerens Statutter eller lignende, maa disses Bestemmelser betragtes som Lød i Teksten.

Det maa dernæst være en Forudsætning for Kuponens Gyldighed ogsaa i en godtroende Erhververs Haand, at den paagældende Obligation overhovedet er kommet ud i Omsætningen. Hvis f. Eks. Kuponark hørende til nye Obligationer, der endnu beror i Trykkeriet, stjæles og sælges at Tyven, vil Erhververen ikke kunne kræve Kuponerne indfriet af Skyldneren. Hvis derimod en Obligation med Kuponer stjæles fra Skyldneren, efter at den er gjort færdig til Udgivelse, og Obligationen købes i god Tro, vil Køberen kunne kræve Betaling efter Obligationen, jfr. § 15, og ligeledes vil en Køber af Kuponerne fra Obligationen have Ret til Betaling. En hermed stemmende Regel er optaget i Paragraffens 2det Stykke. Det finske og svenske Udkast giver en Regel, der i noget videre Omfang gør Kuponer ugyldige.

Naar Obligationen udtrækkes, opsiges eller paa anden Maade forfalder til Indfrielse, bliver Spørgsmaalet, hvilken Virkning dette har paa Kuponer for senere Renteperioder. Efter tysk Ret bevarer Kuponerne deres Gyldighed, og Skyldneren er derfor, naar alle udleverede Kuponer til Obligationen ikke afleveres ved dens Indfrielse, berettiget til at tilbageholde et til de manglende Kuponer svarende Beløb, jfr. B. G. B. § 803. Efter nugældende dansk Ret maa Kuponer antages at miste deres Gyldighed, naar Obligationen forfalder til Betaling. Det kan imidlertid være vanskeligt at undgaa, at saadanne ugyldige Kuponer indløses. I mange Obligationer er der derfor taget Forbehold om Ret for Skyldneren til ved Obligationens Indfrielse at fradrage manglende Kuponers Beløb, og selv hvor saadant Forbehold ikke er taget, er det i Almindelighed Praksis, at Beløbet fradrages. I Paragraffens 3die Stykke har man foreslaaet at bibeholde den nugældende Regel, at senere forfaldende Kuponer ikke giver Krav paa Betaling. For at Udtrækning etc. skal faa den nævnte Virkning paa Kuponerne, maa det være en Forudsætning, at det af Obligationen kan ses, at den kan bringes til at forfalde paa

den paagældende Maade, og det siges derfor udtrykkelig, at dette skal have Hjemmel i den „fælles Tekst“.

Man har haft under Overvejelse i Ud-kastet at optage en Bestemmelse om Ret for Skyldneren til ved Indfrielsen af Obligationen at fradrage Beløb til Dækning af manglende, eventuelt allerede indfrie, ugyldige Kuponer. Det er imidlertid for Kommissionen oplyst, at Indfrielse af saadanne ugyldige Kuponer her i Landet — saavel som i Norge og Sverige — kun sker i meget ringe Omfang. I de allerfleste Tilfælde drejer det sig om Kuponer fra Obligationsejere, der har overset, at Obligationen er blevet udtrykket, medens det saa godt som aldrig hænder, at Kuponer præsenteres af Trediemænd efter Obligationens Indfrielse. Spørgsmaalet har saaledes meget ringe praktisk Betydning, og da det derhos ikke vilde være muligt at opnaa ensartede Regler i de fire Lande, har man fundet det rigtigst, at Loven ikke kommer til at indeholde Bestemmelser i saa Henseende. Der sker saaledes ingen Ændring i nugældende Ret paa dette Punkt, men det maa stadig være overladt til Domstolene i paakommende Tilfælde at afgøre, om den ovennævnte Praksis har udviklet sig til en egentlig Sædvane, eller om der iøvrigt er Hjemmel til, at Beløb for manglende Kuponer kan tilbageholdes, selv om der ikke i Obligationen er taget Forbehold herom.

Med Hensyn til Kuponer, der overdrages sammen med Obligationen, faar Erhververen ifølge 5te Stykke ikke bedre Ret end med Hensyn til Obligationen. Kuponer til Obligationer, der ikke er udstedt til eller ikke mere lyder paa Ihændehaveren, kan altsaa ikke ved saadan Overdragelse erhverves med eksstinktiv Virkning efter Reglerne om Ihændehavergældsbreve, naar Eksstinktion ikke indtræder med Hensyn til Obligationen. Ligeledes kan Skyldneren for Renternes Vedkommende fremsætte de Indsigelser, hvorom der er gjort særlig Paategning paa Obligationen. Og hvis Køberen af en Obligation, før Sælgeren gaar fallit, alene har faaet overleveret Kuponarket, men ikke Obligationen, maa han i Medfør af § 22 aflevere

Kuponerne til Boet. — Det finske og svenske Udkast fastslaar det samme ved den Bestemmelse, at Kuponer, som findes at være erhvervet sammen med Obligationen, alene skal anses som Tilbehør til denne.

Til § 24.

De her foreslaaede Regler om Udbyttekuponer svarer til Bestemmelserne i § 23 om Rentekuponer, men afviger dog paa flere Punkter fra disse.

Løse Udbyttekuponer bliver efter Paragraffens 3die Stykke først negotiable, naar Udbyttet er fastsat, hvorved der tænkes paa den endelige, for Selskabet bindende Fastsættelse, der i Almindelighed sker paa Generalforsamlingen. Dette vil i de fleste Tilfælde betyde, at kun forfaldne Kuponer er negotiable, idet Udbyttet i Almindelighed forfalder til Udbetaling straks efter dets Fastsættelse. Da Omsætning af Kuponer inden Fastsættelsen hovedsagelig sker i Spekulationssøjemed, er der ingen Grund til at beskytte den ved at gore Kuponer negotiable fra noget tidligere Tidspunkt. Sølges saadanne Kuponer paa Levering, er Salget ugyldigt i Henhold til § 10 i Lov Nr. 80 af 19. Marts 1930 om Afholdelse af Fondsbors. Naar 3die Stykke ikke henviser til § 19, beror det paa, at Udbyttet ikke rettelig kan udbetales, for dets Størrelse er fastsat.

Det antages i nugældende Ret, at Bestemmelser i et Aktieselskabs Vedtægter kan paaberaabes overfor en godtroende Erhverver af et negotiabelt Aktiebrev, selv om de ikke er optaget i dette. Det samme maa gælde for Kuponer, hvorfor det i 2det Stykke, 1ste Punktum foreslaas, at Selskabets Vedtægter skal være bindende for den, der erhverver Kuponer. Derimod kan en Bestemmelse, der ikke findes i Vedtægterne, ikke gores gældende overfor den godtroende Erhverver af en Kupon, selv om Bestemmelsen er optaget i Aktierne.

Reglen i 2det Stykke, 2det Punktum, er videregaaende end den tilsvarende Bestemmelse om Rentekuponer. Hvad enten Aktiebrevet aldrig har medført Aktieret, eller Retten er ophørt inden Udbyttets Forfaldstid, maa Selskabet altid kunne gore dette

gældende overfor Kuponer, selv om de særskilt er erklæret i god Tro efter Forfaldstid. Bestemmelserne i Paragraffens sidste Stykke sigter til det for visse Aktieselskaber gældende Forhold, at Aktierne er forsynet med særlige Kuponer lydende paa, at der paa en vis Dato udbetales et bestemt Beløb som Forskud paa Udbyttet. Bestemmelserne vil fastslaa, at saadanne Kuponer bliver negotiable en Maaned for den Forfaldsdag, de lyder paa.

Til § 25.

For Rentekuponer gælder nu den almindelige Forældelsesfrist af 20 Aar, jfr. D. L. 5-14-4, medens det er omtvistet, om denne — naar Vedtægterne ikke indeholder nogen Bestemmelse om Forældelse — ogsaa maa anvendes paa Udbyttekuponer, eller om disse er undergivet den 5-aarige Forældelse ifølge Lov af 22. December 1908. For saa vidt angaar Aktiekuponer, kan det ifølge Aktieselskabslovens § 26 ikke gyldigt bestemmes, at de forældes for efter Udløbet af fem Aar fra Forfaldsdagen.

Det er imidlertid urimeligt, at Kuponer, der jo i Almindelighed indfries ved Forfaldstid eller i Løbet af kortere Tid derefter, uden videre skal kunne bevare deres Gyldighed i 20 Aar. Det foreslaas derfor i Paragraffens 1ste Stykke, at en Kupon bliver ugyldig, hvis den ikke forevises til Betaling inden 3 Aar fra Forfaldsdagen. Denne Frist kan dog forlænges, men ikke forkortes. Naar der er foreslaaet en Frist af 3 Aar og ikke 5 Aar som efter Lov af 22. December 1908 og Aktieselskabslovens § 26, er det sket for at faa samme Regel som Norge og Sverige, hvor man ikke ønsker en længere Frist end 3 Aar. Denne Frist synes ogsaa at være fuldtud tilstrækkelig. Den foreslaaede Regel er ikke en egentlig Forældelsesregel. Hvis en Kupon forevises inden de 3 Aar uden at blive indfriet, er der ikke Tale om, at en ny 3 Aars Frist begynder at løbe, men Spørgsmaalet om Forældelse beror i saa Fald paa den almindelige Forældelsesregel — jfr. Paragraffens 3die Stykke og Bemærkningerne hertil — eller den for Kuponer som den paagældende vedtagne særlige For-

ældelsesfrist. De nuværende Bestemmelser i Aktieselskabslovens § 26 foreslaas ophævet ved Udkastets § 58. — Det norske Udkast hjemler en egentlig Forældelse.

I Tilslutning til den omtalte Regel har man i 2det Stykke givet den Ejers, hvis Kupon er bortkommet, Mulighed for efter Fristens Udløb at faa Kuponens Beløb udbetalt uden Mortifikation, som det efter de gældende Regler, jfr. Forordning af 7. Februar 1823 §§ 2 og 3, i mange Tilfælde vil være udelukket at opnaa. Fremgangsmaaden er langt enklere end ved Mortifikation, idet det kun kræves, at den paagældende inden Fristens Udløb har anmeldt, at Kuponen er bortkommet, og at han antageliggor sin Ejendomsret. Den foreslaaede Regel stemmer for saa vidt med Praxis under den nuværende Retstilstand, som Anmelderen formentlig nu i Almindelighed faar udbetalt Kuponens Beløb, naar Forældelsesfristen er udløbet, uden at Kuponen er blevet hævet.

For saa vidt Udbyttekuponer antages at falde ind under Loven af 22. December 1908, vilde den 5-aarige Forældelse ifølge denne ikke blive afbrudt ved Kuponens Forevisning i Henhold til Paragraffens 1ste Stykke. I det iøvrigt ikke videre praktiske — Tilfælde, at en Kupon umiddelbart inden 3-Aars Fristens Udløb forevises uden at blive betalt, vilde Forældelse altsaa indtræde to Aar senere, medmindre Kupon-ejeren forinden opnaaede Skyldnerens Erkendelse af Gælden eller anlagde Sag mod ham, jfr. den nævnte Lovs § 2. Dette vilde være urimeligt, og da der overhovedet ikke synes at være nogen Grund til forskellige Forældelsesregler for Rentekuponer og Udbyttekuponer, foreslaas det udtalt, at Loven af 1908 — bortset fra Krav paa Grundlag af en Anmeldelse i Henhold til Paragraffens 2det Stykke — ikke skal anvendes paa de i Udkastet omhandlede Kuponer.

Kapitel 3.

Simple Gældsbreve.

Som tidligere nævnt er efter nugældende Ret alle Gældsbreve negotiable, medmindre dette er udelukket ved et i Gælds brevet taget Forbehold. Da et saa-

dant Forbehold sjældent tages, findes der kun et saa ringe Antal ikke-negotiable Gældsbreve, at de ikke har nogen praktisk Betydning. Efter Udkastets § 11 bliver imidlertid Navnegældsbreve i Almindelighed ikke Omsætningsgældsbreve. Der bliver herefter en betydelig Gruppe af Gældsbreve, der ikke er negotiable, og man har derfor fundet det rigtigst at opstille visse Regler om Overdragelse af saadanne Gældsbreve. De foreslaaede Bestemmelser svarer i alt væsentligt til de nugældende Regler om Overdragelse af Fordringer, og man gaar ud fra, at de i det store og hele vil blive anvendt analogisk paa Fordringsretsforhold i Almindelighed.

Der findes paa Dansk ingen særlig Betegnelse for ikke-negotiable Gældsbreve. I Udkastet har man som svarende til det svenske Udtryk „enkla skuldebrev“ foreslaaet den nye Betegnelse „simple Gældsbreve“, jfr. f. Eks. Udtrykket „simpel Kaution“.

Til § 26.

Et Gældsbrief maa enten være et Omsætningsgældsbrief eller et simpelt Gældsbrief, og Spørgsmaalet om, hvilke Gældsbreve der falder under Kapitlet om simple Gældsbreve, er derfor allerede afgjort ved § 11. Simple Gældsbreve bliver herefter — som anført i nærværende Paragraf — Navnegældsbreve, der ikke falder ind under § 11 Nr. 3 eller 4. Et Pantebrev i fast Ejendom eller registreret Skib bliver saaledes et simpelt Gældsbrief, hvis det indeholder Klausulen „ikke til Ordre“ eller lignende.

Til § 27.

I Modsætning til Forholdet ved negotiable Gældsbreve er det for Overdragelse af Fordringer en almindelig anerkendt Hovedregel, at Erhververen ikke faar bedre Ret end Overdrageren. Denne Regel opstilles da ogsaa for simple Gældsbreve. Den kan imidlertid ikke gælde undtagelsesfrit. Der maa i hvert Fald gøres den Undtagelse, der følger af den i Bemærkningerne til § 15 nævnte Bestemmelse i Aftalelovens § 34 om Fortabelse af den Indsigelse, at en skriftlig Viljeserklæring er oprettet paa Skrømt.

Denne Regel kan finde Anvendelse baade paa Proforma-Gældsbreve og paa skriftlige Proforma-Overdragelser. Men Erhververen kan ogsaa i andre særlige Tilfælde vinde Ret, skønt Overdrageren ikke var rette Fordringshaver, navnlig hvor Overdrageren havde faaet Legitimation som Fordringshaver paa anden Maade, f. Eks. ved et Skifteretsdekret, jfr. ogsaa § 31, 2det Stykke. Man har derfor affattet Undtagelsen saaledes, at den ogsaa kan dække saadanne Tilfælde.

Det norske Udkast er overensstemmende med det danske. I det finske og svenske Udkast har man derimod indskrænket Hovedreglen til kun at angaa Forholdet til Skyldneren.

Til § 28.

Medens Skyldneren ifølge et negotiabelt Gældsbrief i Almindelighed ikke overfor en senere Erhverver af dette kan kræve Modregning med Fordringer paa Overdrageren, jfr. § 18, er det med Hensyn til ikke-negotiable Fordringer efter nugældende dansk Ret Hovedreglen, at Skyldneren kan modregne saadanne Krav uanset Fordringens Overdragelse. Der er dog ikke i alle Tilfælde Grund til at tage Hensyn til Skyldneren. Naar denne ved, at Fordringen er overdraget til en anden, og han derefter erhverver en Fordring paa Overdrageren, kan han ikke have noget rimeligt Krav paa at kunne benytte denne Fordring til Modregning overfor Erhververen, og blot en Formodning om Overdragelsen synes at maatte være tilstrækkelig til at udelukke Modregning. Men selv i Tilfælde, hvor Skyldneren har erhvervet sin Fordring inden Overdragelsen eller dog uden at ane noget om denne, bør han ikke kunne forlange Modregning overfor Erhververen, hvis hans Krav først forfalder, efter at han har faaet Kundskab eller Formodning om Overdragelsen, og senere end den overdragne Fordring. Naar Fordringen paa Skyldneren saaledes forfalder inden hans Krav paa Fordringshaveren, kunde Skyldneren jo, hvis der ikke fandt Sted nogen Overdragelse Sted, ikke regne med at kunne gore sit Krav gældende

til Modregning overfor Fordringshaveren, og det synes derfor rimeligst ikke at give ham Modregningsret overfor Erhververen.

De her foreslaaede Regler stemmer med det ovenfor anførte og er i det hele overensstemmende med, hvad der i Almindelighed antages at gælde nu.

Til §§ 29—30.

I Almindelighed bliver en Skyldner kun frigjort ved at betale til Fordringshaveren. Betaler han til en anden, maa han, selv om han var i god Tro, betale paany til Fordringshaveren. Naar en Fordring overdrages, maa der dog gøres Undtagelse fra denne Regel, da Skyldneren ellers vilde blive alt for vanskelig stillet. Det antages saaledes, at Skyldneren — under Forudsætning af, at han er i god Tro — bliver frigjort ved at betale til en tidligere Fordringshaver, selv om denne har overdraget Fordringen til en anden — jfr. dog om visse særlige Tilfælde nedenfor — eller ved at betale til en Person, der skriftlig har faaet Fordringen overdraget, selv om Overdragelsen er ugyldig, medmindre Ugyligheden skyldes Falsk, voldelig Tvang eller andre ufortabelige Indsigelser.

Det førstnævnte af disse Tilfælde omhandles i § 29, det sidstnævnte i § 30. Kravet om god Tro er i § 29 affattet i Overensstemmelse med §§ 14 og 19, medens det i § 30 er formuleret som i §§ 9, 15 og 20.

De foreslaaede Regler stemmer formentlig i det hele med nugældende Ret.

Med Hensyn til § 29 bemærkes iøvrigt følgende:

En Bestemmelse i et Skylddokument om, at Ydelsen (kun) erlægges mod Tilbagegivelse af Dokumentet, og lignende Klausuler har i Almindelighed ingen Betydning i den her omhandlede Henseende. Der kan imidlertid forekomme Tilfælde, hvor det efter Klausulens Indhold og den sædvanemæssige Opfattelse af Papirets Beskaffenhed maa antages, at Ydelsen kun vil blive erlagt mod Tilbagelevering af Dokumentet eller Afskrivning paa dette, saaledes at enhver, der faar med Papiret at gøre, maa kunne

regne sikkert hermed. Hvis Skyldneren ifølge et saadant Dokument alligevel, efter at Overdragelse er sket, erlægger Ydelsen til Overdrageren, bør han ikke blive frigjort, selv om han er i god Tro.

Af Hensyn til saadanne Tilfælde har man derfor foreslaaet, at Paragraffens Bestemmelser kun skal gælde, „naar andet ikke følger af Gældsbevets særlige Beskaffenhed“. Det er nu vel tvivlsomt, om der maatte forekomme nogen særlig Slags simple Gældsbreve, som denne Undtagelse regelmæssig vil omfatte. Men den kan i hvert Fald blive anvendelig paa Gældsbreve med særlige Klausuler og — analogisk — paa Dokumenter udenfor Gældsbrevenes Omraade, f. Eks. visse Oplagsbeviser.

Denne Undtagelsesbestemmelse saavel som de i § 31, 4de Stykke foreslaaede Bestemmelser om Gældsbreve af den omhandlede „særlige Beskaffenhed“ findes kun i det danske Udkast. For saa vidt angaar visse nærmere angivne — simple Gældsbreve, indeholder § 32 i det finske og svenske Udkast dog lignende Regler.

I § 29 er der ikke som i § 22 opstillet særlige Regler om Betaling fra andre end Hovedskyldneren. Ved simple Gældsbreve synes saadanne Regler ikke paa-krævet.

En til § 29 svarende Regel om det Tilfælde, at der er gjort Udlæg eller Arrest i en Fordring, er givet i Retsplejelovens §§ 531 og 616, jfr. den ændrede Affattelse, der foreslaas i Udkastets § 59. Hvis Kreditor gaar fallit og Konkursen er bekendtgjort, vil Konkurslovens § 2 udelukke, at Skyldneren frigøres ved at betale et simpelt Gælds brev til Fallenten.

Til § 31.

Med Hensyn til Overdragelsens Gyldighed mod Overdragerens Kreditorer har Kommissionen som anført i Bemærkningerne til § 22 for Omsætningsgældsbevets Vedkommende ikke ment at kunne stille Forslag om at gennemføre samme Regel om Transport i Almindelighed og om Pantsætning. De Betænkeligheder, der har medført en Ind-

skrækning af Omraadet for Bestemmelsen i § 22, gør sig imidlertid ikke gældende, for saa vidt angaar simple Gældsbreve. I nærværende Paragrafs 1ste Stykke har man derfor opstillet Kravet om, at Skyldneren har faaet Underretning om Overdragelsen, som Betingelse for Gyldigheden af enhver Overdragelse til Eje eller Pant i Forhold til Overdragerens Kreditorer.

I Litteraturen stilles ofte det Krav, at Skyldneren skal have faaet „bindende“ Underretning, d. v. s. en saadan Underretning, som afskærer Skyldneren fra at betale til Overdrageren. Nogen afgørende Grund til at stille et saadant Krav er der imidlertid ikke efter Kommissionens Opfattelse. Der vil derhos i Praxis let opstaa Tvist, om en Meddelelse er bindende. Man har derfor ikke ment at burde gøre det til en Betingelse for Overdragelsens Gyldighed mod Kreditorerne, at Skyldneren fik bindende Underretning.

Efter den i 2det Stykke foreslaaede Bestemmelse bliver Underretningen til Skyldneren ogsaa afgørende, naar samme Person har overdraget et Gældsbrev til flere forskellige. Den senere Erhverver fortrænger den tidligere, hvis han er i god Tro og først har givet Skyldneren Underretning. Naar § 22 ikke giver nogen Regel om Sammenstød mellem flere Overdragelser, skyldes det, at den ved Omsætningsgældsbreve er overflødig som Følge af Reglerne i § 14.

Der findes imidlertid Tilfælde, hvor den foreslaaede nye Regel ikke er hensigtsmæssig. Naar en Forretning sælges med udestaaende Fordringer, er det praktisk ugørligt straks at give alle Skyldnerne Underretning om Salget, og det er paa den anden Side næppe vanskeligt at afgøre, om Salget er en normal Forretningsafstaaelse, eller det blot er arrangeret for at sikre en Fordring. Her har man derfor med Hensyn til simple Gældsbreve ment at burde blive staaende ved nugældende Ret, hvorefter Underretning til Skyldneren foruden ved Pantsætning kun anses nødvendig ved Transport til Sikkerhed. Den i Overensstemmelse hermed i Paragraffens 3die Stykke foreslaaede

Undtagelse fra Bestemmelserne i 1ste og 2det Stykke omfatter dog ikke Overdragelse af enhver Forretningsvirksomhed; den gælder vel for alle Handelsvirksomheder, men for Erhvervsvirksomheder af anden Art kun, for saa vidt Virksomheden er undergivet Bogføringspligt.

Fra Reglerne i 1ste og 2det Stykke har man derhos i Paragraffens 4de Stykke undtaget Gældsbreve, hvis særlige Beskaffenhed medfører, at Skyldneren ikke frigøres ved at betale til andre end Ihændeleveren, jfr. herved § 29 og Bemærkningerne til denne Paragraf. Ved Pantsætning af saadanne Dokumenter maa det — ligesom ved Omsætningsgældsbreve, jfr. § 22 — være Dokumentets Overgivelse til Panthaveren, det kommer an paa. Og den Regel, der opstilles om Pantsætning, bør her — ligesom det i 1ste og 2det Stykke er fastsat med Hensyn til Underretning til Skyldneren — gælde ogsaa ved Transport og ved Sammenstød mellem flere Overdragelser.

Kapitel 4.

Sparekasse- og Bankbøger.

Sparekasse- og Bankbøger maa efter nugældende dansk Ret betragtes som Gældsbreve; det er i hvert Fald den almindelige Opfattelse. De er herefter negotiable, medmindre der i Vedtægterne er taget Forbehold, der udelukker Negotiabiliteten. Dette er saaledes Tilfældet, hvor der kan trækkes paa Kontoen uden samtidig Afskrivning i Bogen, f. Eks. ved Check eller Anvisning, jfr. Bestemmelserne herom i Sparekasselovens § 9 og Banklovens § 10. Kontrabogen maa anses som et Navnegældsbrev, uanset at Kontohaverens Navn ikke er anført paa Bogen, men denne kun er forsynet med et Nummer, der henviser til Udstederens Bøger, hvori Navnet er opført.

Hvad enten man fremtidig vil kalde de omhandlede Kontrabøger Gældsbreve eller foretrækker at betegne dem som Dokumenter af særlig Art, har de privatretlige Regler om dem formentlig deres naturlige Plads i Gældsbrevsloven, bl. a. fordi

Bøgerne — foruden de særlige Bestemmelser, der er nødvendige — under alle Omstændigheder i stort Omfang maa undergives samme Regler som de i denne Lov indeholdte.

De i Kapitel 4 foreslaaede Bestemmelser er ens for Sparekassebøger og Bankbøger, der formentlig ogsaa efter nugældende Ret i det hele er undergivet samme Regler.

Som nævnt i Indledningen er Bestemmelserne udarbejdet efter Forhandling med den norske Kommission.

Til § 32.

Udtrykket „Sparekassebog“ eller „Bankbog“ anvendes i Almindelighed kun om Kontrabøger, som udstedes for Indskud, ikke f. Eks. om Kontrabøger vedrørende Depot af Værdipapirer. At de i Udkastet foreslaaede Regler kun tager Sigte paa saadanne Indskudsbøger, siges udtrykkeligt i denne Paragraf.

Det er ikke Formaalet med Kontrabøger, at de skal spille nogen Rolle i Omsætningen, og der vil for langt de fleste Indskyderes Vedkommende aldrig blive Tale om Transport eller Pantsætning af Bogen. Selv om Kontrabøger i et vist Omfang benyttes til Sikkerhedsstillelse, jfr. Bemærkningerne til § 34, er dette dog næppe tilstrækkelig Grund til, at de skal være negotiable. Ved de Forhandlinger, Kommissionen har ført med forskellige sagkyndige fra Bank- og Sparekasseverdenen, har det da ogsaa vist sig, at den alt overvejende Mening gik ud paa, at Bøgerne ikke burde være negotiable; men at der i de fleste Henseender bør gælde det samme om dem som om Fordringer i Almindelighed eller om simple Gældsbreve. Det foreslaas derfor som Hovedregel, at Bestemmelserne i Kapitel 1 og 3 skal finde Anvendelse; nogle af disse Bestemmelser, f. Eks. §§ 2 og 7, vil dog efter deres Beskaffenhed næppe nogensinde blive anvendelige.

Som i Bemærkningerne til Kapitel 4 antydet bør der i visse Henseender gælde særlige Regler. Disse er optaget i §§ 33—35.

Til § 33.

Sparekasser og Bankers Vedtægter indeholder i Almindelighed Bestemmelser, der tilsigter at give Sparekassen (Banken) en særlig let Adgang til Frigørelse ved Udbetaling af indestaaende Beløb. Herved vil Udstederen kunne opnaa Frigørelse ved Udbetaling i god Tro til Ihændeleveren af Bogen, eventuelt mod den paagældendes Opgivende af Kontohaverens Navn. Hvis et særligt Mærke er aftalt, maa dette dog opgives. Indeholder Vedtægterne ingen særlige Bestemmelser, maa det formentlig antages, at Udstederen i Almindelighed ikke bliver frigjort ved Udbetaling til Ihændeleveren, saafremt denne senere viser sig at være en anden end den ifølge Udstederens Bøger berettigede.

Saa vidtgaaende Legitimationsregler kan imidlertid medføre Risiko for Indskydere, der lever under saadanne Forhold, at de vanskeligt kan sikre sig imod, at uberettigede Personer sætter sig i Besiddelse af Bogen. I de store Sparekasser og i Bankerne kan man nu vel af ekspeditionsmæssige Grunde næppe undvære saadanne Legitimationsregler, men i de smaa Sparekasser, hvor man kender saa at sige alle Indskyderne, synes det urimeligt at gennemføre som almindelig Regel, at Udbetaling kan ske til enhver Ihændelever.

Efter Kommissionens Mening bør man derfor ikke i Lovgivningen optage nogen almindelig Regel om Udstederens Frigørelse, men Bestemmelser herom bør — som nu — gives i Vedtægter eller Forretningsbetingelser.

Derimod har man for de Tilfælde, hvor Udbetaling — ifølge Vedtægtsbestemmelse eller anden Aftale — skal kunne ske til Ihændeleveren, fundet det nødvendigt at optage enkelte Regler til Beskyttelse for Indskyderen. Det kræves saaledes, at Aftalen skal være indført i Kontrabogen paa iøjnefaldende Maade, og at det Navn, Kontoen lyder paa, skal være opgivet. Det er ikke Meningen, at Udstederen i hvert enkelt Tilfælde skal sikre sig Bevis for, at den sidstnævnte Betingelse er opfyldt; men det

maa være et fast Led i Ekspeditionen, at Navnet forlanges opgivet. Kravet herom er ikke opstillet i det norske Udkast, idet Kontrabøger i Norge skal være forsynet med Kontohaverens Navn. Naar det yderligere foreslaas, at der, hvis særlige Omstændigheder opfordrer hertil, skal afkræves Ihændehaveren Bevis for hans Ret til at hæve paa Bogen, kan denne Bestemmelse for saa vidt siges at være unødvendig, som den utvivlsomt ogsaa maatte gælde uden udtrykkelig Hjemmel i Loven og formentlig ganske stemmer med, hvad der vilde blive antaget efter gældende Ret. Men det er efter Kommissionens Mening hensigtsmæssigt, at det i Loven gøres klart, at Aftalen (Vedtægtsbestemmelsen) ikke kan paaberaabes overfor Indskyderen i Tilfælde, hvor man har undladt at iagttage den foreslaaede Regel og Udbetaling er sket til en uberettiget.

Til § 34.

Som nævnt i Bemærkningerne til § 32 er det ikke ualmindeligt at anvende Kontrabøger til Sikkerhedsstillelse, og Muligheden herfor synes at burde bibeholdes, selv om man, som det foreslaas i Udkastet, ophæver Negotiabiliteten. Transport af Kontrabøger er ikke meget praktisk, men da der bør gælde samme Regler om Transport og Pantsætning, omfatter de foreslaaede Bestemmelser saavel Overdragelse til Eje som til Pant.

Reglerne i nærværende Paragraf svarer til Bestemmelserne i § 31, 1ste og 2det Stykke, men afviger dog paa flere Punkter fra disse. At Skyldneren underrettes om Overdragelsen, er saaledes ikke tilstrækkeligt, men der kræves en Notering i Udstederens Bøger og Meddelelse herom til Erhververen med Angivelse af det indestaaende Beløb samt — hvis der kan hæves paa Bogen af enhver Ihændehaver — Overgivelse af Bogen til Erhververen.

Man har ikke villet udelukke, at det i Vedtægter (eller Forretningsbetingelser) bestemmes, at Notering overhovedet ikke foretages. I flere Sparekasser indlader man sig nu ikke paa at notere Transporter, men

henviser Erhververen til at lade Beløbet overføre til en ny Konto og Bog.

Til § 35.

Naar Erhververen har faaet den i § 34 omhandlede Meddelelse fra Kontrabogens Udsteder, bør han kunne stole paa, at Sagen er i Orden. Ved de i 1ste Stykke foreslaaede Bestemmelser afskæres Ustederen derfor fra efter Meddelelsen at benytte Fordringer paa Overdrageren til Modregning eller — medmindre Erhververen ikke var i god Tro — at gøre gældende, at han ikke skyldte Beløbet. Ved Noteringen bliver Erhververen endvidere beskyttet imod, at Overdrageren faar Bogen mortificeret.

Derimod bevirker Noteringen ved Kontrabøger med Legitimationsklausul efter § 33 ingen Indskrænkning i Udstederens Adgang til at frigøre sig ved Betaling til Ihændehaveren, medmindre det udtrykkelig aftales. Dette, der er forudsat ved Reglen i § 34, 3die Stykke, har man fundet det rigtigst at udtale udtrykkeligt i Paragraffens 2det Stykke. Ved Pantsætning maa Panthaveren altsaa sørge for at beholde Bogen i sin Besiddelse eller faa truffet Aftale om, at hans Samtykke er nødvendigt til fremtidige Dispositioner over det pantsatte Beløb.

Kapitel 5.

Notering af Massegældsbreve.

Om Notering findes der nogle — for dansk Ret særegne — Regler i Forordning af 21. Juni 1844 angaaende den Tilbagesøgningsret, som i Fremtiden skal tilkomme den ældre Ejer af kongelige Obligationer og andre offentlige Pengeeffekter fra yngre Besiddere. Det bestemmes her, at den ældre Besidder ikke — medmindre der foreligger Uredelighed — kan søge en paa hans Navn noteret Obligation tilbage, naar den senere er blevet noteret paa en andens Navn eller paa Ihændehaveren, og der er forløbet 3 Maaneder fra den første Rentetermin efter denue Notering, uden at han har foretaget Anmeldelse til „Directionen for Statsgjelden og den synkende Fond“ eller — for saa vidt

angaar andre offentlige Effekter end kongelige Obligationer — til „den Autoritet, under hvilken Bøgerne over samme holdes“. Anmeldelsen bevirker, at der ikke kan ske Udbetaling af Renter, Notering, Ombytning eller Indfrielse af Obligationen; men denne Virkning ophører, hvis Anmelderen ikke inden 4 Uger efter at være opfordret dertil af Erhververen nedlægger Fogedforbud mod Dispositioner over Obligationen og derefter forfølger dette og anlægger Sag til Obligationens Tilbagegivelse.

Noteringen giver altsaa paa den ene Side — men først efter Fristens Udløb — Erhververen Sikkerhed mod Vindikation af Obligationen, selv om den f. Eks. er solgt til ham med falsk Transport efter at være stjaalet fra en tidligere Ejer, og Notering paa Navn sikrer paa den anden Side Ejeren mod at miste sin Ret ved, at Obligationen kommer bort, naar han blot hver Termin ser efter, om den stadig er i hans Besiddelse, og gør Anmeldelse, hvis den er borte. Iøvrigt foretages der af Noteringsstedet en vis Undersøgelse af Legitimationen, naar et paa Navn noteret Papir forlanges noteret paa nyt Navn eller paa Ihændehaveren. Reglerne søger saaledes at forene Hensynet til Sikkerheden i Omsætningen og til Bevaring af Ejendomsretten.

Bestemmelserne i Forordningen, om hvis Omraade der iøvrigt kan rejses Tvivl, kan — navnlig paa Grund af den lange Frist — næppe siges at være fyldestgørende i Nutiden. Naar en Ejer, der har mistet en paa hans Navn noteret Obligation, opdager det i Tide og vindicerer den, kan den godtroende Erhverver kræve Erstatning hos den, af hvem han har købt Obligationen. Det vil i Almindelighed være en Bank eller Vekslerer, der er udsat for at lide Tabet i saadanne Tilfælde. Med tidligere Tidens forholdsviis meget ringe Omsætning, der gav Mulighed for en nærmere Undersøgelse af de enkelte Papirer, var denne Risiko ikke saa stor. I den sidste Menneskealder er Omsætningen af Obligationer imidlertid steget enormt, og dette har nødvendiggjort en saa hurtig Ekspedition af de enkelte Papirer,

at det er umuligt for Banker og Vekslerere at foretage nogen Undersøgelse af Ægtheden af de ofte meget talrige Navnepaategninger. Der er vel hidtil kun forekommet ret faa Tilfælde, hvor en Vindikation er blevet gennemført, og det har kun drejet sig om mindre Beløb; men Risikoen er i Virkeligheden uoverskuelig. Tabet kan iøvrigt ogsaa ramme den private Køber af en Obligation, idet det ikke altid vil kunne bevises, hvem han har købt Papiret af.

Denne Risiko vilde nu forsvinde, hvis man — samtidig med at gennemføre de i § 14 foreslaaede Regler om Fortabelse af Rettigheder over et Gældsbrev ved dets Overdragelse til en godtroende Erhverver — ophævede Bestemmelserne i Fr. 1844, der iøvrigt ogsaa omfatter andre Erhververe end Erhververe ifølge Overdragelse. Ved i saa vidt Omfang at lade Hensynet til Omsætningens Sikkerhed og Lethed være afgørende vilde man imidlertid efter Kommissionens Mening ikke i tilstrækkelig Grad tage Obligationsejernes Interesse i at sikre deres Ejendomsret i Betragtning. Naar Købere af Ihændehaverobligationer lader dem notere paa Navn, er det sikkert i mange Tilfælde mere for at opnaa den Beskyttelse af Ejendomsretten mod andres Dispositioner over Papirerne, som Noteringsreglerne giver, end med Henblik paa at sikre sig mod Vindikation fra en tidligere Ejers Side eller at muliggøre en eventuel senere Mortifikation, jfr. Forordning af 7. Februar 1823 § 2. Denne Beskyttelse er vel ikke fuldt saa paakrævet nu til Dags som tidligere, idet Ejerne nu har Mulighed for at sikre sig paa anden Maade, f. Eks. ved Opbevaring i Bankbox eller aabent Depot eller ved Indskrivning. Men mange Obligations-ejere foretrækker at beholde Papirerne i deres Besiddelse, og Notering paa Navn — der iøvrigt kræves ved Indskrivning af Kreditforeningsobligationer og lign. — anvendes vedblivende i stort Omfang, uden at Indskrivning finder Sted. Derfor bør man formentlig ikke helt fratage Ejeren den Beskyttelse, en Notering kan give, i Tilfælde, hvor han ikke kan benytte eller ikke

ønsker at benytte en af de nævnte Udveje. Navnlig vilde det efter Kommissionens Opfattelse være uforsvarligt helt at berøve de Obligationsejere, der før Lovens Ikrafttræden har ladet Obligationerne notere paa Navn, det Værn, som Fr. 1844 nu giver dem, og som de kan have regnet med, da de købte Obligationerne.

Det er nu heller ikke nødvendigt af Hensyn til Omsætningen helt at afskaffe Noteringen eller dens særlige Retsvirkninger, men det er for at undgaa den ovenfor omtalte Risiko for Banker og Vekslerere tilstrækkeligt, at Noteringsreglerne ændres.

Kommissionen har overvejet, om der ikke kunde gennemføres en Ordning, der uden at forringe den Sikkerhed, Fr. 1844 nu giver Obligationsejerne, fuldtud sikrede Omsætningen. Og man havde udformet en saadan Ordning i et foreløbigt Udkast. Det gik i Hovedsagen ud paa, *at* Eksstinktion af en Persons Ret over et paa hans Navn noteret Gældsbrief ikke kunde ske, forinden ny Notering var foretaget, *at* Notering eller Betaling til Trediemand foreløbig kunde hindres ved Anmeldelse til Skyldneren, og *at* Skyldneren, saafremt Ejeren dog mistede sin Ret paa Grund af Falsk, var erstatningspligtig over for ham, men *at* Erhververen paa den anden Side blev beskyttet mod Vindikation, saasnart Gældsrevet var blevet noteret paa hans Navn eller paa Ihændeleveren. Det Skyldneren herefter paahvilende Ansvar tænktes dækket ved Forsikring.

Paa et Hovedpunkt vandt denne Ordning imidlertid ikke Tilslutning hos de Institutioner, der foretager Notering, idet de overfor Kommissionen ytrede stor Betænkelighed ved de paatænkte Erstatningsregler. Man har derfor ikke ment at burde fastholde disse, men har i Stedet givet Ejeren en vis — omdend ringere — Beskyttelse ved at fastsætte Regler, der formindsker Faren for, at falske Transporter fremkommer til Notering.

De i dette Kapitel foreslaaede Regler findes kun i det danske Udkast. De tre

andre Lande har ingen Regler svarende til Fr. 1844, og man har ikke fundet Anledning til nu at indføre særlige Regler om Notering.

Til § 36.

De foreslaaede Noteringsregler skal kun anvendes paa Gældsbreve. Som ovenfor nævnt er det tvivlsomt, hvilke Papirer Fr. 1844 omfatter. For Aktiers Vedkommende er Forordningens Regler efter Kommissionens Opfattelse kun anvendelige paa ganske faa Selskabers Aktier. Alle Aktier er derhos ifølge Aktieselskabslovens § 28 undergivet en særlig „Notering“, der tilsigter andre — selskabsretlige — Formaal, og det vilde formentlig frembyde Vanskeligheder at have to Slags Noteringer af Aktier. Endvidere er den Beskyttelse for Ejerne, der søges opnaaet ved de foreslaaede Noteringsregler, formentlig i Almindelighed mindre paakrævet ved Aktier end ved Obligationer. Kommissionen har derfor undladt at stille Forslag til Bestemmelser om Notering af Aktier, hvilke Bestemmelser iøvrigt ikke kunde blive helt overensstemmende med Reglerne om Notering af Gældsbreve. Og for de Selskabers Vedkommende, hvis Aktier nu falder ind under Fr. 1844, medfører den i Udkastets § 52 foreslaaede fuldstændige Ophævelse af Forordningen, at fremtidige Noteringer ikke faar nogen Betydning for Spørgsmaalet, om Ejendomsret over Aktien kan erlæveres i Tilfælde, hvor den er overdraget af en uberettiget med falsk Transport.

Noteringsreglerne skal kun anvendes paa de fremtidig udstedte Massegældsbreve, der er Omsætningsgældsbreve, og kun, for saa vidt det i Gældsrevet er udtalt, at det kan noteres paa Navn. Det paalægges ikke dem, der fremtidig udsteder Obligationer, at indrette disse, saa at de kan noteres, og der er saaledes intet til Hinder for, at Notering afskaffes ved fremtidig Udstedelse af Obligationer, f. Eks. hvis det skulde vise sig, at Publikum ikke længere ønsker at lade deres Obligationer notere. Man har ikke fundet det nødvendigt i Loven at bestemme, at det i saa

Fald skal udtales i Obligationen, at den *ikke* kan noteres. Men da det formentlig er hensigtsmæssigt, at en Erhverver af selve Obligationen kan se, om den kan være Genstand for Notering eller ej, har man tænkt sig Muligheden af, at det i Borsvedtægterne bestemmes, at fremtidige danske Obligationer, der ikke indeholder udtrykkelig Angivelse i saa Henseende, ikke maa optages til Notering paa Børsen.

Hvad angaar Gældsbreve, der er udstedt for Lovens Ikrafttræden, skal Reglerne anvendes paa alle Massegældsbreve, der nu omfattes af Fr. 1844, hvad enten Gældsrevet indeholder en Bestemmelse om, at det kan faas noteret paa Navn eller ej. At Forordningens Bestemmelser ikke kommer til Anvendelse paa visse Statsobligationer, fremgaar af Bemærkningerne til § 14, 3die Stykke. Overgangsbestemmelser om Notering findes i Udkastets § 51.

Til § 37.

Notering foregaar nu i Almindelighed saaledes, at Dokumentet afleveres til Skyldneren forsynet med den Paategning (om en bestemt Persons Ejendomsret, Overdragelse til en bestemt Person eller til Ihændehaven o. s. v.), der ønskes noteret, og at Skyldneren efter at have indført Paategningen eller en Bemærkning om den i sine Bøger giver Dokumentet Paategning om, at Notering har fundet Sted. Af Hensyn til Omsætningen bør selve Papirets Udvisende efter Kommissionens Mening være afgørende for, om det skal betragtes som noteret eller ej, og det fastslaas derfor udtrykkelig, at det kommer an paa Skyldnerens Noteringspaategning paa Gældsrevet og ikke paa Indførelsen i Bøgerne. Et Gældsrev betragtes derhos som noteret paa Navn, naar det oprindelig er udstedt til en bestemt Person og ikke senere har været Genstand for Notering.

Ved Notering paa Navn maa Navnet — som ovenfor antydte — efter nugældende Praksis fremgaa af en Paategning paa selve Gældsrevet. Af praktiske Grunde har man imidlertid ment, at der ogsaa bør være Mulighed for at anvende en Fremgangsmaade,

hvorefter Navnet ikke kan ses af Gældsrevet. Ejendomspaategninger og Transporterklæringer skal da ikke paafores Gældsrevet, men den berettigedes Navn eller Transporten til Ihændehaven indfores paa Grundlag af en skriftlig Noteringsbegæring i Skyldnerens Bøger, og Paategning paa Gældsrevet gives af Skyldneren og kommer kun til at lyde paa, at det er „noteret paa Navn“ eller „noteret paa Ihændehaven“. Denne nye Form for Notering vil i mange Tilfælde vanskeliggøre falsk Transport af et paa Navn noteret Gældsrev. Den vil ogsaa spare Arbejde i Tilfælde, hvor Gældsbreve, der er noteret paa Navn, uden mellemliggende Notering paa Ihændehaven skal noteres paa et nyt Navn, idet der da ikke behøver at gives nye Noteringspaategninger paa Gældsbrevene, men blot foretages Indførelse i Bøgerne af det nye Navn. — Om Skyldneren af Ordenshensyn dog bør paaføre Obligationen en Datopaategning, der viser, at den paany er noteret, har man ikke villet afgøre i Loven. Det tænkes foreløbig overladt til Skyldnerens Afgørelse. -- Den nye Fremgangsmaade betyder ogsaa en stor Lettelse for den noterede Obligationsejer, der vil sælge en større Post Obligationer, idet dette kan ske ved en los skriftlig Transport og Noteringsbegæring. Endelig kan det have Betydning for en Obligationsejer, at det — hvis han for at skaffe likvide Midler nødsages til at sælge af sine Obligationer — ikke kommer til Markedets Kundskab, at han foretager saadant Salg.

Værdipapirer forsynes nu ofte med Prohibitivpaategninger eller lignende Paategninger om en Persons eller Institutions Raadighed eller Medraadighed over Papiret, hvorefter Notering foretages. Ogsaa om Forhold af denne Art vil Notering efter Udkastet kunne ske, uden at Forholdet behøver at fremgaa af Gældsrevet. En saadan Notering betragtes som en Notering paa Navn og dækkes af Skyldnerens Paategning herom, jfr. Paragraffens sidste Punktum.

Bestemmelserne i Udkastet er ikke til Hinder for, at Notering foretages paa den hidtil anvendte Maade, og man forudsætter,

at Obligationsejerne faar Ret til at vælge den gamle Noteringsform, hvis de foretrækker den. Selv om Ejeren har sit Navn tegnet paa Papiret, vil han imidlertid kunne transportere det videre uden at tegne Transport paa Papiret, idet Notering af Transporter ogsaa her kan ske paa Grundlag af en løs skriftlig Transport og Noteringsbegæring, jfr. herved § 39, 4de Stykke. Iøvrigt indeholder § 42 Bemyndigelse for Justitsministeren til at fastsætte nærmere Regler om Fremgangsmaaden.

Til § 38.

De her foreslaaede Bestemmelser tilsigter at yde den Ejer, der har ladet et Gældsbreve notere paa sit Navn, Beskyttelse ved at vanskeliggøre, at en uberettiget paa Grundlag af en falsk Transport fra Ejeren faar Gældsbreve betalt af Skyldneren. De indeholder den Afvigelse fra Reglerne i § 19, at Skyldneren ikke frigøres ved en saadan Betaling, hvis Transporten er unoteret. Til Gengæld gives der Skyldneren Ret til at nægte at betale til nogen, der støtter sin Ret paa en unoteret Overdragelse, saaledes at han eventuelt kan deponere Beløbet. Skyldneren maa derfor normalt henvise den mødende til først at lade Obligationen notere. Bestemmelserne bygger paa, at Kravet om Notering maa antages i mange Tilfælde at ville forhindre Udbetaling til en uberettiget, eventuelt ved helt at afholde ham fra at møde med Obligationen, jfr. herved §§ 40 og 41. Naar de kun omfatter falsk Overdragelse og ikke f. Eks. Overdragelser, der er foretaget af umyndige eller af andre Grunde er ugyldige, skyldes det, at der formentlig kun er Trang til et særligt Værn overfor Falsk. Bortset herfra finder de almindelige Regler i § 19 Anvendelse.

Til § 39.

Denne Paragraf, der er Hovedbestemmelsen i Kapitel 5, indeholder Reglerne om Fortabelse af Rettigheder over noterede Gældsbreve ved Overdragelse til godtroende Erhverver. Den gør de almindelige

Eksstinktionsregler i § 14 anvendelige med visse Ændringer.

Den vigtigste af disse Ændringer gaar — til Beskyttelse af noterede Rettigheder — ud paa, at den noterede Ret ikke, som efter § 14, fortabes straks ved Overdragelsen og Overleveringen af Gældsbreve, men først naar Erhververen har faaet Gældsbreve noteret paany, enten paa sit Navn eller paa Ihænde-haveren. Og selv om saadan Notering foretages, indtræder Eksstinktion dog ikke, hvis Erhververen, inden han faar Meddelelse om Noteringen, har faaet Kundskab om Overdragerens manglende Kompetence. Den omhandlede Regel gælder kun, hvor Overdragelsen foretages af en anden end den, paa hvis Navn Gældsbreve er noteret. Den finder altsaa Anvendelse i Tilfælde, hvor Gældsbreve overdrages til Erhververen, f. Eks. af en Person, der har tilvendt sig det hos ham deponerede Gældsbreve og udfærdiget falsk Transport til Ihænde-haveren, eller som ved Svig har faaet den noterede Ejer til at overdrage Gældsbreve til Ihænde-haveren, alt forudsat, at denne Transport til Ihænde-haveren ikke er blevet noteret, før Bedrageren foretog sin Overdragelse. Men hvis Gældsbreve transporteres til Erhververen af en umyndig eller faller Ejer, paa hvis Navn det er noteret, kommer Reglerne i § 14 uændret til Anvendelse. Den foreslaaede Bestemmelse giver vel ikke Ejeren samme Sikkerhed som Reglerne i Fr. 1844, men den aabner ham dog — hvis han i Tide, d. v. s. inden ny Notering er sket, opdager, at Gældsbreve er bortkommet — Mulighed for at undgaa Tabet ved at foretage Anmeldelse i Henhold til § 40. Og i mange Tilfælde vil Gældsbreve formentlig overhovedet ikke fremkomme til Notering. Paa den anden Side sikres Erhververen fuldtud ved, at han bliver beskyttet mod Vindikation allerede ved Noteringen og ikke først efter Forløbet af en længere Frist som efter Fr. 1844.

Paa Overdragelse af Gældsbreve, der er noteret paa Ihænde-haveren, anvendes Reglerne i § 14, 1ste Stykke. Den, der har

ladet Gældsrevet notere paa sit Navn, taber altsaa sin Ret, naar en uberettiget Person faar det noteret paa Ihændehaveren og derefter overdrager det til en godtroende Erhverver; denne beskyttes saaledes, selv om han ikke foretager ny Notering.

Hvis et Gældsrevs sidste Noteringspaategning lyder paa, at det er noteret paa Ihændehaveren, eller hvis der ingen Noteringspaategninger findes paa et til Ihændehaveren udstedt Gældsrev, bør den, der i god Tro faar Gældsrevet overdraget, vinde Ret over det, selv om det senere viser sig, at det i Virkeligheden var noteret paa Navn, men at Noteringspaategningen var fjernet. Dette bør dog kun gælde, hvor Fjernelsen er sket paa en saa behødvendig Maade, at den ikke har efterladt iøjnefaldende Spor paa Papiret. Den i Overensstemmelse hermed foreslaaede Bestemmelse i Paragraffens 3die Stykke, hvorefter den noterede Ret fortæbes, medmindre Gældsrevets Udseende gav Grund til Mistanke, vil næppe medføre nogen betydelig Risiko for Ejere af navnenoterede Gældsbreve. Noteringspaategninger kan paafores Dokumentet paa en saadan Maade, at det bliver yderst vanskeligt at fjerne dem, og de i § 42 omhandlede administrative Regler bør formentlig foreskrive en betryggende teknisk Fremgangsmaade i saa Henseende.

Allerede under den nuværende Retstilstand er man i Praxis, hvor et Dokument har en Noteringspaategning, tilbøjelig til ikke at undersøge, om eventuelle tidligere Overdragelser hænger sammen, jfr. herved Udkastets § 13, idet man gaar ud fra, at dette er paaset ved Noteringen. Det er en praktisk Ordning. Og hvor Notering fremtidig foretages saaledes, at Ejendoms- og Transportpaategninger ikke paafores Dokumentet, vil det overhovedet ikke af dette kunne ses, om Overdragelsesrækken er sammenhængende. Det foreslaas derfor i Paragraffens 4de Stykke, at det ikke skal hindre Erhververens Ret, at den Overdragelsesrække, der ligger foran en Noteringspaategning, ikke hang sammen. Dette gælder dog kun, hvis Noteringspaategningen er ægte.

Er Gældsrevet forsynet med en falsk Noteringspaategning, gaar det ud over Erhververen, hvis Legitimationen ikke er i Orden.

De i § 39 foreslaaede Regler maa ogsaa anvendes, hvor Udstederen af Massegældsbreve har forpligtet sig til at modtage Betaling fra sine Debitorer i sine egne Massegældsbreve. Udstederen kan ikke være pligtig at modtage et Gældsrev, der er noteret paa Navn, fra andre end den, paa hvis Navn det er noteret. Og hvor denne ikke er Udstederen tilstrækkelig bekendt, maa han kunne nægte at modtage Gældsrevet. Den paagældende maa da først lade Gældsrevet notere paa Ihændehaveren, og Udstederen vil saa være sikret imod Vindikation. Hvis Udstederen modtog Gældsrevet fra en Debitor, der havde købt det med falsk unoteret Transport fra den noterede Ejer, vilde denne derimod kunne vindicere Gældsrevet fra Udstederen.

Til § 40.

De her foreslaaede Bestemmelser om Anmeldelse af, at et paa Navn noteret Gældsrev er bortkommet, og om Virkningerne af saadan Anmeldelse svarer til Reglerne i Fr. 1844, men indeholder dog — foruden Fristens Afskaffelse — adskillige Afvigelser fra disse.

Medens Anmeldelsen efter Fr. 1844 § 2 foreløbig hindrer ikke blot Notering og Indfrielse af Obligationen, men ogsaa Udbetaling af Renter, nævner Udkastet ikke Rentebetaling, idet det forudsættes, at Skyldneren i Overensstemmelse med § 23 med frigørende Virkning kan betale Renter til Ihændehaveren af Rentekuponer, medmindre Indfrielsen sker mere end en Maaned før Forfaldsdagen.

Reglerne om Forholdets Afgørelse er forenklet. Og man har fundet det rimeligst, at det bliver Ihændehaveren af Gældsrevet, der maa anlægge Sag mod Anmelderen, og ikke omvendt. Da Anmeldelse kun har Virkning, saalænge der ikke er sket ny Notering, maa det vistnok i de fleste Tilfælde have Formodningen for sig, at det er Anmelderen, der har Retten paa sin Side. Den, der er

hverver et paa Navn noteret Gælds-brev, maa fremtidig vide, at hans Ret ikke er sikret, for han har faaet Gælds-brevet noteret paany.

Til § 41.

Ved Notering paases det blot, at Legitimationen formelt er i Orden. Derimod foretages der ingen nærmere Provelse af Transporters Ægthed. En saadan Provelse vilde formentlig, hvis den skulde være effektiv, i alt for høj Grad besværliggøre Ekspeditionen, og man har derfor ikke stillet Forslag om nogen Provelsespligt for Skyldneren. Det bemærkes herved særlig, at et Krav om Underskrift for Vitterlighedsvidner efter Kommissionens Mening vilde være ufyldstgørende, idet det næppe frembyder nogen virkelig Garanti mod Falsk. Skulde det vise sig paakrævet, at Underskrifternes Ægthed inden Noteringen forlanges godtgjort paa en eller anden Maade, er Udkastets Bestemmelser iøvrigt — selv om § 41 nærmest forudsætter, at der ikke kræves nogen Dokumentation — ikke til Hinder for Indførelsen af en saadan Ordning, idet Forskrifter herom vil kunne gives administrativt i Medfør af § 42.

Kommissionen har nu foretrukket den Udvej at modvirke Notering af falske Transporter ved i et vist Omfang at paalægge Skyldneren efter Noteringen at sende Meddelelse til den, paa hvis Navn Gælds-brevet forud var noteret. Da det vilde være uoverkommeligt og iøvrigt uigennemførligt at sende Meddelelse om enhver ny Notering af navnenoterede Gælds-breve, skal denne Kontrol dog kun foretages ved Stikprover efter Justitsministerens nærmere Bestemmelse. Den foreslaaede Ordning, der har nogen Lighed med den ved Anordning Nr. 193 af 25. September 1929 truffene Ordning med Hensyn til Tinglysning af Pantebreve, vil formentlig virke skræmmende paa Bedragere og navnlig formindske Risikoen for, at Ejere af Obligationer, der opbevares af andre, lider Tab ved, at de paagældende tilegner sig Obligationerne.

Til yderligere Betryggelse for den,

der faar, et Gælds-brev noteret paa Navn, aabner Paragraffens 2det Stykke ham Adgang til mod Betaling af et Gebyr at sikre sig Meddelelse om Notering af Overdragelse eller Ophævelse — jfr. herved § 37, sidste Punktum — af hans Ret over Gælds-brevet.

Gebyret, der indenfor det i Udkastet nævnte Maksimum af 1 Kr. (for hvert Gælds-brev) fastsættes af Skyldneren, bør formentlig betales ved Fremsættelsen af Kravet om at faa den omhandlede Meddelelse, altsaa i Almindelighed samtidig med Begæringen om Notering paa Navn. Maa der efter den første Meddelelse senere sendes den paagældende yderligere Meddelelser om Notering af samme Gælds-brev, synes eventuelle Gebyrer for saadanne Meddelelser kun at kunne forlanges betalt efter Paakrav, men Paakrav maa kunne gives, saasnart det viser sig, at der kan blive Tale om fornyet Underretning. Herom vil der kunne gives Regler i Henhold til § 42.

Til Kontrol med Gennemførelsen af den foreslaaede Ordning og til Vejledning for Justitsministeren ved Afgørelsen af, i hvilket Omfang der fremtidig bør tages Stikprover, paalægges det i Paragraffens 3die Stykke Skyldneren at aflægge Beretning til Justitsministeren om Antallet af udsendte Meddelelser og modtagne Indsigelser.

Til § 42.

Der bør efter Kommissionens Mening — bl. a. paa nogle Punkter, der er berørt i Bemærkningerne til de foregaaende Paragraffer — gives nærmere Regler om Fremgangsmaaden ved Notering. Disse Regler egner sig efter deres Karakter som Detailbestemmelser ikke til Optagelse i selve Loven, hvortil kommer, at det vilde være uheldigt at lovfæste dem, fordi de antagelig senere maa ændres paa Grundlag af de Erfaringer, der efterhaanden indhøstes. Det foreslaas derfor at overlade deres Fastsættelse til Justitsministeren. Det samme gælder om de nærmere Bestemmelser, der maatte være nødvendige med Hensyn til de i § 41 omhandlede Forhold.

Kapitel 6.

Overgangsbestemmelser.

Medens det er utvivlsomt, at Reglerne i de foregaaende Kapitler maa anvendes i alle Tilfælde, hvor Gældsrevet (Kontrabogen) er udstedt efter Lovens Ikrafttræden, kan der med Hensyn til ældre Gældsbreve lige saa lidt være Tale om fuldtud at anvende de nye Regler — der jo paa mange Punkter afviger fra de nugældende — som om udelukkende at lade disse sidste komme til Anvendelse. Det er derfor nødvendigt at give nærmere Bestemmelser om den nye Lovs Anvendelse paa Gældsbreve, der er udstedt før dens Ikrafttræden. Ved de i dette Kapitel foreslaaede Overgangsbestemmelser er de nye Regler gjort anvendelige i noget videre Omfang, end det vilde følge af almindelige Retsgrundsætninger. Dette skyldes navnlig Ønsket om at undgaa, at man — da mange Gældsbreve (Obligationer) har en meget lang eller endog ubegrænset Løbetid — i en uoverskuelig Fremtid skal have to Sæt Retsregler at arbejde med. Og de nye Regler foreslaas kun anvendt, hvor de stemmer med de ældre eller Anvendelsen af andre Grunde er ubetænkelig.

Til § 44.

Med Hensyn til den lovtekniske Fremgangsmaade ved Opstillingen af Overgangsreglerne frembyder der sig navnlig de to Muligheder: *enten* som Hovedregel at gøre den nye Lov anvendelig ogsaa paa ældre Gældsbreve, saaledes at hidtil gældende Ret kun kommer til Anvendelse, hvor det udtrykkelig hjemles, *eller* principielt at lade ældre Ret være anvendelig paa de før Lovens Ikrafttræden udstedte Gældsbreve, saaledes at disse kun undergives den nye Lovs Regler, hvor det særlig angives. Naar man har valgt den forstnævnte Udvej, skyldes det, at man herved har kunnet opnaa de klareste og enkleste Regler.

Hovedreglen om den nye Lovs Anvendelighed paa ældre Gældsbreve og Kuponer omfatter Bestemmelserne i §§ 9—42. Ved §§ 47—51 tilføjes der dog visse nærmere Be-

stemmelser vedrørende §§ 11, 12, 14, 20, 25, 26, 33 og 39.

Det er naturligvis ikke Meningen med Reglen, at den nye Lov skal anvendes paa et Forhold vedrørende et ældre Gældsrev, blot fordi det kommer til Bedømmelse efter Lovens Ikrafttræden. Den nye Lov finder jo først Anvendelse fra Ikrafttrædelsesdagen. Naar det paagældende Forhold allerede er indtruffet før Lovens Ikrafttræden, maa ældre Ret derfor anvendes paa det, jfr. dog § 48, 1ste Stykke og Bemærkningerne dertil. Virkningen af en før Lovens Ikrafttræden foretaget Overdragelse maa saaledes — hvor andet ikke udtrykkelig er fastsat — bestemmes efter hidtil gældende Ret, ikke efter Reglerne i §§ 9, 10, 14—18, 22, 23 (2det, 4de og 5te Stykke), 24, (2det 5te Stykke), 27, 28, 31, 34, 35 og 39, jfr. dog om noterede Massegældsbreve § 51. Omvendt er disse Bestemmelser afgørende for Virkningen af enhver Overdragelse, der sker efter Lovens Ikrafttræden, jfr. dog om ældre Navnegældsbreve § 47. Paa tilsvarende Maade maa ældre Rets Regler om, hvem der kan betales til med frigørende Virkning, anvendes paa Betaling før Lovens Ikrafttræden. De nye Bestemmelser herom i §§ 19, 20, 23, 4de Stykke, 24, 5te Stykke, 29, 30, 33 og 38 finder derfor kun Anvendelse, hvor Betalingen erlægges eller tilbydes efter Ikrafttrædelsen. — Anvendelsen af §§ 20 og 33 modificeres derhos ved Bestemmelserne i § 48, 2det Stykke, og § 50.

At Reglen i § 44 skal forstaas saaledes, ses formentlig ogsaa klart, naar man sammenholder den med Formuleringen af de enkelte Bestemmelser om Overdragelse og Frigørelse. For saa vidt angaar §§ 15—17, bemærkes, at det ikke er det Tidspunkt, paa hvilket Indsigelsen gøres gældende, der er afgørende. At dette ikke kan være Tilfældet, men at det kommer an paa Overdragelsen, fremgaar af, at §§ 15—17 ikke er processuelle Regler om Adgangen til at gøre Indsigelser gældende, men gaar ud paa at fastslaa, i hvilket Omfang Overdragelsen medfører den materielle Virkning, at Erhververen overfor Udstederen faar en Ret,

der gaar videre end Overdragerens. Og den Virkning, som en Overdragelse for Lovens Ikrafttræden har haft i denne Retning, kan selvfølgelig ikke ændres ved, at den nye Lov træder i Kraft, hverken til Skade eller til Gunst for Udstederen.

Til § 45.

Den her foreslaaede Regel om, at §§ 1—5 og 7 kun skal anvendes paa nye Gældsbreve, stemmer med de Hovedprincipper, man i Almindelighed lægger til Grund ved Gennemførelsen af nye formueretlige Love. De nævnte Bestemmelser vedrører Forholdet mellem Parterne, og disse kan, hvor Gælds brevet er udstedt før Lovens Ikrafttræden, have regnet med ældre Rets Regler og derfor have indrettet sig saaledes i Overensstemmelse med disse, at en Anvendelse af de nye Regler vilde volde Ulemper.

Til § 46.

Bestemmelsen i Paragraffens 1ste Stykke gør Reglerne i § 6 om Virkningen af Fordringshavermora anvendelige, hvor Moraen først er begyndt efter Lovens Ikrafttræden. Er Hindringen derimod indtraadt forinden, bliver der, selv om den først ophører senere, ikke Spørgsmaal om at anvende § 6, for saa vidt angaar Tiden efter Ikrafttrædelsen, men Forholdet maa i dets Helhed bedømmes efter ældre Ret.

Naar det maa anses for nødvendigt — som foreslaaet i § 8 — til Beskyttelse for den ene Part i et Gældsforhold at give Domstolene en vis Adgang til at tilside-sætte Bestemmelser i Gældsbreve, synes det ønskeligt at anvende Reglen herom ogsaa paa Bestemmelser i ældre Gældsbreve. Efter den i Paragraffens 2det Stykke foreslaaede Regel bliver det i saa Henseende afgørende, om det Forhold, der af en Part paastaas at berettigede ham til at gøre Brug af den paagældende Bestemmelse, er indtraadt før eller efter Lovens Ikrafttræden. § 8 bliver altsaa ikke anvendelig blot, fordi Spørgsmaalet om Gældsbrevsbestemmel-sens Anvendelse først rejses efter Lovens

Ikrafttræden. Denne Regel stemmer med Forsikringsaftalelovens § 129, som med Hensyn til Anvendelsen af Lovens § 34 — der svarer til Udkastets § 8 — lader det komme an paa den paagældende Forsik-ringsbegivenheds Indtræden.

Til § 47.

Som nævnt i Bemærkningerne til § 11 er efter nugældende Ret alle Gældsbreve, altsaa ogsaa Navnegældsbreve, negotiable, medmindre der i Gælds brevet er taget Forbehold herimod. Efter Udkastets § 11, jfr. § 26, bliver Navnegældsbreve imidlertid ikke Omsætningsgældsbreve. De nævnte Bestemmelser skal ifølge § 44 ogsaa anvendes paa Gældsbreve udstedt før den nye Lovs Ikrafttræden. Men da deres Anvendelse paa ældre Navnegældsbreve vilde bevirke, at disse ved Lovens Ikrafttræden mistede deres Negotiabilitet, hvilket vilde medføre for stærk Indgriben i bestaaende Retsforhold, har man her foreslaaet, at ældre Navnegældsbreve (uden Rektaklausul) — i det Omfang, i hvilket den nye Lovs Bestemmelser overhovedet kommer til Anvendelse paa ældre Gældsbreve — skal betragtes som Ordregældsbreve.

Da Eksstinktionsreglerne i § 14 som anført i Bemærkningerne til denne Bestemmelse er langt videregaaende end de for Navnegældsbreve nu gældende, har man dog ikke ment at kunne gøre dem anvendelige paa Navnegældsbreve, der er udstedt før Lovens Ikrafttræden. Ældre Rets Regler, hvorefter falsk Transport ikke — bortset fra tinglyste Pantebreve — kan danne Grundlag for Eksstinktion, skal saaledes vedblivende finde Anvendelse paa disse Gældsbreve.

Dette skal dog ikke gælde, hvor det drejer sig om et Massegælds brev, f. Eks. en Partialobligation, eller hvor Gælds brevet, skønt det er udstedt for Lovens Ikrafttræden, angiver at være udstedt senere. Her bør de nye Eksstinktionsregler anvendes. I det førstnævnte Tilfælde vil Noteringsreglerne i Almindelighed yde Beskyttelse, i det sidstnævnte Tilfælde maa en Erhverver

kunne gaa ud fra, at han er sikret ved de nye Regler.

Det følger af § 48, 1ste Stykke, at Udrykket „ældre Navnegældsbreve“ ikke omfatter Ihændeavgældsbreve, der inden Lovens Ikrafttræden er blevet forsynet med en unoteret Paategning om, at Fordringen tilkommer en bestemt Person.

Til § 48.

Bestemmelsen i § 12 om Nødvendigheden af Skyldnerens Medvirken, for at en Paategning skal kunne gøre et Ihændeavgælds brev til et Navne- eller Ordregælds brev, er her gjort anvendelig paa ældre Gældsbreve, hvad enten Paategningen er givet for eller efter Lovens Ikrafttræden. Det er nødvendigt at anvende Bestemmelsen ogsaa i det førstnævnte Tilfælde for ikke fremtidig at faa to Sæt Retsregler paa dette Punkt, og desuden vilde det af praktiske Grunde være uheldigt at lade det komme an paa, om Paategningen er givet for eller efter Ikrafttrædelsen, idet unoterede Paategninger — og det er jo kun disse, der mister deres retlige Betydning ved den nye Regel — i Almindelighed ikke er dateret.

Efter Hovedreglen i § 44 vilde Bestemmelsen i § 20 om, at visse Afdrag med frigørende Virkning kan betales til Overdragere, være anvendelig ved Betaling efter Lovens Ikrafttræden ogsaa, naar Overdragelsen er sket forinden. Hvor dette er Tilfældet, synes det imidlertid af Hensyn til Erhververen ikke mindst i Tilfælde af Pantsætning betænkeligt at anvende denne nye Regel paa Forholdet. Dette gælder dog ikke ubetinget. Naar det ligefrem kan lægges Erhververen til Last, at han ikke har givet Skyldneren Meddelelse om Overdragelsen, jfr. herved Bemærkningerne til § 20, 1ste Stykke, 2det Punktum, er der formentlig ingen Grund til at beskytte ham mod den nye Regel.

Det foreslaas derfor, at den omhandlede Bestemmelse — hvor Overdragelsen er sket før Lovens Ikrafttræden — kun skal anvendes, dersom Erhververen »forsømmer« at underrette Skyldneren om Overdragelsen.

Til § 49.

Efter Hovedreglen i § 44 finder Bestemmelserne i § 25 om Ophør af Kuponers Gyldighed ogsaa Anvendelse paa Kuponer, der er forfaldet til Betaling inden Lovens Ikrafttræden. Ifølge de i § 49 foreslaaede nærmere Regler skal dog ældre Ret — idet de i § 25 omhandlede 3 Aar først regnes fra Ikrafttrædelsen — komme til Anvendelse, hvor dette medfører et tidligere Ophør af Kravet. Hvis man antager, at Udbetalekuponer nu er undergivet Lov af 22. December 1908, forældes en før Lovens Ikrafttræden forfaldet Kupon altsaa ved 5 Aars Fristens Udlob inden 3 Aar efter Ikrafttrædelsen. Men hvis de 5 Aar først udløber senere og Kuponen forevises, inden 3 Aars Fristen udløber, bevirker Reglen i § 25, 3die Stykke, at Kuponen ikke forældes efter Loven af 1908, men først ved Udlobet af den almindelige Forældelsesfrist af 20 Aar.

De her foreslaaede Regler stemmer med Overgangsreglerne i Forsikringsaftalelovens § 128, jfr. ogsaa Lov af 22. December 1908 § 5.

Til § 50.

Den ved § 44 hjemlede Anvendelse af Reglerne i § 33 paa ældre Kontrabøger indskrænkes her saaledes, at Udstederen kan paaberaabe sig Bestemmelser i Vedtægter (Forretningsbetingelser) om Udbetaling til Ihændeaveren, selv om Bestemmelserne ikke er indført i Bogen paa iøjnefaldende Maade, jfr. § 33, 1ste Stykke, naar blot Vedtægterne er optaget i Bogen.

Bestemmelsen i § 50 angaar kun § 33, 1ste Stykke, ikke Reglen i 2det Stykke om Opgivelse af det Navn, Kontoen lyder paa. Er Udbetaling sket til en uberettiget Ihændeaver, der ikke har opgivet Navnet (eller et eventuelt Mærke), kan det altsaa ikke hjælpe Udstederen, at han iøvrigt kan paaberaabe sig en Vedtægtsbestemmelse om Udbetaling til enhver, der møder med Bogen.

Til § 51.

De i Kapitel 5 indeholdte nye Regler om Notering skal naturligvis ogsaa anvendes paa ældre Gældsbreve, jfr. § 44. Dette

kan dog ikke fuldtud gælde, hvor Notering af et Gælds-brev er sket inden Lovens Ikrafttræden.

Saalænge der ikke efter Ikrafttrædelsen er sket yderligere Notering af Gælds-brevet, skal — efter den i Paragraffens 1ste Punktum foreslaaede Regel — udelukkende Bestemmelserne i Fr. 1844 finde Anvendelse. Hvis f. Eks. en Obligation, der tilhører A og er noteret paa hans Navn, stjæles fra ham og — forsynet med falsk Transport — overdrages til B, der inden Lovens Ikrafttræden faar den noteret paa sit Navn eller paa Ihænde-haveren, kan A — indenfor den i Fr. 1844 § 1 fastsatte Frist — ogsaa efter Ikrafttrædelsen foretage Anmeldelse i Henhold til Forordningens Regler og derved bevare sin Vindikationsret.

Men dersom B's Notering først sker efter Lovens Ikrafttræden, medfører Reglen i nærværende Paragrafs 2det Pkt., at den nye Lovs § 39, 1ste og 2det Stykke kommer til Anvendelse, saaledes at en senere Anmeldelse fra A bliver virkningsløs.

Kapitel 7.

Ændringer i andre Love.

Til § 52.

Den foreslaaede Ophævelse af Reglerne om Samkautionister i D. L. 1—23—13 og 14 er en Følge af det i § 53 stillede Forslag om, at Bestemmelserne i § 2 ogsaa skal anvendes paa Samkautionister.

Bestemmelsen i § 15, 2det Led medfører som anført i Bemærkningerne til Reglen, at Gælds-brevsskyldneren ikke overfor en godtroende Erhverver kan fremsætte den Indsigelse, at Skylden hidrører fra Spil, og dette gælder ogsaa, hvor det drejer sig om Hasardspil. Det samme antages efter nugældende Ret, idet den gamle Regel i Forordning af 6. Oktober 1753 § 9 — for saa vidt den ikke anses bortfaldet ved Forordning af 9. Februar 1798 — fortolkes saaledes, at et for Hasardspillegæld udstedt Gælds-brev, der overdrages til Trediemand, kun er ugyldigt i Forhold til denne, naar

han ikke er i god Tro. Bestemmelsen har derfor allerede efter nugældende Ret ingen Betydning; men den bør formentlig udtrykkelig ophæves ved den nye Lov, hvis Regler som nævnt omfatter det paagældende Forhold.

Forordningerne af 9. Februar 1798 og 21. Juni 1844 foreslaas ophævet, idet de afløses af de henholdsvis i Kapitel 2 og Kapitel 5 indeholdte nye Regler, cfr. dog, for saa vidt angaar Notering af Aktier, Bemærkningerne til § 36.

I Stedet for Lov af 6. April 1855 § 3 træder Bestemmelserne i Udkastets § 55 og § 57 Nr. 2. Ophævelsen af de særlige Regler om Vekselobligationer skyldes — som nævnt i Bemærkningerne til § 10 — at de er gaaet af Brug.

Til § 53.

Det antages efter nugældende Ret, at Samkautionister, naar andet ikke er vedtaget, overfor Kreditor er ansvarlige principalt pro rata, subsidiært solidarisk. Denne Regel, der er fastslaaet i Retspraksis, gælder baade om simpel Kautio og Selvskyldnerkaution. Den gaar nærmere ud paa, at den enkelte Kautionist ikke er pligtig at betale mere end en efter Kautionisternes Antal beregnet Anpart, saalænge det ikke er godtgjort, at nogen af Kautionisterne helt eller delvis er ude af Stand til at betale sin Andel, men at Fordringshaveren, hvor dette er fastslaaet, kan forlange det manglende Beløb betalt anpartsvis af de øvrige Kautionister. I Forholdet mellem Kautionisterne indbyrdes gælder der en tilsvarende Ordning.

Som nævnt i Bemærkningerne til § 2 er Reglen om Samkautionisters subsidiært solidariske Ansvar overfor Kreditor imidlertid for saa vidt gaaet af Brug, som der i de allerfleste Tilfælde vedtages umiddelbart solidarisk Ansvar. Under Hensyn hertil, og da det i det hele synes hensigtsmæssigt, at der i den her omhandlede Henseende gælder samme Regler for Samkautionister og for flere Hovedskyldnere om Ansvaret overfor Kreditor, har man — i Forbin-

delse med Bestemmelsen i § 2, 1ste Stykke om det Forhold, at et Gælds-brev er udstedt af flere — foreslaaet, at ogsaa Samkautionister skal være forpligtet een for alle og alle for een, medmindre andet er aftalt. — En tilsvarende Bestemmelse er foreslaaet af de andre Landes Delegerede. —

Da endvidere de Grunde, som har bevirket at man i § 2, 2det Stykke har foreslaaet en ny Regresordning, for saa vidt angaar flere Udstedere af et Gælds-brev, ligesaa vel gør sig gældende for Samkautionisters Vedkommende, har man ogsaa gjort Reglen i § 2, 2det Stykke anvendelig paa Samkautionister.

Til § 54.

Efter nugældende Ret kan Fordringer pantsættes ved Tinglysning af Pante-brev i Overensstemmelse med Reglerne i Tinglysningslovens § 47 om Underpant i Løsøre. I Forbindelse med Bestemmelserne i Udkastets §§ 22 og 31 har man, for saa vidt angaar alle Fordringsrettigheder, foreslaaet at afskaffe denne — for saadanne Rettigheders Vedkommende — ganske upraktiske Pantsætningsmaade.

Til § 55.

De i denne Paragraf foreslaaede nye Bestemmelser om Virkningerne af Skyldnerens Forsinkelse med Betaling omfatter al Pengeskyld, ikke blot Skyld ifølge et Gælds-brev, jfr. Bemærkningerne til Udkastets § 6.

En almindelig Regel herom findes nu i § 3 i Lov af 6. April 1855, hvorved Rente-foden i visse Tilfælde frigøres og Straffen for Aager forandres, m. v. Det bestemmes her, at en Debitor, naar han ikke i rette Tid betaler sin Gæld, bliver pligtig til fra den Dag, Kreditor paa lovlig Maade søger sin Ret, og indtil Betalingen erlægges, at svare i pCt. højere Rente end den, der er hjemlet ved Lovgivningen eller ved Overenskomst mellem Parterne eller ved den blandt Købmænd stedfindende Skik og Brug. Den almindelige Forhalingsrente (Morarente) er herefter 5 pCt.

Denne Regel er dog paa forskellige Omraader blevet afløst af eller suppleret med særlige, for disse Omraader gældende Bestemmelser om Morarente, jfr. f. Eks. Købelovens § 38, Veksellovens § 48, Checklovens § 45 og Forsikringsaftalelovens § 24, se ogsaa Solovens § 17, Sømandslovens § 21 og Lov Nr. 34 af 30. Marts 1894 om Friløbs-Oplagsbeviser § 9.

Ingen af disse Bestemmelser gør Rentepligtens Indtræden afhængig af Sagsanlæg eller lign., men de lader alle Renten begynde at løbe fra et tidligere Tidspunkt, i Almindelighed fra Handlingstiden, d. v. s. det Tidspunkt, da Skyldneren er pligtig at erlægge Ydelsen. Dette er ogsaa Hovedreglen efter de almindelige Bestemmelser om Morarente, der indeholdes i flere nyere europæiske Retskodifikationer, jfr. saaledes B. G. B. § 288 og den schweiziske Obligationsrets § 104. Code civil art. 1153 krævede oprindelig Sagsanlæg, men efter en Lov af 7. April 1900 løber Morarenten fra Paa-kravet, d. v. s. fra Moraens Indtræden, jfr. art. 1139. Med Hensyn til engelsk Ret henvises til Bemærkningerne nedenfor.

Den ovennævnte Regel i Lov af 6. April 1855 § 3, der ved sin Fastsættelse af Tidspunktet for Morarentepligtens Indtræden tilsigter at beskytte Skyldneren mod ubillige Rentekrav fra Fordringshaverens Side, er da formentlig ogsaa gaaet for vidt i denne Retning. Og jo flere Særregler, der gives om Morarente fra Forsinkelsens Indtræden, des mindre rimeligt synes det at bibeholde en almindelig Regel som den i Loven af 1855 fastsatte.

Man har derfor foreslaaet en ny almindelig Regel, der i den omhandlede Henseende stemmer med de nævnte Særregler — som ikke ændres, jfr. nedenfor — og udenlandske Lovbestemmelser.

For at Pligt til at svare Morarente skal indtræde, kræves det iøvrigt — ligesom efter Loven af 1855 — blot, at Skylden ikke betales i rette Tid; men der skal selvfølgelig ikke betales Morarente, hvis det er Fordringshaverens Forhold, der hindrer Betaling, jfr. § 6. Den almindelige Mora-

rente er i Udkastet sat til 5 pCt., hvilket stemmer med, hvad der ifølge Købelovens § 38 gælder udenfor Handelskøb.

Paragraffens 1ste Stykke omhandler Forsinkelse med Pengeskyld, der andrager et bestemt, aftalt Beløb. Hvis Skyldneren er forpligtet til at betale uden Paakrav, er der i Almindelighed ingen Grund til, at Morarente først skal svares, efter at Fordringshaveren har givet Skyldneren Paakrav om Betaling af Gælden, og det foreslaas derfor som Hovedregel, at 5 pCt.-Renten skal løbe fra den Dag, Gælden skulde være betalt.

I visse Tilfælde kan denne Regel dog virke for haardt overfor Skyldneren. Dette gælder særlig, hvor Fordringshaveren maa gaa ud fra, at Kravet vil komme Skyldneren uventet. Hvis f. Eks. Fordringshaveren i et Forretningsforhold har Grund til at formode, at Skyldneren har glemt sin Forpligtelse til at betale Gælden til den fastsatte Tid, eller at der foreligger en Misforstaaelse fra Skyldnerens Side, synes det rimeligt at forlange af Fordringshaveren, at han erindrer Skyldneren om Betalingen. Og det samme maa i mere private Forhold gælde, hvor Skyldneren efter Omstændighederne maatte kunne regne med, at Fordringshaveren ikke lagde særlig Vægt paa punktlig Betaling.

Det foreslaas derfor, at en Fordringshaver, der forsømmer at give Skyldneren Paakrav, hvor dette kræves af rimelig Hensyntagen til Skyldneren, ikke skal have Krav paa Morarente, før Paakrav gives. Denne Regel — der kun gælder, hvor det kan bebrejdes Fordringshaveren, at han ikke har mindet Skyldneren om Betalingen, jfr. Ordet „forsømmer“ — er formentlig ikke for ugunstig for Kreditor. Denne kan jo, hvor der er Tvivl, altid sikre sig ved at give Paakrav. Hvis han inden rimelig Tid efter Forfaldsdagen kræver Skyldneren, løber Morarenten fra Handlingsstiden, ikke først fra Paakravet.

De omtalte Bestemmelser i Udkastet vilde passe mindre godt paa Tilfælde, hvor det ikke drejer sig om et aftalt Beløb. Her

vil det ofte være tvivlsomt, hvornaar Skyldneren er pligtig at betale, og hvilket Beløb han skal erlægge. For saa vidt angaar saadanne Tilfælde, foreslaas det i Paragraffens 2det Stykke, at Renten i Almindelighed først skal regnes fra Begyndelsen af en af Fordringshaveren indledet Retsforfølgning.

Man har dog anset det for hensigtsmæssigt, hvor særlige Grunde taler derfor, at give Domstolene Ret til efter et frit Skøn at bestemme, fra hvilket Tidspunkt Renten skal regnes, eller at der under Sagen kun skal svares en lavere Rente.

Denne Regel tænkes navnlig anvendt paa Erstatningskrav og lign. Hvis der f. Eks. er Tale om Krav paa Erstatning for en ødelagt Ting og Ejeren enten før eller efter, at han har anlagt Sag mod den for Ødelæggelsen erstatningspligtige, har anskaffet en ny Ting, vil det ofte være naturligt at fastsætte Erstatningen til det Beløb, den nye Ting har kostet, og at beregne Rente af Beløbet fra Anskaffelsestidspunktet. I Tilfælde, hvor det f. Eks. drejer sig om Krav paa Erstatning af Udgifter til Reparation af en beskadiget Ting, bør der kunne tages Hensyn til, hvornaar disse Udgifter skal betales. Og der kan endelig forekomme Tilfælde, hvor Kravet er saa tvivlsomt, at Skyldneren kan have god Grund til at afvente en Retsafgørelse, inden han betaler. I saadanne Tilfælde synes det rimeligt kun at paalægge ham at svare almindelig Bankeller Sparekasserente af det Beløb, der tilkendes Sagsøgeren, eller efter Omstændighederne helt at fritage ham for at svare Rente.

En lignende — om end langt videregaaende — Beføjelse til skønmæssigt at træffe Afgørelse om Morarenter er efter nugældende engelsk Ret tillagt Domstolene, jfr. Law Reform (Miscellaneous Provisions) Act, 1934 (24 and 25 Geo. V, c. 41) s. 3, hvorefter enhver ordinær Ret i alle Sager om Betaling af Pengeskyld eller Skadeserstatning, hvis den finder det rimeligt, kan bestemme, at der af hele eller en Del af Gælden eller Skadeserstatningen skal

svares en Rente af den Storrølse, Retten finder rimelig, i hele eller en Del af Perioden mellem det Tidspunkt, da Retten til at gøre Kravet gældende ved Sogsmaal opstod, og Dommen. Af Pengebeløb tilkendt ved Dom svares der 4 pCt. aarlig Rente ifølge en Lov fra 1838. Loven af 1934 omfatter ikke Tilfælde, hvor der ifølge Aftale eller anden særlig Hjemmel skal svares Rente, og giver ikke Ret til at tilkende Rentens Rente.

Ifølge Paragraffens 3die Stykke, 1ste Punktum bevarer Fordringshaveren sin eventuelle Ret til paa andet Grundlag at kræve højere Rente. Denne Regel finder f. Eks. Anvendelse i Tilfælde, hvor der ifølge Handelssædvane skal betales 6 pCt. Rente, samt paa Fordringer, der efter Aftale bærer højere Rente end 5 pCt.; her vedbliver Renten — ligesom efter nugældende Ret — at løbe uforandret efter Forfaldstid. Nogen Forhøjelse af Renten — som efter Loven af 1855 — indtræder derimod ikke, ej heller ved Sagsanlæg. En saadan Forhøjelse er efter Kommissionens Mening ubegrundet, jfr. ogsaa Bemærkningerne til Udkast til Lov om Køb § 38. Hvor det er Fordringshaveren særlig magtpaaliggende, at Betalingen sker punktlig, maa han sikre sig ved Aftale om, at Skyldneren i Tilfælde af Forsinkelse skal erlægge en Bod eller Mulk.

Efter nugældende Ret antages det i Almindelighed, at Fordringshaveren vel er afskaaret fra at kræve yderligere Erstatning for Rentetab end hjemlet ved Loven af 1855, men at det ikke er udelukket, at han foruden Morarenten kan faa Erstatning for andet Tab ved Forsinkelsen, f. Eks. hvor det drejer sig om et Tilsagn om Kredit-hjælp, eller hvor der lides Tab ved Kurs-svingninger. Det fastslaaes nu i Paragraffens 3die Stykke, 2det Punktum, at Fordringshaveren har Ret til Erstatning for Tab, som Renten ikke dækker, naar Betingelserne herfor efter almindelige Retsgrundsætninger foreligger.

Som ovenfor nævnt har man ikke op-hævet de særlige Lovregler om Morarente, og det udtales udtrykkelig i Paragraffens 4de Stykke, at de vedblivende skal have

Gyldighed; men det bestemmes dog, at Skyldneren, hvis de fører til en lavere Rente, skal betale 5 pCt. fra Retsforfølgnings Begyndelse. Denne Regel vil f. Eks. kunne finde Anvendelse med Hensyn til Forsikringsaftalelovens § 24.

Ligesom Bestemmelserne i Udkastets § 6 skal de i nærværende Paragraf foreslaaede Regler der iøvrigt kan fraviges ved Aftale anvendes, hvor Betalingstiden indtræder efter Lovens Ikrafttræden. —

Med Hensyn til de i §§ 6 og 55 omhandlede Regler har der ikke kunnet opnaas Ensartethed i de fire Landes Udkast. Det finske, norske og svenske Udkast indeholder kun Bestemmelser, for saa vidt angaar Gældsbrevsforhold; de findes i § 6.

Efter det norske Udkast er Skyldneren, der ikke betaler i Tide, pligtig at svare 5 pCt. aarlig Rente fra den Dag. Gælden skulde have været afgjort. Den i Paragraffens 2det Stykke foreslaaede Regel stemmer med den danske § 55, 3die Stykke. Om Paragraffens 3die Stykke henvises til Bemærkningerne til § 6.

I det finske og svenske Udkast bestemmes det, at en aftalt Rente uanset dens Storrølse vedbliver at løbe uændret efter Forsinkelsens Indtræden. Hvor Rente ikke er aftalt, opretholdes de nugældende Regler, hvorefter der gøres Forskel paa, om der er fastsat en bestemt Betalingstid eller ej. I det førstnævnte Tilfælde skal der svares en Morarente af 6 pCt. fra det paagældende Tidspunkt, medens Renten i det sidstnævnte Tilfælde er 5 pCt. fra Sagsanlægget.

Endvidere findes der i Paragraffens 3die Stykke en Regel, der svarer til det danske Udkasts § 55, 3die Stykke, 2det Punktum. Men Reglen omfatter kun „særskild skada“, og medens der i den danske og norske Bestemmelse intet er udtalt om Erstatningsbetingelserne, fastslaaes det her, at Fordringshaveren har Krav paa Erstatning „såsom för annan skada“.

Det finske og svenske Udkast indeholder ingen Bestemmelse svarende til det danske Udkasts § 6, jfr. Bemærkningerne til denne Paragraf.

Til § 56.

Ifølge § 20 i Lov Nr. 65 af 1. April 1914 om Livsforsikringsvirksomhed, jfr. Bekendtgørelse Nr. 299 af 30. Juni 1922, skal de Værdipapirer, hvori Forsikringsfondens Midler anbringes, forsynes med vedkommende Selskabs Paategning om, at de skal tjene til Dækning af Fonden. Denne Paategning skal underskrives af en af Forsikringsrådet udnævnt Tillidsmand, hvorved Papiret anses som givet i Haandpant til Sikkerhed for Forsikringstagerens Krav efter Forsikringskontrakterne.

Bestemmelsen i Udkastets § 12 medfører imidlertid, at Ihændeavgældsbreve ikke ved Ejeren eller Panthaverens ensidige Paategning kan forandres til Navnegældsbreve eller Ordregældsbreve. Og Ihændeavgældsobligationer, som ikke kan noteres paa Navn, bør af Hensyn til Omsætningens Krav overhovedet ikke forsynes med Paategninger, jfr. herved § 14, 3die Stykke.

Herefter bliver de i den ovennævnte Lovbestemmelse givne Forskrifter ikke længere fyldestgørende. De foreslaas derfor ændret, saaledes at der paabydes Foranstaltninger, som stemmer med Udkastets Regler. —

I forskellige administrative Bestemmelser er der givet lignende Regler om Værdipapirers Forsyning med Paategning og om Notering m. v., jfr. f. Eks. Bekendtgørelse Nr. 64 af 12. Marts 1930 angaaende Værgens Beføjelser og Pligter § 7 og Instruks Nr. 94 af 22. Marts 1933 for Eksekutortilsynet § 5. Saadanne Bestemmelser forudsættes ændret og suppleret, saaledes at der foreskrives Foranstaltninger svarende til de i nærværende Paragraf foreslaaede. Lignende Bemærkninger gælder Bestemmelserne i § 14 i det Rigsdagen forelagte Forslag til Lov om Tilsyn med Pensionskasser.

Til § 57.

Fra Reglen i Tinglysningslovens § 29, 1ste Stykke — hvorefter bl. a. Betaling af Ydelser ifølge et tinglyst Dokument gyldig kan erlægges til den efter Tingbogen berettigede — undtages samme Paragrafs 2det

Stykke Betaling af Afdrag paa et Pantebrev.

Dette Forhold ændres ikke ved den i Udkastets § 20 foreslaaede Regel, jfr. Bemærkningerne til denne. Men da det i den nævnte Bestemmelse i Tinglysningslovens § 29, 2det Stykke om Betaling af Afdrag paa et Pantebrev udtales, at det har sit Forblivende ved Reglerne i Forordning af 9. Februar 1798, har man foreslaaet Henvisningen til disse Regler — der ophæves ved Udkastets § 52 — erstattet med en Henvisning til „Reglerne i Gældsbrevslovgivningen“.

Medens Bestemmelserne i Lov af 6. April 1855 § 3 — der ligeledes foreslaas ophævet ved Udkastets § 52 — iøvrigt erstattes af de i § 55 indeholdte nye Regler om Virkningen af Forsinkelse med Betaling af Pengeskyld, gælder dette ikke, for saa vidt angaar Reglen i den nævnte Lovbestemmelses 2det Punktum om, at de senere Panthavere i en fast Ejendom ikke skal lide under en ved Bestemmelsen hjemlet Rente-forhøjelse med Hensyn til et forud prioriteret Laan. Denne Regel har efter Kommissionens Opfattelse — naar Loven af 1855 § 3 ophæves — sin naturlige Plads i Tinglysningsloven.

Man har derfor foreslaaet en tilsvarende Regel indføjet i Tinglysningslovens § 40, 4de Stykke. Paa samme Maade som Krav paa forhøjet Rente maa man uden Tvivl behandle Krav paa anden særlig Ydelse i Anledning af Forsinkelse med Betaling, f. Eks. en aftalt „Bod“ eller „Mulkt“. Dette er positivt udtalt i den foreslaaede Bestemmelse. Man har derhos fastslaaet, at Bestemmelsen — ligesom det nu udtrykkelig er foreskrevet med Hensyn til Reglen i Tinglysningslovens § 40, 4de Stykke, 1ste Punktum — ikke skal finde Anvendelse paa Skadesløsbreve.

Til § 58.

Aktier kan ikke anses som Gældsbreve og omfattes derfor — ligesom andre Andelsbeviser — ikke af Reglerne i Udkastets Kapitel 1—5.

Efter nugældende Ret, jfr. Forordning af 28. Juli 1841 § 1, sidste Punktum, antages Aktier — hvad enten de lyder paa Ihændehaveren eller paa Navn — at være negotiable, medmindre Negotiabiliteten maa anses udelukket ved Indskrænkning i Aktiens Omsættelighed eller af andre særlige Grunde.

Med Hensyn til Fortabelse af Rettigheder over en Aktie ved dens Overdragelse til en godtroende Erhverver antages der i det væsentlige at gælde samme Regler som om Gældsbreve, jfr. Bemærkningerne til § 14. Hvad angaar Fortabelse af Indsigelser, paavirktes Negotiabiliteten derimod i et vist Omfang af de særlige aktieretlige Regler.

Da Aktier saaledes nu delvis er undergivet samme Regler som Gældsbreve, bliver det efter Kommissionens Opfattelse for det første en nødvendig Følge af den i Udkastet foreslaaede — nye — Søndring mellem Omsætningsgældsbreve og simple Gældsbreve, at det fastslaas, hvilke Aktier der fremtidig skal anses negotiable. Og det maa dernæst anses paakrævet at faa afgjort, om de i Udkastets § 14 foreslaaede nye Regler om Fortabelse af Rettigheder over Omsætningsgældsbreve kan anvendes paa de Aktier, der skal være Omsætningspapirer (negotiable), eller om disse bør undergives andre Regler.

Den i nærværende Paragraf foreslaaede Regel om Fortabelse af Rettigheder over Aktier ved Overdragelse til godtroende Erhverver indeholder en Afgørelse af begge de nævnte Spørgsmaal.

Derimod har man ikke fundet det fornødent eller hensigtsmæssigt at stille Forslag til Lovregler om Fortabelse af Indsigelser mod Aktier, men man har anset det for rettest at overlade det til Domstolene at afgøre, i hvilket Omfang Analogien af Gældsbrevsreglerne kan anvendes.

Med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvilke Aktier der bør være negotiable, bemærkes, at der er stor Forskel paa Aktiers Betydning for Omsætningen. Medens nogle Selskabers Aktier er udprægede Omsætningspapirer, for hvis Vedkommende der i lige saa høj Grad som ved Omsætningsgældsbreve er Trang til at beskytte den godtroende Erhverver

mod Vindikation, spiller Omsætningshensynet ingen Rolle for andre Selskabers Aktier, f. Eks. Aktier udstedt af „Familieaktieselskaber“, Smaaselskaber etc.

Kommissionen har derfor overvejet, om man burde indføre en Ordning, hvorefter Aktier som de sidstnævnte ikke blev negotiable. Det er imidlertid næppe muligt at finde en fuldt tilfredsstillende Losning i saa Henseende. Man har navnlig drøftet den Mulighed at gøre Aktier, der udtrykkelig angiver, at de skal lyde paa Navn, ikke-negotiable. Men man har ikke fundet dette Kriterium fyldestgørende, ogsaa fordi det først i Aktieselskabsloven af 15. April 1930 — for Aktier udstedt efter Lovens Ikrafttræden — er bestemt, at ethvert Aktiebrev skal angive, om Aktierne skal lyde paa Navn eller kan lyde paa Ihændehaveren, jfr. Lovens § 24 c.

Paa den anden Side taler Hensynet til at opnaa saa klare og enkle Regler som muligt for — som i nærværende Paragraf foreslaaet — at gøre alle Aktier negotiable, saaledes at man henviser de Selskaber, der ikke ønsker, at deres Aktier skal være Omsætningspapirer, til at udelukke dette ved Forbehold i Aktierne. Af Hensyn til Omsætningen maa det kræves, at et saadant Forbehold skal være „utvetydigt og iøjnefaldende“.

Med Hensyn til Indholdet af Eksstinktionsreglerne har man foreslaaet, at Bestemmelserne om Omsætningsgældsbreve i § 14, 1ste og 2det Stykke skal finde tilsvarende Anvendelse paa Aktier, og Spørgsmaalet om Reglernes Anvendelse paa Aktier udstedt før Lovens Ikrafttræden er afgjort paa samme Maade som ved Gældsbreve, jfr. § 44 og Bemærkningerne dertil.

Som anført i Bemærkningerne til § 36 skal de i Udkastets Kapitel 5 foreslaaede Noteringsregler ikke anvendes paa Aktier, hvorhos Bestemmelserne i Fr. 1844 fuldstændig ophæves, jfr. § 52. Ogsaa den Aktionær, der har faaet sin Aktie noteret paa Navn i Henhold til Aktieselskabslovens § 28, vil derfor tabe sin Ret under Betingelser svarende til dem, der er fastsat i Udkastets

§ 14, 1ste og 2det Stykke, ganske ligesom hvis Aktien ikke var noteret paa Navn.

Notering af Aktier i Henhold til Aktieselskabslovens § 28 er hidtil foregaaet paa lignende Maade som Notering af Obligationer. Dette bør formentlig ogsaa ske fremtidig. Der kan ogsaa ved Aktier være Brug for en Notering paa Navn, uden at Navnet paaføres Aktiebrevet. I nærværende Paragrafs 3die Stykke forudsættes det, at Notering fremtidig kan ske paa den angivne Maade, og det fastslaas, at en til Ihænde-haveren stilet Aktie vedbliver at være et Ihændehaverpapir, selv om den forsynes med Paategning om en saadan Notering, hvilket formentlig er den hensigtsmæssigste Regel.

Man har ikke foreslaaet Reglen i Udkastets § 12, 1ste Stykke, overført paa Aktier. Under Hensyn til, at alle Aktier ifølge Aktieselskabslovens § 28 kan faas noteret paa Navn, og at Noteringen væsentlig forfølger selskabsretlige Formaal, synes det naturligt ved Aktier at bevare den bestaaende Rets-tilstand, hvorefter en Ihændehaveraktie kan gøres til en Navneaktie ved, at Ejeren ensidig giver den Paategning om, at den tilhører ham. En Følge heraf er, at Reglen i Udkastets § 14, 1ste Stykke, kun fuldtud kan anvendes paa Aktier, der er stilet til Ihændehaveren og aldrig har faaet paategnet nogen Ejers Navn. Hvis Aktien bærer Ejendomsaaetegninger, maa man — selv om de ikke er noteret — anvende Reglen i § 14, 2det Stykke og kræve, at Overdrageren støtter sig til en sammenhængende Trans-portrække.

Da Reglen i Udkastets § 39, 4de Stykke, ikke er gjort anvendelig paa Aktier, maa den, der erhverver en Aktie, hvorpaa der findes en Ejendomsaaetegning, sørge for at skaffe sig skriftlig Transport fra den paa-tegnede Ejer. Den Ejer, der tegner sit Navn paa en Aktie, bør derfor helst tegne ogsaa Transporten paa Aktien.

De i § 58 indeholdte Bestemmelser fore-slaas optaget i Aktieselskabslovens § 26, hvis nuværende Indhold man bortfalde som Følge af Bestemmelsen i Udkastets § 25.

Tilsvarende Regler er foreslaaet af de andre Landes Delegerede.

Til § 59.

Ifølge Retsplejelovens § 443 kan den i Lovens Kapitel 41 omhandlede hurtige Retsforfølgning bl. a. anvendes i Sager, der anlægges til Indfrielse af Gældsbreve, naar Skyldneren enten i selve Gælds brevet eller ved senere Paategning paa dette har underkastet sig saadan Forfølgning.

Gennemførelsen af den i Udkastet fore-slaaede Sondring mellem Omsætningsgælds-breve og simple Gældsbreve maatte nu efter Kommissionens Mening i hvert Fald medføre, at Adgangen til at anvende den hurtige Retsforfølgning for Gældsbreves Vedkommende indskrænkedes til at om-fatte de i § 11 nævnte Omsætningsgælds-breve.

Men der er formentlig Grund til at gaa videre. I Modsætning til Forholdet ved de øvrige i Retsplejelovens § 443 nævnte Sager, der er undergivet den hurtige Rets-forfølgning — Vekselsager og Sager om Regreskrav efter Checks eller Postgiroudbe-talingskort — er der, for saa vidt angaar Gældsbreve af enhver Art, efter Kom-missionens Skøn næppe nogen praktisk Trang til at anvende de særlige Regler i Rets-plejelovens Kapitel 41. Og hvor det ikke er absolut nødvendigt, synes det uheldigt at have særlige processuelle Regler, der kan medføre et materielt urigtigt Udfald af den anlagte Sag, saaledes at det kan blive nød-vendigt at anlægge en ny Retssag, jfr. Retsplejelovens § 444, 4de og 5te Stykke. Man har derfor foreslaaet, at den hurtige Retsforfølgning fremtidig ikke skal kunne vedtages, for saa vidt angaar Gældsbreve. Det bemærkes herved, at det jo vedblivende i Medfør af Retsplejelovens § 234 vil staa Parterne frit for i Gælds brevet at vedtage Underretsbehandling, hvad saadanne Sager paa Grund af deres normalt klare Karakter vil egne sig til, og at Bestemmelsen i § 445 om Begrænsningen af Retten til at frem-sætte Modfordringer i det væsentlige turde være overflødiggjort ved Udkastets § 18,

saafremt Sagen anlægges af en senere Erhverver af Gælds brevet, og selv hvor Sagen anlægges af den oprindelige Fordringshaver, formentlig er uden større Betydning i Praksis paa Grund af Rettens almindelige procesledende Beføjelser, jfr. særlig Retsplejelovens §§ 280, 286 og 295.

Retsplejelovens § 531 indeholder Bestemmelser om Foranstaltninger overfor senere godtroende Erhververe og Skyldneren ved Foretagelse af Udlæg i et Gælds brev eller i Fordringer af anden Beskaffenhed. Gældsbreve maa herefter forsynes med Paategning om Udlægget, medens der for andre Fordringers Vedkommende man gives Skyldneren Underretning om dette. Saadan Underretning maa derhos gives Skyldneren efter et Gælds brev, for at han ikke skal blive frigjort ved i god Tro at betale Renter til den, hos hvem Udlægget er sket. Tilsvarende Regler om Arrest findes i Retsplejelovens § 616, 2det Stykke.

De nævnte Bestemmelser bliver imidlertid ufyldtgørende, naar Udkastets Regler gennemfores, hvorfor man har foreslaaet dem ændret, saaledes at de stemmer bedre med disse.

Ved Retsplejelovens § 531, 1ste Stykke, i dets nye Affattelse har man fremhævet Vigtigheden af, at Dokumentet bringes ud af Skyldnerens Besiddelse, jfr. bl. a. Udkastets §§ 14 og 19. Da disse Bestemmelser

ogsaa omfatter Tilfælde, hvor et Omsætningsgælds brev, i hvilket der er gjort Udlæg, bliver overdraget eller betalt, er det ikke nødvendigt i Retsplejeloven at give Regler om de i § 531, 1ste Stykke, nu omhandlede Forhold.

Derimod omfatter Bestemmelserne i Udkastets §§ 20 og 29 ikke det Forhold, at der er gjort Udlæg i et Gælds brev. Ved den ændrede Affattelse af Retsplejelovens § 531, 2det Stykke, har man derfor givet Regler om Udlæg i Gældsbreve og andre Fordringer svarende til Bestemmelserne i de nævnte Paragraffer, jfr. Bemærkningerne til disse. Det er ikke Meningen, at Underretningen til Skyldneren skal gives ham af Fogden; det overlades til Udlægshaveren selv at drage Omsorg for, at Skyldneren faar Meddelelse om Udlægget. Den foreslaaede Bestemmelse nævner kun Betaling, men tilsvarende Regler maa gælde om Aftaler vedrørende Skyldforholdets Ændring eller Ophor. Ogsaa Bestemmelserne i Udkastets § 28 om Modregning i Tilfælde af Overdragelse maa formentlig finde tilsvarende Anvendelse, hvor der er gjort Udlæg i et simpelt Gælds brev.

Med Hensyn til Arrest bor der som hidtil gælde samme Regler som om Udlæg. Man har derfor stillet Forslag om at ændre § 616, 2det Stykke, 2det Punktum, i Overensstemmelse hermed.

PARALLELTEKSTER

Dansk Tekst.

Udkast til Lov om Gældsbreve.

KAPITEL 1.

Fælles Bestemmelser.

§ 1.

Den, der udsteder et Gældsbrief, mister ikke derved Indsigelser fra det Retsforhold, der gav Anledning til Gældsbriefets Udstedelse, medmindre andet er aftalt eller følger af særlige Omstændigheder.

§ 2.

Naar et Gældsbrief er udstedt af flere, er Udstederne forpligtet een for alle og alle for een, medmindre andet er aftalt.

Har en af dem betalt Gælden, kan han afkræve hver enkelt af Medskyldnerne hans Del. Hvis en af Medskyldnerne aabenbart ikke kan betale eller hans Opholdssted er ubekendt, maa de andre udrede hver sin Del af, hvad han ikke har betalt. Det samme gælder, hvis han ikke har betalt sin Del inden 14 Dage, efter at Krav herom er fremsat eller paa betryggende Maade afsendt til ham.

§ 3.

Er der ikke truffet Aftale om Betalingsstedet, skal Betaling erlægges paa Fordringshaverens Bopæl eller, hvis han driver Forretning, paa Forretningsstedet. Hvis Fordringshaveren flytter til et andet Land eller Fordringen erhverves af en Person i et andet Land, skal Betaling erlægges paa det tidligere Betalingssted.

Fordringshaveren kan dog fordre Betalingen erlagt paa et andet Sted i det Land, hvor Betaling skal ske, saafremt dette ikke medfører væsentlig Ulempe eller Udgift for Skyldneren.

Er Fordringshaveren flyttet eller Fordringen kommet paa andre Hænder, uden at Skyldneren har faaet at vide, hvor Be-

Finsk Tekst.

Förslag till Lag om skuldebrev.

1 KAP.

Allmänna bestämmelser.

1 §.

Utfärdar någon skuldebrev, svare han för sin förskrivning; dock äge han, där ej annat må anses avtalat, utan hinder av förskrivningen göra gällande invändningar beträffande rättsförhållande, som föranlett handlingens utfärdande.

2 §.

Är skuldebrev utfärdat av flere, utan att delning av ansvarigheten kan anses förbehållen, svare de en för alla och alla för en för vad förskrivet är.

Har någon av gäldenärerna betalt gälden, äge han av de övriga utkräva vad han över sin del erlagt.

3 §.

Är ej bestämt var betalningen skall erläggas, varde den fullgjord i borgenärens bostad eller, om han driver näring, i hans affärslokal. Flyttar borgenären från ett land till ett annat, eller övergår fordringen till borgenär i annat land, skall betalningen likväl erläggas å den ort, som förut var betalningsort.

Borgenären äge att inom det land, där betalning skall erläggas, anvisa annan betalningsort än nyss är sagd, där detta ej medför väsentlig olägenhet eller kostnad för gäldenären.

Har borgenären flyttat eller fordringen övergått till annan borgenär, och saknar gäldenären kännedom om var betalning i ty

Norsk Tekst.

Utkast til Lov om gjeldsbrev.

FÖRSTE KAPITEL.

Fellesregler.

§ 1.

Den som utsteder et gjeldsbrev mister ikke derved sine innsigelser fra det rettsforhold som ga anledning til at gjeldsbrevet kom til.

Noe annet kan dog være avtalt eller følge av forholdene.

§ 2.

Er et gjeldsbrev utstedt av flere, svarer de en for alle og alle for en, hvis ikke annet er avtalt.

Har en av dem betalt gjelden, kan han søke tilbake hos hver av de andre hvad der skulde falle på ham efter rettsforholdet innbyrdes.

Hvis en av medskyldnerne åpenbart ikke kan betale, eller er hans opholdssted ukjent, deles hans part mellom alle de andre. Det samme gjelder hvis han ikke har betalt 14 dager efterat han er blitt krevet, eller krav er sendt ham på forsvarlig måte.

§ 3.

Er det ikke truffet avtale om betalingsstedet, skal et gjeldsbrev betales der fordringshaveren bor, eller på forretningsstedet hvis han driver forretning. Flytter fordringshaveren ut av landet eller går fordringen over til en mann i et annet land, skal gjelden betales på det tidligere betalingssted.

Fordringshaveren kan dog fortre betaling på et annet sted i det land hvor betaling skal skje, såfremt dette ikke fører til vesentlig ulempe eller utgift for skyldneren.

Er fordringshaveren flyttet eller fordringen kommet på andre hender uten at skyldneren har fått vite hvor han skal betale, er han uten ansvar hvis betalingen kommer for sent av denne grunn. Utgifter og tap

Svensk Tekst.

Förslag till Lag om skuldebrev.

1 KAP.

Allmänna bestämmelser.

1 §.

Utfärdar någon skuldebrev, svara han för sin förskrivning; dock äge han, där ej annat må anses avtalat, utan hinder av förskrivningen göra gällande invändningar beträffande rättsförhållande som föranlett handlingens utfärdande.

2 §.

Är skuldebrev utfärdat av flere, utan att delning av ansvarigheten kan anses förbehållen, svara de en för alla och alla för en för vad förskrivet är.

Där någon av dem betalt gälden, äge han att av varje medgäldenär utkräva dennes andel. Har någon medgäldenär kommit på uppenbart obestånd eller, ändå att sa ej är fallet, underlåtit att, inom fjorton dagar efter det krav framställts eller meddelande om kravet på ändamålsenligt sätt avsänts, erlägga vad på honom belöper, eller är hans vistelseort okänd, gäld envar av de övriga så stor del av bristen som på honom belöper.

3 §.

Är ej bestämt var betalningen skall erläggas, varde den fullgjord i borgenärens bostad eller, om han driver näring, i hans affärslokal. Flyttar borgenären från ett land till ett annat, eller övergår fordringen till borgenär i annat land, skall betalningen likväl erläggas å den ort som förut var betalningsort.

Borgenären äge att, inom det land där betalning skall erläggas, anvisa annan betalningsort än nyss är sagd, där detta ej medför väsentlig olägenhet eller kostnad för gäldenären.

Har borgenären flyttat eller fordringen övergått till annan borgenär, och saknar gäldenären kännedom om var betalning i

taling skal ske, medfører en deraf følgende Forsinkelse med Betalingen intet Ansvar for Skyldneren. Fordringshaveren maa dække Udgifter og Tab, som Skyldneren har haft, fordi han ikke kendte Forandringen.

§ 4.

Ved Gældsbreve, der er udstedt til Ihænde-haveren, skal Betaling dog ske i Skyldnerens Forretningslokale, naar ikke andet er aftalt.

Samme Regel anvendes paa Gældsbreve, der fremtræder som Led i en sammenhørende Udgivelse af et større Antal Gældsbreve med fælles Tekst (Massegældsbreve), eller som i Anledning af Indlaan udstedes af Banker eller andre, hvis Virksomhed omfatter Modtagelse af Indlaan.

§ 5.

Er der ikke aftalt noget om Betalings-tiden, er Skyldneren forpligtet til at betale Gælden, saa snart Fordringshaveren for-langer det, og berettiget til at betale til enhver Tid.

Hvis et Gældsbrevs Forfaldsdag falder paa en Helligdag eller paa Grundlovsdagen den 5. Juni, udskydes Forfaldsdagen til den følgende Søndag. Dette gælder ogsaa, naar Gælds brevet lyder paa Betaling inden en vis Frist, som udløber paa en Helligdag eller Grundlovsdagen.

Lyder et Gælds brev paa Betaling i (11.) Juni eller (11.) December Termin, regnes den 11. som Forfaldsdag, men Betaling, der er-lægges senest den 18. i Maanedens, anses for rettidig. Ved andre Gældsbreve har Skyld-neren kun Løb dage, naar det er aftalt.

§ 6.

Har Fordringshaverens Forhold hindret Betaling, skal Skyldneren, saa længe Hin-dringen varer, ikke svare Renter, selv om Gælden forud skulde forrentes.

Hvis rimelig Hensyntagen til Fordrings-haveren efter Hindringens særlige Beskaffen-hed kræver, at Skyldneren indsætter Beløbet i Bank eller Sparekasse, maa han tilsvare

fall skall erläggas, äge borgenären ej tala å dröjsmål med betalningen, vilket därav föränledes; och svare han för kostnad och skada, som tillskyndats gäldenären därige-nom, att förändringen ej varit denne känd.

4 §.

Utgivas för särskilda delar av skuld-belopp obligationer eller andra skuldebrev, vilka uppenbarligen äro avsedda för den all-männa rörelsen, varde, där ej annat förbe-håll träffats, betalningen fullgjord i gälde-närens affärslokal.

Lag samma vare i fråga om insättnings-bevis, vilket utfärdats av bank och annan sådan penninginrättning, som äger bedriva inlåning från allmänheten.

5 §.

Är förfallotid ej avtalad, vare gäl-denären pliktig att infria skuldebrevet när helst borgenären det fordrar och äge rätt att betala så snart han själv vill.

Inträffar skuldebrevs förfallotid å helg-dag eller självständighetsdagen, den 6 de-cember, vare nästa söckendag ansedd såsom förfallodag. Lag samma vare, där skulde-brev lyder på betalning inom viss tid, vars sista dag är helgdag eller självständighets-dagen.

6 §.

Är i skuldebrev ränta utfäst, skall den, sedan gälden förfallit till betalning, utgå efter enahanda grund som därförinnan.

Är ränta ej utfäst, gälle i fråga om skyldighet att den giva vad i 9 kap. 10 § handelsbalken sägs.

Har borgenären av dröjsmål med betal-ningen haft särskild skada, vilken ej skall

Norsk Tekst.

som skyldneren har hatt fordi han ikke kjente til forandringen må fordringshaveren dekke.

§ 4.

Thendelhavergjeldsbrev skal dog betales i skyldnerens forretningslokale, når ikke annet er avtalt.

Det samme skal gjeldsbrev som gis ut i sammenheng, i større antall og med felles tekst (massegjeldsbrev), eller som utstedes av banker eller samvirkelag i anledning av innlån.

§ 5.

Er det ikke bestemt noe om betalings-tiden, må skyldneren betale gjelden når fordringshaveren krever det, men har rett til å betale så snart han selv vil.

Faller gjeldsbrevets forfallsdag på en søndag, helligdag eller 17 mai, skytes forfallsdagen ut til den følgende virkedag. Dette gjelder også når gjeldsbrevet lyder på betaling innen en viss frist som løper ut på en søndag, helligdag eller 17 mai.

Lopedager finner ikke sted.

§ 6.

Betaler ikke skyldneren i tide, skal han svare 5 pCt. årlig rente fra den dag gjelden skulde ha vært avgjort.

Kunde fordringshaveren kreve høiere rente på annet grunnlag, beholder han retten til denne. Han beholder også sin rett til erstatning, hvis han har lidt tap som renten ikke dekker.

Svensk Tekst.

ty fall skall erläggas, äge borgenären ej tala å dröjsmål med betalningen som därav föranledes; och svare han för kostnad och skada som tillskyndats gäldenären därigenom att förändringen ej varit denne kunnig.

4 §.

Utgivas i större antal obligationer eller andra skuldebrev som uppenbarligen äro avsedda för den allmänna rörelsen, varde, där ej annat förbehåll träffats, betalningen fullgjord i gäldenärens affärslokal.

Lag samma vare i fråga om insättningsbevis som utfärdats av bank. Med bank förstås i denna lag envar som äger driva bankrörelse.

5 §.

Är förfallotid ej avtalad, vare gäldenären pliktig att infria skuldebrevet när helst borgenären det fordrar och äge rätt att betala så snart han själv vill.

Inträffar skuldebrevs förfallotid å söndag eller annan allmän helgdag, vare nästa söckendag ansedd såsom förfallodag. Lag samma vare, där skuldebrev lyder på betalning inom viss tid, vars sista dag är allmän helgdag.

6 §.

Är i skuldebrev ränta utfäst, skall den, sedan gälden förfallit till betalning, utgå efter enahanda grund som därförinnan.

Är ränta ej utfäst, gälle i fråga om skyldighet att den giva vad i 9 kap. 10 § handelsbalken sägs.

Har borgenären av dröjsmål med betalningen haft särskild skada, vilken ej skall

Fordringshaveren, hvad der vilde være indvundet herved.

§ 7.

Lyder Gældsrevet paa Mont, der ikke er gangbar paa det Sted, hvor Betaling sker, kan Betalingen, medmindre andet er aftalt, ske enten i den Mont, hvorpaa Gældsrevet lyder, eller i Stedets Mont efter Værdien paa Betalingsdagen.

Betaler Skyldneren ikke i rette Tid et Gældsrev, hvis Mont ikke er gangbar paa det Sted, hvor Betaling skal ske, og er Gældsrevets Mont faldet i Kurs, har Fordringshaveren Krav paa Erstatning for det Tab, han derved maatte have lidt. Hvis Omstændighederne ikke giver Grundlag for at opgøre Tabet anderledes, kan han kræve Betaling i Mont, der er gangbar paa det Sted, hvor Betaling skulde ske, efter Kursen paa den Dag, da Gælden skulde være betalt.

Kurstabet skal dog ikke erstattes, hvis Forhalingen beror paa Fordringshaverens Forhold eller skyldes Lovgivningsforanstaltninger, Standsninger i den almindelige Samfærdsel, eller lignende uovervindelige Hindringer, som Skyldneren ikke burde have regnet med ved Gældsrevets Udstedelse.

§ 8.

En Bestemmelse i et Gældsrev kan tilsidesættes helt eller delvis, hvis det vilde være utilbørligt eller klart stride mod god Forretningsskik at anvende den.

§ 9.

Overdrages et Gældsrev til Eje eller Pant, indestaa Overdrageren for, at Fordringen bestaar. Dette gælder dog ikke ved Gaver og heller ikke, naar Erhververen vidste, at Fordringen ikke bestod eller havde Grund til Mistanke derom.

anses ersatt genom räntan, njute han därför ersättning såsom för annan skada.

7 §.

Är skuldebrev ställt att betalas i myntslag, som icke är gängbart å den ort, där betalningen sker, må, där ej annat förbehåll träffats, skulden gäldas i ortens mynt efter värdet å betalningsdagen.

Varder skuldebrev å myntslag, som ej är gängbart å den ort, där betalning skall ske, icke i rätt tid infriat, och har kursen å det utländska myntslaget där fallit, äge borgenären kräva betalning i ortens mynt efter kursen å den dag, då betalning hade bort erläggas. Föranleda omständigheterna annan beräkning av den skada borgenären må hava lidit genom kursfallet, varde betalningen därefter lämpad. Kan det antagas, att borgenären ej av kursfallet haft skada, gälla vad i första momentet är sagt. Beror dröjsmålet av borgenären eller av lagbud, avbrott i den allmänna samfärdseln eller liknande oöverstigitligt hinder, det där ej bort av gäldenären tagas i beräkning vid skuldebrevets utfärdande, äge första momentet ock tillämpning.

8 §.

Skulle tillämpning av villkor, som upptagits i skuldebrev, uppenbarligen vara stridande mot gott affärsskik eller eljest otillbörlig, må villkoret jämkas eller lämnas utan avseende.

9 §.

Varder skuldebrev annorledes än genom gåva överlätet å annan, svare överlåtaren för fordringens giltighet, utan så är att den, till vilken fordringen överläts, ägde kännedom om att den var ogiltig eller hade skäligen anledning till misstanke därom.

Norsk Tekst.

Berer det på fordringshaveren at gjelden ikke er blitt betalt, skal skyldneren ikke svare renter så lenge dette varer, sely om fordringen tidligere var rentebærende. Hvis det efter forholdene hadde vært rimelig å sette pengene i banken, skal han dog godtgjøre fordringshaveren, hvad han vilde ha tjent ved dette.

§ 7.

Lyder gjeldsbrevet på en mynt som ikke er gangbar der det blir betalt, kan betaling isteden skje i stedets mynt efter kursen på betalingsdagen, medmindre annet er avtalt.

Betaler ikke skyldneren i tide et gjeldsbrev hvis mynt ikke er gangbar der det skal betales, skal fordringshaveren ha erstattet det tap han måtte lide ved at kursen på gjeldsbrevets mynt er falt. Hvis omstendighetene ikke gir grunnlag for annen beregning av tapet, kan han kreve betaling i den mynt som er gangbar der betaling skulde skje efter kursen på forfallsdag.

Kurstapet skal dog ikke erstattes, hvis forsinkelsen beror på fordringshaveren selv, eller skyldes lovforanstaltninger, stans i samferdslen eller lignende uovervinnelige hindringer som skyldneren ikke burde ha regnet med da gjeldsbrevet kom til.

§ 8.

En bestemmelse i et gjeldsbrev kan settes helt eller delvis til side, hvis det vilde være utilbørlig eller åpenbart stride mot god forretningsskikk å anvende den.

§ 9.

Overdras et gjeldsbrev til eie eller pant, står overdrageren inne for at fordringen består. Dette gjelder dog ikke ved gaver, og heller ikke når erhververen visste at fordringen ikke bestod, eller burde ha mistanke om det.

Svensk Tekst.

anses ersatt genom räntan, njute han därför ersättning såsom för annan skada.

7 §.

Är skuldebrev ställt att betalas i myntslag, som icke är gängbart å den ort där betalningen sker, må, där ej annat förbehåll träffats, skulden gäldas i ortens mynt efter värdet å betalningsdagen.

Varder skuldebrev å myntslag, som ej är gängbart å den ort där betalning skall ske, icke i rätt tid infriat, och har kursen å det utländska myntslaget där fallit, äge borgenären kräva betalning i ortens mynt efter kursen å den dag då betalning hade bort erläggas. Föränleda omständigheterna annan beräkning av den skada borgenären må hava lidit genom kursfallet, varde betalningen därefter lämpad. Kan det antagas att borgenären ej av kursfallet haft skada, gälle vad i första stycket är sagt. Beror dröjsmålet av borgenären, eller av lagbud, avbrott i den allmänna samfärdseln eller liknande oöverstigitligt hinder, det där ej bort av gäldenären tagas i beräkning vid skuldebrevets utfärdande, äge första stycket ock tillämpning.

8 §.

Skulle tillämpning av villkor som upptagits i skuldebrev uppenbarligen vara stridande mot gott affärsskick eller eljest otillbörlig, må villkoret jämkas eller lämnas utan avseende.

9 §.

Varder skuldebrev annorledes än genom gäva överlätet å annan, svare överlåtaren för fordringens giltighet, utan så är att den till vilken fordringen överläts ägde kännedom om att den var ogiltig eller hade skälig anledning till misstanke därom.

Dansk Tekst.

§ 10.

Overdrageren af et Gældsbreve indestaar kun for Skyldnerens Vederhæftighed, naar han har paataget sig det.

KAPITEL 2.

Omsætningsgældsbreve.

§ 11.

Reglerne i dette Kapitel kommer til Anvendelse paa Omsætningsgældsbreve.

Omsætningsgældsbreve er:

1. Gældsbreve, der lyder paa Betaling til Ihændeleveren eller ikke angiver, hvem Gælden skal betales til (Ihændelevergældsbreve).
2. Gældsbreve, der lyder paa Betaling til bestemt Person eller Ordre (Ordregældsbreve).
3. Gældsbreve, der giver Pant i fast Ejendom eller registreret Skib, medmindre der i Gældsbrevet er indføjet Ordene „ikke til Ordre“ eller tilsvarende Forbehold.
4. Gældsbreve, der lyder paa Betaling til en bestemt Person (Navnegældsbreve), naar de utvetydig angiver, at de skal være Omsætningsgældsbreve.

§ 12.

Faar et Ihændelevergældsbreve Paategning om, at Fordringen tilkommer en bestemt Person, eller at det skal betales til en bestemt Person eller Ordre, vedbliver det at være undergivet denne Lovs Regler om Ihændelevergældsbreve, medmindre Paategningen er underskrevet af Skyldneren eller foretaget med Hjemmel i Gældsbrevet.

Massegældsbreve, der er udstedt til Ihændeleveren eller til bestemt Person eller Ordre, vedbliver at være Omsætningsgældsbreve, selv om de af Skyldneren forsynes med

Finsk Tekst.

För gäldenärens vederhäftighet vare överlåtarens ej utan särskilt åtagande ansvarig.

10 §.

Vad i denna lag sägs om överlåtelse av skuldebrev har avseende jämväl å pantsättning av dylik handling.

2 KAP.

Om löpande skuldebrev.

11 §.

Såsom löpande anses skuldebrev, som är ställt till innehavaren eller till viss man eller order.

Lika med skuldebrev, som är ställt till innehavaren, anses skuldebrev, varav ej framgår till vem betalning skall ske.

12 §.

Tecknas å skuldebrev, som är ställt till innehavaren, påskrift, enligt vilken det skall gälla såsom ställt till viss man eller till viss man eller order, vare utan hinder därav skuldebrevet gällande i innehavarens hand, där ej påskriften var gjord av gäldenären eller av skuldebrevet framgår, att den var tillkommen med hans samtycke.

§ 10.

Overdrageren står bare inne for skyldnerens vederheftighet, når han har påtatt sig det.

Overdras en vekselobligasjon ved endossement, anses dette for å være tilfellet.

ANNET KAPITEL

Omsetningsgjeldsbrev.

§ 11.

Reglene i dette kapitel gjelder bare omsetningsgjeldsbrev.

Omsetningsgjeldsbrev er de gjeldsbrev som

1. lyder på ihendehaveren eller ikke sier hvem gjelden skal betales til (ihendehavergjeldsbrev),
2. lyder på bestemt mann eller ordre (ordre-gjeldsbrev),
3. gir pant i fast eiendom eller registrert skib, medmindre det er foiet til »ikke til ordre» eller tilsvarende forbehold,
4. lyder på bestemt mann (navnegjeldsbrev) og utvetydig sier at de skal være omsetningsgjeldsbrev.

§ 12.

Får et ihendehavergjeldsbrev påtegning om at en bestemt mann er fordringshaver, betraktes det allikevel som et ihendehavergjeldsbrev, hvis ikke skyldneren har skrevet under påtegningen eller den har hjemmel i gjeldsbrevets tekst. Selv om dette er tilfellet, blir det ved å være et omsetningsgjeldsbrev.

För gäldenärens vederhäftighet vare överlåtaren ej utan särskilt åtagande ansvarig.

10 §.

Vad i denna lag sägs om överlåtelse av skuldebrev har avseende jämväl å pantsättning av dylik handling.

2 KAP.

Om löpande skuldebrev.

11 §.

Såsom löpande anses skuldebrev som är ställt till innehavaren eller till viss man eller order.

Lika med skuldebrev som är ställt till innehavaren anses skuldebrev varav ej fremgår till vem betalning skall ske.

Har den som utfärdat skuldebrev till viss man därå tecknat medgivande till in-teckning, gälla skuldebrevet såsom vore det ställt till vis man eller order, utan så är att, genom orden »icke till order» eller motsvarande uttryck, i skuldebrevet träffats förbehåll att det ej skall vara löpande.

12 §.

Tecknas å skuldebrev som är ställt till innehavaren påskrift, enligt vilken det skall gälla såsom ställt till viss man eller till viss man eller order, vare, utan hinder därav, skuldebrevet gällande i innehavarens hand, där ej påskriften var gjord av gäldenären, eller av skuldebrevet framgår att den var tillkommen med hans samtycke.

Paategning om, at de er noteret paa Navn. De undergives for en Del særlige Regler ved denne Lovs Kapitel 5.

§ 13.

Ved Ihændeavgældsbreve formodes den, der har Gældsrevet i Hænde, at have Retten til at gøre Fordringen gældende. Ved andre Omsætningsgældsbreve formodes Retten at tilkomme den, der har Gældsrevet i Hænde, naar det enten er stilet til ham eller er overdraget til ham eller til Ihændehaveren ved skriftlige Overdragelser, der fremtræder som en sammenhængende Række.

§ 14.

Naar et Ihændeavgældsbrev er overdraget til Eje eller Pant af den, der sad inde med det, og Erhververen har faaet Gældsrevet i Hænde, hindrer det ikke hans Ret, at Overdrageren var umyndig eller manglede Ret til at raade over Gældsrevet, medmindre Erhververen vidste dette eller ikke har udvist den Agtpaagivenhed, som Forholdene krævede.

Ved andre Omsætningsgældsbreve gælder det samme, dersom Overdragelsen er foretaget af den, som efter § 13 formodes at have Ret til at gøre Fordringen gældende, eller af nogen, som med Grund antoges at være identisk med ham eller at have Fuldmagt til at overdrage for ham. Støtter Overdrageren sin Ret paa tidligere Overdragelser, behøver Erhververen ikke at prøve deres Ægthed eller Gyldighed, medmindre Omstændighederne giver Grund dertil.

Forekommer der unoterede Paategninger om Rettigheder paa et Massegældsbrev, som er stilet til Ihændehaveren, og som ikke

13 §.

Är skuldebrev ställt till innehavaren, skall den, som har det i händer, förmodas äga rätt att göra fordringen gällande.

Är skuldebrev ställt till viss man eller order och innehaves det av annan än den, till vilken det är ställt, skall ock den, som har det i händer, förmodas äga rätt att göra fordringen gällande, där han till stöd för sin rätt förmår åberopa lydelsen av sammanhängande, till honom fortgående skriftliga överlåtelse, även om någon av dem är ställd till innehavaren eller tecknad in blanco.

14 §.

Har till innehavaren ställt skuldebrev blivit av någon, som hade det i händer, överlåtet och kommit i förvärvarens besittning, vare för hans rätt såsom borgenär det ej hinder, att överlåtarens var ommyndig eller eljest saknade rätt att förfoga över skuldebrevet, med mindre förvärvaren visste detta eller åsidosatt den aktsamhet, som efter omständigheterna skäligen bort iakttagas.

I fråga om skuldebrev till viss man eller order vare lag samma, där överlåtelserna var verkställd av den, som enligt 13 § skulle förmodas äga rätt att göra fordringen gällande, eller av någon, som skäligen kunde hållas för denne eller antagas vara berättigad att handla å hans vägnar. Huruvida tidigare överlåtelse är äkta och i öfrigt giltig, vare förvärvaren ej pliktig att pröva, med mindre särskild anledning därtill föreligger.

§ 13.

Ved ihendehavergjeldsbrev anses den som har brevet ihende for å ha rett til å gjøre fordringen gjeldende. Ved andre omsetningsgjeldsbrev gjeldor det samme, hvis de enten er stilet til ham eller er overdradd til ham eller til ihendehaveren ved skriftlige overdragelser som trer frem som en sammenhengende rekke.

§ 14.

Hvis et ihendehavergjeldsbrev er overdradd til eie eller pant av den som satt inne med det, og erhververen har fått gjeldsbrevet i hende, hindrer det ikke hans rett at overdrageren var umyndig eller manglet rett til å rå over brevet, medmindre erhververen visste dette eller har satt tilside den aktsomhet som forholdene tilsa.

Ved andre omsetningsgjeldsbrev gjelder det samme, hvis de er overdradd av den som efter § 13 måtte anses for å ha rett til å gjøre fordringen gjeldende, eller av en mann som med grunn kunde holdes for ham eller for å ha makt til å handle på hans vegne.

Hvis ikke forholdene gir grunn til det, behøver ikke erhververen prøve om de overdragelser hjemmelsmannen støtter sin rett på er ekte og gyldige ellers.

13 §.

Är skuldebrev ställt till innehavaren, skall den som har det i händer förmodas äga rätt att göra fordringen gällande.

Är skuldebrev ställt till viss man eller order, och innehaves det av annan än den til vilken det är ställt, skall ock den som har det i händer förmodas äga rätt att göra fordringen gällande, där han till stöd för sin rätt förmår åberopa lydelsen av sammanhängande, till honom fortgående skriftliga överlätelser, även om någon av dem är ställd till innehavaren eller tecknad in blanco. Är skuldebrevet intecknat, och innehaves det av den intecknade egendomens ägare, skall denne förmodas äga rätt att förfoga över skuldebrevet, ända att han ej förmår åberopa skriftlig överlåtelse från sin fångsman.

14 §.

Har skuldebrev som är ställt till innehavaren blivit av någon som hade det i händer överlätet och kommit i förvärvarens besittning; finnes sedan att överlåtaren ej var rätt borgenären eller behörig att å dennes vägnar förfoga över skuldebrevet, vare nye innehavaren ändock ansedd för rätt borgenär, utan så är att han visste, att överlåtaren ej ägde förfoga över skuldebrevet, eller åsidosatt den aktsamhet som, efter omständigheterna, skäligen bort iakttagas.

I fråga om skuldebrev till viss man eller order vare lag samma, där överlåtelsen var verkställd av den som enligt 13 § skulle förmodas äga rätt att göra fordringen gällande, eller av någon som skäligen kunde hållas för denne eller antagas vara berättigad att handla å hans vägnar. Huruvida tidigare överlåtelse är äkta och i övrigt giltig, vare förvärvaren ej pliktig att pröva, med mindre särskild anledning därtill föreligger.

kan faas noteret paa Navn, behøver Erhververen ikke at tage Hensyn til dem.

§ 15.

Overfor den, der ved Overdragelse har erhvervet Ret over et Omsætningsgælds-brev og faaet det i Hænde, kan Udstederen ikke gøre gældende,

at Gælds-brevet var ugyldigt efter Reglerne i Lov om Aftaler §§ 29—33, eller at det efter at være underskrevet af ham er udgivet uden hans Vilje,

at han ikke har modtaget det aftalte Vederlag eller har andre Indsigelser fra det Retsforhold, som gav Anledning til Gælds-brevets Udstedelse,

at Betaling var sket for Overdragelsen, eller at Skyldforholdet iøvrigt var ophørt eller ændret ved Aftale, Modregningserklæring, Opsigelse eller Dom.

En Indsigelse gaar dog ikke tabt, naar Erhververen vidste, at der forelaa Omstændigheder, hvorpaa Indsigelsen kunde støttes, eller havde Grund til Mistanke derom.

Har Gælds-brevet faaet en Pantegning, der ikke let kan fjernes, om Betaling eller andet Forhold, hvorpaa der kan støttes en Indsigelse, bevares Indsigelsen, selv om Pantegningen var fjernet inden Overdragelsen.

§ 16.

Havde Skyldneren betalt Renter, der forfaldt før Overdragelsen, kan han gøre dette gældende ogsaa overfor en Erhverver i god Tro. Han beholder ogsaa alle andre Indsigelser mod Krav paa Renter, der efter Gælds-brevet skulde være betalt før Overdragelsen.

15 §.

Har någon efter överlåtelse i god tro kommit i besittning av löpande skuldebrev, må ej mot nye borgenären göras gällande:

att skuldebrevet är ogiltigt på grund av tvång, som avses i 29 § lagen om rätts-handlingar på förmögenhetsrättens område av den 13 juni 1929, eller på grund av svek eller annat förhållande, som avses i 30—33 §§ sagda lag;

att betingat vederlag ej tillgodokommit gäldenären eller att i övrigt det rättsförhållande, som föranlett skuldebrevets utfärdande, medför rätt til jäv; ej heller

att, innan överlåtelsen skett, skuldförhållandet upphört eller förändrats genom betalning, avtal, kvittning, uppsägning eller dom.

Ej må nye borgenären anses hava varit i god tro, där han kände omständighet, varå invändningen grundas, eller hade skäligen anledning til misstanke därom.

Har angående betalning, uppsägning eller annan omständighet, som här förut är nämnd, å skuldebrevet tecknats påskrift, som ej lätteligen kunnat avlägsnas, men har detta likväl skett, må, ändå att nye borgenären var i god tro, den omständighet, varom fråga är, göras gällande.

I fråga om invändning, att löpande skuldebrev tillkommit för skens skull eller att det utan under-tecknarens vilja kommit ur dennes besittning, är stadgat i förenämnda lag om rättshandlingar på förmögenhetsrättens område.

1.

1

16 §.

Har gäldenären guldit ränta eller sådan avbetalning, som enligt skuldebrevet skall erläggas å däri angiven tid, eller har i fråga om dylikt belopp betalningsskyldigheten eljest upphört eller förändrats, må det, utan hinder av vad i 15 § är stadgat, åberopas jämväl mot ny borgenär, som i god tro fått

§ 15.

Over for den som har fått overdradd rett over et omsetningsskjuldebrev og fått det i hende kan utstederen ikke gjøre gjeldende

at skjuldebrevet er ugyldig efter reglene i avtalelovens §§ 29—33 eller i trustloven eller at det er gitt ut uten hans vilje efterat han har skrevet under det,

at han ikke har fått det vederlag som var avtalt eller har andre innsigelser fra det rettsforhold som gav anledning til skjuldebrevet,

at fordringen er betalt for overdragelsen, eller ophørt eller endret ved avtale, motregningserklæring, opsigelse eller dom.

En innsigelse går dog ikke tap, hvis erhververen kjente den omstendighet som innsigelsen støttes på, eller burde ha mistanke om den. Heller ikke hvis skjuldebrevet har fått påtegning om den som ikke lett kunde fjernes, selv om dette senere er skjedd.

§ 16.

Har skyldneren betalt renter som forfalt for overdragelsen, kan han gjøre dette gjeldende også overfor en erhverver i god tro. Han beholder også alle andre innsigelser mot krav på renter som efter skjuldebrevet skulde være betalt for overdragelsen.

Samme regel gjelder faste periodiske

15 §.

Har någon, efter överlåtelse, i god tro kommit i besittning av löpande skuldebrev, må ej mot nye borgenären göras gällande:

att skuldebrevet är ogiltigt på grund av tvång som avses i 29 § lagen om avtal eller på grund av svek eller annat förhållande som avses i 30—33 §§ sagda lag;

att betingat vederlag ej tillgodokommit gäldenären, eller att i övrigt det rättsförhållande som föranlett skuldebrevets utfärdande medför rätt til jäv; ej heller

att, innan överlåtelsen skett, skuldförhållandet upphört eller förändrats genom betalning, avtal, kvittning, uppsägning eller dom.

Ej må nye borgenären anses hava varit i god tro, där han kände omständighet varå invändningen grundas, eller hade skälig anledning till misstanke därom.

Har, angående betalning, uppsägning eller annan omständighet som här förut är nämnd, å skuldebrevet tecknats påskrift som ej lätteligen kunnat avlägsnas, men har detta likväl skett, må, äudå att nye borgenären var i god tro, den omständighet varom fråga är göras gällande.

I fråga om invändning att löpande skuldebrev tillkommit för skens skull, eller att det utan undertecknarens vilja kommit ur dennes besittning, är stadgat i lagen om avtal.

16 §.

Har gäldenären gulditt ränta eller sådan avbetalning som enligt skuldebrevet skall erläggas å däri angiven tid, eller har i fråga om dylikt belopp betalningsskyldigheten eljest upphört eller förändrats, må det, utan hinder av vad i 15 § är stadgat, åberopas jämväl mot ny borgenär som i god tro fått

Dansk Tekst.

Det samme gælder om Afdrag, som efter Gælds brevet skal erlægges til bestemt angivne Tidspunkter.

§ 17.

Udstederen kan selv overfor en Erhverver i god Tro paaberaabe sig,

at Gælds brevet var falsk eller forfalsket, underskrevet paa hans Vegne uden Fuldmagt dertil eller ugyldigt paa Grund af voldelig Tvang (Lov om Aftaler § 28), Mindreaarighed, tinglyst Umyndiggørelse og Lavværgemaal eller manglende Fornuft (Lov om Umyndighed og Værgemaal § 65),

at Gælds brevet var erklæret dødt og magtesløst, eller at Fordringen var ophørt eller forandret efter Lovgivningens Regler om Deponering, Forældelse, Prækclusion eller Tvangsakkord.

§ 18.

Overfør den, som har faaet et Omsætningsgælds brev i Hænde ved Overdragelse til Eje eller Pant, kan Skyldneren kun kræve Modregning med Fordringer paa Overdrageren, hvis Erhververen vidste, at Skyldneren havde en Fordring, der kunde benyttes til Modregning, og at han vilde lide Tab ved Overdragelsen, dersom den afskar Modregning.

Adgangen til at modregne Fordringer, der udspringer af samme Retsforhold som Gælds brevsfordringen, bevares dog trods Overdragelsen, medmindre andet følger af Reglerne om Indsigelser fra dette Forhold.

§ 19.

Betaler Skyldneren et Indehavergælds brev til den, der sidder inde med det, frigøres han, selv om Modtageren var umyndig eller manglede Ret til at modtage Betalingen, medmindre han vidste dette eller ikke har udvist den Agtpaagivenhed, som Forholdene krævede, for at undgaa, at Beløbet kom i urette Hænder.

Ved andre Omsætningsgælds breve gæl-

Finsk Tekst.

handlingen på sig överläten sedan beloppet förfallit till betalning.

17 §.

Änå att ny borgenär är i god tro, må gäldenären mot honom göra gällande:

att skuldebrevet är förfalskat eller ä gäldenärens vägnar utfärdadt av någon, som därtill saknade behörighet, eller ogiltigt såsom tillkommet under tvång, varom sägs i 28 § lagen om rättshandlingar på för-mögenhetsrättens område, eller såsom utfärdadt av någon, som var omyndig eller handlade under inflytande av rubbad själsverksamhet; eller

att skuldebrevet dödats eller betalningen fullgjorts genom fordringsbeloppets ned-sättande i allmänt förvar, eller att borgenären i följd av preskription eller årsstämmning förlorat sin talan, eller att skuldförhållandet ändrats genom tvångsakkord.

18 §.

Har skuldebrevet genom överlåtelse kommit i ny borgenärs hand, och äger gäldenären hos tidigare borgenär genfordran, må den ej göras kvittningsvis gällande, med mindre dess indrivande skulle äventyras genom kvittningsrättens upphörande, och nye borgenären uppenbarligen insåg detta, då skuldebrevet kom i hans hand.

Grundar sig genfordringen på det rättsförhållande, som föranlett skuldebrevets utfärdande, gälle vad i 15 § är stadgat om jäv på grund av sådant förhållande.

19 §.

Har till innehavaren ställt skuldebrev intriats hos den, som hade det i besittning, och visar sig sedan, att han var omyndig eller eljest icke berättigad att uppbära beloppet, vare betalningen ändock giltig, utan så är att gäldenären visste, att beloppet kom i orätta händer eller åsidosatt den akt-samhet som efter omständigheterna skäli-gen bort inkttagas.

beløp som betales i henhold til gjeldsbrevet og som omfatter både renter og avdrag.

§ 17.

Selv om erhververen er i god tro kan utstederen gjøre gjeldende

at gjeldsbrevet er falsk eller forfalsket, underskrevet på hans vegne uten fullmakt eller ugyldig på grunn av grov tvang (avtale. § 28), umyndighet eller sinnssykdom,

at gjeldsbrevet er erklært dødt og maktesløst, eller at fordringen er ophørt eller endret etter reglene om deponering, foreldelse, prækusjon eller tvangsakkord.

§ 18.

Overfor den som har fått et omsetningsgjeldsbrev i hende ved overdragelse til eie eller pant, kan skyldneren bare kreve motregning med fordring på overdrageren, hvis erhververen visste at skyldneren hadde en fordring som kunde bli brukt til motregning, og måtte forstå at han vilde lide tap om overdragelsen skulde avskjære dette.

Motkrav som skriver sig fra samme rettsforhold som gjeldsbrevsfordringen følger dog de regler som gjelder om innsigelser fra dette forhold.

§ 19.

Hvis skyldneren betaler et ihendehavergjeldsbrev til den som sitter inne med det blir han fri, selv om mottageren var umyndig eller manglet rett til å ta imot betalingen, medmindre han visste dette, eller har satt tilside den aktsomhet som forholdene tilsa, for å undgå at pengene kom i urette hender.

Ved andre omsetningsgjeldsbrev gjelder det samme, hvis de er betalt til den som

handlingen på sig överlåten sedan beloppet förfallit till betalning.

17 §.

Ändå att ny borgenär är i god tro, må gäldenären mot honom göra gällande:

att skuldebrevet är förfalskat, eller å gäldenärens vägnar utfärdat av någon som därtill saknade behörighet, eller ogiltigt såsom tillkommet under tvång varom sägs i 28 § lagen om avtal eller såsom utfärdat av någon som var omyndig eller handlade under inflytande av rubbad själsverksamhet; eller

att skuldebrevet dödats eller betalning fullgjorts genom fordringsbeloppets nedsättande i allmänt förvar, eller att borgenären i följd av preskription eller proklama förlorat sin talan, eller att skuldförhållandet ändrats genom tvångsakkord.

18 §.

Har skuldebrevet genom överlåtelse kommit i ny borgenärs hand, och äger gäldenären hos tidigare borgenär genfordran, må den ej göras kvittningsvis gällande, med mindre dess indrivande skulle äventyras genom kvittningsrättens upphörande och nye borgenären uppenbarligen insåg detta då skuldebrevet kom i hans hand.

Grundar sig genfordringen på det rättsförhållande som föranlett skuldebrevets utfärdande, gälla vad i 15 § är stadgat om jäv på grund av sådant förhållande.

19 §.

Har skuldebrev som är ställt till innehavaren infriats hos den som hade det i besittning, och visar sig sedan att han icke var rätte borgenären eller behörig att å dennes vägnar uppbära beloppet, vare betalningen ändock gill, utan så att gäldenären visste att beloppet kom i orätta händer eller åsidosatt den aktsamhet som, efter omständigheterna, skuligen bort iakttagas.

Dansk Tekst.

der det samme, hvis Betaling er sket til den, som efter § 13 formodes at have Ret til at gøre Fordringen gældende, eller til nogen, som med Grund antoges at være identisk med ham eller at have Fuldmagt fra ham til at modtage Betaling. Støtter Modtageren sin Ret paa tidligere Overdragelser, behøver Skyldneren ikke at prøve deres Ægthed eller Gyldighed, medmindre Omstændighederne giver Grund dertil.

§ 20.

Naar et Omsætningsgælds-brev er overdraget til Eje eller Pant, kan Skyldneren med frigørende Virkning betale forfaldne Renter til Overdrageren, medmindre han vidste, at denne ikke længere havde Ret til at modtage Betalingen, eller havde Grund til Mistanke derom. Det samme gælder om Afdrag, som efter Gælds-brevet skal erlægges til bestemt angivne Tidspunkter.

Betaling til Overdrageren fra en Kautionist eller iøvrigt fra andre end Gælds-brevs-skyldneren virker ikke frigørende, medmindre saavel den betalende som Skyldneren var i god Tro.

Hvis Gælds-brevsforpligtelsen uden For-dringshaverens Medvirkning er gaaet over paa en ny Skyldner, frigøres denne ikke ved Betaling til Overdrageren, medmindre ogsaa den tidligere Skyldner var i god Tro eller den, til hvem Gælds-brevet er overdraget, ved Overdragelsen vidste, at Forpligtelsen var gaaet over paa den nye Skyldner.

§ 21.

Skyldneren er kun forpligtet til at betale Gælden mod Udlevering af Gælds-brevet. Drejer det sig ikke om et Ihændehavergælds-brev, kan Skyldneren desuden kræve Kvittering paa Gælds-brevet.

Betaler han efter Forfaldstid Afdrag, der efter Gælds-brevet skal erlægges til bestemt angivne Tidspunkter, kan han kun forlange særskilt Kvittering. Andre Afdrag kan han tillige kræve afkrævet paa Gælds-brevet.

Naar Skyldneren har Interesse deri, kan

Finsk Tekst.

I fråga om skuldebrev till viss man eller order vare lag samma, där betalningen upp-bars av den, som enligt 13 § skulle förmodas äga rätt att göra fordringen gällande, eller av någon, som skäligen kunde hållas för denne eller antagas vara berättigad att hand-la å hans vägnar. Huruvida överlåtelse, som åberopas av innehavaren, är äkta och i övrig giltig, vare gäldenären ej pliktig att pröva, med mindre särskild anledning där-till föreligger.

20 §.

Har löpande skuldebrev efter över-låtelse kommit i ny innehavares hand, vare ändock räntebetalning, som, då förfallotid är inne, erlägges till överlåtaren, giltig, utan så är att gäldenären visste, att denne ej längre ägde uppbära betalning, eller hade skäligen anledning att det misstänka. Vad sålunda stadgats om ränta, gälle ock i fråga om avbetalning, som enligt skuldebrev-et skall erläggas å däri angiven tid.

Erlades betalningen av löftesman eller av någon, som icke, eller allenast med in-tecknad egendom eller annan pant, sva-rade för förbindelsen, vare betalningen ej giltig, med mindre såväl denne som gäldenä-ren var i god tro på sätt i första momentet sägs.

21 §.

Ej vare gäldenären pliktig att infria löpande skuldebrev, utan att det till honom återställles; och give borgenären honom sär-skilt kvitto, där sådant påfordras.

I fråga om betalning av ränta eller av-betalning å huvudstolen äge gäldenären kräva, att särskilt kvitto lämnas och anteck-ning göres å skuldebrevet; dock må anteck-ning om räntebetalning eller om sådan avbetalning, som enligt skuldebrevet skall ske å däri angiven tid, ej krävas, där betal-

Norsk Tekst.

efter § 13 måtte anses for å ha rett til å gjøre fordringen gjeldende, eller til en mann som med grunn kunde holdes for ham eller for å ha makt til å handle på hans vegne. Hvis ikke forholdene gir grunn til det, behøver ikke skyldneren prøve om de overdragelser som ihendehaveren støtter sin rett på er ekte og gyldige ellers.

§ 20.

Når et omsetningsgjeldsbrev er overdradd til eie eller pant, kan skyldneren allikevel betale forfalne renter til overdrageren, medmindre han visste at denne ikke lenger hadde rett til å ta imot betalingen eller burde ha mistanke om det. Samme regel gjelder faste periodiske beløp som betales i Henhold til gjeldsbrevet, og som omfatter både renter og avdrag.

Skriver betalingen sig fra andre enn gjeldsbrevets skyldner må også betaleren selv være i god tro.

§ 21.

Skyldneren er bare forpliktet til å innfri et omsetningsgjeldsbrev hvis det leveres tilbake til ham. Er det ikke et ihendehavergjeldsbrev kan han også kreve kvittering på gjeldsbrevet.

Betaler han avdrag, kan han forlange dem skrevet av på brevet, og dessuten løs kvittering. Hvis det efter gjeldsbrevet skal betales faste periodiske beløp som omfatter både avdrag og renter, kan avdrag som går ind i disse dog ikke kreves avskrevet.

Svensk Tekst.

I fråga om skuldebrev till viss man eller order vare lag samma, där betalningen uppbars av den som enligt 13 § skulle förmodas äga rätt att göra fordringen gällande, eller av någon som skäligen kunde hållas för denne eller antagas vara berättigad att handla å hans vägnar. Huruvida överlåtelse som åberopas av innehavaren är äkta och i övrigt giltig, vare gäldenären ej pliktig att pröva, med mindre särskild anledning därtill föreligger.

20 §.

Har löpande skuldebrev efter överlåtelse kommit i ny innehavares hand, vare ändock räntebetalning som, då förfallotid är inne, erlägges till överlåtaren gill, utan så är att gäldenären visste, att denne ej längre ägde uppbära betalning, eller hade skäligen anledning att det misstänka. Vad sålunda stadgats om ränta gälle ock i fråga om avbetalning som enligt skuldebrevet skall erläggas å däri angiven tid.

Erlades betalningen av löftesman eller av någon som icke, eller allenast med intecknad egendom eller annan pant, svarade för förbindelsen, vare betalningen ej gill, med mindre såväl denne som gäldenären var i god tro på sätt i första stycket sägs.

21 §.

Ej vare gäldenären pliktig att infria löpande skuldebrev utan att det till honom återställes; och give borgenären honom särskilt kvitto, där sådant påfordras.

I fråga om betalning av ränta eller avbetalning å huvudstolen äge gäldenären kräva att särskilt kvitto lämnas och anteckning göres å skuldebrevet; dock må anteckning om räntebetalning eller om sådan avbetalning som enligt skuldebrevet skall ske å däri angiven tid ej krävas, där betalningen

Dansk Tekst.

han kræve, at Fordringshaveren paategner Gældsrevet Kvittring om Afdrag, som er betalt.

Opsiges Gældsrevet, kan Skyldneren forlange, at det faar Paategning herom.

§ 22.

Pantsætning af et Omsætningsgældsrev og anden Overdragelse til Sikkerhed har ikke Gyldighed mod Overdragerens Kreditorer, medmindre Erhververen har faaet Gældsrevet i Hænde.

§ 23.

Rentekuponer til Massegældsbreve følger Lovens Regler om Ihændeavgældsbreve.

Bestemmelser i Gældsbrevenes fælles Tekst er bindende for den, der erhverver en Kupon. Han maa ogsaa finde sig i den Indsigelse, at det Gældsrev, Kuponen hørte til, er ugyldigt, fordi det ikke er udgivet af Udstederen.

Naar Gældsrevet med Hjemmel i den fælles Tekst er udtrykket eller paa anden Maade forfaldet til Indfrielse, giver senere forfaldende Kuponer ikke Krav paa Betaling.

Skyldneren kan ikke paaberaabe sig § 19, hvis han særskilt indfrier en Kupon mere end en Maaned før Forfaldsdag. Overdrages en Kupon særskilt inden samme Tid, anvendes §§ 14 og 15 ikke.

Overdrages Kuponer sammen med Gældsrevet, faar Erhververen ikke bedre Ret med Hensyn til Kuponerne end med Hensyn til Gældsrevet.

Finsk Tekst.

ningen erlægges till någon, som, enligt vad skuldebrevet visar, innehaft detta.

Uppsägning av skuldebrevet varde på gäldenärens begäran tecknad å handlingen.

22 §.

Överlåtelse av löpande skuldebrev vare ej gällande mot överlåtarens borgenärer, med mindre den, till vilken överlåtelsen skett, fått handlingen i besittning.

Säljer bank eller annan penninginrättning löpande skuldebrev, vare försäljningen gällande mot penninginrättningens borgenärer, ändå att skuldebrevet för förvaring kvarlämnats hos penninginrättningen.

23 §.

Där till obligationer eller andra skuldebrev, om vilka förmäles i 4 § 1 momentet, utfärdats räntekuponger, tilkomme innehavare av sådan kupong, ändå att han icke innehar huvudförbindelsen, att, mot kupongens överlämnande, uppbära räntan. Jämväl i övrigt skall, under förutsättning att huvudförbindelsen lagligen medfört betalningsskyldighet, å kupongen tillämpas vad om skuldebrev till innehavaren är stadgat; dock att kupong, som finnes vara förvärvat i samband med huvudförbindelsen, skall anses allenast såsom tillbehör till denna. Bestämmelser, som innefattas i huvudförbindelsernas gemensamma text, vare mot kuponghavaren gällande.

Ej må betalning krävas för räntekupong, som skulle förfallit efter det, enligt bestämmelse i huvudförbindelsen, denna i följd av utlottning eller eljest är förfallen till betalning.

Finnes kupong hava tidigare än en månad före förfallodagen, utan samband med huvudförbindelsen, överlåtits till kuponghavaren, äge 14 och 15 §§ ej tillämpning; ej heller skall 19 § vinna tillämpning, där, tidigare än nu är sagt, betalning för kupong erlægges till annan än den, som visar sig innehava huvudförbindelsen.

Norsk Tekst.

Blir gjeldsbrevet sagt op, kan skyldneren forlange at det får påtegning om dette.

§ 22.

Blir et omsetningsgjeldsbrev pantsatt eller overdradd til sikkerhet på annen måte, gjelder dette bare overfor overdragerens kreditorer, hvis erhververen har fått gjeldsbrevet i hende.

§ 23.

Rentekuponger til massegjeldsbrev følger reglene om ihendehavergjeldsbrev, såsnart de er begynt å løpe.

Den som erhverver en kupong er bundet av bestemmelsene i gjeldsbrevenes felles tekst. Han må også finne sig i den innsigelse, at det gjeldsbrev kupongen hørte til er ugyldig, fordi utstederen ikke har gitt det ut.

Når gjeldsbrevet er trukket ut eller på annen måte bragt til forfall med hjemmel i den felles tekst, gir kuponger som forfaller senere ingen rett.

Overdras kuponger sammen med sitt gjeldsbrev, får erhververen ikke bedre rett etter kupongene enn etter gjeldsbrevet selv.

Svensk Tekst.

erlægges till någon som, enligt vad skuldebrevet visar, innehaft detta.

Uppsägning av skuldebrevet varde på gäldenärens begäran tecknad å handlingen.

22 §.

Överlåtelse av löpande skuldebrev vare ej gällande mot överlåtarens borgenärer, med mindre den till vilken överlåtelsen skett fått handlingen i besittning.

Säljer bank löpande skuldebrev, vare försäljningen gällande mot bankens borgenärer, ändå att skuldebrevet för förvaring kvarlämnats hos banken.

23 §.

Där till obligationer eller andra skuldebrev, varom förmåles i 4 § första stycket, utfärdats rentekupongar, tillkomme innehavare av sådan kupong, ändå att han icke innehar huvudförbindelsen, att, mot kupongens överlämnande, uppbära räntan. Jämväl i övrigt skall, under förutsättning att huvudförbindelsen lagligen medfört betalningsskyldighet, å kupongen tillämpas vad om skuldebrev till innehavaren är stadgat; dock att kupong som finnes vara förvärvad i samband med huvudförbindelsen skall anses allenast såsom tillbehör till denna. Bestämmelser som innefattas i huvudförbindelsernas gemensamma text vare mot kuponghavaren gällande.

Ej må betalning krävas för räntekupong som skulle förfallit efter det, enligt bestämmelse i huvudförbindelsen, denna är, i följd av utlottning eller eljest, förfallen till betalning.

Finnes kupong hava tidigare än en månad före förfalldagen, utan samband med huvudförbindelsen, överlåtits till kuponghavaren, äge 14 och 15 §§ ej tillämpning; ej heller skall 19 § vinna tillämpning där, tidigare än nu är sagt, betalning för kupong erlägges till annan än den som visar sig innehava huvudförbindelsen.

Dansk Tekst.

§ 24.

Udbyttekuponer, der horer til et Aktiebrev eller andet Bevis for Andelsret i et Selskab, følger ligeledes Reglerne om Ihændehavergældsbreve.

Selskabets Vedtægter er bindende for den, der erhverver en Kupon. Han maa ogsaa finde sig i den Indsigelse, at Aktiebrevet eller Andelsbeviset ikke gav Andelsret i Selskabet, dengang Kuponen forfaldt.

Overdrages en Kuponsærskilt, inden Udbyttet er fastsat, anvendes §§ 14 og 15 ikke.

Overdrages Kuponer sammen med Aktiebrevet eller Andelsbeviset, faar Erhververen ikke bedre Ret med Hensyn til Kuponerne end med Hensyn til Aktiebrevet eller Andelsbeviset.

Paa Kuponer, hvorefter et bestemt Beløb udbetales paa et i Kuponen angivet Tidspunkt, finder Bestemmelsen i § 23, 4. Stk., tilsvarende Anvendelse.

§ 25.

En Rente- eller Udbyttekupon taber sin Gyldighed, hvis den ikke er forevist til Betaling inden 3 Aar fra Forfaldsdagen eller inden Udlobet af den længere Frist, der maatte være tilsikret Kuponejerne. 3 Aars Fristen kan ikke forkortes.

Den, der inden Fristens Udløb har anmeldt for Skyldneren, at hans Kupon er bortkommet, og som antageliggor sin Ejendomsret, kan efter Fristens Udløb fordre Kuponens Beløb betalt. Kravet forældes efter Reglerne i Lov Nr. 274 af 22. December 1908.

Den nævnte Lovs Regler finder iøvrigt ikke Anvendelse paa Krav efter de heromhandlede Kuponer.

KAPITEL 3.

Simple Gældsbreve.

§ 26.

Reglerne i dette Kapitel finder kun Anvendelse paa simple Gældsbreve, hvorved forstaas Navnegældsbreve, der ikke falder ind under § 11, Nr. 3 eller 4.

Finsk Tekst.

24 §.

Äro utdelningskuponger utfärdade till aktiebrev, tillkomme kuponghavare att mot kupongens överlämnande uppbära utdelningen, ändå att han ej är aktieägare. Så snart beslut om utdelning fattats, skall jämväl i övrigt, under förutsättning av aktierättens giltighet, å kupongen tillämpas, vad om skuldebrev till innehavaren är stadgat; dock att kupong, som finnes hava förvärvats i samband med aktiebrevet, skall anses allenast såsom tillbehör till detta. Vad i bolagsordningen må vara stadgat angående kuponger, lände kuponghavaren till efterrättelse.

Finnes kupong hava, utan samband med aktiebrevet, överlåtits till kuponghavaren innan utdelningen beslutits, gälle ej vad i 14 och 15 §§ är stadgat.

25 §.

Har från den dag, då ränte- eller utdelningskupong förföll till betalning, fem år eller annan för inlösen av kupong stadgad eller särskilt avtalad längre tid tillämlupit, utan att någon hos gäldenären företett kupongen till inlösen, vare den ej vidare gällande.

Om rätt att efter därom hos gäldenären gjord anmälan uppbära innehållet av förkommen eller förstörd kupong så ock om dödande av kupong i vissa fall gälle vad särskilt är stadgat.

3 KAP.

Om enkla skuldebrev.

26 §.

Enkelt skuldebrev är det, som ställes till viss man.

Norsk Tekst.

§ 24.

Uthytttekuponger til aksjebrev eller annet bevis for andelsrett i et selskap følger også reglene om ihendehavergjeldsbrev.

Den som erhverver en kupong er bundet av bestemmelsene i selskapets vedtekter. Han må også finne sig i den innsigelse at aksjebrevet eller andelsbeviset ikke gav andelsrett i selskapet da kupongen forfalt.

Hvis en kupong blir overdradd særskilt for utbyttet er bestemt, anvendes §§ 14 og 15 ikke.

Overdras kuponger sammen med aksjebrevet eller andelsbeviset, får ikke erhververen bedre rett efter kupongene enn efter aksjebrevet eller andelsbeviset selv.

§ 25.

Fordring efter rente- og udbyttekuponger foreldes i 3 år efter kupongens forfallsdag. Å forkorte fristen er det ikke adgang til.

Den som innen foreldelsesfristens utløp har meldt skyldneren at hans kupong er kommet bort og gjør sin eiendomsrett antagelig, kan kræve den betalt når fristen er slutt.

TREDJE KAPITEL.

Enkle gjeldsbrev.

§ 26.

Reglene i dette kapitel gjelder bare enkle gjeldsbrev. Hermed forstår loven navnegjeldsbrev som ikke går inn under § 11 nr. 3 eller 4.

Svensk Tekst.

24 §.

Äro utdelningskuponger utfärdade till aktiebrev, tillkomme kuponghavare att, mot kupongens överlämnande, uppbära utdelningen, ändå att han ej är aktieägare. Så snart beslut om utdelning fattats, skall jämväl i övrigt, under förutsättning av aktierättens giltighet, å kupongen tillämpas vad om skuldebrev till innehavaren är stadgat; dock att kupong, som finnes hava förvärvats i samband med aktiebrevet, skall anses allenast såsom tillbehör til detta. Vad i bolagsordningen må vara stadgat angående kuponger lände kuponghavaren till efterrättelse.

Finnes kupong hava, utan samband med aktiebrevet, överlåtits till kuponghavaren innan utdelningen beslutits, gälle ej vad i 14 och 15 §§ är stadgat.

25 §.

Har ränte- eller utdelningskupong ej företetts till inlösen inom tre år från förfallodagen, vare den ej vidare gällande. Avtal om kortare tid vare utan verkan.

Anmäler någon hos gäldenären, inom tiden för kupongs giltighet, att kupongen förstörts eller eljest förkommit, och gitter han göra sin rätt till kupongen sannolik, äge han, när samma tid gått till ända, utfå betalning, ändå att kupongen ej företes.

3 KAP.

Om enkla skuldebrev.

26 §.

Enkelt skuldebrev är det som ställes till viss man.

Att skuldebrev, som är ställt till viss man och av gäldenären försetts med medgivande till inteckning, gäller såsom löpande är stadgat i 11 §.

Dansk Tekst.

§ 27.

Overdrages et simpelt Gælds-brev til Eje eller Pant, faar Erhververen ikke bedre Ret end Overdrageren, medmindre andet følger af særlige Retsregler.

§ 28.

En Fordring paa Overdrageren kan Skyldneren benytte til Modregning, medmindre han har erhvervet Fordringen efter det Tidspunkt, da han fik Kundskab eller Formodning om Overdragelsen. Var Fordringen uforfalden paa dette Tidspunkt, kan den dog kun bruges til Modregning, hvis den forfaldt senest samtidig med Gælds-brevs-fordringen.

§ 29.

Er et simpelt Gælds-brev overdraget til Eje eller Pant, kan Skyldneren dog, naar andet ikke følger af Gælds-brevets særlige Beskaffenhed, med frigørende Virkning betale til Overdrageren, medmindre han vidste, at denne ikke længere havde Ret til at modtage Betalingen, eller han ikke har udvist den Agtpaagivenhed, som Forholdene krævede.

§ 30.

Naar Skyldneren betaler til den, til hvem et simpelt Gælds-brev skriftlig er overdraget til Eje eller Pant, hindrer det ikke hans Frigørelse, at Overdragelsen var ugyldig. Skyldneren frigøres dog ikke, hvis han vidste dette eller havde Grund til Mistanke derom, og heller ikke, hvis Overdragelsen var ugyldig af en af de Grunde, § 17 nævner.

§ 31.

Overdragelse af et simpelt Gælds-brev til Eje eller Pant har ikke Gyldighed mod

Finsk Tekst.

27 §.

Varder enkelt skuldebrev överlätet, njute nye borgenären ej mot gäldenären bättre rätt än den överlåtaren ägde; dock gälle i fråga om skuldebrev, som upprättats för skens skull, vad därom är stadgat i lagen om rättshandlingar på förmögenhetsrättens område.

28 §.

För fordran hos överlåtaren äge gäldenären njuta kvittning, utan så är att han förvärvat genfordringen efter den tid, då överlåtelsen blev honom känd, eller han fick skäligen anledning till förmodan därom. Förföll genfordringen först efter sagda tid och senare än skuldebrevet, äge kvittning ej rum.

29 §.

Har enkelt skuldebrev överlåtits, vare, där gäldenären ändock erlägger betalning till överlåtaren, sådan betalning giltig, utan så är att gäldenären visste, att den andre ej längre ägde uppbära betalning, eller hade skäligen anledning att det misstänka.

30 §.

Erläggas betalning till den, som beropar sig å skriftlig överlåtelse av enkelt skuldebrev, och finnes sedan överlåtelsen vara ogiltig, vare, utan hinder därav, betalningen gill, så framt ej gäldenären ägde kunskap om den omständighet, som medförde ogiltigheten, eller hade skäligen anledning till misstanke därom; dock äge gäldenären ej tilgodoräkna sig betalningen, där överlåtelsen var förfalskad eller eljest tillkommen under någon av de omständigheter, som enligt 17 § medföra ogiltighet av förskrivning.

31 §.

Överlåter någon enkelt skuldebrev, vare överlåtelsen ej gällande mot hans

Norsk Tekst.

§ 27.

Blir et enkelt gjeldsbrev overdradd til eie eller pant, får ikke erhververen bedre rett enn overdrageren, hvis ikke annet følger av særlige rettsregler.

§ 28.

Fordring på overdrageren kan skyldneren bruke til motregning, hvis han har erhvervet den for han fikk vite om overdragelsen eller formodning om den. Var motfordringen den gang uforfalt, må den dessuten være forfalt senest samtidig med hovedfordringen.

§ 29.

Er et enkelt gjeldsbrev overdradd til eie eller pant, kan skyldneren allikevel fri sig ved å betale til den tidligere fordringshaver, medmindre han visste at denne ikke lenger hadde rett til å ta emot betalingen, eller har satt tilside den aktsomhet som forholdene tilsa.

§ 30.

Hvis skyldneren betaler til den som skriftlig har fått overdradd et enkelt gjeldsbrev til eie eller pant, blir han fri, selv om det skulde vise sig at overdragelsen ikke er gyldig. Det gjelder dog ikke, dersom skyldneren visste dette eller burde ha mistanke om det, og heller ikke når overdragelsen er ugyldig av en av de grunner § 17 nevner.

§ 31.

Blir et enkelt gjeldsbrev overdradd til eie eller pant, gjelder dette bare overfor

Svensk Tekst.

27 §.

Varder enkelt skuldebrev överlatet, njute nye borgenären ej mot gäldenären bättre rätt än den överlåtaren ägde; dock gälle, i fråga om skuldebrev som upprättats för skens skull, vad därom är stadgat i lagen om avtal.

28 §.

För fordran hos överlåtaren äge gäldenären njuta kvittning, utan så är att han förvärvat genfordringen efter den tid då överlåtelsen blev honom kunnig eller han fick skäligen anledning till förmodan därom. Förföll genfordringen först efter sagda tid och senare än skuldebrevet, äge kvittning ej rum.

29 §.

Har enkelt skuldebrev överlåtits, vare, där gäldenären ändock erlägger betalning till överlåtaren, sådan betalning gill, utan så är att gäldenären visste, att den andre ej längre ägde uppbära betalning, eller hade skäligen anledning att det misstänka.

30 §.

Erläggas betalning till den som beropar sig å skriftlig överlåtelse av enkelt skuldebrev, och finues sedan överlåtelsen vara ogiltig, vare, utan hinder därav, betalningen gill, så framt ej gäldenären ägde kunskap om den omständighet som medförde ogiltigheten eller hade skäligen anledning till misstanke därom; dock äge gäldenären ej tilgodoräkna sig betalningen, där överlåtelsen var förfalskad eller eljest tillkommen under någon av de omständigheter som enligt 17 § medföra ogiltighet av förskrivning.

31 §.

Överlåter någon enkelt skuldebrev, vare överlåtelsen ej gällande mot hans

Overdragerens Kreditorer, medmindre Skyldneren fra Overdrageren eller Erhververen har faaet Underretning om Overdragelsen.

Har en Fordringshaver overdraget samme Fordring til flere forskellige, som hver for sig er i god Tro, gaar den Erhververen forud, om hvis Ret Skyldneren først har faaet Underretning.

Naar en Handelsvirksomhed eller en bogføringspligtig Erhvervsvirksomhed af anden Art overdrages sammen med Virksomhedens udestaaende Fordringer, anvendes disse Regler dog kun, hvis Overdragelsen sker til Sikkerhed.

Medfører Gældsbevets særlige Beskaffenhed, at Skyldneren ikke frigøres ved at betale til andre end Ihændelhaveren, faar Overdragelsen Gyldighed mod Overdragerens Kreditorer, naar Erhververen har faaet Gældsbrevet i Hænde. Har Fordringshaveren overdraget Fordringen til flere, gaar den forud, som har faaet Gældsbrevet i Hænde i god Tro.

KAPITEL 4.

Sparekasse- og Bankbøger.

§ 32.

Kontrabøger, som udstedes af Banker eller Sparekasser for Indskud, er undergivet Reglerne i denne Lovs Kapitel 1 og 3, medmindre andet følger af §§ 33—35.

borgenärer, med mindre gäldenären om ätgärden underrättats av öfverlåtaren eller den, til vilken öfverlåtelsen skett; innebar öfverlåtelsen gäva, förblive vid därom särskildt gällanderegler. Harskuldebrevet blivitt öfverlätet til flere, vilka var för sig voro i god tro, äge den företräde, om vars rätt gäldenären, på sätt här förut är sagt, först erhållitt kunskap.

Har någon avhånt sig rörelse, varmed följer skyldighet att föra handelsböcker, och omfattar avhändelsen de i rörelsen uppkomna fordringar, äge vad i första momentet är stadgat ej tillämpning.

4 KAP.

Särskilda bestämmelser angående fordringsbevis, som utfärdats av bank eller annan penninginrättning.

32 §.

Innehåller depositionsbevis eller annat bevis rörande tillgodohavande hos bank eller annan penninginrättning uttryckligt förbehåll, enligt vilket medlen ej må uttagas utan att beviset återställas eller förses med påskrift, vare i fråga om penninginrättningens rätt att mot ny innehavare av beviset göra gällande invändning, som grundas å penninginrättningens förhållande till tidigare borgenär, tillämpat vad i denna lag är stadgat med avseende å löpande skuldebrev. Öfverlåtelse av bevis, som här avses, vare ej gällande mot öfverlåtarens borgenärer, med mindre den, till vilken öfverlåtelsen skett, fått handlingen isin besittning. Varder sådant bevis öfverlätet till flere, äge den företräde, som i god tro fått beviset i besittning.

Bestämmelserna i denna paragraf hava i intet fall avseende å motbok med sparbank eller postsparbanken.

overdragerens kreditorer, hvis skyldneren har fått underretning om overdragelsen fra erhververen eller overdrageren.

Er fordringen overdradd til flere som alle er i god tro, går den foran hvis ret skyldneren først får underretning om.

Disse regler gjelder dog ikke når en forretning som plikter å føre bøker blir overdradd sammen med sine utestående fordringer, medmindre overdragelsen skjer til sikkerhet.

FJERDE KAPITEL.

Innskuddsbøker.

§ 32.

Bankers og Samvirkelags innskuddsbøker følger lovens regler om enkle gjeldsbrev, hvis ikke de følgende paragrafer bestemmer noe annet.

borgenärer, med mindre gäldenären om ätgärden underrättats av överlåtaren eller den till vilken överlåtelsen skett; innebar överlåtelsen gäva, gälle om dess verkan vad därom är särskilt stadgat. Har skuldebrevet blivit överlåtet till flere, som var för sig voro i god tro, äge den företråde, om vars rätt gäldenären, på sätt här förut är sagt, först erhållit kunskap.

Har någon avhänt sig rörelse varmed följer skyldighet att föra handelsböcker och omfattar avhändelsen de i rörelsen uppkomna fordringar, äge vad i första stycket är stadgat ej tillämpning.

4 KAP.

Särskilda bestämmelser angående vissa enkla skuldebrev.

32 §.

Innehåller bevis rörande tillgodohavande hos bank förbehåll enligt vilket medlen ej må uttagas utan att beviset återställes eller förses med påskrift, vare, i fråga om bankens rätt att mot ny innehavare av beviset göra gällande invändning som grundas å bankens förhållande till tidigare borgenär, tillämpat vad i denna lag är stadgat med avseende å löpande skuldebrev. Överlåtelse av bevis som här avses vare ej gällande mot överlåtarens borgenärer, med mindre den till vilken överlåtelsen skett fått handlingen i besittning. Varder sådant bevis överlåtet till flere, äge den företråde som i god tro fått beviset i besittning.

Beträffande motbok rörande tillgodohavande hos bank skall vad i första stycket är stadgat gälla, ändå att motboken ej innehåller förbehåll som där är sagt.

Enkla skuldebrev som, under namn av

§ 33.

Aftale om, at Penge, der indestaar paa Kontrabog, udbetales til enhver, der moder med Bogen, kan Kontrabogens Udsteder kun paaberaabe sig, naar den er indført i Kontrabogen paa iøjnefaldende Maade.

Udbetaling til en uberettiget Ihænderhaver virker ikke frigørende, hvis han ikke har opgivet det Navn Kontoen lyder paa. Dersom særlige Omstændigheder opfordrer hertil, maa der afkræves den mødende Bevis for hans Ret til at hæve paa Bogen.

§ 34.

Overdragelse af en Kontrabog til Ejer eller Pant faar først Gyldighed mod Overdragerens Kreditorer, naar Kontrabogens Udsteder har noteret Overdragelsen paa Kontoen i sine Bøger og meddelt Erhververen dette med Angivelse af, hvilket Beløb der indestaar paa Kontoen. Naar Notering begæres af Kontohaveren og Bogen forelægges Udstederen, paahviler det denne at foretage Notering og give Erhververen Meddelelse, medmindre Udstederens Vedtægter udelukker Notering af Overdragelser.

Har Kontrabogens Ejer overdraget Ret over Bogen til flere forskellige, gaar den Erhverver forud, som faar sin Ret noteret paa Kontoen og modtager Meddelelsen derom i god Tro.

Hvis der kan hævses paa Bogen af enhver Ihænderhaver, kræves det yderligere, at Erhververen har faaet Kontrabogen i Hænde.

33 §.

Har i motbok eller annat bevis rörande tillgodohavande hos bank eller annan penninginrättning intagits förbehåll, som skulle medföra, att betalning må erläggas åt den, som uppvisar handlingen, vare betalningen ändock ej giltig, där vid densamma åsidosatts den aktsambet, som efter omständigheterna skäligen bort iakttagas för undvikande av att beloppet kom i orätta händer.

§ 33.

Forbehold om at utbetaling kan skje til enhver som har boken i hende kan skyldneren bare påberope sig, når det er fort inn i boken på ioinnefallende måte.

Hvis særlige omstendigheter tilsier det, må det allikevel kreves bevis for atihende haveren har rett til å heve på boken.

§ 34.

Hvis en innskuddsbok blir overdradd til eie eller pant, gjelder dette bare overfor overdragerens kreditorer, hvis skyldneren har notert overdragelsen i sine boker og gitt erhververen beskjed om det og om hvad der står inne på kontoen. Dette må skyldneren straks gjøre, hvis kontoens innehaver forlanger det og boken forelegges ham, medmindre særlig avtale eller bestemmelse i skyldnerens vedtekter utelukker notering av overdragelser.

Er boken overdradd til flere, går den foran som har fått notert sin ret av skyldneren og i god tro fått beskjed om dette.

Hvis enhver ihendehaver kan heve på innskuddsboken, kreves det dessuten at erhververen har fått boken i hende.

förlagsbevis eller eljest, utgivas i större antal och uppenbarligen äro avsedda för den allmänna rörelsen, vare ork, oansett saknaden av sådant förbehåll, ansedda lika med löpande skuldebrev i de hänscenden nu äro angivna.

33 §.

Har i motbok rörande tillgodohavande hos bank eller i annat enkelt skuldebrev intagits förbehåll, som skulle medföra att betalning till innehavaren finge anses gill ändå att han ej vore rätt borgenär eller behörig att å rätt borgenärens vägnar uppbära betalning, må sådant förbehåll ej åberopas, där gäldenären åsidosatt skälig aktsamhet vid prövning huruvida innehavaren var den till vilken skuldebrevet var ställt eller dennes rättsinnehavare eller ägde å rätt borgenärens vägnar uppbära betalningen.

Beträffande motbok som utfärdats av sparbank gälle vad därom är särskilt stadgat.

Dansk Tekst.

§ 35.

Kontrabogens Udsteder kan ikke kræve Modregning med Fordringer paa Overdrageren, naar han har givet Erhververen Meddelelse som nævnt i § 34. Han kan heller ikke gøre gældende, at han ikke skyldte Beløbet, medmindre Erhververen vidst dette eller havde Grund til Mistanke herom.

Hvis Udstederen i Kontrabogen har forbeholdt sig Ret til at betale til enhver, der møder med Kontrabogen, frigøres han, medmindre andet udtrykkelig er aftalt, trods den noterede Overdragelse ved Betaling til Bogens Ihænde-haver under de Betingelser, der er fastsat i § 33.

Finsk Tekst.

Norsk Tekst.

§ 35.

Skyldneren kan ikke kreve motregning med fordring på overdrageren når han har gitt erhververen slik beskjed som § 34 taler om. Heller ikke kan han innvende at han ikke skyldte pengene, medmindre erhververen visste dette eller burde ha mistanke om det.

Når ikke det motsatte uttrykkelig er avtalt, er forbehold om at utbetaling kan skje til ihendehaveren bindende også for erhververen efter reglene i § 33.

Svensk Tekst.

Udkast til Forslag til Lov om Ændring i Lov om Stempelafgift, jfr. Bekendtgørelse Nr. 99 af 23. April 1929.

§ 1.

I § 83, 2. Stykke, sidste Punktum, ændres Ordet „Gældsbevis“ til „Gældsbrev“.

§ 2.

§ 90, 1. Stykke, ændres saaledes:

„Gældsbreve stemples efter 2. Klasses Takst, naar Gælden er rentebærende eller sikret ved Pant eller Kaution, og ellers efter 3. Klasses Takst af deres paalydende Værdi.

Saafermt Gældsbreve lyder paa Betaling til Ihændehaveren eller ikke angiver, hvem Gælden skal betales til, eller udstedes med Navn in blanco, forhojes de i 1. Stykke angivne Takster til det 5-dobbelte uanset Størrelsen af Gældsbrevenes Paalydende, og saadanne Gældsbreve kan da transporteres uden Stempel, jfr. dog § 111, 1. Stykke, sidste Punktum. Naar et paa Navn udstedt Gældsbrev transporteres til Ihændehaveren eller med Navn in blanco, skal Transporten, enten den sker ved Paategning paa Gældsbrevet eller ved Udfærdigelse af særskilt Dokument, forsynes med tilsvarende forhøjet Stempel, hvori dog fragaar det til Gældsbrevet ved dettes Udstedelse anvendte Stempel. Den nævnte Forhøjelse af Stempelafgiften finder ogsaa Anvendelse med Hensyn til Obligationer, der udenfor Kongeriget er udstedte til Ihændehaveren, naar de efter Reglerne i §§ 3 og 4 bliver stempelpligtige her i Landet.

Gældsbreve, der er udstedte paa Navn, og hvis Paalydende ikke overstiger 200 Kr., er stempelfrie, naar der hverken svares Renter af eller er stillet Sikkerhed for Gælden“.

I § 90, 3. Stykke, 1. Linie, ændres Ordene „Efter samme Regel som Gældsbeviser“ til „Efter Reglerne i 1. og 3. Stykke“.

I § 90, 4. Stykke, 1. Linie, ændres Ordene „1. Stykke, sidste Punktum“ til „3. Stykke“.

§ 3.

§ 91 ændres til:

„Naar der for et Laan udstedes saavel en Hovedobligation som dertil sig sluttende Partialobligationer, kan Partialobligationerne udstedes uden Brug af Stempel, mod at Hovedobligationen stemples og paa Betingelse af, at der til Hovedobligationen hæftes en Fortegnelse over de Personer eller Institutioner, til hvilke Partialobligationerne udstedes, og at disse udfærdiges lydende paa Navn og indeholdende en Bemærkning om, dels at de henhører til en efter Reglerne i Stempelovens § 90, 1. Stykke, stemplet Hovedobligation, dels at Transporter paa Partialobligationerne er stempelpligtige.

Partialobligationer kan udstedes lydende paa Ihænde-haveren eller med Navn in blanco og kan transporteres uden Stempel, mod at Hovedobligationen forsynes med forhøjet Stempel efter Reglerne i § 90, 2. Stykke, og paa Betingelse af, at der i Partialobligationerne optages en Bemærkning eller gives den en Paategning om, at de henhører til en Hovedobligation, der er forsynet med forhøjet Stempel efter Reglerne i Stempel-lovens § 90, 2. Stykke.

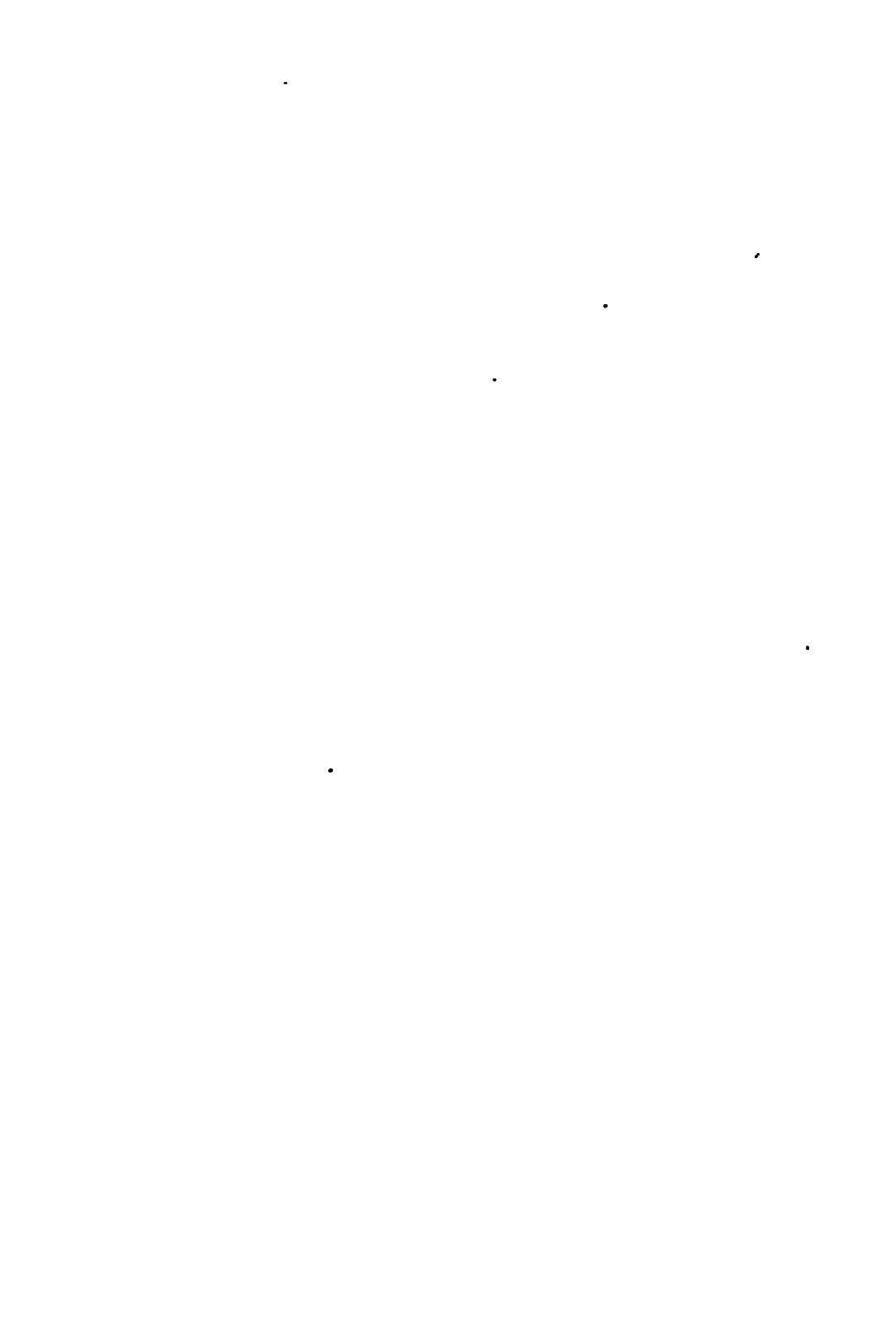
De til et Partialobligationslaan hørende, paa Navn lydende Partialobligationer kan transporteres til Ihænde-haveren eller med Navn in blanco enten paa de i 2. Stykke angivne Betingelser eller mod, at de Obligationerne meddelte Transporter forsynes med Stempel lig det 4-dobbelte af de i § 90, 1. Stykke, foreskrevne Takster“.

§ 4.

I § 133 Nr. 1. 1. Linie, indsættes „Anvisninger,“ efter Ordet „Regninger“.

§ 5.

§ 156 udgaar.

FORELØBIGT UDKAST

TIL

LOV OM GÆLDSBREVE

UDARBEJDET AF
DEN VED KGL. KOMMISSORIUM AF 13. JUNI 1932
NEDSATTE KOMMISSION

KØBENHAVN
J. H. SCHULTZ UNIVERSITETSBOGTRYKKERI
1934

Det foreliggende Udkast er udarbejdet af *Gældsbrevs-kommissionen* i Samarbejde med tilsvarende Kommissioner i Finland, Norge og Sverige. Det er et foreløbigt Udkast, som man har anset det for hensigtsmæssigt at forelægge for visse Myndigheder, Institutioner m. v., forinden Forhandlingerne fortsættes og endeligt Udkast afgives.

Udkast til Lov om Gældsbreve.

K a p i t e l 1.

Almindelige Bestemmelser.

§ 1.

Den, der udsteder et Gældsbrev¹⁾, mister ikke derved Indsigelser hentet fra det Retsforhold, der gav Anledning til Gældsbrevets Udstedelse, medmindre andet er aftalt eller følger af Omstændighederne²⁾.

1) Udkastet indeholder ingen Definition af Ordet »Gældsbrev«, men overlader det til Domstolene i Tvivlstilfælde at afgøre, om et Dokument falder ind herunder.

2) Reglen udelukker ikke Domstolene fra at fastslaa, at Udstedelsen af Gældsbrev afskærer Indsigelser, som burde være fremsat for, altsaa virker paa lignende Maade som Undladelse af Reklamation. — Reglen stemmer formentlig med nugældende Ret. I Almindelighed kan et Gældsbrev kun betragtes som et Bevismiddel. Om Fortabelse af Indsigelser ved Overdragelse af negotiable Gældsbreve henvises til §§ 17—18.

§ 2.

Naar et Gældsbrev er udstedt af flere, er Udstederne forpligtet een for alle og alle for een, medmindre andet er aftalt¹⁾.

Har en af dem betalt Gælden²⁾, kan han afkræve hver enkelt af Medskyldnerne hans Del. Hvis en af Medskyldnerne aabenbart er ude af Stand til at betale, eller han ikke har betalt sin Del inden 14 Dage, efter at Krav herom er fremsat eller paa betryggende Maade afsendt til ham, er de andre forpligtet til at udrede hver sin Del af, hvad der saaledes ikke er betalt³⁾.

1) Dette er overensstemmende med nugældende Ret. Det paatænkes foreslaaet, at Paragraffen fremtidig ogsaa skal finde Anvendelse paa Samkautionister, og at D. L. 1-23-13 og 14 ophæves.

2) Reglen maa anvendes analogt i Tilfælde, hvor den betalende Skyldner har Regres, skønt han kun har betalt en Del af Gælden.

3) Den, der har betalt Gælden, kan, hvis ingen af de andre betaler noget inden 14 Dage, gaa frem mod enhver af Medskyldnerne, som om alle de andre var insolvente. Han kan derfor kræve Halvdelen af den, han vælger at holde sig til. Den foreslaaede Ordning af Regressen er ny. Det antages i Almindelighed nu, at den Skyldner, der har betalt, kan kræve hele det Beløb, der ikke falder paa ham, hos hvem han vil af Medskyldnerne. Denne Ordning kan imidlertid virke uheldigt i Tilfælde af, at en eller flere af Medskyldnerne ikke kan betale.

§ 3.

Er der ikke truffet Aftale om Betalingsstedet, skal Betaling erlægges paa Fordringshaverens Bopæl eller, hvis han driver Forretning, paa Forretningsstedet¹⁻²⁾. Hvis Fordringshaveren flytter til et andet³⁾ Land, eller Fordringen erhverves af en Person i et andet Land, skal Betaling erlægges paa det tidligere Betalingssted.

Fordringshaveren kan dog fordre Betalingen erlagt paa et andet Sted⁴⁾ i det Land, hvor Betaling skal ske, saafremt dette ikke medfører væsentlig Ulempe eller Bekostning for Skyldneren⁵⁾.

Er Fordringshaveren flyttet eller Fordringen kommet paa andre Hænder, uden at Skyldneren har faaet at vide, hvor Betaling skal ske, betragtes den deraf følgende Forsinkelse med Betalingen ikke som Misligholdelse. Fordringshaveren maa dække Omkostninger⁶⁾ og Tab, som Skyldneren har haft, fordi han ikke kendte Forandringen.

1) Naar Fordringshaveren driver Forretning, er Forretningsstedet Betalingssted ogsaa for Gældsbreve, der ikke angaar Forretningsgæld.

2) I nugældende Ret antages Betalingsstedet ved negotiable Gældsbreve at være Skyldnerens Bopæl. I Udkastet er denne Regel kun opstillet for visse Grupper af Gældsbreve, se § 4. Med Hensyn til Pantebreve erindres, at Justitsministeriets Pantebrevformularer indeholder Bestemmelse om, at enhver Betaling skal ske paa Fordringshaverens Bopæl eller andet Skyldneren opgivet Sted indenfor Landets Grænser.

3) Hvis Fordringshaveren flytter indenfor Landet eller Fordringen erhverves af en ny Kreditor, der bor i samme Land, ændres Betalingsstedet efter Hovedreglen i 1. Punktum.

4) F. Eks. i en Bank eller hos en Sagfører.

5) Reglen gælder i alle Tilfælde, altsaa uanset om Fordringshaveren flytter indenfor eller ud af Landet eller ej.

6) F. Eks. ved forgæves Forsendelse til det tidligere Betalingssted.

§ 4.

Betaling skal dog erlægges i Skyldnerens Forretningslokale ved Gældsbreve, der er udstedt til Ihændehaveren¹⁾ eller

fremtræder som Led i en sammenhørende Udgivelse af et større Antal Gældsbreve med fælles Tekst (Massegældsbreve)²⁾ eller

i Anledning af modtagne Indlaan udstedes af Banker eller andre, hvis Virksomhed omfatter Modtagelse af Indlaan.

1) Fra Reglen i § 3 undtages herved alle Statsobligationer, Kredit- og Hypotekforeningsobligationer o. s. v.

2) Massegældsbreve undtages altsaa fra § 3, selv om de ikke er udstedt til Ihændehaveren. Dette har navnlig Betydning med Hensyn til Partialobligationer udstedt af private Selskaber.

§ 5.

Er der ikke aftalt noget om Betalingstiden, er Skyldneren forpligtet til at betale, saa snart Fordringshaveren kræver Betaling, og berettiget til at betale til enhver Tid¹⁾.

Lyder et Gælds brev paa Betaling i (11.) Juni eller (11.) December Termin, anses Betaling, der erlægges senest den 18de i Maaneden, for rettidig²⁾. Ved andre Gældsbreve har Skyldneren kun Løbedage, naar det er aftalt³⁾.

1) Reglen skal kun anvendes, naar der intet er aftalt enten om Forfaldstid eller om Frigørelsestid. Den er derfor uanvendelig, hvis der f. Eks. er aftalt Rentebetaling til bestemte Terminer.

2) Jfr. Justitsministeriets Pantebrevformularer, hvorefter der dog skal svares Renter fra 1ste Terminsdag.

3) Efter nugældende Ret tilkommer der i staaende Gældsforhold uden nogen Vedtagelse herom Skyldneren Løbedage, jfr. Lov Nr. 20 af 28. Februar 1874 § 2. Bestemmelserne i L. 1874 vil ogsaa i Fremtiden finde Anvendelse paa Gældsforhold, der er stiftet for Gældsbrevslovens Ikrafttræden.

§ 6.

Betaler Skyldneren ikke i rette Tid, er han forpligtet til fra den Dag, da Betaling skulde have været erlagt¹⁾, at betale 5 pCt. aarlig Rente af det ikke betalte Beløb²⁾. Denne Rente forhøjes ikke ved Sagsanlæg³⁾.

Hvis Fordringshaveren paa andet Grundlag kunde kræve højere Rente, bevarer han Retten hertil⁴⁾.

Hvis Fordringshaverens Forhold har bevirket, at Gælden ikke er blevet betalt, har Skyldneren ikke Pligt til at betale Renter, saalænge Hindringen varer, udover hvad han burde indvinde ved at indsætte Beløbet i Bank eller Sparekasse⁵⁾.

1) Paakrav er ikke nødvendigt for at bringe Renten til at løbe.

2) Bestemmelsen er ny og fraviger Lov af 6. April 1855 § 3.

3) Jfr. Kobelovens § 38, 3. Stk.

4) F. Eks. ved rentebærende Fordringer med højere Rentefod end 5 pCt.; her vedbliver Renten — ligesom efter nugældende Ret — at løbe uforandret efter Forfaldstid. I saadanne Tilfælde finder Bestemmelsen i Lov af 6. April 1855 § 3 om Forhøjelse af Renten ved Sagsanlæg Anvendelse, og dette gælder ogsaa, naar Rentefoden er mellem 4 og 5 pCt.

Det er Genstand for Overvejelse, om man bør optage en Regel om, at Fordringshaveren bevarer sin mulige Ret til Erstatning for Tab, som Renten ikke dækker. En saadan Bestemmelse ventes foreslaaet fra norsk Side.

5) Denne Regel skal afløse Bestemmelsen om Ennet i Forordning af 9. Februar 1798 § 1. Naar Skyldneren deponerer Ydelsen paa autoriseret Depositionssted, kan der selvfølgelig ikke stilles yderligere Krav til ham.

§ 7.

Lyder Gælds brevet paa Mont, der ikke er gangbar paa det Sted, hvor Betaling sker¹⁾, kan Betalingen, medmindre andet er aftalt, ske enten i den Mont, hvorpaa Gælds brevet lyder, eller i Stedets Mont efter Kursen²⁾ paa Betalingsdagen³⁾.

Betaler Skyldneren ikke i rette Tid, og er Kursen paa den fremmede Mont faldet, har Fordringshaveren Krav paa Erstatning for det Tab⁴⁾, han derved maatte have lidt, medmindre Forhalingen beror paa Fordringshaverens Forhold eller skyldes Lovgivningsforanstaltninger, Standsninger i den almindelige Samfærdsel eller lignende uovervindelige Hindringer, som Skyldneren ikke burde have regnet med ved Gælds brets Udstedelse. Ved Omsætningsgælds breve⁵⁾ kan Fordringshaveren, naar Omstændighederne ikke giver Grundlag for en anden Beregning af hans Tab, kræve Betaling⁶⁾ i Stedets Mont efter Kursen paa den Dag, da Betaling skulde være erlagt⁷⁻⁸⁾.

1) D. v. s. det faktiske Betalingssted.

2) Der tænkes herved kun paa reelle Kurser, ikke paa »nominelle« Kurser, der fastsættes under særlige Forhold.

3) Cfr. Veksellovens § 41, hvorefter Betaling kan ske efter Værdien paa Forfaldsdagen.

4) Fordringshaveren faar kun Erstatning, naar han har lidt et Tab — hvilket ikke altid vil være Tilfældet — og kun en til Tabet svarende Erstatning, cfr. herimod Veksellovens § 41, der giver Fordringshaveren Ret til at kræve Betaling enten efter Forfaldsdagens eller efter Betalingsdagens Kurs.

5) Udtrykket »Omsætningsgælds breve« er i Udkastet anvendt om negotiable Gælds breve, se § 10.

6) Erstatningen behandles som en Del af selve Gælds brets kravet.

7) Ved Omsætningsgælds breve faar Kreditor en lignende Stilling som efter Veksellovens § 41. Dog opstilles der kun en Formodning, som eventuelt kan afkræftes af Skyldneren.

Nogen tilsvarende Regel opstilles ikke for andre Gælds breve, idet der ved dem ikke er samme Trang til en klar og let anvendelig Regel. Dermed skal det ikke være udelukket, at Kursdifferencen kan være at tilkende en Fordringshaver, naar hans Tab antages at svare dertil, og der vil jævnlig være Formodning herfor, hvis han bor og driver sin Virksomhed i det Land, hvor Betaling skulde ske.

8) Naar man ikke har opstillet en til Veksellovens § 41, 4. Stk. svarende Formodningsregel, skyldes det navnlig, at en saadan Regel ikke kan gælde for Pantebreve i fast Ejendom. Iøvrigt gaar man ud fra, at en tilsvarende Formodning i Almindelighed vil gælde ogsaa for Gælds breve.

§ 8.

En Bestemmelse i et Gælds brev kan tilsidesættes helt eller delvis, hvor det klart vilde stride mod god Forretningsskik eller iøvrigt være utilbørligt at anvende¹⁾ den²⁾.

¹⁾ Det er Anvendelsen af Bestemmelsen, ikke i og for sig selve denne, der skal være stridende mod god Forretningsskik eller iøvrigt utilbørlig.

²⁾ Bestemmelsen er ny. Den tilsigter at beskytte Skyldneren, der ofte vil være den svageste Part. En noget lignende Regel findes i Forsikringsaftalelovens § 34.

§ 9.

Overdrages et Gælds brev til Eje eller Pant, indestaar Overdrageren for, at Fordringen bestaar. Dette gælder dog ikke ved Gaver og heller ikke, naar Erhververen vidste, at Fordringen ikke bestod, eller havde Grund til Mistanke derom¹⁾.

Skyldnerens Vederhæftighed indestaar Overdrageren kun for, naar han har paa taget sig det²⁾.

¹⁾ Man har de fleste Steder i Udkastet, hvor der er Spørgsmaal om »god Tro«, nærmere angivet, hvad der i det enkelte Forhold kræves hertil, jfr. §§ 13, 14, 16, 17, 19, 24, 25.

²⁾ Samme Regel antages at gælde nu.

K a p i t e l 2.

Omsætningsgælds breve.

§ 10.

Reglerne i dette Kapitel kommer til Anvendelse paa Omsætningsgælds breve.

Omsætningsgælds breve er

1. Gælds breve, der lyder paa Betaling til Ihændehaveren eller ikke angiver, hvem Gælden skal betales til (Ihændehavergælds breve),

2. Gælds breve, der lyder paa Betaling til bestemt Person eller Ordre (Ordre gælds breve)¹⁾,

3. Gælds breve, der giver Pant i fast Ejendom²⁾ eller registreret Skib³⁾, medmindre der i Gælds brevet er indføjet Ordene »ikke til Ordre« eller tilsvarende Forbehold⁴⁾,

4. Gælds breve, der lyder paa Betaling til en bestemt Person (Navnegælds breve), naar de utvetydig angiver, at de skal være Omsætningsgælds breve⁵⁻⁶⁾.

¹⁾ Ordreklausulen, som hidtil ikke har spillet nogen Rolle i den heromhandlede Henseende, faar herefter en helt ny Betydning. Jfr. iøvrigt Note 6 og 7.

²⁾ Jfr. Tinglysningslovens §§ 27 og 28.

Det kræves ikke, at Pantebrevet skal være tinglyst, for at det skal være et Omsætnings gælds brev.

³⁾ Det kræves ikke, at Pantebrevet skal være registreret.

⁴⁾ Jfr. f. Eks. Sparekasselovens § 9, 2. Stk. og Banklovens § 10, 3. Stk.

⁵⁾ Anvendelse af den almindelige Ordreklausul er ikke en absolut nødvendig Form, men Gælds brevet kan ogsaa ved anden utvetydig Angivelse gores til et Omsætningsgælds brev.

⁶⁾ Foruden de under Nr. 1—3 nævnte Gælds breve er efter nugældende dansk og norsk Ret — i Modsætning til Forholdet i Finland, Sverige og andre Lande — ogsaa Gælds breve, der uden at indeholde nogen Ordreklausul lyder paa Betaling til en bestemt Person, (Navnegælds breve), negotiable. Man er imidlertid tilbøjelig til at mene, at der ikke er tilstrækkelig Grund til at fastholde denne særlige dansk-norske Regel, som ikke kan ventes optaget i Finland og Sverige. Ældre Rets Regler forudsættes anvendt paa Gælds breve udstedt før Lovens Ikrafttræden.

§ 11.

Faar et Ihændehavergældsbrev Paategning om, at Fordringen tilkommer en bestemt Person eller en bestemt Person eller Ordre, vedbliver det at være undergivet denne Lovs Regler om Ihændehavergældsbreve, medmindre Paategningen er underskrevet af Skyldneren eller foretaget med Hjemmel i Gældsbrevet¹⁾.

Massegældsbreve, der er udstedt til Ihændehaveren, vedbliver at være Omsætningsgældsbreve, selv om de af Skyldneren forsynes med Paategning om, at de er noteret paa Navn²⁾.

¹⁾ I Modsætning til Forholdet i de fleste Lande antages det nu i dansk Ret, at Fordringshaveren ved ensidig Paategning paa et Ihændehavergældsbrev om, at det tilhører N. N., kan gøre det til et Navnepapir. Bl. a. af Hensyn til Skyldneren, for hvem Ændringen kan medføre Risiko og Besvær ved Betaling m. v., foreslaas i Overensstemmelse med stærke Ønsker fra de andre nordiske Landes Side en ny Regel om, at Skyldnerens Samtykke kræves, for at et Ihændehavergældsbrev skal kunne ændres til et Navnegældsbrev eller Ordregældsbrev. Jfr. herved Checklovens § 20, hvorefter en Ihændehavercheck ikke ved Endossement kan ændres til et Navnecheck.

²⁾ Der forudsættes bevaret særlige Regler om egentlig Notering af Obligationer, og der overvejes en Ændring af de nugældende Regler herom. Noteringen medfører særlige Virkninger med Hensyn til Ekstinktion af tidligere Rettigheder over Obligationen, jfr. § 16, 3. Stk., men skal ikke kunne bevirke, at denne bliver ikke-negotiabel.

§ 12.

Ved Ihændehavergældsbreve antages¹⁾ den, der har Gældsbrevet i Hænde, at have Retten til at gøre Fordringen gældende²⁾. Ved andre Omsætningsgældsbreve antages Retten at tilkomme den, der har Gældsbrevet i Hænde, naar det enten er stilet til ham eller er overdraget til ham eller til Ihændehaveren ved skriftlige³⁾ Overdragelser, der fremtræder som en behørig sammenhængende Række⁴⁾.

¹⁾ Skyldneren vil altsaa blive domt til at betale til Ihændehaveren, medmindre han kan godtgøre, at Retten i Virkeligheden ikke tilkommer denne.

²⁾ Reglen kan ogsaa paaberaabes af den, der angiver, at han har Incassomandat.

³⁾ Det kræves ikke, at Overdragelserne skal være paategnet Gældsbrevet; løse skriftlige Transporter er tilstrækkelige. Jfr. iøvrigt § 16.

⁴⁾ Reglen er overensstemmende med nugældende Ret.

§ 13.

Betaler Skyldneren til Omsætningsgældsbrevets Ihændehaver uden at vide, at denne ikke havde Ret til at modtage Betalingen, bliver han frigjort, medmindre han ikke har udvist den Agtpaagivenhed, som Forholdene krævede¹⁾, for at undgaa, at Beløbet kom i urette Hænder²⁾.

Skyldneren maa paase, at de Overdragelser, som Ihændehaveren støtter sin Ret paa, fremtræder som en behørig sammenhængende Række, men behøver ikke at forvisse sig om deres Ægthed eller Gyldighed, medmindre Omstændighederne giver Grund hertil³⁾.

¹⁾ En vis Undersøgelse maa i Reglen foretages; der maa i Almindelighed kræves mere, inden Forfaldstiden er kommet, end ved Forfaldstid.

²⁾ Efter denne Regel maa det afgøres bl. a., om Skyldneren frigøres ved Betaling til Kreditor, efter at han er gaaet fallit, eller ved Betaling til en uberettiget, der moder med falsk Kvittering eller selv udgiver sig for at være den, paa hvis Navn Gældsbrevet lyder.

³⁾ Paragraffens Bestemmelser svarer formentlig til nugældende Ret; de afviger noget fra Reglerne i Veksellovens § 40.

§ 14.

Naar et Gælds-brev er overdraget til Eje eller Pant, kan Renter efter Forfaldstid med frigørende Virkning betales til Overdrageren, medmindre Skyldneren vidste, at han ikke længere havde Ret til at oppebære Betalingen, eller havde Grund til Mistanke derom¹⁾. Det samme gælder om Afdrag, som efter Gælds-brevet skal erlægges til bestemt angivne Tidspunkter, og som betales, efter at disse Tidspunkter er kommet²⁻³⁾.

¹⁾ Renter kan altsaa betales uden Forevisning af Gælds-brevet og mod særskilt Kvittering, hvilket stemmer med nugældende Ret, jfr. Forordning af 9. Februar 1798 § 3.

²⁾ Denne Regel, der hænger sammen med Reglerne i §§ 15 og 17, 3. Stk. er ny. Efter §§ 1 og 2 i Forordning af 9. Februar 1798 — hvis Regler, for saa vidt angaar Afdrag paa Pante-breve, udtrykkeligt er opretholdt ved Tinglysningslovens § 29 — skal der ske Afskrivning paa Gælds-brevet om enhver Afdragsbetaling, for at den skal kunne gøres gældende mod en godtroende Erhverver af Gælds-brevet. Saadan Afskrivning bliver imidlertid meget ofte ikke foretaget. Den nye Regel medfører, at en Kober af Gælds-brevet eller en Panthaver for at sikre sig imod, at Skyldneren betaler Afdrag som de omhandlede til den tidligere Indehaver, maa give ham Underretning om Transporten eller Pantesætningen.

³⁾ Det er Genstand for Overvejelse, om man mulig burde foretrække at begrænse Reglen til »faste periodiske Ydelser, som omfatter baade Renter og Afdrag og betales, efter at den i Gælds-brevet angivne Forfaldstid er kommet.« — altsaa Amortiseringsafdrag som dem, der anvendes ved Laan i Kreditforeninger.

§ 15.

Skyldneren er kun forpligtet til at betale Gælden mod Udlevering af Gælds-brevet med paategnet Kvittering¹⁾.

Skyldige Afdrag, der efter Gælds-brevet skal erlægges til bestemt angivne Tidspunkter²⁾, maa han betale mod særskilt Kvittering, andre Afdrag kun, naar det betalte tillige afskrives paa Gælds-brevet³⁾. Naar Skyldneren har Interesse deri, kan han kræve, at Fordringshaveren paategner Gælds-brevet Kvittering⁴⁾ om Afdrag⁵⁾, som er betalt⁶⁾.

Opsiges Gælds-brevet⁷⁾, kan Skyldneren forlange, at det faar Paategning herom⁸⁾.

¹⁾ Stemmer med Forordning 9. Februar 1798 § 1.

²⁾ Mulig bør Reglen begrænses som i Note 3 til § 14 anført.

³⁾ Jfr. Note 2 til § 14.

⁴⁾ Ikke blot en uunderskrevet Paategning.

⁵⁾ Saavel de i § 14, 2. Pkt. ommeldte som andre Afdrag.

⁶⁾ Reglen tilsigter navnlig at lette Skyldneren Adgang til at faa aflyst Panteret med Hensyn til betalte Afdrag.

⁷⁾ af Kreditor eller Debitor.

⁸⁾ Skyldneren udsættes ellers for, at en godtroende Erhverver af Gælds-brevet nægter at anerkende, at Gælden er opsagt, jfr. § 17, 1. Stk., 3. Led. Hvis Kreditor nægter at give Paategning om en af ham selv foretagen Opsigelse, maa Skyldneren kunne afvise Opsigelsen. Skyldneren maa have en tilsvarende Ret til at kræve Paategning om Aftaler eller andre Forhold, der medfører Ændring i Skyldforholdet.

§ 16.

Naar et Ihænde-havergælds-brev er overdraget til Eje eller Pant af den, der sad inde med det, og Erhververen har faaet Gælds-brevet i Hænde, hindrer det ikke Erhververens Ret, at Overdrageren manglede Ret til at raade over Gælds-brevet¹⁾, medmindre Erhververen vidste dette eller ikke har udvist den Agtpaagivenhed, som Forholdene krævede.

Ved andre Omsætningsgælds-breve gælder det samme, dersom Overdrageren var den, som efter § 12 maatte antages berettiget til at gøre Fordringen gældende²⁻³⁾, eller var en Mand, som Erhververen havde rimelig Grund til at tro var identisk med ham⁴⁾.

Hvis et Massegælds-brev er forsynet med Skyldnerens Paategning om, at det er noteret paa Navn, tabes den noterede Ret dog ikke, før Gælds-brevet er noteret paa et nyt Navn eller paa Ihændehaveren⁵⁻⁶.

¹⁾ enten fordi Overdrageren hverken var Kreditor eller havde Fuldmagt fra Kreditor, eller fordi hans Ret til at raade over Gælds-brevet var begrænset ved Trediemands Ret, f. Eks. ved Udlæg i Gælds-brevet eller ved Kreditors Fallit. Derimod vil Reglen ikke afgøre, hvilken Virkning det har, at Overdrageren selv er umyndig.

²⁾ Reglen svarer til Reglen i Tinglysningsslovens § 28. Den, fra hvem Gælds-brevet er bortkommet, kan derfor ikke engang vindicere det, naar det er overdraget med falsk Transport i hans Navn. Dette er en Afvigelse fra de Regler, der nu udledes af Forordning 9. Februar 1798 og Forordning 28. Juli 1841. Men det erindres, at Reglen begrænses til Ordregælds-breve og visse Pantebreve, jfr. § 10. Om Pantebreve se Note 6.

³⁾ Det kræves ikke, at Overdragelsen skal være paategnet Gælds-brevet, jfr. Note 3 til § 12. Men det har været under Overvejelse at foreslaa dels, at Erhververen, naar der foreligger en løs skriftlig Transport, skal kunne mødes med den Indsigelse, at denne var uvirksom af en af de i § 18 nævnte Grunde, dels at en saadan Indsigelse, selv om der foreligger paategnet Overdragelse, skal kunne fremsættes overfor Erhververen af et Pantebrev stilet til en bestemt Person, medmindre andet følger af Lovgivningen om Tinglysning eller Registrering. — Det svenske Udkast kræver paategnede Overdragelser.

⁴⁾ Erhververen maa foretage en vis Prøvelse af Identiteten, og der kan i saa Henseende kræves mere af ham end af Skyldneren, der skal betale ved Forfaldstid, jfr. Noterne til § 13.

⁵⁾ Jfr. Note 2 til § 11.

⁶⁾ Det overvejes, om en lignende Regel bør gennemføres for Pantebreve i fast Ejendom. Den Panthaver, hvis Ret er tinglyst, skulde da ikke miste sin Ret ved en falsk Transport paa Pantebrevet, medmindre Erhververen i god Tro fik sin Transport tinglyst.

§ 17.

Overfor den, der ved Overdragelse har erhvervet Ret over et Omsætningsgælds-brev og faaet det i Hænde, kan Udstederen ikke gøre gældende¹⁾,

at Gælds-brevet var ugyldigt paa Grund af Tvang af den i Lov om Aftaler § 29 nævnte Art eller Svig eller af andre Grunde, der falder ind under §§ 30—33 i samme Lov, eller at det efter at være underskrevet af ham er udgivet uden hans Vilje²⁾,

at han ikke har modtaget det aftalte Vederlag eller har andre Indsigelser om det Retsforhold, der har givet Anledning til Gælds-brevets Udstedelse,

at Betaling var sket før Overdragelsen, eller at Skyldforholdet iøvrigt var ophørt eller ændret ved Aftale, Modregningserklæring, Opsigelse eller Dom³⁾.

En Indsigelse gaar dog ikke tabt, naar Erhververen vidste, at der forelaa Omstændigheder, hvorpaa Indsigelsen kunde støttes, eller havde Grund til Mistanke derom. Har Gælds-brevet paa betryggende⁴⁾ Maade faaet Paategning om en Indsigelse, bevares den, selv om Paategningen uberettiget var fjernet inden Overdragelsen.

Med Hensyn til Renter og Afdrag af den i § 14, 2. Pkt. nævnte Art beholder Udstederen alle sine Indsigelser⁵⁾, hvis Ydelsens Betalingstid efter Gælds-brevet var kommet før Overdragelsen.

¹⁾ Opregningen af Indsigelser i §§ 17 og 18 er ikke udtømmende; men man har medtaget saa mange Tilfælde som muligt og navnlig tilstræbt at faa afgjort de Tilfælde, der kan være tvivlsomme efter nugældende Ret.

²⁾ Reglerne her — ogsaa den sidste — stemmer formentlig med gældende Ret.

³⁾ Ogsaa disse Regler stemmer formentlig med gældende Ret, hvis Stilling dog er uklar paa flere af disse Punkter.

⁴⁾ En Paategning, der alt for let lader sig fjerne, f. Eks. en Blyantspaategning, er ikke tilstrækkelig.

⁵⁾ D. v. s. alle de her i § 17 nævnte Indsigelser, ikke blot den Indsigelse, at Renter og Afdrag er betalt. Jfr. Note 2 og 3 til § 14.

§ 18.

Udstederen kan selv overfor en Erhverver i god Tro paaberaabe sig¹⁾,

at Gælds brevet var falsk eller forfalsket eller ugyldigt paa Grund af voldelig Tvang (Lov om Aftaler § 28), Mindreaarighed, tinglyst²⁾ Umyndiggørelse og Lavværgemaal eller mang'ende Fornuft (Lov om Umyndighed og Værgemaal § 65),

at den, som paa Udstederens Vegne underskrev Gælds brevet, manglede Fuldmagt³⁾ dertil, forudsat at denne Indsigelse ogsaa kunde fremsættes overfor den, til hvem Gælds brevet er udstedt, selv om denne var i god Tro⁴⁾,

at Gælds brevet var erklæret dødt og magtesløst, eller at Fordringen var ophørt eller forandret efter Lovgivningens Regler om Deponering, Forældelse, Prækclusion eller Tvangsakkord.

¹⁾ Se § 17 Note 1.

²⁾ Jfr. Tinglysningslovens § 48.

³⁾ Fuldmagt skal her — ligesom i Veksellovens § 8 — omfatte al Repræsentationsmagt, ikke blot den, der er stiftet ved Fuldmagtsgiverens Viljeserklæring, men ogsaa f. Eks. den, der beror paa offentlig Beskikkelse, f. Eks. Værgens Magt til at handle for den mindreaarige.

⁴⁾ I visse Tilfælde kan Fuldmægtigen — skønt Fuldmagten siges at være ophørt — binde Fuldmagtsgiveren overfor en Medkontrahent i god Tro, jfr. f. Eks. Aftalelovens § 21. Hvis i et saadant Tilfælde Modtageren af Gælds brevet var i ond Tro, fortabes denne Indsigelse overfor en godtroende Erhverver.

§ 18 a.

(Den, der har modtaget et Gælds brev som Gave, kan kun paaberaabe sig Reglerne i §§ 16 og 17, for saa vidt dette findes stemmende med Billighed. Hvis Reglerne fraviges, bør han dog holdes skadesløs for de Tab, han har lidt ved at indrette sig i begrundet Tro paa sin formentlige Ret¹⁾).

¹⁾ Naar Paragraffen er sat i Parentes, er det Udtryk for, at det er under Overvejelse, om en saadan Bestemmelse overhovedet skal optages i det endelige Udkast. Reglen er ny. Efter gældende Ret antages Gavemodtagere at kunne paaberaabe sig Reglerne om Eksstinktion lige saavel som andre Erhververe. Reglen vil næppe blive optaget i de andre nordiske Landes Udkast.

§ 19.

Overfor den, som har faaet et Omsætningsgælds brev i Hænde ved Overdragelse til Eje eller Pant, kan Skyldneren kun kræve Modregning med Fordringer paa Overdrageren¹⁾, hvis Erhververen vidste, at Skyldneren havde en Fordring, der kunde benyttes til Modregning, og at han vilde lide Tab, dersom Overdragelsen afskar Modregning²⁾.

Modfordringer, der udspringer af samme Retsforhold som Gælds brevets fordringen, kan dog fremsættes overfor senere Erhververe, medmindre andet følger af § 17³⁾.

¹⁾ Hovedreglen, at Modregning ikke kan kræves, stemmer formentlig med nugældende Ret.

²⁾ Denne Undtagelsesregel skulde i det væsentlige give samme Resultater som Undtagelsen i Veksellovens § 17, men søger at finde et klarere Kriterium.

³⁾ Til Eksstinktion ifølge § 17 kræves, at Erhververen var i god Tro.

§ 20.

Overdrages et Omsætningsgælds brev til Eje eller Pant, har det ikke Gyldighed mod Overdragerens Kreditorer, medmindre Erhververen har faaet Gælds brevet i Hænde¹⁻²⁾.

¹⁾ Reglen er ny. Efter nugældende Ret kræves Gælds brevets Overgivelse til Erhververen kun ved Pantsætning og Sikkerhedstransport, men ikke ved anden Transport, hvor den blotte

Aftale antages at være tilstrækkelig. Der kommer altsaa til at gælde samme Regler om al Transport og Pantsætning, hvorved man undgaar de Vanskeligheder, som Sikkerhedsoverdragelse hidtil har voldt.

²⁾ Det er ikke Meningen ubetinget at kræve Ihændehavelse. Der maa blot stilles lignende Krav som ved Haandpantsetning af Løsøre. Overdrages et Gælds brev, der findes hos Tredie-mand, er det derfor nok, at denne bliver forpligtet til at respektere Overdragelsen. Paa den anden Side vil Paategning om Overdragelse ikke være nok, naar Overdrageren beholder Gælds-brevet. Denne Ændring fra, hvad der nu antages om Pantsætning, synes rimelig, naar ogsaa falsk Transport kan medføre eksstinktiv Erhvervelse.

§ 21.

Rentekuponer til Massegælds breve¹⁾ følger Lovens Regler om Ihændehaver-gælds breve²⁾.

Renten betales mod Udlevering af Kuponen³⁾ uden Kvittering paa denne⁴⁾.

Bestemmelser i Gælds brevenes fælles⁵⁾ Tekst er bindende for den, der erhverver Kuponer. Naar Gælds brevet i Overensstemmelse med sin Tekst er udtrukket eller paa anden Maade forfaldet til Betaling, giver senere forfaldende Kuponer ikke Krav paa Renter⁶⁾.

Hvis en Kupon indfries eller overdrages særskilt mere end en Maaned for For-faldsdag, kommer Bestemmelserne i §§ 13, 16 og 17 ikke til Anvendelse⁷⁾.

Ved særskilt Overdragelse af Kuponer taber Udstederen ikke den Indsigelse, at Gælds brevet aldrig er kommet ud i Omsætningen⁸⁾, og hvis Kuponen hører til et simpelt Gælds brev, heller ikke andre Indsigelser om, at Gælds brevet var ugyldigt eller Fordringen ophørt før det i Stk. 4. nævnte Tidspunkt.

Overdrages Kuponer sammen med Gælds brevet, følger de samme Regler som dette⁹⁾.

¹⁾ Jfr. § 4. Paragraffens Regler gælder ogsaa Kuponer til ikke-negotiable Massegælds-breve, jfr. Stk. 5.

²⁾ Denne Regel, hvis Omfang nærmere bestemmes i de følgende Stykker, er ny. Efter nugældende Ret antages Rentekuponer ikke at være selvstændige negotiable Gælds breve, selv om de overdrages uden Forbindelse med Hovedobligationen, men anses kun for Legitimations-dokumenter. Reglen medfører navnlig, at Bestemmelserne om Eksstinktion af Rettigheder (§ 16) kommer til Anvendelse.

³⁾ Jfr. §§ 12, 1. Pkt., 13, 1. Stk. og 15.

⁴⁾ Reglen, der gør en Undtagelse fra § 15, stemmer med nugældende Praksis.

⁵⁾ Normalt den trykte Tekst. Bestemmelser, der er paaskrevet eller paastemplet den enkelte Hovedobligation, kan ikke gores gældende overfor Kuponerhververen, medmindre de ogsaa er blevet anført paa Kuponen. Hvis man ved en Konvertering nøjes med at afstemple de gamle Obligationer, maa ogsaa alle Kuponerne afstemples eller ombyttes med nye.

⁶⁾ Naar Obligationen er forfaldet til Betaling i Overensstemmelse med de i Obliga-tiouernes fælles Tekst anførte Bestemmelser herom, bliver det Skyldnerens Sag at paase, at Ku-poner med senere Forfaldstid ikke indløses. Nogen Ret til ved Betalingen af Obligationen at fradrage Beløb til Dækning af saadanne ikke foreviste eller allerede betalte Kuponer tilkommer der ham ikke, medmindre han udtrykkelig har taget Forbehold herom.

Ved Indfrielse, der ikke omfattes af Bestemmelserne i den fælles Tekst, bevarer løse Kuponer for senere Renteterminer deres Gyldighed.

⁷⁾ Der er ingen Grund til, at løse Kuponer skal være negotiable længe inden deres For-faldstid. I en vis kortere Tid for Forfaldstid kan der imidlertid bl. a. for at lette Terminsarbejdet med Kuponer være en praktisk Trang til Negotiabilitet. Naar Fristen er gjort saa lang som en Maaned, beror det dels paa, at det ofte sker, at Kreditforeninger modtager deres Kuponer som Be-taling i Juni og December Termin, skønt Kuponerne først forfalder 1. Juli og 1. Januar, dels paa, at man har ønsket en saadan Frist i Norge.

⁸⁾ Dette faar navnlig Betydning ved Tyveri af Kuponark hørende til ikke udgivne Obligationer.

⁹⁾ Dette stemmer formentlig med nugældende Ret.

§ 22.

Udbyttekuponer, der hører til et Aktiebrev eller andet Bevis for Andelsret i et Selskab, følger ligeledes Reglerne om Ihændehavergældsbreve.

Udbyttet betales mod Udlevering af Kuponen uden Kvittering paa denne.

Bestemmelser i Selskabets Vedtægter er bindende for den, som erhverver Kuponer.

Overdrages Kuponer særskilt, inden Udbyttet og dettes Forfaldsdag er fastsat, kommer Bestemmelserne i §§ 16 og 17 ikke til Anvendelse.

Hvis Aktiebrevet eller Andelsbeviset paa Udbyttets Forfaldsdag ikke medførte Andelsret i Selskabet, bevares denne Indsigelse ogsaa overfor senere Erhververe af Kuponer.

Overdrages Kuponer sammen med Aktiebrevet eller Andelsbeviset, følger de samme Regler som dette¹⁾.

Paa Kuponer, hvorefter et bestemt Beløb udbetales paa et i Kuponen angivet Tidspunkt, finder Bestemmelsen i § 21, 4. Stk. tilsvarende Anvendelse²⁾.

¹⁾ Jfr. Noterne til § 21.

²⁾ I visse Aktieselskaber udbetales forinden Udbyttets Fastsættelse et vist Beløb som Forskud paa dette.

K a p i t e l 3.

Simple Gældsbreve.

§ 22 a.

Reglerne i dette Kapitel finder kun Anvendelse paa simple Gældsbreve, hvorved forstaas Navnegældsbreve, der ikke falder ind under § 10 Nr. 3 eller 4¹⁾.

¹⁾ Reglerne vil ogsaa komme til Anvendelse paa Pantebreve, der indeholder Klausulen »ikke til Ordre«.

§ 23.

Overdrages et simpelt Gældsbrev til Eje eller Pant, faar Erhververen ikke bedre Ret end Overdrageren, medmindre andet følger af særlig Lov¹⁾ eller almindelige Retsregler.

En Fordring paa Overdrageren kan Skyldneren benytte til Modregning, medmindre han har erhvervet Fordringen efter det Tidspunkt, da han fik Kundskab eller Formodning om Overdragelsen, eller hans Fordring først er forfaldet efter dette Tidspunkt og senere end Gældsbrevsfordringen²⁾.

¹⁾ Jfr. Aftalelovens § 34.

²⁾ Jfr. B. G. B. § 406. Reglen er overensstemmende med, hvad der i Almindelighed antages at gælde nu.

§ 24.

Er Fordringen efter et simpelt Gældsbrev overdraget til Eje eller Pant, kan Skyldneren dog med frigørende Virkning betale til Overdrageren, medmindre han vidste, at denne ikke længere havde Ret til at oppebære Betalingen, eller han ikke har udvist den Agtpaagivenhed, som Forholdene krævede¹⁾.

¹⁾ Ved de Gældsbreve, der omhandles i § 27, maa det antages, at Skyldneren ikke frigøres ved Betaling til Overdrageren, medmindre denne havde Gældsbrevet i Hænde.

§ 25.

Naar Skyldneren betaler til den, til hvem et simpelt Gældsbrev skriftlig er overdraget til Eje, frigøres han, selv om Modtageren ikke kunde støtte Ret paa Overdragelsen.

Dette gælder dog ikke, hvis Skyldneren vidste dette eller havde Grund til Mistanke derom, og heller ikke, hvis Overdragelsen var uvirksom af en af de Grunde, som nævnes i § 18, 1. og 2. Led¹⁾).

¹⁾ Reglen stemmer formentlig med nugældende Ret.

§ 26.

Overdragelse til Eje eller Pant af et simpelt Gælds-brev har ikke Gyldighed mod Overdragerens Kreditorer, medmindre Skyldneren har faaet bindende Underretning om Overdragelsen¹⁾.

Hvis en Fordring efter et simpelt Gælds-brev overdrages til flere, som hver for sig er i god Tro, gaar den Erhverver forud, om hvis Ret Skyldneren først har faaet bindende Underretning²⁾).

Disse Regler finder dog ikke Anvendelse, naar en Handelsvirksomhed eller en bogføringspligtig Erhvervsvirksomhed af anden Art overdrages sammen med Virksomhedens udestaaende Fordringer³⁾.

¹⁾ Jfr. § 20. De om Pantsætning gældende Regler gores ogsaa her anvendelige paa al Transport.

²⁾ Pantsætningsreglerne bliver ogsaa afgørende for Prioritetsforholdet mellem flere Erhververe. Naar en tilsvarende Regel ikke er givet i § 20, beror det paa, at den ved Omsætningsgælds-breve er overflødig paa Grund af § 16.

³⁾ Her har man ment at burde lade det have sit Forblivende ved hidtil gældende Rets Regler.

§ 27.

Hvis det Gælds-brev, der overdrages, ifølge særlig Lovforskrift eller Bestemmelse i Gælds-brevet kun maa betaales mod Tilbagelevering af Gælds-brevet eller Afskrivning derpaa, faar Overdragelsen Gyldighed mod Overdragerens Kreditorer, naar Erhververen faar Gælds-brevet i Hænde. Har Fordringshaveren overdraget Gælds-brevet til flere, gaar den forud, som har faaet Gælds-brevet i Hænde i god Tro¹⁾).

¹⁾ Fra Reglen i § 26 undtages her visse ikke-negotiable Papirer, for hvilke den i § 20 om negotiable Gælds-breve foreslaaede Regel bør gælde. Jfr. Note 1 til § 24.
